

ΑΛΜΑΤΩΔΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

«Πετάει» η τεχνητή νοημοσύνη

Με ταχύτατο ρυθμό θα αναπτυχθεί η αγορά τεχνητής νοημοσύνης μέσα στην επόμενη τετραετία. Σύμφωνα με σχετική έρευνα της International Data Corporation (IDC), οι παγκόσμιες δαπάνες για την τεχνητή νοημοσύνη προβλέπεται πως θα υπερδιπλασιαστούν από 50,1 δισ. δολάρια το 2020 σε περισσότερα από 110 δισ. δολάρια το 2024. **Σελ. 9**

ΕΛΛΑΔΑ

Επιπλέον φόροι 3,5 δισ. ευρώ

Επιπλέον φόρο 3,5 δισ. ευρώ καλούνται να πληρώσουν, μετά την εκκαθάριση των δηλώσεων τους, 3,1 εκατ. φορολογούμενοι στην Ελλάδα. Η τελευταία δόση του φόρου εισοδήματος καταβάλλεται τον Φεβρουάριο του 2021. Από τον Σεπτέμβριο, ωστόσο, αρχίζει και η καταβολή του ΕΝΦΙΑ, από τον οποίο το Δημόσιο προσδοκά έσοδα 2,5 δισ. ευρώ. **Σελ. 13**

ΤΟΥΡΚΙΑ

Περαιτέρω αποσταθεροποίηση της λίρας

Η νομισματική και οικονομική πολιτική που εφάρμοσε η κυβέρνηση Ερντογάν έχει επιτύχει μεν να περιορίσει την ύφεση εν μέσω πανδημίας, αλλά παράλληλα αποσταθεροποιεί περαιτέρω την τουρκική λίρα. Επί της ουσίας η πολιτική του υπονομεύει το βιοτικό επίπεδο του τουρκικού λαού και την επιβίωση των τουρκικών επιχειρήσεων. **Σελ. 10**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

Στο ψυγείο το πάγωμα πολιτογραφήσεων

Φόβοι στο Προεδρικό ότι η αναστολή του προγράμματος ενδεχομένως να ενισχύσει τα δημοσιεύματα του Al Jazeera

Δεύτερες σκέψεις έκανε η κυβέρνηση στο θέμα των πολιτογραφήσεων και απέρριψε το ενδεχόμενο διακοπής του επενδυτικού προγράμματος, αλλά και την αναστολή του για μικρό χρονικό διάστημα. Κρίθηκε πως μία κίνηση παγώματος ή

διακοπής του προγράμματος σε αυτή τη χρονική συγκυρία θα στείλει το μήνυμα πως η κυβέρνηση ενεργεί στα όσα δημοσιεύσε το Al Jazeera και κατ' επέκταση πως τα αποδέχεται. Αυτό που ξεκαθαρίζεται είναι ότι από τη στιγμή που αναμένεται

εντός ημερών η έκθεση της τριμελούς επιτροπής, που εξετάζει όλες τις περιπτώσεις κατ' εξαίρεση πολιτογραφήσεων που εγκρίθηκαν κατά τη χρονική περίοδο μεταξύ 2008-2018 βάσει εντολής του Υπουργικού Συμβουλίου, και από τη στιγμή που ψη-

φίστηκε νέο νομοθετικό πλαίσιο τον περασμένο Ιούλιο που ρυθμίζει το επενδυτικό πρόγραμμα από τυχόν καταχρήσεις, δεν συντρέχει λόγος επιπλέον μέτρων. Αυτό που προβληματίζει την κυβέρνηση είναι βεβαίως ο αριθμός των προβληματικών

περιπτώσεων που θα διαπιστώσει η τριμελής επιτροπή από τις 29 που έχουν τεθεί ενώπιόν της για εξέταση. Αν δηλαδή οι 25 από τις 29 περιπτώσεις κρίνονται προβληματικές, τότε το όλο ζήτημα δεν θα κλείσει εύκολα. **Σελ. 4**

ΤΕΤΑΡΤΗ ΓΙΑ ΦΕΤΟΣ

Στις αγορές με 10ετές ομόλογο η Ελλάδα

Στην τέταρτη για φέτος και στην τρίτη εν μέσω πανδημίας, έξοδο στις αγορές προχωράει σήμερα -εκτόςαπρο-όπου- το ελληνικό Δημόσιο, μέσω της επανέκδοσης του 10ετούς ομολόγου που εκδόθηκε τον Ιούνιο, με στόχο την ενίσχυση των ταμειακών διαθεσίμων τα οποία «χρηματοδοτούν» ουσιαστικά τα δημοσιονομικά μέτρα στήριξης της οικονομίας που έχει «επιβάλει» η πανδημία. **Σελ. 24**

ΚΑΥΣΩΝΑΣ

Η «θεοποίηση» του κλιματιστικού

Φωτιά στα κλιματιστικά έβαλε ο παραπεταμένος καύσωνας. Ρεκόρ ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας για το έτος 2020 σημειώθηκε τη Δευτέρα. Συγκεκριμένα, η κατανάλωση στις 2 και 45 το μεσημέρι έφθασε τα 1096 MW ξεπερνώντας τα 1081 MW που καταγράφονταν στις 31 Ιουλίου. Το σύστημα αντέχει καθώς υπάρχει επάρκεια μέχρι 1440 MW. **Σελ. 5**

FUNDS

Ζητούν χρόνο για πράσινες επενδύσεις

Οι διαχειριστές κεφαλαίων και γενικότερα οι επενδυτικές εταιρείες και κάθε είδους funds ζητούν από τις Βρυξέλλες πίστωση χρόνου σε ό,τι αφορά τις αναφορές που οφείλουν να παρουσιάσουν για την προσαρμογή του χαρτοφυλακίου τους στους κανόνες περί βιώσιμων επενδύσεων. Σε επιστολή της προς τις ρυθμιστικές αρχές, η Ευρωπαϊκή Ένωση Funds και Διαχειριστών Κεφαλαίων (Efama) ζητεί να καθυστερήσει η εφαρμογή των σχετικών κανόνων καθώς διαπιστώνουν πως πρόκειται για τιτάνιο έργο και θα χρειαστούν περισσότερο χρόνο. **Σελ. 10**

5 291296 000378

Εκπρωτοί και νέοι ηγέτες της διεθνούς οικονομίας

Η Εκκοπή, η άλλοτε μεγαλύτερη εισηγμένη εταιρεία στο αμερικανικό χρηματιστήριο, αλλά και το παλαιότερο μέλος του Dow Jones, δεν ανήκει πλέον στον εν λόγω δείκτη των εταιρειών υψηλής κεφαλαιοποίησης. Πρόκειται για έναν κολοσσό που κυριολεκτικά μπλέχτηκε στα δίκτυα της Ιστορίας και παρασύρθηκε στις δίκες της. Η έξοδος της από τον δείκτη των 30 μεγαλύτερων αμερικανικών δεν θα έχει συνέπειες για την εταιρεία. Σηματοδοτεί όμως το τέλος μιας εποχής, καθώς αποτελεί τη συνισταμένη ετερόκλητων δυνάμεων που τα τελευταία χρόνια επιφέρουν ανατροπές και μετασχηματίζουν την παγκόσμια οικονομία. Ανάμεσά τους η κλιματική αλλαγή και η στροφή στις καθαρές μορφές ενέργειας, η επανάσταση των οξιστολιθικών υδρογονανθράκων στις ΗΠΑ με τη συνεπακόλουθη πτώση του πετρελαίου και η κυριαρχία της υψηλής τεχνολογίας και του Ιντερνέτ. Ιστορική η παρουσία της Εκκοπής στον δείκτη Dow Jones, καθώς αποτελεί μέλος του από το 1928, οπότε και εντάχθηκε ως Standard Oil, όπως ήταν η επωνυμία μιας εκ των εταιρειών των απογόνων της αυτοκρατορίας του Τζον Ροκφέλερ. Στην εποχή της υψηλής τεχνολογίας και της κυριαρχίας των τεχνολογικών κολοσσών εκτοπίστηκε από την Apple, που προημερινό είδε τη χρηματιστηριακή αξία της να εκτοξεύεται στο διαστημικό ύψος των 2 τρισεκατομμυρίων δολαρίων. **Σελ. 8**

Πτώση των αφίξεων και τον Αύγουστο στα νησιά

Μεγάλη πτώση εμφανίζουν οι αφίξεις επιβατών στα ελληνικά αεροδρόμια κατά τον Αύγουστο. Σύμφωνα με τα πρώτα διαθέσιμα στοιχεία που συγκέντρωσε η «Κ», στο αεροδρόμιο της Αθήνας η μείωση, σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του 2019, είναι της τάξης του 60%. Τη μεγαλύτερη υποχώρηση κατά 70% κατέγραψε η επιβατική κίνηση στο αεροδρόμιο της Σκιάθου. Στη Σάμο η πτώση ήταν 65%, στη Σαντορίνη κοντά στο 63%, ενώ στη Ρόδο και στα Χανιά 60%. Μύκονος και Κέρκυρα εμφανίζονται να διασώθηκαν συγκριτικά, καθώς η υποχώρηση διαμορφώνεται κοντά στο 50%. **Σελ. 13**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Μια δύσκολη κατάσταση

Το χαμένο, από τουριστικές άποψης, καλοκαίρι του 2020 μας αποκαρτέα αφιόνοντας μια τριμηνία που θα μπορούσε εύκολα να χαρακτηριστεί και ως περίοδος «ζόμπι» για τον τουρισμό. Οι περιορισμοί που επιβλήθηκαν από τις κυβερνήσεις στη διακίνηση καθώς και οι ανησυχίες για την ασφάλεια των πολιτών, απέτρεψαν τους παραθεριστές από τις μετακινήσεις αυτό το καλοκαίρι, ενώ όσοι το επείχεσαν περιορίστηκαν εντός των συνόρων.

Ως αποτέλεσμα, χώρες οι οποίες έχουν σημαντική εξάρτηση από τον τουρισμό βίωσαν ένα καλοκαίρι με χαμηλές αφίξεις και περιορισμένες εισπράξεις. Το πλήγμα υπήρξε ισχυρό κυρίως για χώρες, που όπως και η Κύπρος, στηρίζονται άμεσα και έμμεσα από τον του-

ρισμό σε ποσοστό άνω του 25% του ΑΕΠ. Σύμφωνα με εκτιμήσεις της Κομισιόν από ένα δείγμα τεσσάρων χωρών -Ισπανία, Γερμανία, Ιταλία, Γαλλία- το ποσοστό των πολιτών που τον Ιούλιο δεν θα επιχειρούσε οποιασδήποτε μορφής μετακίνηση αυτό το καλοκαίρι, ανερχόταν σε 60% και ήταν σχεδόν διπλάσιο από το ποσοστό που παραδοσιακά επέλεγε να μην μετακινηθεί κατά τους καλοκαιρινούς μήνες. Όσον αφορά στις αερομεταφορές, η Euro control είχε υπολογίσει στις αρχές Αυγούστου ότι οι επιβάτες αλλά και τα δρομολόγια ήταν κατά 69% και 55% χαμηλότερα αντίστοιχα, σε σχέση με ένα χρόνο πριν. Η σχετική ανάκαμψη των δρομολογίων, που δεν συνοδεύθηκε και από ανάλογη αύξηση των επιβατών, αποτελεί

τον κύριο λόγο που ο κλάδος των αερομεταφορών συνεχίζει να συσσωρεύει ζημιές.

Στις περιπτώσεις χωρών που αποτελούν παραδοσιακούς τουριστικούς προορισμούς, είναι ενδεικτική η εικόνα της Ισπανίας, η οποία τον Ιούνιο είχε συνολικά τουριστικές αφίξεις της τάξης των 200 χιλιάδων σε σχέση με 8,8 εκατομμύρια ένα χρόνο πριν, δηλαδή επίστα αρνητική μεταβολή 97,8%! Για το πρώτο εξάμηνο, η συνολική μείωση ήταν της τάξης του 72%. Δύσκολες μέρες ελέω πανδημίας δεν πέρασαν μόνο οι Ισπανοί τουριστικοί επαγγελματίες αλλά και οι Σουηδοί και Δανοί ξενοδόχοι, οι οποίοι είδαν την πληρότητα των καταλυμάτων τους να μειώνεται κατά 60% σε σχέση με πέρσι. Το καλοκαίρι του 2020 ο πα-

γκόσμιος τουρισμός δέχθηκε πλήγμα, το οποίο υπήρξε καθολικό χωρίς οποιεσδήποτε διαφοροποιήσεις και διαβαθμίσεις.

Το 2019 το μερίδιο του τουρισμού στο ΑΕΠ της Ευρώπης των 27 αντιστοιχούσε σχεδόν σε διψήφιο ποσοστό, το οποίο φέτος σε ένα μεγάλο μέρος χάνεται. Και αν η συρρίκνωση του ΑΕΠ αποτελεί μια εξέλιξη που οι πολίτες σπανίως συνειδητοποιούν, το 11% των θέσεων εργασίας που απασχολούνται στον τουρισμό είναι νοικοκυριά που είτε θα απολέσουν είτε θα μειώσουν σημαντικά τα εισοδήματά τους. Συνεπώς, θα υπάρξει μια στροφή προς τα κρατικά επιδόματα ανεργίας για στήριξη. Η πίεση στα δημοσιονομικά αναμένεται να προκύψει από τη μείωση στην κα-

τανάλωση ως επακόλουθο της απώλειας των εισοδημάτων.

Η Κύπρος περιλαμβάνεται στις χώρες της Ευρώπης με σημαντική εξάρτηση από τον τουρισμό, με το μερίδιο στο ΑΕΠ να ανέρχεται στο 13,5% κατά το 2019. Αξίζει, όμως, να αναφερθεί ότι το αντίστοιχο ποσοστό είκοσι χρόνια πριν ήταν 22,8% και ότι η πορεία απεξάρτησης των τελευταίων ετών αποτελεί τη δεύτερη μεγαλύτερη επίδοση στην Ευρώπη μετά την Ουγγαρία. Δεν θα πρέπει όμως να παραβλέψουμε τις έμμεσες επιπτώσεις στην οικονομία από την τουριστική δραστηριότητα. Οι επόμενοι μήνες θα κρίνουν κατά πόσο μπορεί να στηριχθεί μια ιδιαίτερα δύσκολη κατάσταση με στοχευμένα μέτρα και παρεμβάσεις.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Σελ. 6

- ✓ **ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΗ** επικοινωνία Πομπέο με Πρόεδρο Αναστασιάδη
- ✓ **Η ΚΑΘΟΔΟΣ** του Charles de Gaulle και η μάχη των πανtex
- ✓ **Ο ΠΟΛΕΜΟΣ** των προκλήσεων και η μάχη της διπλωματίας

Το καλοκαίρι σου σε μία κάρτα.

Πλήρωσε με κάρτες της Ελληνικής Τράπεζας από 29/07/2020 μέχρι 08/09/2020 και κέρδισε!

60 τυχεροί | 6 εβδομάδες | €60.000

Αν έχεις κάρτα την οποία δεν έχεις χρησιμοποιήσει ποτέ, κάνε το τώρα και γίνε ένας από τους 20 τυχερούς που θα μοιραστούν ακόμα €10.000 σε ξεχωριστή κλήρωση.

Μάθε περισσότερα στο www.hellenicbank.com/summerwin. Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΑΡΘΡΟ / Του ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ

Και έσται η εσχάτη πλάνη χείρων της πρώτης...

Είμαστε απίστευτοι. Λύσαμε όλες τις παθογένειές μας σε αυτόν τον τόπο και το μόνο που μας απασχολεί τώρα είναι αν με το επενδυτικό πρόγραμμα επωφελήθηκαν οι λίγοι και όχι οι πολλοί. Άκουγα προ ημερών και μια δημοσιογράφο να ισχυρίζεται πως δεν ενδιαφέρει τόσο το αν ο πακτωλός εγγράφων διέρρευσε και το ποιοι τον διέρρευσαν, αλλά σημασία έχει ότι το πρόγραμμα είναι επωφελές για τους λίγους οι οποίοι μάλιστα δίνουν δεξιά και αριστερά διαβατήρια σε απατεώνες!

Στον οχετό της παραίτησης επενδύσεων εκμηνούνται πολλά πράγματα. Όπως ας πούμε η σημασία του γεγονότος ότι λόγω της προβληματικής (καλαρής) φύσης του επενδυτικού προγράμματος που είχαμε από πριν το 2013, προβήκαμε σαν κράτος σε αριθμό αναθεωρήσεων του όπου στην κάθε αναθεώρηση το καθιστούσαμε πιο αυστηρό φθάνοντας στη σημερινή του μορφή, που πλέον αντικειμενικά θεωρείται ως ένα από τα πλέον αυστηρά επενδυτικά προγράμματα στον κόσμο μέσω του οποίου κάποιος μπορεί να αιτηθεί και να αποκτήσει υπηκοότητα.

Οι πλείστες από τις ελάχιστες πραγματικά προβληματικές περιπτώσεις χορήγησης υπηκοότητας δόθηκαν κάτω από την αρχική μορφή του εν λόγω προγράμματος. Μάλιστα, όποιος θυμάται, δώσαμε την ευκαιρία να αποκτήσουν υπηκοότητα και άτομα που κουρεύτηκαν από κάποιο ποσό και πάνω – κάτι που αν όντως έγινε χωρίς άλλο προαπαιτούμενο, να είναι εκ της φύσης του προβληματικό. Και τονίζουμε πως αυτές οι προβληματικές περιπτώσεις θα πρέπει να διερευνηθούν αμέσως και όπου υπήρξε παραπληροφόρηση των αρχών, τα διαβατήρια να ανακληθούν. Εξίσου σημαντικό είναι να τιμωρηθούν τα άτομα που διέρρευσαν τα έγγραφα. Είναι προδότες και δεν χωράει καμία συζήτηση. Αυτός είναι ο μόνος τρόπος να ανακτήσουμε σαν κράτος την αξιοπιστία μας και όχι να φθάσουμε στο άλλο άκρο γελοιοτάτας με την αναστροφή της κατάργησης του προγράμματος.

Είναι να διερωτάται κάποιος αν όσοι ανοίχουν το στόμα τους και εισηγηθούν κάτι, διύλισαν την σκέψη τους μέσα από σοβαρό προβληματισμό και μετά να μιλήσουν. Δεν καταλαβαίνουν άραγε ότι το πιο εύκολο συμπέρασμα που θα βγάλει ο οποιοσδήποτε αν αναστείλουμε το πρόγραμμα ή το καταργήσουμε θα φανεί ότι όσοι μας κατηγορούν δικαιώνονται πανηγυρικά;

Εγώ θα συμφωνήσω πως οι developers αυτού του είδους επενδυτικών προϊόντων είναι λίγοι. Δεν θα μπορούσαν να ήταν και πολλοί άλλωστε, λόγω των αρχικών κεφαλαίων που απαιτούνται για να κάνουν το πρώτο βήμα. Οπότε να δεχτώ χωρίς δισταγμό πως λίγοι έχουν προσκομίσει μεγάλο οικονομικό όφελος. Μπορεί να δεχτώ με κάποια επιφύλαξη πως ενδεχομένως και κάποιοι από αυτούς να μην πάρκαραν τα όποια κέρδη τους στην Κύπρο. Είναι κανένας που μπορεί να υποστηρίξει με απτά στοιχεία και όχι με αοριστολογίες και αερολογίες πως αυτές οι επενδύσεις δεν δημιούργησαν χιλιάδες θέσεις εργασίας; Ή πως δεν βοηθήθηκε η πραγματική οικονομία να επανεκκινήσει και να ενδυναμωθεί; Βοήθησε. Άρα ο ντόρος και ο όποιος αβάσιμος αρνητισμός μόνο κακό προκαλεί στη χώρα μας.

Σίγουρα ο σκοπός δεν πρέπει να αγιάζει τα μέσα. Και σήμερα, όπως προανέφερα, τα μέσα είναι αζόλογα και πρέπει να συνεχίσουν. Είναι ένα εργαλείο που πρέπει να το διαφυλάζουμε σαν κόρη οφθαλμού για να ενισχύουμε την οικονομία μας κάνοντας την πιο σύνθετη. Πλέον μπορεί ένα τέτοιο εργαλείο να συνεισφέρει στη γεωργία, στην κτηνοτροφία, στην ενέργεια, στην υγεία, στην τεχνολογία και σε ένα σωρό εφαρμογές που πρέπει να αναπτύξουμε ραγδαία αν θέλουμε να θεωρούμαστε ένα σύγχρονο και καινοτόμο κράτος.

Υποστηρίζω με παρηγοία πως ένα τέτοιο πρόγραμμα μπορεί και πρέπει να προσαρμόζεται στα εκάστοτε δεδομένα της χώρας, να εκσυγχρονίζεται και να βελτιώνεται. Η συχνή αναθεώρησή του όμως δεν είναι ορθή τακτική. Δημιουργεί σύγχυση και αβεβαιότητα και στο τέλος χάνει από την ελκυστικότητά του. Ισχύει ότι ακριβώς με την φερόλογία μιας χώρας, όπου αν αναθεωρείται συχνά, θεωρείται ως φερόλογικά ασταθής με την συνεπικουλή αβεβαιότητα να στοικίζει σε σοβαρές επενδύσεις.

Γι' αυτό ας αφήσουμε το πρόγραμμα να τρέξει ως έχει, ας ανακαλέσουμε τα όποια διαβατήρια δόθηκαν σε άτομα που δεν πρέπει να τα έχουν και ας τιμωρήσουμε όλους όσοι έκκριναν τα στραβά μάτια, όσους βρλκαν παραδρομικά για να κάνουν την μπάζα τους, αλλά και αυτούς που είτε για να εισπράξουν τριάντα αργύρια ή/ και υποκινηθούν από αλλότρια κίνητρα πρόσδωσαν αν χώρα μας.

Ο κ. Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS, είναι CEO της APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

Ο ΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ

Γράφει ο ΟΝΑΣΙΑΓΟΡΑΣ

Η άρση του εμπάργκο και το τηλεσίγγραφο του Τσακ Νόρις

• **Τελικά** καταλάβατε πόσες και ποιες λίστες έχουμε να διαχειριστούμε;

Η μερική άρση του εμπάργκο όλων προς την Κύπρο από τις ΗΠΑ ήρθε χθες βράδυ ως κεραυνός. Όχι ότι δεν αναμενόταν. Ωστόσο, ο τρόπος που έγινε και η παγωμάρα που σκόρπισε σε διάφορους πολιτικούς χώρους αλλά και χώρες φάνηκε από την καθυστέρηση με την οποία λειτούργησαν τα αντανακλαστικά τους. Λες και δεν το πίστευαν.

Μόνο ο Νίκαρας και ο Κούσιος, λες και ήταν έτοιμοι από καιρό, έβγαλαν μία μακροσκελέστατη, φλογερή θα έλεγα, δήλωση για να πουν με χίλιες λέξεις όσα ο Πομπέο τους είπε με εκατόν.

Η ουσία όμως είναι πως το βήμα έγινε και οι ΗΠΑ επιβεβαιώνουν ότι επενδύουν στην Κύπρο. Τώρα αν αυτό είναι καλό ή μόνο καλό, θα φανεί. Τα μηνύματα πάντως στάλθηκαν ξεκάθαρα σε πολλούς αποδέκτες, όπως λένε και οι πολιτικοί. Με πρώτο και καλύτερο τον Ερντογάν ο οποίος μέχρι την ώρα που γραφόταν η στήλη είχε καταπνεί τη γλώσσα του...

Η αλήθεια είναι πως οι περισσότεροι δεν κατανόησαν τι σημαίνει μερική άρση του εμπάργκο και ποια είναι τα «μη φωνικά» συστήματα τα οποία αφορά. Ωστόσο, πηγή μου που γνωρίζει μου είπε πως «αυτοί που πρέπει να ξέρουν, ξέ-

ρουν και είναι ικανοποιημένοι από αυτό το πρώτο, μεγάλο βήμα».

Μου αποκάλυψε δε πως κάποια από αυτά τα «μη φωνικά» συστήματα είναι πολύτιμα για την Εθνική Φρουρά και ότι μπορούν άμεσα να ενταχθούν στους σχεδιασμούς της, λες και τα περίμεναν.

Ωχ, τι έχει να ακούσει σήμερα ο Χριστοδουλίδης που μας έδεσε στο άρμα των ΗΠΑ...

Με τηλεσίγγραφο έμοιαζε η θέση του Οδυσσέα-Τσακ Νόρις ότι η Ελεγκτική Υπηρεσία θα προσφύγει στο Ανώτατο αν ο Γενικός Εισαγγελέας γνυμταεύσει κατά της προσκόμισης στοιχείων για έρευνα του σκανδάλου με τα χρυσά διαβατήρια. Όπως ανέφερε η Ελεγκτική Υπηρεσία, «αναμένει ότι, χωρίς άλλη καθυστέρηση, θα της επιτραπεί να προχωρήσει στον πλήρη έλεγχο και των 20 περιπτώσεων που έχει περιλάβει στο δείγμα της ώστε να διαπιστωθεί κατά πόσο, από τις πράξεις και αποφάσεις της εκτελεστικής εξουσίας, υπήρξε απώλεια δημοσίων εσόδων». Όχι ότι είμαι αρνητικός στην εμπλοκή του Τσακ Νόρις στο σκάνδαλο που αποκάλυψε το Al Jazeera. Απλά θυμήθηκα που λίγους μήνες πριν θεωρούσε ότι έλεγε ο Γενικός Εισαγγελέας

ως... ευαγγέλιο και δεν χωρούσε καμία αμφισβήτηση.

Ο κακός χαμός γίνεται στα κατεχόμενα που βρίσκονται ένα μόνο μήνα πριν από τις παρόνομες «προεδρικές» εκλογές. Το αποτέλεσμα των εκλογών είναι κρίσιμο αφού ο νέος ηγέτης των Τουρκοκυπρίων θα κληθεί, αμέσως μετά για τις πιο κρίσιμες ίσως συνομιλίες που θα γίνουν για το Κυπριακό. Σε περίπτωση που εκλεγεί ο Ακιντζί το ενδεχόμενο να προχωρήσουν οι συνομιλίες από εκεί που έμειναν δεν είναι απίθανο. Εάν εκλεγεί ο Τατάρ το ενδεχόμενο να αρχίσουν συνομιλίες και μάλιστα από εκεί που διακόπηκαν, φαντάζει απίθανο. Επιπλέον σε συντονισμένες ενέργειες με την Τουρκία θα επικριρηθεί να αλλάξει η μορφή της λύσης με στόχο τα δύο κράτη και τη συνομοσπονδία αντί για την Ομοσπονδία.

Όλοι το λένε ότι το φθινόπωρο θα είναι καθοριστικό για το Κυπριακό, με τα Ηνωμένα Έθνη να αναμένουν τις εξελίξεις στα κατεχόμενα για να προωθήσουν τη νέα δική τους πρωτοβουλία. Χθες ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ ήταν σαφέστατος ότι μέχρι τον Δεκέμβριο θα σημειωθούν σημαντικές εξελίξεις στο Κυπριακό. Μια θέση που υιοθετείται από όλες τις πολιτικές δυνάμεις, με ορισμένες να αντιμετωπίζουν τις εξελίξεις με αναμονή

και ελπίδα και άλλες με άρνηση και απαισιοδοξία. Όπως δηλαδή συμβαίνει δεκαετίες τώρα...

Θα ανέμενε κάποιος ότι ενόψει των αναμενόμενων εξελίξεων οι πολιτικές δυνάμεις θα είχαν ως προτεραιότητά τους την ενίσχυση του εσωτερικού μετώπου και την προσέγγιση μεταξύ τους, με στόχο την υιοθέτηση κοινής πολιτικής. Φαίνεται όμως πως κάποιοι, παρά το ότι γνωρίζουν πως έρχονται πολύ δύσκολες στιγμές, εκείνο που τους απασχολεί είναι η κομματική συνοχή και τα μικροκομματικά τους συμφέροντα. Έχουν μπροστά τους και τα μεγάλα τους συνέδρια που ακόμη δεν ξέρουν πως θα πραγματοποιηθούν σε καιρό πανδημίας, έχουν και τις βουλευτικές εκλογές για τις οποίες γίνονται μικρές σφαγές εντός και εκτός κοιμημάτων...

Την ίδια ώρα η κοινωνία των πολιτών δείχνει ξαπνός από τα πολιτικά δράγματα και εκτός ελαχίστων εξαίρέσεων αναμένει την κομματική γραμμή και καθοδήγηση. Αλλά κι αυτή ακόμα αγνοείται...

ΚΟΝΙΖ: Σε ποιο κόμμα ενδέχεται να υπάρξει μια μεγάλη έκπληξη στις βουλευτικές αφού ένα όνομα που θεωρείται «σίγουρο και δεδομένο» ενδέχεται τελικά να βρεθεί εκτός ψηφοδελτίου;

Σ Η Μ Ε Ι Ω Μ Α Τ Α Ρ Ι Ο

Συνέντευξη στον ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Η παράσταση Ανθρωπος στη Στέγη από την Ομάδα SRSlyours Ensemble στο Θέατρο Ριάλτο

Μία διαφορετική έναρξη της σεζόν για το Θέατρο Ριάλτο είναι η φετινή, όπως και για πολλούς άλλους πολιτιστικούς φορείς, ένεκα του κορωνοϊού. Φέτος, λοιπόν, το Ριάλτο ξεκινάει με την παράσταση «Man on the Roof» από τους SRSly yours Ensemble & Φίλους, που εντάσσεται στο καινούργιο πρόγραμμα του FlashArt@Rialto. Η παράσταση ανεβαίνει σε σκηνοθεσία Achim Wieland και Sakari Laurila και τη δραματουργία οι Achim Wieland και Μάριος Ιωάννου, ο οποίος μάλιστα πρωταγωνιστεί. Στην «Οικονομική Καθημερινή» μιλήσε ο Μάριος, ένας ηθοποιός που συχνά παρουσιάζει «ανορθόδοξες» δουλειές που εμπλέκουν τον θεατή, συνομιλεί με το κοινό. Τον ενδιαφέρει να κοιτάξει τον θεατή στα μάτια και να προσπαθεί να του ψιθυρίσει στο αφτί θεατρικές αλήθειες, που εν τέλει είναι αλήθειες της ζωής.

— **Μάριε, τι ακριβώς θα δούμε στο «Ανθρωπος στη Στέγη»;**

— Θα δείτε στη μεγάλη οθόνη που βρίσκεται στο χώρο στάθμευσης του Ριάλτο μια κινηματογραφημένη παράσταση από την οποία ο βασικός χαρακτήρας θα δραπέτευσει και θα σταθεί στη στέγη του Ριάλτο για να έρθει σε άμεση επαφή με το κοινό. Θα δείτε μια ιστορία με αρχή μέση και τέλος. Είναι η ιστορία ενός κι-

«Το Θέατρο είναι ζωή και η ζωή θέατρο. Όλες τις αρετές που έχει η ζωή τις έχει και το θέατρο».

νηματογραφιστή και ενός ηθοποιού που μπαίνουν μέσα στο κλειστό Ριάλτο για να κινηματογραφηθούν τον «Οιδίποδα Τύραννο» του δεύτερου γιατί θα πάει online αναγκαστικά. Η σιωπή του θεάτρου όμως ανατρέπεται από τα πνεύματα που κατοικούν εκεί. Είναι τα πνεύματα που κατοικούν τα θεατρικά έργα, τα τραγούδια, τις παραστάσεις των χορευτών, τις άριες της όπερας. Κατοικούν στο θέατρο και καρτερούν την επιστροφή της απαγορευμένης ζωής. Ο ηθοποιός που ήθελε να πάει online αλλάζει γνώμη και καταλήγει on the roof, να συναντήσει ως άνθρωπος τον άνθρωπο. Τα υπόλοιπα θα τα αποκαλύψει η παράσταση. Μην ξεχάσω να αναφέρω πως τη δραματουργία του έργου την έκανε ο Achim Wieland (σκηνοθέτης του έργου) και εγώ. Έχει αποσπάσματα από Σοφοκλή, Σαίξπηρ, Τσέχωφ, Ρίτσο, Παζολίνι και αυτοσχέδιο λόγο.

— **Νιώθετε ότι κινδυνεύουμε από το**

«Είναι ιερό το θέατρο, γιατί μαζεύονται σε έναν χώρο άνθρωποι άγνωστοι μεταξύ τους και συντονίζονται με καρδιά και νου σε μια δράση που μαστροεύτηκε με καρδιά και νου από τεχνίτες της ψυχής», λέει ο Μάριος Ιωάννου, για το θέατρο και την «ιερότητα» του.

ψηφιακό θέατρο και την ψηφιακή μετάδοση;

— Κινδυνεύουμε από ψηφιακό ναρκισσισμό, από ψηφιακό έρωτα, από ψηφιακό πένθος, από ψηφιακά γενέθλια, από ψηφιακό θέατρο. Η ψηφιακή ζωή δεν έχει ανάσα. Χωρίς ανάσα ο άνθρωπος δεν ζει. Η τεχνολογία είναι τέλεια και μια χαρά και το θέατρο online μια χαρά, όπως το «Θέατρο της Δευτέρας» κάποτε από την

τηλεόραση. Δεν ισοπεδώνω τίποτα, δεν λέω πως η τεχνολογία είναι μόνο κακό. Είναι μαχαίρι. Στα χέρια του φονιά σκοτώνει και στα χέρια του χειρουργού δίνει ζωή. Το μέτρο μη χάσουμε. Κινδυνεύουμε, ναι.

— **Γιατί θεωρείτε το θέατρο ιερό χώρο;**

Τι κάνει έναν οποιοδήποτε χώρο ιερό;

— Είναι ιερό το θέατρο γιατί μαζεύονται σε έναν χώρο άνθρωποι άγνωστοι μεταξύ τους και συντονίζονται με καρδιά και νου

σε μια δράση που μαστροεύτηκε με καρδιά και νου από τεχνίτες της ψυχής. Παρακολουθούν μια ιστορία αρχαία και νέα και κατανοούν καλύτερα τη ζωή, τον έρωτα, τον θάνατο. Κατανοούν όντας μαζί. Αυτό είναι το απίθανο. Αυτό είναι που με το online δεν το έχεις. Το μαζί. Ο ένας δίπλα από τον άλλον μεταλαμβάνουν νοήματα ανθρώπινα και προχωρούν παρά σε αόρατα μονοπάτια. Σαν θάυμα μου μοιάζει. Αν το περιέγραφα σε παιδάκια θα έλεγα, όταν είστε στο θέατρο και παρακολουθείτε τους θεατρίνους στη σκηνή με αγάπη δημιουργείται πάνω από τα κεφάλια σας ένα συλλογικό χρυσό συννεφάκι που σας συντροφεύει σε όλη σας τη ζωή. Όποτε το χρειαστείτε και το ανακαλέσετε (μνήμη της παράστασης) βρέχει χρυσή βροχή ή να δροσίξετε

— **Ποια είναι η ιδανική σχέση ηθοποιού και κοινού;**

— Όταν ο ηθοποιός δίνει με γενναίο δωρίο και ο θεατής δέχεται με γενναίο δωρίο. Έρωτας ανιδιοτελής. Σπάνιο πράγμα. Αξίζει όμως να το επιδιώκουμε!

— **Ποια θεωρείτε ότι είναι η μεγαλύτερη αρετή του θεατρου;**

— Το Θέατρο είναι ζωή και η ζωή Θέατρο. Όλες τις αρετές που έχει η ζωή τις έχει και το θέατρο. Τελειώνοντας, Απόστολε, θέλω να πω πως οι ερωτήσεις σου ήταν θαυμάσιες

και μου έδωσαν τροφή για έμπνευση. Όπως μια ποιητική παράσταση.

• **Συμμετέχουν:** Μάριος Ιωάννου (The Man on the Roof), Νεκτάριος Θεοδώρου (Άμλετ), Αρίστη Σπύρου @ Αγγέλω Παπαγελοδήμου (Circus Spirits), Μαρίαννα Δήμου (Woman by the Mirror), Αποκή von Arx (Soprano), Νιόβη Χαραλάμπους (Ελένη), Θεόδωρος Σουρμελής (Τραγουδιστής), Anna Luchyna (Nina)/Ελενα Γαβριήλ (Χορεύτρια), Έλενα Καλλινίκου (Εκάβη), Κατερίνα Νικολάου (Μητέρα), Θεόδωρος Αντωνιάδης (Νεαρό Αγόρι), Στέφανη Νεοφύτου (Τραγουδίστρια), Christian Fohntung (Τερεσία), Σπύρος Σωκράτους Stilobate (Κοντραμπάσο), Τάσος Ανδρέου (Άνθρωπος από το παρελθόν) και μέλη του Θεάτρου Ριάλτο. Τα κοστουμάκια έκανε ο Αντρέας Αντωνίου και την κίνηση επιμελήθηκε ο Μιχάλης Αριστείδου.

• **Πληροφορίες:** Άνθρωπος στη Στέγη / Man on the Roof από την Ομάδα SRSlyours Ensemble, Παρασκευή 4 Σεπτεμβρίου, 8:30 μ.μ. @Rialto Open Air . Κρατήσεις: 77777745. e-ticket: rialto.com.cy, Rialto Theatre App. Στα ελληνικά και αγγλικά, με αποσπάσματα στα ρωσικά, γαλλικά, γερμανικά και άλλες γλώσσες. Με αγγλικούς υπότιτλους.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΛΟΤΤΙΑΔΗΣ • Διευθυντής: ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΩΣ
Υπεύθυνος Υλικό: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιτιολογία: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΚΕΛΑΣ • Διευθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΛΕΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

«Έπεσε η αυλαία» μεταξύ Ελληνικής και Mάτση

Θα πρέπει να θεωρείται «κλειδωμένη» η αντικατάστασή του από τον κ. Κωνσταντίνο Λοϊζίδη της Astrobank

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Η αποχώρηση του κ. Ιωάννη Μάτση της Ελληνικής Τράπεζας από το πηδάλιο της τράπεζας επιβεβαιώθηκε την Τρίτη. Η Τράπεζα ανακοίνωσε πως η σύμβαση εργοδότησης του κ. Ιωάννη Μάτση, Ανάτατου Εκτελεστικού Διευθυντή του Ομίλου, έχει συμφωνηθεί αμοιβαίως να τερματισθεί με άμεση ισχύ. Την ίδια ώρα, η Τράπεζα ανακοίνωσε πως θα ξεκινήσει τη διαδικασία πλήρωσης της θέσης του Ανάτατου Εκτελεστικού Διευθυντή, ενώ στην παρούσα φάση τα καθήκοντα του Ανάτατου Εκτελεστικού Διευθυντή θα εκτελεί ο κ. Φοίβος Στασόπουλος, Γενικός Διευθυντής, Διευθύνση Επιχειρήσεων. Η μόνιμη αντικατάστασή του κ. Μάτση όμως από τον διευθύνοντα σύμβουλο της Astrobank, Κωνσταντίνο Λοϊζίδη αν και δεν ανακοινώθηκε ακόμα, θα πρέπει να θεωρείται «κλειδωμένη». Όπως αποδεικνύεται, οι πληροφορίες που διέρρευσαν το τελευταίο πενταήμερο του Αυγούστου για διαζύγιο μεταξύ Ελληνικής και Μάτση επιβεβαιώθηκαν. Τα σενάρια για το λόγο του διαζυγίου είναι πάρα πολλά, μερικά μπορεί να ευσταθούν, μερικά όχι. Το σίγουρο είναι ότι μία μη πώληση μη εξυπηρετούμενων δανείων όπως προχώρησε για παράδειγμα η Τράπεζα Κύπρου το προηγούμενο διάστημα ή το κλείσιμο 50 καταστημάτων ή 30, ή μια μείωση προσωπικού, δεν είναι λόγος διαζυγίου.

Η απόφαση αυτή μπορεί να είχε ληφθεί από τη στιγμή που αποκτήθηκε το καλό μέρος του Συνεργατισμού, ο κ. Μάτσης θα παρέμενε στην Τράπεζα για να φέρει εις πέρας το πρότζεκτ του «παντρέματος» Ελληνικής και Συνεργατισμού και όταν το πετύχανε θα χωρίζονταν οι δρόμοι μεταξύ του ιδίου και του Ιδρύματος. Αμα βάλουμε στην εξίσωση και τη χρονική συγκυρία της πανδημίας, όποιος σχεδιασμός ίσως να καθυστέρησε. Το μόνο γεγονός που ίσως να χρήζει περαιτέρω διερεύνησης είναι γιατί στα μέσα Ιουνίου αποφασίστηκε να επανεκλεγεί ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου ενώ στα τέλη Αυγούστου θα υπήρχε ένα διαζύγιο, έστω και «βελούδινο». Και αυτό είναι και το σημείο πάνω στο οποίο μπορεί να αναπτυχθεί η οποία σενarioλογία.

Μετοχικό πάζλ και ΔΣ

Πέρα από όποια σενarioλογία για τους λόγους του διαζυγίου, η μετοχική δομή της Ελληνικής Τράπεζας, οι προτεραιότητες και η κουλτούρα έχει αλλάξει από το 2016 που ήρθε εντός της Τράπεζας ο κ. Μάτσης. Όταν είχε έρθει η Δημήτρα Επενδυτική ήταν ένας μέτοχος του 10%

με μηδενική εκπροσώπηση στο ΔΣ της Τράπεζας –κάτι που όμως επιζητούσε και πλέον είναι ο μεγαλύτερος μέτοχος και κύριος «παίχτης» του deal μεταξύ Ελληνικής και Συνεργατισμού. Οι ρόλοι έχουν αντιστραφεί και ο τότε μεγαλύτερος Wargaming που θεωρείτο ότι «διοικούσε» την τράπεζα μαζί με την Third Point που μπορεί και να αληθεύει, είναι πλέον ο δεύτερος μεγαλύτερος μέτοχος (20,2%) και η Third Point έχει ρίξει το μερίδιό της στο 12,6% και με καμία εκπροσώπηση στο ΔΣ. Έχοντας τα παραπάνω κατά νου, είναι λογικό λοιπόν να έχουν αλλάξει οι ισορροπίες και τα θέλω των μετόχων σε σχέση με τα πρόσωπα που διοικούν την τράπεζα. Και αντιστρόφως. Ταυτόχρονα, έχουμε στο ΔΣ ακόμα ένα μεγάλο μέτοχο, την Pimco με 17,3% που αλλάζει τις ισορροπίες εντός της τράπεζας και φυσικά στην εξίσωση προστίθεται και η ETYK με το «Provident Fund» της (6,3%). Η Senvest έχει παραμείνει

Γεγονός που ίσως να χρήζει περαιτέρω διερεύνησης είναι γιατί στα μέσα Ιουνίου αποφασίστηκε να επανεκλεγεί ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου ενώ στα τέλη Αυγούστου θα υπήρχε ένα διαζύγιο έστω και «βελούδινο».

με 5,1%. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας στην 46η ετήσια συνέλευση των μετόχων της Ελληνικής εκλέχθηκαν ως Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, οι Lars Kramer, Μαριάννα Παντελίδου Νεοφύτου, Kristofer Richard Kraus, Ευριπίδης Α. Πολυκάρπου, Ανδρέας Π. Περισάνης, Stephen John Albutt, Μάριος Μαραθεύτης, Marco Comastri, Χρίστος Θεμιστοκλέους, John Gregory Iossifidis, Δημήτριος Ευσταθίου και Μιχάλης Σπανός. Ο διορισμός των κ.κ. Ανδρέα Π. Περισάνη, John Gregory Iossifidis και Μιχάλη Σπανού στο Διοικητικό Συμβούλιο υπόκειται στην έγκριση της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Το κενό του κ. Μάτση αναμένεται να πληρωθεί.

Αποδεκτή επιλογή

Ως νέος CEO της Ελληνικής Τράπεζας θα πρέπει να θεωρείται ο διευθύνων σύμβουλος της Astrobank, Κωνσταντίνος

Πέρα από όποια σενarioλογία για τους λόγους της αποχώρησής, η μετοχική δομή της Ελληνικής Τράπεζας, οι προτεραιότητες και η κουλτούρα έχει αλλάξει από το 2016 που ήρθε εντός της Τράπεζας ο κ. Μάτσης.

Λοϊζίδης. Όπως συζητείται στα τραπεζικά πηγαδάκια ο κ. Λοϊζίδης είναι πλήρως αποδεκτός από τον μεγαλύτερο μέτοχο της Τράπεζας, αλλά και από το fund της ETYK. Για πρώτη φορά, όπως διαρρέει, είναι μια αποδεκτή επιλογή από όλους τους μετόχους, ακόμα και από την Wargaming που ο κ. Μάτσης ήταν η επιλογή της ε-

ταιρείας ηλεκτρονικών παιχνιδιών. Οι ίδιες πηγές που διαρρέουν τα παραπάνω αναφέρουν πως η Ελληνική βρίσκεται σε μία ισορροπία σε σχέση με την επιλογή Λοϊζίδη, με ίσως μόνη εξαίρεση τον αμερικανικό μέτοχο, την Third Point. Οι κινήσεις για «μεταφορά» του κ. Λοϊζίδη στην Ελληνική Τράπεζα είναι ήδη προ-

χωρημένες. Το Διοικητικό Συμβούλιο της Astrobank στις 27 Αυγούστου αποδέχθηκε την παρίτηση του Πρώτου Εκτελεστικού Διευθυντή της Τράπεζας, η οποία υποβλήθηκε για προσωπικούς λόγους, και διόρισε τον κ. Αριστείδη Βουράκη σε αντικατάστασή του.

Στο μεσοδιάστημα, το Διοικητικό Συμ-

βούλιο και ο κ. Λοϊζίδης συμφώνησαν ότι ο κ. Λοϊζίδης θα παραμείνει στη θέση του Πρώτου Εκτελεστικού Διευθυντή και Διοικητικού Συμβούλου προκειμένου να διασφαλιστεί η ομαλή και απρόσκοπτη μετάβαση, αλλά και η αρμονική συνέχιση σημαντικών έργων που βρίσκονται σε εξέλιξη. Το Διοικητικό Συμβούλιο ευχαρίστησε τον κ. Λοϊζίδη για τη σημαντική συνεισφορά του στην ανάπτυξη και εξέλιξη της Astrobank, υπογραμμίζοντας τη συμβολή της εμπειρίας του στη δημιουργία προστιθέμενης αξίας για την Astrobank.

Ο κ. Μάτσης

Ο πρώην CEO της HB είναι 51 χρόνων και αποφοίτησε από την Αγγλική Σχολή στη Λευκωσία. Σπούδασε χημική μηχανική (B.A., M.Eng.) στο πανεπιστήμιο του Cambridge στο Ηνωμένο Βασίλειο. Διετέλεσε συνεταιρς της Point Nine Ltd, την οποία συνίδρυσε το 2008. Η Point

Είναι λογικό να έχουν αλλάξει οι ισορροπίες και τα θέλω των μετόχων σε σχέση με τα πρόσωπα που διοικούν την τράπεζα. Και αντιστρόφως. Ταυτόχρονα, έχουμε στο ΔΣ ακόμα ένα μεγάλο μέτοχο, την Pimco με 17,3% που αλλάζει τις ισορροπίες.

Nine Ltd προσφέρει υποστηρικτικές υπηρεσίες και χρηματοοικονομικά λογιστικά προγράμματα σε χρηματοοικονομικά ιδρύματα στην Ευρώπη και στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής. Μετάξυ του 1994 και 2008, εργάστηκε στο Λονδίνο. Ήταν διευθύνων σύμβουλος, σε ομάδα δομημένων συναλλαγών στην Mizuho International plc από το Μάιο 2003 μέχρι το Μάρτιο 2008, όπου δημιούργησε και διευθύνει την ομάδα για την δόμηση και την συναλλαγή πιστωτικών, επικοινωνικών και συναλλαγματικών παραγώγων. Μετάξυ Ιουνίου 1997 και Μαΐου 2008, ήταν διευθύνων σύμβουλος, ομάδα πιστωτικών παραγώγων στην ING Barings. Διορίστηκε μέλος του διοικητικού συμβουλίου της Ελληνικής Τράπεζας στις 24 Δεκεμβρίου 2013. Μέχρι το διορισμό του σε CEO ήταν πρόεδρος της επιτροπής διαχείρισης κινδύνων και μέλος της επιτροπής διορισμών / εσωτερικής διακυβέρνησης του διοικητικού συμβουλίου της τράπεζας.

Νέα σχέδια οικονομικής ενίσχυσης την Πέμπτη

Μήνα με τον μήνα θα ανανεώνονται τα προγράμματα βοήθειας προς τις επιχειρήσεις σε συγκεκριμένους κλάδους

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Την οικονομική ενίσχυση επιχειρήσεων ενόψει της λήξης των προγραμμάτων στήριξης τον προσεχή Οκτώβριο ετοιμάζει η Κυβέρνηση. Το πόσο θα διαρκέσει το πρόγραμμα και με ποιους όρους θα ανακοινώσουν οι αρμόδιοι υπουργοί, σε κοινή συνέντευξη τύπου με την υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, κα Ζέτα Αιμιλιανίδου και τον υπουργό Οικονομικών, Κωνσταντίνο Πετρίδη, την Πέμπτη. Παρά το ότι η οικονομία έχει ανοίξει –αν και σταδιακά και μωδιασμένα– από τα μέσα Μαΐου, υπάρχουν κλάδοι οι οποίοι έχουν πληγεί περισσότερο από άλλους και κλάδοι που παραμένουν κλειστοί με κυβερνητικά

Βάσει των συζητήσεων μεταξύ συντεχνιών και εργοδοτών δεν θα πρέπει να ενεργήσουν μονομερώς οι επιχειρήσεις μετά την τήρηση και να προχωρήσουν σε απολύσεις και μειώσεις μισθών, πόσω μάλλον όταν θα υπάρξει ακόμα περαιτέρω στήριξη μετά τον Οκτώβριο.

διατάγματα. Οι κλάδοι που έχουν επηρεαστεί περισσότερο από τους άλλους είναι αυτοί του τουρισμού και οι παρεμφερείς επιχειρήσεις, κλαμπ, διοργανωτές γάμων, βαπτίσεων κτλ. Αυτό δεν σημαίνει πως δεν έχει επηρεαστεί όλη η οικονομία της Κύπρου και όλες οι επιχειρήσεις διότι η κανονικότητα δίκως την ύπαρξη ενός εμβολίου δεν μπορεί να υπάρξει. Οι Υπουργοί Οικονομικών και Εργασίας έχουν αντιληφθεί πως μετά την λήξη των προγραμμάτων στήριξης της οικονομίας τον Οκτώβριο οι επιχειρήσεις δεν θα μπο-

Το συνολικό ύψος του προγράμματος που έχει εφαρμοστεί από τον Μάρτιο του 2020, περιλαμβάνει δημοσιονομικές παρεμβάσεις που εκτιμώνται στο 1,2 δισ. ευρώ, και παρεμβάσεις για ενίσχυση της ρευστότητας των επιχειρήσεων στα 1,7 δισ. ευρώ.

ρούσαν να ανταποκριθούν στις πληρωμές τους και στο να συνεχίσουν να πληρώνουν όλο το δυναμικό που εργοδοτούν. Γι' αυτό εξάλλου η Υπουργός Εργασίας είχε προαναγγείλει στα μέσα Ιουλίου εντός της Επιτροπής Εργασίας της Βουλής την πρόθεση για αξιοποίηση πόρων του ευρωπαϊκού κοινωνικού ταμείου και της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, για την ανάπτυξη νέων προγραμμάτων στήριξης της απασχόλησης από τον Νοέμβριο. Οι επαφές που υπήρξαν μεταξύ συντεχνιών την Δευτέρα και με-

ταξύ εργοδοτών την Τρίτη θα φέρουν στο τραπέζι του Υπουργικού προτάσεις οι οποίες και θα παρουσιαστούν την Πέμπτη. Όπως έχει διαρρεύσει, θα είναι σε στοχευμένους κλάδους, ενώ χρονικά η οικονομική βοήθεια που θα παροσχεθεί θα αγγίζει μέχρι και τον Μάρτιο του 2021. Τολμάχιστον έτσι θέλουν οι μέχρι τώρα πληροφορίες. Το μεγάλο πρόβλημα θα είναι σε τουριστικούς τομείς, άρα και εκεί θα πέσει και το μεγαλύτερο βρος. Το κράτος θα πρέπει σίγουρα να δει τα δημοσιονομικά του περιθώρια και δεν

αποκλείεται να χρειαστεί να προχωρήσει και σε άλλη έκτακτη έξοδο στις αγορές το επόμενο τρίμηνο για να ικανοποιήσει τις όποιες ανάγκες. Εντούτοις, αφού έχουν ανοίξει οι πλείστες επιχειρήσεις, τα έσοδα του κράτους πλέον δεν είναι σχεδόν μηδενικά, άρα έχει μια ροή εσόδων σημαντική. Όπως είχαν αναφέρει οι Υπουργοί κατά την τελευταία ανακοίνωση των μέτρων στήριξης, το συνολικό ύψος του προγράμματος που έχει εφαρμοστεί από τον Μάρτιο του 2020, περιλαμβάνει δημοσιονομικές παρεμβάσεις που εκτιμώ-

νται στο 1,2 δισ. ευρώ, και παρεμβάσεις για ενίσχυση της ρευστότητας των επιχειρήσεων στα 1,7 δισ. ευρώ. Βάσει των συζητήσεων μεταξύ συντεχνιών και εργοδοτών δεν θα πρέπει να ενεργήσουν μονομερώς οι επιχειρήσεις μετά την τήρηση και να προχωρήσουν σε απολύσεις και μειώσεις μισθών, πόσω μάλλον όταν θα υπάρξει ακόμα περαιτέρω στήριξη μετά τον Οκτώβριο. Αξίζει να σημειωθεί πως τα διατάγματα του Υπουργείου για οικονομική ενίσχυση θα ανακοινώνονται μέσα με τον μήνα, όπως άλλωστε ανακοινώνονται μέχρι και σήμερα μήνα με τον μήνα. Ο σχεδιασμός θα υπάρχει, αλλά οι αιτήσεις θα γίνονται κάθε μήνα.

Όχι σε ευέλικτες μορφές

Συζήτηση υπήρχε και για την εισαγωγή ευέλικτων μορφών εργασίας τις τελευταίες ημέρες. Ο Γενικός Διευθυντής της ΟΕΒ Μιχάλης Αντωνίου κατά την έξοδο από τη συνάντηση με την Υπουργό Εργασίας είπε ότι “δεν έχουν μπει ούτε είναι δουλειά τους να μπουν με την Υπουργό «σε οποιαδήποτε συζήτηση για τις ευέλικτες μορφές εργασίας ή για οποιοδήποτε εργαλείο, το οποίο αν και εφόσον καταστεί αναγκαίο να επιστρατευτεί», όπως είπε, «θα γίνει μέσα από θεσμοθετημένες διαδικασίες με όλα όσα προβλέπει ο κώδικας βιομηχανικών σχέσεων, με σεβασμό σε όλα όσα έχει πετύχει ο εργασιακός πολιτισμός αυτού του τόπου επί έξι δεκαετίες. Ουδείς εργαζόμενος πρέπει να ανησυχεί για οτιδήποτε μέσα στο επόμενο διάστημα», ανέφερε και πρόσθεσε ότι «επιστρατεύουμε όσους πόρους μπορούμε να διοικη- τεύσουμε για να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα της επόμενης περιόδου έτσι ώστε όταν επαναδραστηριοποιηθεί η οικονομία να μην έχουμε ούτε συρρίκνωση ωφελημάτων ούτε οποιασδήποτε μορφής μη διαχειρίσιμη ανεργία», πρόσθεσε.

Έλλειμμα στα δημοσιονομικά

Τα προκαταρκτικά δημοσιονομικά αποτελέσματα που ετοιμάστηκαν από τη Στατιστική Υπηρεσία για την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουλίου 2020 καταδεικνύουν έλλειμμα της Γενικής Κυβέρνησης της

τάξης των €930,9 εκ. (4,6% στο ΑΕΠ) σε σύγκριση με πλεόνασμα €385,7 εκ. (1,8% στο ΑΕΠ) για την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουλίου 2019. Σύμφωνα με την Στατιστική Υπηρεσία, οι συνολικές δαπάνες αυξήθηκαν κατά €109,1 εκ. (+14,0%) και ανήλθαν στα €887,9 εκ. από €778,8 εκ. τον Ιούλιο του 2019. Από τις κυριότερες κατηγορίες των δαπανών, αυξήθηκαν τον Ιούλιο 2020 σε σύγκριση με τον Ιούλιο 2019, οι επιδοτήσεις κατά €117,5 εκ. (ανήλθαν στα €120,9 εκ. από €3,4 εκ.), η ενδιάμεση ανάλογη κατά 18,3% (ανήλθε στα €129,4 εκ. από €109,4 εκ.), οι τρέχουσες μεταβίβασεις κατά 10,5% (ανήλθαν στα €42,1 εκ. από €38,1 εκ.), οι απολαβές προσωπικού (συμπεριλαμβανομένων των τεκμαρτών κοινωνικών εισφορών και συντάξεων των δημοσίων υπαλλήλων) κατά 3,3% (ανήλθαν στα €217,3 εκ. από €210,4 εκ.). Αντιθέτως, οι κοινωνικές παροχές μειώθηκαν κατά 5,2% (περιορίστηκαν στα €217,3 εκ. από €229,3 εκ.). Τα συνολικά έσοδα μειώθηκαν κατά €157,3 εκ. (-17,0%) και περιορίστηκαν στα €766,7 εκ. από €924,0 εκ. τον Ιούλιο του 2019.

Από τις κυριότερες κατηγορίες των εσόδων, μειώθηκαν τον Ιούλιο 2020 σε σύγκριση με τον Ιούλιο 2019, οι συνολικοί φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών κατά 17,9% (περιορίστηκαν στα €300,9 εκ. από €366,6 εκ.), τα καθαρά έσοδα του ΦΠΑ (μετά την αφαίρεση των επιστροφών) κατά 9,6% (περιορίστηκαν στα €209,3 εκ. από €231,6 εκ.), οι κοινωνικές εισφορές κατά 29,4% (περιορίστηκαν στα €157,0 εκ. από €222,4 εκ.), τα έσοδα από τη φορολογία στο εισόδημα και τον πλούτο κατά 12,8% (περιορίστηκαν στα €222,1 εκ. από €254,8 εκ.) και τα έσοδα από παροχή υπηρεσιών κατά 1,7% (περιορίστηκαν στα €63,8 εκ. από €64,9 εκ.). Η αύξηση των δαπανών και η μείωση των εσόδων για τον Ιούλιο του 2020 οφείλονται σημαντικά στα μέτρα που λήφθηκαν για τη στήριξη των επιχειρήσεων και την αναστολή των εργασιών διάφορων κλάδων της οικονομίας, αντίστοιχα, λόγω της πανδημίας του κορονοϊού.

Παίρνουν πίσω το πάγωμα πολιτογραφήσεων

Φόβοι στο Προεδρικό ότι η αναστολή ενδεχομένως να ενισχύσει τα δημοσιεύματα του Al Jazeera – Ανησυχία για προβληματικές περιπτώσεις

Της ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Ούτε διακοπή του επενδυτικού προγράμματος, ούτε και αναστολή για ένα μικρό χρονικό διάστημα έκριναν ότι είναι το ορθότερο μέτρο διαχείρισης της κρίσης που προκλήθηκε με το κεφάλαιο των πολιτογραφήσεων στον πρωινό καφέ της Τρίτης στο Προεδρικό. Αυτό που τέθηκε εντόνος είναι πως μία κίνηση παγώματος ή διακοπής του προγράμματος σε αυτή τη χρονική συγκυρία θα στείλει το μήνυμα πως η κυβέρνηση ενεργεί στα όσα δημοσίευσε το Al Jazeera και κατ' επέκταση πως τα αποδέχεται.

Μέχρι και την Δευτέρα πάντως, υπήρχαν σοβαρές σκέψεις από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας αλλά και από μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου, ότι ίσως να είναι προτιμότερο να ανασταλεί το επενδυτικό πρόγραμμα για ένα μικρό χρονικό διάστημα καθώς η ζημία που προκάλεσε διεθνώς είναι πολύ μεγαλύτερη από το όφελός του στην κυπριακή οικονομία.

Το κατά πόσο υπήρξαν πιέσεις από διάφορα κέντρα τα τελευταία εβδομήντα που έγειραν την πλάστιγγα προς τη διατήρηση της υπάρχουσας κατάστασης, είναι βεβαίως ανοικτό. Αυτό που ξεκαθαρίζεται είναι ότι από τη στιγμή που αναμένεται εντός ημερών η έκθεση της τριμελούς επιτροπής, που εξετάζει όλες τις περιπτώσεις κατ' εξαίρεση πο-

Αναμένεται εντός ημερών η έκθεση της τριμελούς επιτροπής για το πόσες είναι οι προβληματικές περιπτώσεις των οποίων το διαβατήριο θα πρέπει να ανακληθεί.

λιτογραφήσεων που εγκρίθηκαν κατά τη χρονική περίοδο μεταξύ 2008-2018 βάσει εντολής του Υπουργικού Συμβουλίου, και από τη στιγμή που ψηφίστηκε νέο νομοθετικό πλαίσιο τον περασμένο Ιούλιο που ρυθμίζει το επενδυτικό πρόγραμμα από τυχόν καταχρήσεις, δεν συντρέχει λόγος επιπλέον μέτρων.

Το χρονικό της αναδίπλωσης

Τις προηγούμενες μέρες και εν μέσω των αποκαλύψεων υπήρχαν διάφορα σενάρια στο τραπέζι για το πώς θα τύχει χειρισμού το ζήτημα των πολιτογραφήσεων, με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να μελετά το ενδεχόμενο αναστολής του για μερικούς μήνες ίσως και στενότερη ενημέρωση στις Κομισιόν για τα πρόσωπα

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας μελετούσε το ενδεχόμενο προσωρινής αναστολής του προγράμματος, ωστόσο στον πρωινό καφέ της Τρίτης λήφθηκε η απόφαση να συνεχιστεί ως έχει δεδομένου και του νέου νομοθετικού πλαισίου που ψηφίστηκε.

που εγκρίνονται να λάβουν διαβατήρια. Οι σκέψεις δεν ήταν τυχαίες, δεδομένου ότι ο Ευρωπαίος Επίτροπος για τη Δικαιοσύνη Didier Reynders σε σχόλιό του στο Al Jazeera αποκάλυψε ότι εξετάζει τη δυνατότητα νομικής δράσης κατά της Κύπρου σχετικά με το καθεστώς υπηκοότητας μέσω επενδύσεων.

Υπήρξαν και οι κινήσεις του Γερμανού ευρωβουλευτή Sben Giegoldo, οποίος, όπως αποκάλυψε η «Κ» την περασμένη Κυριακή, έθεσε ζήτημα παραπομπής της Κύπρου στο δικαστήριο ευρωπαϊκών κοινοτήτων για παραβίαση της ευρωπαϊκής νομοθεσίας, που προκάλεσαν έντονη ανησυχία στο Προεδρικό ότι η Κύπρος θα βρεθεί εκ νέου στο στόχαστρο και πως ενδεχομένως να προκύψει θέμα

Χάθηκαν στη διαδρομή

Πάντως το όλο ζήτημα τείνει να διαφύγει από την ουσία, καθώς τα τελευταία εβδομήντα δίδεται ιδιαίτερη έμφαση στο ποιος έκανε τη διαδρομή. Ήδη από τις πρώτες μέρες η κυβέρνηση έχει δώσει οδηγίες να βρεθεί ο «wistle blower» φωτογραφίζοντας τη Βουλή. Και όσο κι αν ο Πρόεδρος του ΔΗΣΥ Αβέρωφ Νεοφύτου, περιόρισε τον αριθμό των βουλευτών που ενδεχομένως να διέρρευσαν το έγγραφο στους 18, ο αριθμός συμφωνία με κυβερνητικές πηγές θεωρείται μεγαλύτερος, δεδομένων των επιστημονικών συνεργατών

αλλά και των λειτουργών της Βουλής. Αν και η αστυνομία έχει ήδη ξεκινήσει διερεύνηση του θέματος, υπάρχει ήδη συζήτηση για το κατά πόσο προστατεύονται οι wistle blowers, από κανονισμό της Ε.Ε. τον οποίο θα έπρεπε ήδη να είχε ακολουθήσει η Κύπρος, ως κράτος μέλος της Ε.Ε.

διακοπής του προγράμματος από την Ε.Ε. Ήδη μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου αλλά και στελέχη της κυβέρνησας παράταξης εξέφρασαν πολλές φορές δυσφορία, ότι το πρόγραμμα έπληξε ανεπανόρθωτα το κύρος της χώρας, σε μία ιδιαίτερα δύσκολη χρονική συγκυρία. Υπήρξε και η τοποθέτηση του Προέδρου της Βουλής Δημήτρη Συλλούρη την περασμένη Δευτέρα, ότι το πρόγραμμα ίσως να ήταν καλύτερο να ανασταλεί.

Τι μεσολάβησε

Το ερώτημα είναι τι μεσολάβησε που να οδηγήσει ακόμη μία φορά στην αναδίπλωση της κυβέρνησης. Στην Ε.Ε. υπάρχουν κύκλοι που εκφράζουν την θέση πως σίγουρα τα όσα προηγήθηκαν έχουν

ανησυχήσει τις Βρυξέλλες, όμως από τη στιγμή που η Κυπριακή Δημοκρατία έχει λάβει αυστηρότερα μέτρα πλέον για την διαδικασία των πολιτογραφήσεων και με δεδομένο ότι δεν υπάρχει μηχανισμός στις Βρυξέλλες για διακοπή του προγράμματος μιας χώρας, τότε δεν μπορεί στην ουσία να γίνει κάτι, πέρα από πιέσεις.

Υπάρχουν και εκείνοι οι κύκλοι που σημειώνουν πως οι πιέσεις για διακοπή του προγράμματος ή τουλάχιστον για πιστή εφαρμογή των νέων αυστηρών κανονισμών θα γίνουν μέσω διαφόρων οδών. Ανακούφιση φέρεται πως προκάλεσε στο Προεδρικό και η συνέντευξη του δημοσιογράφου του Al Jazeera James Kleinfeld στην «Καθημερινή» της περασμένης Κυριακής, όπου ξεκαθάρισε, πως έχουν ολοκληρωθεί οι αποκαλύψεις γύρω από τα Cyprus Papers και πως δεν έχουν επί του παρόντος άλλα στοιχεία είτε για μεσάζοντες είτε που να εμπλέκουν άμεσα πολιτικά πρόσωπα.

Κατά τον πρωινό καφέ της Τρίτης, που συμμετείχαν ο Πρόεδρος του ΔΗΣΥ Αβέρωφ Νεοφύτου, ο υπουργός Οικονομικών Κωνσταντίνος Πετρίδης, ο υπουργός Εσωτερικών Νίκος Νουρής, ο υπουργός Εξωτερικών Νίκος Χριστοδουλίδης, ο κυβερνητικός εκπρόσωπος Κυριάκος Κούσιος, ο υφυπουργός παρά το Πρόεδρο Βασίλης Πάλας, ο διευθυντής του γραφείου του Προέδρου Πέτρος Δημητρίου και ο αναπληρωτής πρόεδρος του ΔΗΣΥ Χάρης Γεωργιάδης τέθηκε ως προτιμότερο να μη ληφθεί επί του παρόντος άλλη απόφαση επί του ζητήματος. Τέθηκε προτιμότερο να δημοσιοποιηθεί πρώτα η έκθεση της τριμελούς επιτροπής, ενώ νέα επιτροπή να μελετήσει όλες τις περιπτώσεις πολιτογραφήσεων από το 2008 μέχρι και σήμερα.

Αυτό που προβληματίζει την κυβέρνηση είναι βεβαίως ο αριθμός των προβληματικών περιπτώσεων που θα διαπιστώσει η τριμελής επιτροπή από τις 29 που έχουν τεθεί ενώπιόν της για εξέταση. Αν δηλαδή οι 25 από τις 29 περιπτώσεις κρινονται προβληματικές, τότε το όλο ζήτημα δεν θα κλείσει εύκολα.

Η εμφάνιση Οδυσσέα

Και δεν θα κλείσει εύκολα το όλο θέμα δεδομένου ότι στο κάδρο μπαίνει και ο γενικός ελεγκτής, ο οποίος έχει ξεκαθαρίσει την ετοιμότητά του να διενεργήσει δειγματοληπτικό έλεγχο στο αρχείο πολιτογραφηθέντων.

Ήδη το Υπουργείο Εσωτερικών απευθύνθηκε στον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ζητώντας γνωμάτευση κατά πόσο πρέπει και ποιες πληροφορίες να δοθούν στον Γενικό Ελεγκτή, με τον τελευταίο να κάνει λόγο για άρνηση παραχώρησης των φακέλων.

Με αντιδράσεις η ένταξη των Πρώτων Βοηθειών στο ΓεΣΥ

Περίοδος προσαρμογής για τους γιατρούς – Οι καθυστερήσεις και η διαχείριση του λογισμικού – Βολές από τον πρόεδρο της ΠΑΣΥΚΙ

Της ΑΝΤΡΗΣ ΘΡΑΣΥΒΟΥΛΟΥ

Με δυσκολίες ξεκίνησε την Τρίτη (1/9) η ένταξη στο ΓεΣΥ των υπηρεσιών Τμημάτων Ατυχημάτων και Επείγοντων Περιστατικών (ΤΑΕΠ), οι οποίες παρέχονται σε όλους τους δικαιούχους. Πρόκειται για το καθοριστικό βήμα προς την ολοκλήρωση της πλήρους εφαρμογής του ΓεΣΥ, ενώ σειρά αναμένεται να πάρει η ένταξη των υπηρεσιών ΤΑΕΠ και από ιδιωτικά νοσηλευτήρια. Όπως ανέφερε στην «Κ», ο Διευθυντής του ΤΑΕΠ του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας, Ανδρέας Ηλιάδης, σε σχέση με τους ασθενείς δεν προκύπτουν ουσιαστικές αλλαγές. Σύμφωνα με τον κ. Ηλιάδη, ορισμένες δυσκολίες που παρουσιάζονται αφορούν στην αλλαγή του λογισμικού συστήματος το οποίο θα πρέπει να συννηθούν να χειρίζονται οι γιατροί στα ΤΑΕΠ.

«Θα εντοπιστούν οποιεσδήποτε ελλείψεις ή αδυναμίες στην πορεία από τους γιατρούς ώστε να διορθωθούν».

«Θα εντοπιστούν οποιεσδήποτε ελλείψεις ή αδυναμίες στην πορεία από τους γιατρούς ώστε να διορθωθούν», σημείωσε ο Διευθυντής του ΤΑΕΠ του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας. Ο κ. Ηλιάδης έθεσε επίσης το ζήτημα της καλυψής των πιθανών να υπάρχει σε ορισμένες περιπτώσεις ειδικά κατά τη διάρκεια των πρώτων ημερών μέχρι την προσαρμογή στο σύστημα.

Επιπλέον, το διαχρονικό θέμα της προσέλευσης ασθενών στις Πρώτες Βοήθειες που δεν αποτελούν ουσιαστικά επείγοντα περιστατικά είναι ένα ακόμα από τα ζητήματα που προκύπτουν.

Με στόχο τη διασφάλιση της ομαλής

Μέχρι στιγμής δεν έχει δοθεί από τον ΟΑΥ η οικονομική και τεχνική πρόταση προς τα ιδιωτικά νοσηλευτήρια.

λειτουργίας, ο ΟΑΥ υπενθυμίζει ότι οι δικαιούχοι θα πρέπει να χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες των ΤΑΕΠ μόνο για επείγοντα περιστατικά και ατυχήματα.

Από την πλευρά του, ο Πρόεδρος της ΠΑΣΥΚΙ, Σωτήρης Κούμας, δήλωσε στην «Κ» ότι η δωρή εκπαίδευση που έγινε στους γιατρούς των Πρώτων Βοηθειών δεν είναι αρκετή με αποτέλεσμα να δημιουργούνται προβλήματα σε ό,τι αφορά τη διαχείριση του λογισμικού από τους γιατρούς. Σύμφωνα με τον κ. Κούμα, προκύπτει επίσης ζήτημα με τη διαλογή των ασθενών καθώς οι οδηγίες που έχουν οι γιατροί είναι να μην δέχονται στα ΤΑΕΠ όσους κατατάσσονται στην κατηγορία

Εντός Σεπτεμβρίου η ένταξη των ιδιωτικών

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας, Ανδρέα Παπακωνσταντίνου, εντός Σεπτεμβρίου θα υπάρξει διαβούλευση και με τον ιδιωτικό τομέα ώστε να ενταχθούν τα ΤΑΕΠ στο ΓεΣΥ με στόχο να ανταποκρίνονται περισσότερο στις ανάγκες που υπάρχουν. Μέχρι στιγμής δεν έχει δοθεί από τον ΟΑΥ η οικονομική και τεχνική πρόταση προς τα ιδιωτικά νοσηλευτήρια. «Θα κάνουμε μεγάλη προσπάθεια ώστε να συμμετέχουν», τόνισε ο κ.

Παπακωνσταντίνου. Ο ίδιος ευελπιστεί ότι με τη συμμετοχή των ΤΑΕΠ των ιδιωτικών νοσηλευτηρίων στο ΓεΣΥ θα υπάρξει βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών και καλύτερη κατανομή. Το πλάνο είναι η ένταξη των ΤΑΕΠ των ιδιωτικών νοσηλευτηρίων τουλάχιστον μέχρι το τέλος του μήνα. Στο παρόν στάδιο οι επισκέψεις σε ΤΑΕΠ ιδιωτικών νοσηλευτηρίων δεν θα καλύπτονται από το ΓεΣΥ μέχρι την ολοκλήρωση των διαδικασιών.

5, η οποία αφορά σε μη σοβαρά περιστατικά. Οι ασθενείς θα πρέπει να παραπέμπονται στον προσωπικό τους γιατρό. Το κυριότερο πρόβλημα είναι ότι ο ΟΑΥ κατά τον σχεδιασμό δεν έλαβε υπόψη τη σημαίνει δημόσιο νοσηλευτήριο στο πώς εξυπηρετείται ο ασθενής», σημείωσε ο κ. Κούμας.

Η ΠΑΣΥΚΙ, με επιστολή της προς τον ΟΑΥ, θέτει τα συγκεκριμένα ζητήματα ενώ έχει ζητήσει συνάντηση ώστε να γίνει συζήτηση με στόχο την εξεύρεση λύσεων καθώς θεωρεί ότι θα προκύψουν εκτός από καθυστερήσεις κι άλλα προβλήματα τα οποία αφορούν στη λειτουργία των δημόσιων νοσηλευτηρίων.

Στο μεταξύ, σημειώνεται ότι για την παροχή υπηρεσιών από τα ΤΑΕΠ οι δικαιούχοι καταβάλλουν συμπληρωμή ποσού δέκα (10) ευρώ για κάθε επίσκεψη ενώ δεν χρειάζεται να κάνουν οτιδήποτε

Οι δικαιούχοι θα πρέπει να χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες των ΤΑΕΠ μόνο για επείγοντα περιστατικά και ατυχήματα.

άλλο σε σχέση με τη διαδικασία. Αυτό που εφαρμόζεται στα ΤΑΕΠ είναι το σύστημα διαλογής (triage) των περιστατικών, ώστε να εξυπηρετούνται κατά προτεραιότητα τα επείγοντα περιστατικά και τα ατυχήματα. Τονίζεται ότι επείγοντα περιστατικά δεν επιτίπουν στις παρεχόμενες υπηρεσίες φροντίδας υγείας από τα ΤΑΕΠ και ως εκ τούτου δεν θα καλύπτονται.

Ο δικαιούχος δικαιούται να επισκεφθεί το Τμήμα Ατυχημάτων και Επείγοντων Περιστατικών της επιλογής του, για την παροχή υπηρεσιών φροντίδας υγείας, είτε απευθείας χωρίς παραπεμπτικό είτε αφού λάβει παραπεμπτικό από άλλο πα-

ροχέα υπηρεσιών φροντίδας υγείας ως ακολούθως:

- Απευθείας πρόσβαση

Ο δικαιούχος έχει δικαίωμα απευθείας πρόσβασης στις παρεχόμενες από τα ΤΑΕΠ υπηρεσίες φροντίδας υγείας στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- επείγοντος ιατρικού περιστατικού

- ατυχήματος

- πρόσβαση με παραπεμπτικό

Ο δικαιούχος έχει δικαίωμα πρόσβασης στις παρεχόμενες από τα ΤΑΕΠ υπηρεσίες φροντίδας υγείας, αφού λάβει παραπεμπτικό από άλλο πάροχο ως ακολούθως:

- μετά από παραπομπή από προσωπικό ιατρού

- μετά από παραπομπή από ειδικό ιατρό

- μετά από παραπομπή από νοσηλευτήριο στα πλαίσια παροχής ενδονοσοκομειακής φροντίδας υγείας, το οποίο εάν κρίνει αναγκαίο ειδοποιεί ασθενοφόρο για τη μεταφορά του δικαιούχου σε ΤΑΕΠ.

- Πρόσβαση δικαιούχου σε άλλους παρόχους μέσω ΤΑΕΠ

Κατά το εξιτήριο, το ΤΑΕΠ μπορεί να παραπέμπει δικαιούχους σε:

- Νοσηλευτήριο για την παροχή ενδονοσοκομειακής φροντίδας υγείας

Όταν ο δικαιούχος εξετασθεί από το ΤΑΕΠ και αποφασιστεί ότι η κατάσταση του απαιτεί εισαγωγή σε νοσηλευτήριο για την παροχή ενδονοσοκομειακής φροντίδας υγείας, παραπέμπεται σε συμβεβλημένο με τον ΟΑΥ νοσηλευτήριο της επιλογής του μαζί με σχετικό έκθεση.

Η μεταφορά του δικαιούχου σε άλλο νοσηλευτήριο εκτός αυτού όπου στεγάζεται το ΤΑΕΠ, θα είναι δυνατή μόνο αν το επιτρέπει η κατάσταση της υγείας του δικαιούχου και κατόπιν ευθύνης δικής του ή των συγγενών του.

Επιπλέον, το ΤΑΕΠ έχει τη δυνατότητα συνταγογράφησης των απαραίτητων φαρμάκων μαζί με την έκδοση εξιτηρίου.

Ο καύσωνας έβαλε φωτιά στα κλιματιστικά

Ρεκόρ ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας για το έτος 2020 σημειώθηκε τη Δευτέρα

Της **ΑΝΤΡΗΣ ΘΡΑΣΥΒΟΥΛΟΥ**

Στο έλεος του καύσωνα βρίσκεται η Κύπρος. Οι υψηλές θερμοκρασίες που επικρατούν αυτές τις ημέρες στα ορεινά και στο εσωτερικό έχουν αντίκτυπο στη ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας. Όπως πληροφορείται η «Κ» από τον Διαχειριστή Συστήματος Μεταφορά Κύπρου, την περασμένη Δευτέρα (31/8), σημειώθηκε ρεκόρ ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας για το 2020. Συγκεκριμένα, η κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος στις 2 και 45 το μεσημέρι έφθασε τα 1096 MW αποτελώντας ρεκόρ για την φετινή χρονιά, αφού ξεπέρασε τα 1081 MW που καταγράφηκαν στις 31 Ιουλίου, οπότε σημειώθηκε η δεύτερη μεγαλύτερη ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας.

Σύμφωνα με τον εκπρόσωπο τύπου του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφορά Κύπρου, Γιώργο Ασιήκαλη, υπάρχει επάρκεια μέχρι 1440 MW. Η Αρχή Ηλεκτρισμού, σημείωσε, διαθέτει 25 συμβατικές μονάδες, οι οποίες είναι σχεδόν όλες διαθέσιμες ώστε να ανταπεξέλθουν στη ζήτηση. Σύμφωνα με τον κ. Ασιήκαλη, οι πολίτες δεν πρέπει ν' ανησυχούν.

Όπως εξηγεί, τρεις είναι οι κλιματολογικοί συντελεστές οι οποίοι αυξάνουν τη ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας : ο παρατεταμένος καύσωνας, η υ-

εκδίδονται με βάση την πρόγνωση και όχι την θερμοκρασία. Κανονικά θα έπρεπε να είχε εκδοθεί κόκκινη προειδοποίηση και το 2010, ωστόσο υποτιμήθηκε η άνοδος της θερμοκρασίας.

Μας «έκαψε» ο Αύγουστος

Κατά τον μήνα Αύγουστο 2020, σημειώθηκαν υψηλές μέγιστες θερμοκρασίες σε αρκετές περιοχές της Κύπρου. Συγκεκριμένα, οι ημερήσιες μέγιστες θερμοκρασίες που καταγράφηκαν σε αρκετούς σταθμούς τόσο των πεδινών όσο και των ορεινών, ήταν αρκετά υψηλές, έτσι ώστε.

- Στον σταθμό Ραδιοβολίσεων Αθαλάσσας να καταγραφεί στις 31 Αυγούστου η τρίτη κατά σειρά υψηλότερη μέγιστη θερμοκρασία από το 1983 και εντεύθεν με 44,5°C. Αναφέρεται ότι η απόλυτα μέγιστη θερμοκρασία καταγράφηκε την 1η Αυγούστου του 2020 και ήταν 45,6°C και η δεύτερη στις 2 Ιουλίου 2017 και ήταν 44,6°C,
- Στον σταθμό Αθηνών να καταγραφεί στις 31 Αυγούστου μέγιστη θερμοκρασία 44,1°C, η

Σύμφωνα με τον εκπρόσωπο τύπου της ΑΗΚ, ένας λογαριασμός οικιακού πελάτη είναι μειωμένος κατά 5,86% σε σχέση με τους δύο προηγούμενους μήνες.

Οι ώρες αιχμής της ζήτησης του ηλεκτρικού ρεύματος είναι γύρω στις 2.30-3 το απόγευμα. Εκεί δοκιμάζεται ουσιαστικά το σύστημα.

γρασία και ο άνεμος. Όπως χαρακτηριστικά ανέφερε, μετά τον Δεκαπενταύγουστο η ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας αυξήθηκε κατά περίπου 200 MW. Η ζήτηση αυξάνεται ανάλογα με τη δραστηριότητα των πολιτών, ενώ το άνοιγμα των επιχειρήσεων και η αυξημένη χρήση των κλιματιστικών συμβάλλουν προς αυτή την κατεύθυνση. Οι ώρες αιχμής της ζήτησης του ηλεκτρικού ρεύματος είναι γύρω στις 2.30-3 το απόγευμα. Εκεί δοκιμάζεται ουσιαστικά το σύστημα, πρόσθεσε.

Το προηγούμενο Ρεκόρ

Στις 3 Αυγούστου του 2010, είχε καταγραφεί η υψηλότερη θερμοκρασία μέχρι σήμερα στην Κύπρο με 45,6 βαθμούς Κελσίου. Τότε, είχε καταρριφθεί το ρεκόρ κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος με 1148 MW. Τα τελευταία 3-4 χρόνια η μέγιστη ζήτηση κυμάνθηκε στα 1080-1090 MW. Σημαντικό είναι επίσης το γεγονός ότι έχει αυξηθεί η παραγωγή σε φωτοβολταϊκά από 100 MW που καταγράφηκαν πέρυσι, σε 145 MW για φέτος.

Πρώτη φορά «κόκκινη»

Στο μεταξύ, για πρώτη φορά στην Κύπρο, η Μετεωρολογική Υπηρεσία εξέδωσε κόκκινη προειδοποίηση για εξαιρετικά υψηλή θερμοκρασία για το μεσημέρι της Δευτέρας (31/8) μέχρι τις 5 το απόγευμα της ίδιας ημέρας.

Η μέγιστη θερμοκρασία ανήλθε γύρω στους 44 βαθμούς Κελσίου στο εσωτερικό και γύρω στους 36 βαθμούς Κελσίου στα υψηλότερα ορεινά. Όπως ανέφερε στην «Κ» ο Διευθυντής της Μετεωρολογικής Υπηρεσίας, Κλεάνθης Νικολαΐδης, την Πέμπτη και την Παρασκευή αναμένεται η θερμοκρασία να κυμανθεί γύρω στους 42-43 βαθμούς Κελσίου, οπότε δε αποκλείεται να υπάρξει και νέο ρεκόρ στη ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας. Να σημειωθεί ότι η μέγιστη θερμοκρασία που καταγράφηκε στην Κύπρο ήταν τον Αύγουστο του 2010, όπου η θερμοκρασία ανήλθε 45,6 βαθμούς Κελσίου. Σύμφωνα με τον Διευθυντή της Μετεωρολογικής Υπηρεσίας, οι προειδοποιήσεις

Apple Pay με κάρτες της Τράπεζας Κύπρου

Ασφαλείς και γρήγορες πληρωμές.

Απολαύστε τα οφέλη όλων των καρτών της Τράπεζας Κύπρου εύκολα και γρήγορα, χρησιμοποιώντας iPhone, Apple Watch, iPad και Mac.* Το Apple Pay είναι απλό στη χρήση και συμβατό με τις συσκευές που χρησιμοποιείτε καθημερινά. Τα στοιχεία της κάρτας σας προστατεύονται, αφού δεν αποθηκεύονται στη συσκευή σας ούτε και κοινοποιούνται όταν πληρώνετε.

* Για τη λίστα με τις συμβατές συσκευές με Apple Pay δείτε: support.apple.com/km207105

Τράπεζα Κύπρου

οποία είναι η υψηλότερη καταγραφείσα από το 1978 και εντεύθεν για μήνα Αύγουστο.

- Στον ορεινό σταθμό Δασικού Κολλεγίου Πιροδρόμου να καταγραφεί στις 31 Αυγούστου μέγιστη θερμοκρασία 37° C η οποία είναι η υψηλότερη καταγραφείσα από το 1958 και εντεύθεν.

Η μέση ημερήσια μέγιστη θερμοκρασία τον φετινό Αύγουστο, όπως υπολογίστηκε για τον σταθμό Ραδιοβολίσεων Αθαλάσσας, ήταν 39,5°C, ενώ η δεύτερη υψηλότερη μέση ημερήσια μέγιστη θερμοκρασία ήταν τον Αύγουστο του 2010 με 39,3°C. Ο Αύγουστος 2020 ήταν μήνας κατά τον οποίο το θερμόμετρο στον σταθμό Ραδιοβολίσεων Αθαλάσσας έφτασε ή και ξεπέρασε τους 40°C, συνολικά 12 φορές, κάτι που συνέβη και τον Αύγουστο του 2010. Σύμφωνα με τη Μετεωρολογική Υπηρεσία, το φετινό καλοκαίρι, κατά τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο μας επεφύλαξε δύο νέα διαδοχικά ρεκόρ, αφού η μέση μέγιστη ημερήσια θερμοκρασία ήταν από το 1983 μέχρι σήμερα για τον σταθμό ραδιοβολίσεων Αθαλάσσας για μεν τον Ιούλιο 39,7°C, για δε τον Αύγουστο 39,5°C. Ο συνδυασμός των θερμών μηνών Ιουλίου και Αυγούστου καθιστά το δίμηνο ως το θερμότερο από το 1983 που λειτουργεί ο σταθμός.

Μειωμένη η τιμή του ηλεκτρισμού

Στο μεταξύ, η τιμή του ηλεκτρικού ρεύματος παρουσιάζει μείωση. Σύμφωνα με την εκπρόσωπο τύπου της ΑΗΚ, Χριστίνα Παπαδοπούλου, ένας λογαριασμός οικιακού πελάτη είναι μειωμένος κατά 5,86% σε σχέση με τους δύο προηγούμενους μήνες. Σύμφωνα με την κ. Παπαδοπούλου, εάν συγκρίνεις ένα φετινό λογαριασμό ηλεκτρικού ρεύματος με αντίστοιχο περσινό, η μείωση κυμαίνεται στο 29%. Σε σχέση με δύο χρόνια προηγούμενους η μείωση αγγίζει το 30% ενώ συγκριτικά με το 2017 η μείωση κυμαίνεται σε ποσοστό 16%.

Όπως εξηγεί η εκπρόσωπος τύπου της ΑΗΚ, η μείωση στο ηλεκτρικό ρεύμα οφείλεται στη μείωση της τιμής του πετρελαίου. Να σημειωθεί ότι η παράταση στη μείωση κατά 10% στους λογαριασμούς της ΑΗΚ, σε ό,τι αφορά στους μηνιαίους πελάτες έληξε τη Δευτέρα, ενώ για τους διηναισίους πελάτες θα ισχύει έως το τέλος Σεπτεμβρίου 2020. Η κ. Παπαδοπούλου ανέφερε ότι δεν θα δοθεί εκ νέου παράταση καθώς με την κίνηση αυτή εξαντλούνται πλέον τα όρια και οι οικονομικές δυνατότητες του Οργανισμού.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Της **JANA RANDOW / BLOOMBERG**

Αποπληθωριστικές πιέσεις στην Ευρωζώνη λόγω της πανδημίας

Επειτα από τη λήξη του lockdown και τη χαλάρωση των περιοριστικών μέτρων για την καταστολή της μετάδοσης του κορωνοϊού, οι τιμές των καταναλωτικών προϊόντων υποχωρούν σε ολόκληρη την Ευρώπη. Μάλιστα, στη Γερμανία, στην Ιταλία και στην Ισπανία ο πληθωρισμός ενισχύθηκε εξαιτίας της μείωσης του ΦΠΑ από την κυβέρνηση, που είχε στόχο να στηρίξει την οικονομία της χώρας. Η υποχώρηση των τιμών των προϊόντων ήταν ακόμη μεγαλύτερη στην Ιταλία και στην Ισπανία, τις δύο χώρες δηλαδή που επλήγησαν σε τεράστιο βαθμό από τον υψηλό αριθμό των κρουσμών και από τις απαγορεύσεις των μετακινήσεων.

Τα εν λόγω στοιχεία οδηγούν στο συμπέρασμα πως η πανδημία ασκεί έντονες αποπληθωριστικές πιέσεις στην Ευρω-

Οι τιμές των προϊόντων στη Γερμανία σημείωσαν την πρώτη αρνητική τιμή των τελευταίων τεσσάρων ετών.

ζώνη, όπου οι τιμές των προϊόντων θεωρούνταν εξαιρετικά χαμηλές ακόμη και πριν από το ξέσπασμα της τρέχουσας κρίσης. Οι επόμενες κινήσεις της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, όσον αφορά το ενδεχόμενο διο-χέτευσης περισσότερης ρευστότητας στην οικονομία, θα εξαρτηθούν από την πτώση του πληθωρισμού.

Η πρόεδρος της κεντρικής τράπεζας Κριστίν Λαγκάρντ έχει προειδοποιήσει, ήδη από τον προηγούμενο μήνα, ότι ο πληθωρισμός θα υποχωρήσει περαιτέρω, αλλά πως στη συνέχεια, και συγκεκριμένα στις αρχές του επόμενου έτους, θα ανακάμψει. Ωστόσο, η ίδια τόνισε πως το σενάριο αυτό θα εξαρτηθεί από την πο-

ρεία της οικονομίας τους ερχόμενους μήνες. Μετά την άρση των περιοριστικών μέτρων, σημειώθηκε μια ραγδαία ανάκαμψη της οικονομίας και κατά συνέπεια πολλοί ήλπιζαν για ανάκαμψη σε σχήμα V. Στη συνέχεια, όμως, ο ρυθμός της ανάκαμψης επιβραδύνθηκε. Μετά την επιστροφή των εκδρομών από τις καλοκαιρινές διακοπές, ο αριθμός των κρουσμάτων άρχισε ξανά να αυξάνεται σε πολλές περιοχές της Ευρώπης. Ως αποτέλεσμα, επανήλθαν οι φόβοι περί νέου lockdown και οι ανησυχίες σχετικά με την περαιτέρω αύξηση της ανεργίας.

Ο επικεφαλής οικονομολόγος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας Φίλιπ Λέιν έχει τονίσει πως δεν χρειάζεται κανείς να προβάλει σε βιαστικά συμπεράσματα. Ο ίδιος υποσχέθηκε επίσης πως η κεντρική τράπεζα είναι έτοιμη να ενισχύσει το πρόγραμμα αγοράς ομολόγων ή να προσαρμόσει άλλα εργαλεία που έχει στη διάθεσή της, όπως επιβάλουν οι καταστάσεις. Τα στοιχεία σχετικά με τον πληθωρισμό και το ποσοστό ανεργίας για ολόκληρη την Ευρωζώνη πρόκειται να δημοσιευθούν σήμερα.

Δεν χρειάζεται πολύ βαθιά ανάλυση προκειμένου να κατανοηθεί η επιδείνωση των συνθηκών φερεγγυότητας στις επιχειρήσεις και στην οικονομία. Η υγειονομική κρίση ανέτρεψε όλα τα επιχειρηματικά σχέδια, ανέστειλε πολλές επενδυτικές δραστηριότητες και έφερε πολλές εταιρείες στη δύσκολη θέση να μην μπορούν να ανταποκριθούν σε δανειακές υποχρεώσεις. Δεν μπορούν ούτε να (ξανα)πάρουν δάνειο προκειμένου να εξυπηρετήσουν οφειλές. Οι κεντρικές τράπεζες, με βάση την πείρα από τις κρίσεις των προηγούμενων δεκαετιών, έσπευσαν να ορίσουν αποθεματικά και προβλέψεις. Οι τράπεζες έχουν (ακόμα και οι ελληνικές) σημαντικές δυνατότητες να προστατευτούν από την αδυναμία πελατών τους. Στις 14 μεγάλες τράπεζες της Ευρώπης και των ΗΠΑ, με χαρτοφυλάκιο δανείων 3,6 τρις. δολ., υπάρχουν προβλέψεις 70 δισ. δολ. για να καλύψουν ζημιές από δάνεια.

Ακόμα όμως κι αν έχουν «προστατευθεί» οι τράπεζες, παραμένει το ουσιαστικό θέμα της πραγματικής οικονομίας. Η αξιολόγηση της φερεγγυότητας των εταιρειών επιδεινώνεται σημαντικά και παρότι πολλές ε-

πιβίωνουν προσωρινά χάρη σε κρατικά μέτρα αλλά και εξαιτίας των χαμηλών επιτοκίων. Εις βάρος, όμως, της προοπτικής ανάπτυξης. Το δίλημμα που αναδεικνύεται είναι αν θα διευκολύνεται η λειτουργία επιχειρήσεων χωρίς μέλλον ώστε να μην επιδεινωθεί άμεσα η ανεργία και από την άλλη να διατίθενται κεφάλαια (καταθετών ή επενδυτών) σε εταιρείες που δεν μπορούν να αξιοποιήσουν παραγωγικά. Κατευθύνονται κεφάλαια σε λάθος τοποθετήσεις για να «αγοράσουμε» θέσεις εργασίας για κάποιο διάστημα. Δεν είναι μυστικό ότι οι πραγματικοί ωφελημένοι είναι οι διοικούντες τις εταιρείες, ενώ η συγκράτηση της ανεργίας είναι απλά το πρόσχημα.

Οι μη βιώσιμες εταιρείες από βάρος πρέπει να γίνουν ευκαίριες, κι αυτό επιβάλλει τη διευκόλυνση της επιχειρηματικότητας. Οι μεγάλες τράπεζες είπαμε ότι διαθέτουν 70 δισ. δολ., περίπου 40% του ελληνικού ΑΕΠ, για να καλύψουν δάνεια που χάθηκαν, χωρίς να καταρρεύσουν. Ωστόσο, μόνον οι βιομηχανικές εταιρείες των ΗΠΑ με αξιολόγηση επενδυτικής βαθμίδας έχουν συγκεντρώσει το πρώτο εξάμηνο της χρονιάς διαθέσιμα 360 δισ. δολ.

Προφανώς οι εύρωστες ευρωπαϊκές εταιρείες που έχουν πληγεί λιγότερο από την πανδημία έχουν ανάλογα αποθέματα. Είναι τα κεφάλαια που μπορούν να ενεργοποιηθούν το επόμενο ισχυρό κύμα εξαγωγών των εταιρειών που ατύχησαν.

Αυτή είναι η βαθύτερη ουσία της «άτυπης προστασίας» μη βιώσιμων εταιρειών. Η αγορά μοιάζει να έχει παγιδευτεί στην ακινησία. Οι «ιδιοκτήτες», οι διοικήσεις των υπερχρεωμένων εταιρειών διατηρούν υψηλές προσδοκίες και οι υποψήφιοι αγοραστές διστάζουν να χρησιμοποιήσουν τα διαθέσιμα ή να δανειστούν με τα χαμηλά επιτόκια. Η κρίση αυτή διαφέρει από τις προηγούμενες επειδή δεν οφείλεται σε «οικονομικό» αίτιο, π.χ. κατάρρευση εταιρειών, αλλά σε ασθένεια που δεν έχει θεραπεία και αναστέλλει πολλές δραστηριότητες για άγνωστη χρονική περίοδο. Δεν μπορούσε να υπάρξει καταλλήλότερη συγκυρία για να προωθηθεί το νομοσχέδιο που αφορά τη βελτίωση του πτωχευτικού νόμου από τον υπουργό Οικονομικών Χρήστο Σταϊκούρα. Η ταχεία έξοδος αποτυχημένων εταιρειών από την αγορά θα επιταχύνει την ανάπτυξη.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του **ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ**

Ενα παράδοξο δίλημμα: Απασχόληση ή ανάπτυξη

Η κάθοδος του Charles de Gaulle και οι navtex

Ως απάντηση στις προκλητικές εξάρσεις της Άγκυρας θεωρείται η παρουσία του γαλλικού αεροπλανοφόρου στην περιοχή

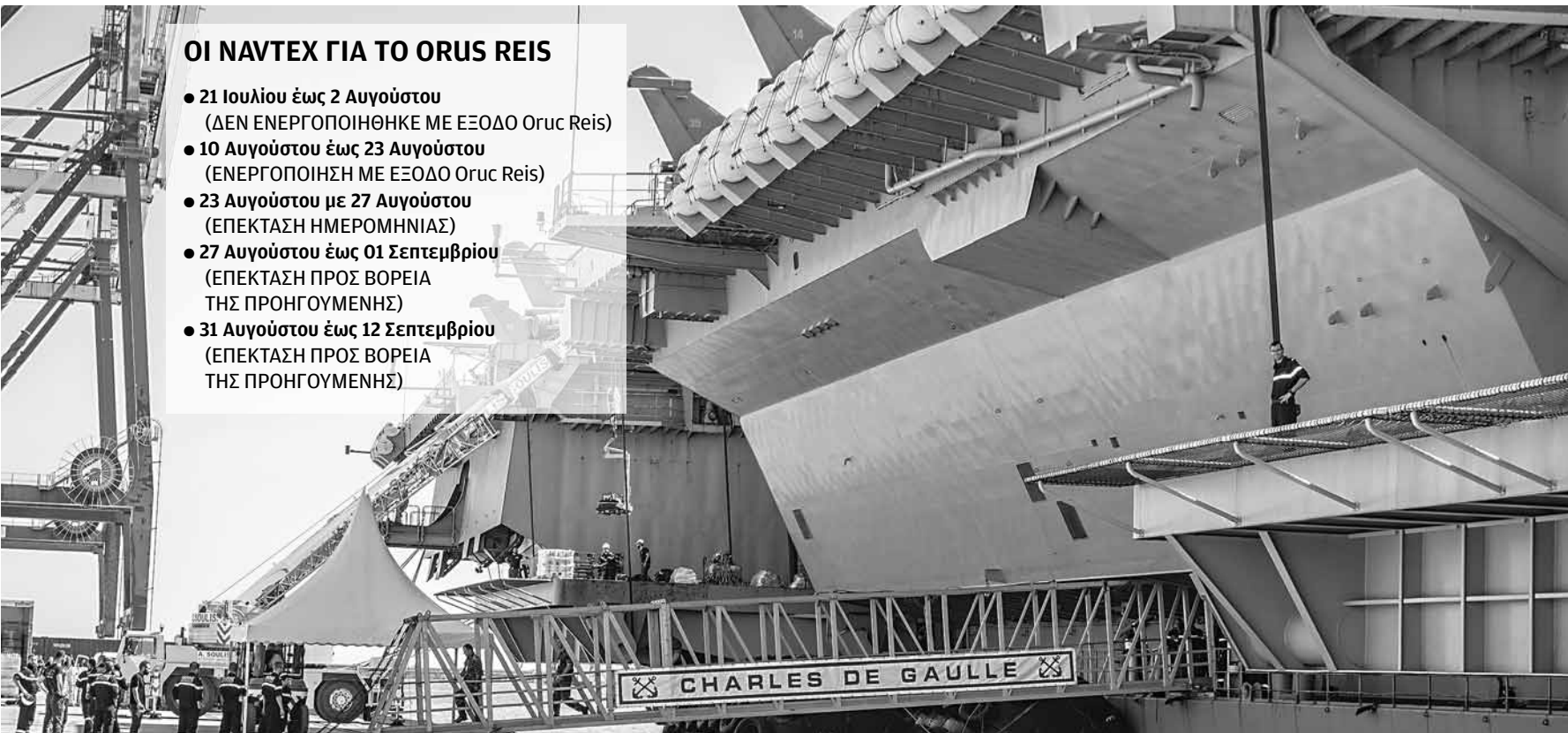
Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Η τελευταία επέκταση, η τρίτη από τις 21 περασμένου Ιουλίου, της τουρκικής navtex μεταξύ Κύπρου και Καστελόριζου, διέψευσε όσους αισιόδοξους ανέμεναν πως τα μεσάνυχτα της περασμένης Κυριακής, η Άγκυρα θα προχωρούσε σε σταδιακή αποκλιμάκωση της έντασης με τη μετακίνηση του Oruc Reis εκτός ορίων της ελληνικής υφαλοκρηπίδας. Τουναντίον, η τουρκική πλευρά προχώρησε σε νέα επέκταση της περιοχής των παράνομων ερευνών, ακολουθώντας και σε αυτή την περίπτωση τη λογική της προηγούμενης, δηλαδή προς βορρά και προς την πλευρά του τριγώνου Ρόδου-Καρπάθου-Καστελόριζου. Τακτική που, εκ των πραγμάτων, εντείνει περισσότερο την έκρυθμη κατάσταση που επικρατεί στην περιοχή, στην οποία βρίσκονται ναυτικές δυνάμεις. Στο τεταμένο σκηνικό που δεν αναμένεται να διαφοροποιηθεί πριν την 12η Σεπτεμβρίου, ημερομηνία ολοκλήρωσης

πληροφοριών, με την Γαλλίδα υπουργό Άμυνας Φλοράνς Παρλί να επιβεβαιώνει στη συνέχεια τις πληροφορίες. Από στρατιωτικές πηγές γίνεται λόγος ότι το αεροπλανοφόρο θα βρίσκεται σε «ετοιμότητα μάχης», δηλαδή με πλήρες πολεμικό φορτίο, το οποίο περιλαμβάνει αριθμό μαχητικών αεροσκαφών Rafale, ιπτάμενα ραντάρ, στρατηγικό οπλισμό πυραύλων μέγιστης ακτίνας δράσης, αντι-υποβρυχιακό οπλοστάσιο και τα εξελιγμένα ηλεκτρονικά συστήματα εντοπισμού, στόχευσης και ηλεκτρονικών παρεμβολών. Οι ίδιες πηγές εκτιμούν πως η μετακίνηση του γαλλικού αεροπλανοφόρου στην περιοχή τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ταξίδι ρουτίνας. Εδώ σημειώνονται, με νόημα, οι πρόσφατες δηλώσεις του προέδρου της Γαλλίας Εμμανουέλ Μακρόν, σε απάντηση στις απειλές Ταγίπ Ερντογάν ότι Ελλάδα και Γαλλία «θα πληρώσουν βαρύ τίμημα», πως «η Τουρκία καταλαμβάνει μόνο από πράξεις».

Μαχητικά – φρεγάτες

Ένας δεύτερος παράγοντας της γαλλικής παρουσίας στην ανατολική Μεσόγειο έχει να κάνει με τις στρατιωτικές συμφωνίες που βρίσκονται στο στάδιο εκκώλυψης στο κομμάτι των εξοπλιστικών, ζήτημα που επικεντρώνεται κυρίως στην πλευρά της Ελλάδας. Μετά τις πληροφορίες για ναυάγιο στις συζητήσεις Ελλάδας-Γαλλίας για την αγορά γαλλικών φρεγατών Belharrat από το ελληνικό πολεμικό ναυτικό, οι δημοσιογραφικές πληροφορίες φέρουν τις δύο πλευρές να έχουν συμφωνήσει σε ένα πακέτο εξοπλιστικών από την γαλλική πολεμική βιομηχανία. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που έχει και η «Κ» από ελληνικές πηγές, η προκαταρκτική συμφωνία μιλά για αγορά 12 συν 6 μαχητικών αεροσκαφών τύπου Rafale. Τα 12 θα είναι τελευταίας γενιάς μαχητικού και τα υπόλοιπα από τα διαθέσιμα της γαλλικής πολεμικής αεροπορίας. Η συμφωνία, σύμφωνα με τις ίδιες πληροφορίες, θα κλείσει στη Μεσογειακή Διάσκεψη που θα γίνει στην Κορκική στις 10 Σεπτεμβρίου. Παρασκηνιακά λέγεται πως έγινε προσέγγιση της Αθήνας από το Παρίσι με μεσολάβηση τρίτης χώρας για την αγορά των μαχητικών, αλλά και για την αγορά των φρεγατών Belharrat, σε καλύτερη τιμή από την αρχική. Στρατιωτικές πηγές εκτιμούν πως οι κινήσεις που γίνονται στο κομμάτι των εξοπλιστικών σχετίζονται με τις πραγματικές ανάγκες των ελληνικών ενόπλων δυνάμεων αλλά και με το ενδεχόμενο έναρξης ενός ελληνοτουρκικού διαλόγου. Πάντως, οι πληροφορίες για αγορά γαλλικών μαχητικών αεροσκαφών υπήρχαν μετά το ναυ-

Το γαλλικό αεροπλανοφόρο, η αποστολή του οποίου στην περιοχή δεν προσδιορίζεται, θα συνοδεύεται από ισχυρή ναυτική δύναμη μονάδων επιφανείας αλλά και κάτω από την επιφάνεια της θαλάσσης.

άγιο αγοράς γαλλικών φρεγατών, ως εξισορροπτική κίνηση.

Σε λεκτικό επίπεδο, διαφοροποίηση παρατηρείται το τελευταίο διάστημα και από γερμανικής πλευράς, η οποία συνάμα συνεχίζει τις προσπάθειες για έναρξη ενός ελληνοτουρκικού διαλόγου. Στις νοθεσίες για τερματισμό των προκλήσεων στην ανατολική Μεσόγειο, η Άγκυρα απάντησε με νέα επέκταση των ερευνών, σε βορειότερο σημείο ανάμεσα σε Κύπρο και Καστελόριζο. Μια τακτική που παρατηρείται με ιδιαίτερη προσοχή από την Αθήνα μιας και εκφράζονται ανησυχίες για ενδεχόμενη νέα επέκταση των ερευνών προς την πλευρά της Ρόδου και του Καστελόριζου. Από τις 21 Ιουλίου οπότε εξαγγέλθηκε η πρώτη navtex για έρευνες στην περιοχή της ανατολικής Μεσογείου, η Τουρκία παρά τα όσα λεγόντουσαν έχει προχωρήσει σε τρεις επεκτάσεις, μια χρονική για την ίδια περιοχή και άλλες δύο σε διαφορετικές περιοχές. Παράλληλα με τις navtex για έρευνες, η Τουρκία δέσμευσε περιοχές βόρεια της Κύπρου για την πραγματοποίηση στρατιωτικών ασκήσεων. Σε μια περίπτωση μάλιστα, την τελευταία, δέσμευσε παράνομη περιοχή από τα βόρεια παράλια της Κύπρου έως τα τουρκικά.

Διά στόματος Πομπέο η άρση του αμερικάνικου εμπάργκο

Και επίσημα μετά από 33 χρόνια, οι ΗΠΑ αίρουν τους περιορισμούς που είχαν επιβάλει στην πώληση στρατιωτικού υλικού στην Κύπρο. Μια εξέλιξη που γνωστοποιήθηκε στη Λευκωσία με τον πιο επίσημο τρόπο και από τον ίδιο τον Υπουργό Εξωτερικών των ΗΠΑ, Μάικ Πομπέο. Ο Αμερικανός ΥΠΕΞ με πρωτοβουλία του ίδιου, συνολικώς τηλεφωνικά χθες με τον Πρόεδρο Αναστασιάδη και τον ενήμερωσε για την απόφαση των ΗΠΑ να άρουν το εμπάργκο που επιβλήθηκε στην Κύπρο το 1987, καθώςον αφορά μη φονικούς εξοπλισμούς (non-lethal). Μια εξέλιξη που ικανοποιεί την κυπριακή πλευρά μιας «ως κοινή διαπίστωση, συνιστά αναγνώριση του ρόλου της Κύπρου στην περιοχή καθώς και ένδειξη της σημασίας που αποδίδεται από τις δύο χώρες στην ενίσχυση των διμερών τους σχέσεων, ιδιαίτερα στον τομέα της άμυνας και ασφάλειας.

Με νόμο των ΗΠΑ

Όπως μεταδόθηκε από την αμερικανική πρωτεύουσα, το εμπάργκο όπλων

Τηλεφωνική επικοινωνία του Αμερικανού ΥΠΕΞ με τον Πρόεδρο Αναστασιάδη.

κατά της Κύπρου συμπεριλαμβάνεται στο νόμο για τον αμυντικό προϋπολογισμό των ΗΠΑ που πέρασε από ολομέλεια Γερουσίας. Οι επίσημες ανακοινώσεις στην Ουάσινγκτον έγιναν σε δημοσιογραφική διάσκεψη που παραχώρησαν οι βοηθοί Υφυπουργοί Εξωτερικών, Μάθιου Πάλλμερ για ευρωασιατικές υποθέσεις και Μάικ Μίλερ για στρατιωτικές.

Το τηλεφώνημα

Εκτός από τα του εμπάργκο όπλων, οι Αναστασιάδης – Πομπέο, σύμφωνα με την επίσημη ανακοίνωση του Προεδρικού Μεγάρου, «πρόβλεψαν σε λεπτομερή ανασκόπηση των εξελίξεων στην Ανατολική Μεσόγειο, των κινδύνων για την ειρήνη και τη σταθερότητα στην περιοχή ως αποτέλεσμα των προκλήσεων της Τουρκίας,

με σαφή την τοποθέτηση του κ. Πομπέο ότι οι ΗΠΑ αναγνωρίζουν τα κυριαρχικά δικαιώματα της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Ελλάδας και την επτακτική ανάγκη προσήλωσης στον διάλογο, στη βάση του Διεθνούς Δικαίου ως απαραίτητη προϋπόθεση για τη δημιουργία και εδραίωση συνθηκών σταθερότητας και ειρήνης στην περιοχή». Ο Νίκος Αναστασιάδης ενημέρωσε τον Μάικ Πομπέο για τις έγκριτες ενέργειες της Τουρκίας στην ΑΟΖ της Κυπριακής Δημοκρατίας και τις απειλές της καθώςον αφορά το θέμα της περίκλειστης πόλης της Αμμοχώστου. Ο Πρόεδρος Αναστασιάδης τόνισε την ανάγκη αποστολής σαφών μηνυμάτων προς την τουρκική πλευρά προς αποτροπή της υλοποίησης των παράνομων σχεδιασμών της που όχι μόνο αντιβαίνουν στις σχετικές αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας ΟΗΕ, αλλά περατίζουν δημιουργούν δυσκολίες στην προσπάθεια για επανένταξη των συνομιλιών. Ο κ. Πομπέο εξέφρασε την ικανοποίηση του για τη συνεργασία που αναπτύχθηκε μεταξύ των ΗΠΑ και της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Ο πόλεμος των προκλήσεων και η μάχη της διπλωματίας

Οι εκτιμήσεις των Τούρκων αναλυτών για τις εξελίξεις και το ρόλο των Αμερικανικής Ενωσης

Του ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ

Κατά την διάρκεια του Σαββατοκύριακου η προσοχή της Άγκυρας ήταν στραμμένη στα μηνύματα που έφταναν από την Ευρωπαϊκή Ένωση στην τουρκική πρωτεύουσα αλλά και τις κινήσεις της Αθήνας. Οι προειδοποιήσεις της Ένωσης για το ενδεχόμενο επιβολής κυρώσεων στην Τουρκία σε περίπτωση που δεν τερματιστούν οι μονομερείς κινήσεις στην Ανατολική Μεσόγειο φαίνεται ότι βρήκαν αντίκτυπο στην Άγκυρα. Παράλληλα με τις ευρωπαϊκές προειδοποιήσεις, στην τουρκική πρωτεύουσα συζητήθηκαν και οι κινήσεις της Ελλάδας στην περιοχή, κυρίως η φωτογράφιση ελληνικών στρατιωτικών δυνάμεων που έφταναν στο λιμάνι του Καστελόριζου. Σε συνδυασμό με την μεγάλη στρατιωτική κινητικότητα στην περιοχή και τις πληροφορίες για απόκτηση γαλλικού στρατιωτικού εξοπλισμού από την Ελλάδα, η τουρκική πλευρά επικείμενη να περάσει το μήνυμα ότι η Ελλάδα είναι η πλευρά που παραβιάζει διεθνείς συνθήκες και το καθεστώς αποστρατιωτικοποίησης νησιών σε Αιγαίο και Μεσόγειο. Ο Πρόεδρος της Τουρκίας υποστήριξε προκλητικά ότι εάν η Ελλάδα δεν παραδειγματιστεί από τα λάθη της, τότε ο ελληνικός λαός ενδέχεται να βρεθεί αντιμέτωπος με τις επιπτώσεις των κινήσεων της κυβέρνησής του.

Ο προβληματισμός της Άγκυρας

Την παρούσα στιγμή η Άγκυρα δεν αποκλείει το ενδεχόμενο της επανένταξης του διαλόγου με την Αθήνα για τη διευθέτηση των προβλημάτων στις διμερείς σχέσεις. Γι' αυτό άλλωστε, παρά τις αυστηρές προειδοποιήσεις προς την Ελλάδα, η Άγκυρα εξακολουθεί να στέλνει στην Αθήνα μηνύματα υπέρ του διαλόγου και της συνεργασίας. Παράλληλα, στο διπλωματικό παρασκήνιο στην Άγκυρα επικρατεί προβληματισμός για την τροπή των εξελίξεων κυρίως όσον αφορά τα ζητήματα που δυσχεραίνουν την επανένταξη του συνολικού διαλόγου.

Μέσα σε αυτά τα πλαίσια, οι κινήσεις της Αθήνας στην Ανατολική Μεσόγειο την παρούσα στιγμή αποτελούν πηγή έντονου προβληματισμού για την τουρκική

Τούρκοι αναλυτές εκτιμούν ότι η εξωτερική πολιτική του Ερντογάν έχει στόχο τη δημιουργία τεχνικών εντάσεων, οι οποίες κατ'επίκληση προσφέρουν στην κυβέρνηση την δυνατότητα να συσπειρώσει τη συντηρητική και εθνικιστική εκλογική της βάση.

πλευρά. Το ενδεχόμενο λ.χ. της υπογραφής συμφωνίας ΑΟΖ μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου εκλαμβάνεται από την τουρκική διπλωματία ως μια κίνηση που ενδέχεται να περιπλέξει τις εξελίξεις. Παρά το γεγονός ότι η Τουρκία δεν αναγνωρίζει την Κυπριακή Δημοκρατία, υποστηρίζει ότι θα απαντήσει με τα δικά της «αντιμετρα».

Την ίδια ώρα, η τουρκική πλευρά εστιάει και στην λίστα των αντιμετρών της επόμενης ημέρας στα ελληνοτουρκικά. Στις παρασκηνιακές συζητήσεις στην τουρκική πρωτεύουσα ακούγονται διάφορες ιδέες, όπως λ.χ. η μονομερής κήρυξη τουρκικής ΑΟΖ στην Ανατολική Μεσόγειο. Επίσης, παρασκηνιακά κερδίζει έδαφος και η ιδέα της προσέγγισης χωρών όπως η Αιγύπτιος και κυρίως το Ισραήλ για τη σύνταξη συμφωνιών που θα εξυπηρετούν τα αμοιβαία συμφέροντα των χωρών της περιοχής. Στην περίπτωση της Αιγύπτου η ένταση που επικρατεί στις τουρκοαιγυπτιακές σχέσεις αυτήν την περίοδο δυσχεραίνει τον διάλογο. Το ίδιο, ωστόσο,

Ο παράγοντας που ακούει στο όνομα ΗΠΑ εξακολουθεί να είναι σε θέση να επιπηρεάσει τις εξελίξεις στην Ανατολική Μεσόγειο, συμπεραίνουν οι «ψυχραιμες φωνές» στην Άγκυρα.

δεν ισχύει στην περίπτωση των σχέσεων Τουρκίας-Ισραήλ, παρά τα προβλήματα που εμφανίζονται κατά καιρούς. Αξιοσημειώτο είναι άλλωστε το γεγονός ότι πριν από λίγες ώρες ο στενός σύμμαχος της Άγκυρας στην περιοχή, το Κατάρ, μεσολάβησε για την επίτευξη εκκενώσεως στην Δωριδά της Γάζας. Με την παρέμβαση του Κατάρ, η Χαμάς έδωσε την συγκατάθεση της για την κατάπαυση του πυρός. Όλες οι προαναφερόμενες πλ-

ροφορίες από την Τουρκία οδηγούν ορισμένους από τους τελευταίους ανεξάρτητους αναλυτές στην απαισιόδοξη ανάλυση των εξελίξεων. Ένας από τους «ψυχραιμούς» αναλυτές είναι ο πρώην Γενικός Διευθυντής της «Μίλλιγιέτ», Μεχμέτ Γ. Γιλμάζ. Ο Τούρκος δημοσιογράφος θεωρεί ότι η εξωτερική πολιτική της κυβέρνησης του Ερντογάν έχει ένα και μοναδικό στόχο, αυτόν της δημιουργίας τεχνικών εντάσεων, αντιπαραθέσεων οι οποίες κατ'επίκληση προσφέρουν στην κυβέρνηση την δυνατότητα να συσπειρώσει τη συντηρητική και εθνικιστική εκλογική της βάση. «Η εξωτερική πολιτική της Τουρκίας είναι κάτι σαν το υποκοπάλαιο της εσωτερικής ημερήσιας διατάξης. Από ότι φαίνεται ο λαός μας ικανοποιείται όταν κάποιος από εμάς εξαπολύουν κατά διαστήματα επιθέσεις κατά των ΗΠΑ, της Ρωσίας, της Γερμανίας, της Ε.Ε., της Αιγύπτου και της Συρίας. Αυτή η πολιτική αποτελεί για την κυβέρνηση Ερντογάν το τέχνασμα για την συ-

γκάλυψη των αποτυχιών της», τονίζει ο κ. Γιλμάζ, ο οποίος προσθέτει: «Οι έρευνες δείχνουν ότι το καθεστώς Ερντογάν πλησιάζει στο σημείο της πτώσης. Αν δεν αλλάξει το σύνταγμα, η εξασφάλιση της ψήφου των εργαζόμενων σε μια χώρα που πεripoi το μισό του επαγγελματικά ενεργού πληθυσμού πλθττειται από την ανεργία, θα είναι ένα πολύ δύσκολο εγχείρημα για τον Ερντογάν».

Ο παράγοντας ΗΠΑ

Ο κ. Γιλμάζ καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το σημερινό καθεστώς της Τουρκίας έχει πολλά κοινά στοιχεία με προηγούμενα στρατιωτικά καθεστώτα. Όπως τότε έτσι και σήμερα, η Άγκυρα ποντάει σε περιορισμένες κλίμακας αναμετρήσεις με εξωτερικές δυνάμεις. Για αυτό τον λόγο, ο κ. Γιλμάζ αφήνει να εννοηθεί ότι την παρούσα στιγμή ακόμη και μια σύντομη αναμέτρηση με την Ελλάδα, λ.χ. των 60 λεπτών, θα ήταν αρκετή για την τουρκική κυβέρνηση. Ο πρώην αρχισυντάκτης της αγγλικής έκδοσης της «Χιουρριγιέτ», Μουράτ Γιετκίν, χαρακτηρίζει κρίσιμο και ιδιαίτερες σημασίας το συμπέρασμα του κ. Γιλμάζ. Ωστόσο, ο Τούρκος δημοσιογράφος διαφωνεί με τον πρώην διευθυντή της «Μίλλιγιέτ» σε ένα σημείο. Από την δική του σκοπιά σε αντίθεση με την ΕΕ, οι κυρώσεις της οποίας δεν πρόκειται να αλλάξουν το κλίμα στα ελληνοτουρκικά, ο παράγοντας που ακούει στο όνομα ΗΠΑ εξακολουθεί να είναι σε θέση να επιπηρεάσει την τροπή των εξελίξεων στην Ανατολική Μεσόγειο.

«Οι ΗΠΑ δεν πρόκειται να επιτρέψουν (ένα θερμό επεισόδιο στα ελληνοτουρκικά). Θα επιμένουν (για να αποφευχθεί το θερμό επεισόδιο). Σε αντίθεση με τις ΗΠΑ, η Ε.Ε. δεν μπορεί να επιβληθεί στην Τουρκία μέσα από τις κυρώσεις», επισημαίνει ο κ. Γιετκίν. Να σημειωθεί ότι με την άποψη του κ. Γιετκίν συμφωνούν και άλλοι Τούρκοι αναλυτές, οι οποίοι υποψιάζονται ότι στην πρόσφατη τηλεφωνική επικοινωνία του Ντόναλντ Τραμπ με τον κ. Ερντογάν, έπεσε στο τραπέζι των συζητήσεων η ιδέα της αποφυγής περαιτέρω αύξησης της έντασης μέχρι το τέλος των αμερικανικών προεδρικών εκλογών.

ΑΡΘΡΟ ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ

Η απάθεια μας έφερε στο σήμερα

Με την Τουρκία να απειλεί καθημερινά Ελλάδα και Κύπρο, εμείς πρέπει να ενωθούμε σαν μια γροθιά και να αντιταχθούμε στον φασιισμό της απέναντι όχθης. Δυστυχώς φαίνεται ότι υπάρχουν αρκετοί ανάμεσά μας που πιστεύουν, καλοπροαίρετα θα έλεγα, ότι μπορούμε να βρούμε λύση στα προβλήματά μας απλά μένοντας απαθείς, δεχόμενοι τις απειλές του Τούρκου Προέδρου και πιστεύοντας ότι κάποια στιγμή θα βαρεθεί και ως διά μαγείας θα ζήσουμε όλοι μαζί ευτυχισμένοι. Πολλοί από αυτούς που το πιστεύουν αυτό, είναι ενεργά μέλη μη κυβερνητικών οργανώσεων που παλεύουν σε Κύπρο και Ελλάδα για τα ανθρώπινα δικαιώματα και για μια σειρά άλλων πολιτικών, που βρίσκει σύμφωνη την τηλεοπτική των ανθρώπων. Είναι πραγματικοί δημοκράτες που θεωρούν ότι με την δεκτική και συγκαταβατική τους στάση θα αλλάξουν τον κόσμο, όμως στην εποχή αυτή, με μια άκρωσ επιθετική Τουρκία αυτό που δεν καταλαβαίνουν είναι ότι το μόνο που καταφέρνουν είναι να μας δικάζουν. Το δόγμα Μολυβιάτη και η διακυβέρνηση Σημίτη έφεραν την Ελλάδα σε μειονεκτική θέση απέναντι στην Τουρκία. Στο Ελσίνκι ξεκίνησαν τα σοβαρά προβλήματα όταν εκεί καταγράφηκαν οι ελληνοτουρκικές υποθέσεις, δηλαδή οι διασυννοτικές διαφορές και η συναυρή σε διμερή θέματα. Οι Παπανδρέου και Σημίτης μας δημιούργησαν αυτό που ζούμε διαχρονικά, με κορύφωση αυτό που ζούμε σήμερα και δυστυχώς έχουμε κάποιες ομάδες πολιτών να πιστεύουν σε αυτή την πολιτική που προφανώς είναι κατά των εθνικών μας κυριαρχικών δικαιωμάτων. Για πρώτη φορά από τότε ελληνική κυβέρνηση κινείται στη σωστή κατεύθυνση και με βάση το εθνικό συμφέρον. Έχουμε πλέον πείσει τους ξένους εταίρους μας ότι τα προβλήματα στην περιοχή μας δεν είναι διμερή, αλλά είναι ευρωπαϊκά και έχουν να κάνουν με την ευρωπαϊκή κυριαρχία. Αφού καταφέραμε να πείσουμε τους ξένους, είμαι σίγουρος ότι θα πείσουν και οι συμπατριώτες μας που σε πολλές περιπτώσεις εναντιώνονται στην ιδία τους την πατρίδα πιστεύοντας ότι έτσι θα καταφέρουν κάτι καλύτερο από την πολιτική ηγεσία του τόπου. Οι στιγμές είναι δύσκολες και μόνο ενωμένοι θα τα καταφέρουμε. Ας έχουμε για μια φορά πίστη στην πολιτική και τη στρατιωτική ηγεσία και ας σταθούμε δίπλα τους για το καλό του Ελληνισμού!

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

Δώδεκα μουσεία με ελεύθερη είσοδο για όλους

Τα χαμηλά νούμερα επισκεψιμότητας έφεραν νέα πρόταση, με τον στόχο του Υπουργείου Μεταφορών να είναι οι 500.000 επισκέπτες

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

«Μουσεία για όλους», αυτή είναι η τελευταία απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου της 27ης Αυγούστου, σύμφωνα με την οποία προβλέπεται ελεύθερη είσοδος στα κυπριακά μουσεία, τα οποία είναι στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Μεταφορών και συγκεκριμένα υπό το Τμήμα Αρχαιοτήτων. Η απόφαση αυτή ελήφθη μετά από πρόταση που επεξεργάστηκε και εν τέλει υποβλήθηκε εκ μέρους του υπουργού και Γιάννη Καρούσου, με στόχο την αύξηση των επισκεπτών, Κυπρίων και τουριστών. Είναι χαρακτηριστικό ότι για το 2019 οι επισκέπτες των κυπριακών μουσείων ανήλθαν στους 82.476, με τα έσοδα να είναι στις 157.133 ευρώ. Από τα στοιχεία που υπάρχουν φαίνεται ότι από το 2015 οι επισκέπτες στα μουσεία ήταν 77.538 και πέντε χρόνια αργότερα αυξήθηκαν στους 82.476, δηλαδή υπήρξε αύξηση μόλις 6,36%, σημειώνεται βέβαια ότι το Αρχαιολογικό Μουσείο Πάφου είναι κλειστό από τον Οκτώβριο του 2016 και το Αρχαιολογικό Μουσείο Λάρνακας έχει αναστείλει τη λειτουργία του από τον Μάιο του 2017. Αυτή την έλλειψη επισκεπτών προσπαθεί να θεραπεύσει η πρόταση του υπουργού Μεταφορών για την ελεύθερη είσοδο.

Η ελεύθερη είσοδος στα μουσεία αποτελεί σύσταση της UNESCO και έχει εφαρμοστεί στο Ηνωμένο Βασίλειο με επιτυχία εδώ και μερικές δεκαετίες και αντί εισόδου τοποθετήθηκαν κιβώτια εισφορών, με τη δυνατότητα εισφοράς και μέσω διαδικτύου, όπως προνοείται και από την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου. Σημαντικό ζήτημα που τίθεται για την αύξηση της επισκεψιμότητας είναι και η διεύρυνση του ωραρίου των μουσείων. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι τα μουσεία θα λειτουργούν και τα Σαββατοκύριακα, κάτι που δεν γίνεται σήμερα.

Ο κ. Καρούσος τόνισε στην «Οικονομική Καθημερινή» ότι οι αλλαγές στα μουσεία είναι επιβεβλημένες και θα πρέπει τα μουσεία και οι αρχαιολογικοί χώροι της Κύπρου να αναβαθμιστούν, παρέχοντας και ψηφιακή εμπειρία στους επισκέπτες τους. «Δεν είναι δυνατόν», είπε ο κ. Καρούσος, «οι επισκέπτες στα μουσεία

Αύξηση επισκεψιμότητας, καθώς ανάπτυξη ολοκληρωμένης ταυτότητας / εμπορικής επωνυμίας (Branding) των μουσείων, με διαφήμισή τους στο εξωτερικό, καθώς και με αναβάθμιση των ιστοσελίδων τους στρατηγικής για τη διαδικτυακή προώθηση (Digital Marketing), είναι οι στόχοι του υπουργού Μεταφορών Γιάννη Καρούσου.

μας να είναι τόσο δυσανάλογες με τις επισκέψεις στους αρχαιολογικούς χώρους». Το τρίπτυχο που θέλει να ακολουθήσει το Υπουργείο ώστε να πετύχει την αύξηση της επισκεψιμότητας είναι, ελεύθερη είσοδος, ωράριο λειτουργίας και τεχνολογική αναβάθμιση των μουσείων. Φυσικά, τα παραπάνω, όπως είπε ο υπουργός θα πρέπει να συνδυαστούν και με την ανάπτυξη μιας ολοκληρωμένης ταυτότητας / εμπορικής επωνυμίας (Branding) των μουσείων, με διαφήμισή τους στο εξωτερικό, καθώς και με αναβάθμιση των ιστοσελίδων τους στρατηγικής για τη διαδικτυακή προώθηση (Digital Marketing). Για το 2019, ενώ το σύνολο των επισκεπτών σε όλα τα Μουσεία, Αρχαιολογικούς Χώρους και Μνημεία ανήλθε στους 1.285.538, το σύνολο των επισκεπτών στα δώδεκα υπό αναφορά Μουσεία ήταν μόνο 82.476. Οι ταξιδιωτικοί πράκτορες κατά τη διαβούλευση που είχαν με τους υπηρεσιακούς του Υπουρ-

γείου Μεταφορών και του Τμήματος Αρχαιοτήτων δήλωσαν ότι θα αυξήσουν τις εκδρομές τους στα συγκεκριμένα δώδεκα μουσεία, αφού δεν θα υπάρχει είσοδος. Στόχος του Υπουργείου είναι τουλάχιστον 500.000 επισκέψεις σε μια κανονική τουριστική περίοδο. Οι νέοι κανονισμοί για το πρόγραμμα «Μουσεία για όλους» πρόκειται τις επόμενες βδομάδες να εισαχθούν στη Βουλή προς ψήφισι.

Αύξηση εσόδων

Τα έσοδα των μουσείων το 2015 ήταν 170.870 και το 2019 ανήλθαν στις 157.133, δηλαδή υπήρξε μείωση της τάξης του 8%, δεδομένου βέβαια της μη λειτουργίας των Αρχαιολογικών Μουσείων Πάφου και Λάρνακας. Σύμφωνα με τον κ. Καρούσο τα έσοδα των μουσείων θα πρέπει να αυξηθούν, και δεδομένου ότι αυτά είναι μόλις 157.000 ευρώ ο στόχος της αύξησης είναι εύκολος, μέσω άλλων τρόπων. Στην αύξηση των εσόδων μπορεί

να βοηθήσουν τα έσοδα από κιβώτια εισφορών και διαδικτυακές εισφορές, αλλά και η αύξηση εσόδων από πωλητήρια και από το ηλεκτρονικό κατάστημα κάθε μουσείου. Σύμφωνα με στοιχεία που επικαλείται το Υπουργείο στο Η.Β., όπου ισχύει η ελεύθερη είσοδος, στα κιβώτια εισφορών μπαίνουν κατά μέσο όρο 3 ευρώ ανά επισκέπτη. Σύμφωνα με τους σχεδιασμούς που προωθεί το Υπουργείο Μεταφορών θα εμπλουτιστούν και τα πωλητήρια, με τη δυνατότητα να πωλούν αντικείμενα και εκδόσεις τους και ηλεκτρονικά (e-shop).

Γάμοι στα Κάστρα

Στην πρόταση που εγκρίθηκε από το Υπουργικό προνοείται επίσης και η τέλεση πολιτικών γάμων σε συγκεκριμένα μουσεία, όπως είναι το Τοπικό Εθνολογικό Μουσείο Παραδοσιακής Κεντρικής και Αργυροχοΐας στα Λεύκαρα και στο Μουσείο Λαϊκής Τέχνης Γεροσκήπου, τα οποία

για το 2019 είχαν επισκέψεις το μεν πρώτο 7.728 (έσοδα 10.360 ευρώ) και το δεύτερο 3.759 (έσοδα 1.688 ευρώ). Γάμοι προνοούνται επίσης και στα Κάστρα Λεμεσού, Λάρνακας, και Πάφου (όχι στο Κολόσσι), και όπως μας διευκρίνισε ο κ. Καρούσος θα πρόκειται για απλές τελετές χωρίς διακοσμήσεις. Μάλιστα, αυτό είναι κάτι που ζητάνε οι Δήμοι και οι Εταιρείες Τουριστικής Ανάπτυξης, καθώς σύμφωνα με το Υπουργείο, αλλά και τις τοπικές αρχές θα ενισχύσει την υλοποίηση της Εθνικής Στρατηγικής Τουρισμού. Το τέλος θα είναι σχετικά υψηλό και θα κυμαίνεται περίπου στα 1500 ευρώ ανά τελετή με όριο ατόμων τα δεκαπέντε.

Στα τέσσερα κάστρα (Λάρνακας, Λεμεσού, Πάφου και Κολοσσίου) η αύξηση της επισκεψιμότητας από το 2015 έως το 2019 έφτασε στο 21%, από τους 199.425 επισκέπτες δηλαδή στους 241.377 και τα έσοδα από τις 503.509 ευρώ στα 587.024 (αύξηση 16,6%).

Πρόγραμμα «Μουσεία για όλους»

- Κυπριακό Μουσείο - Λευκωσία
- Εθνολογικό Μουσείο - Οικία Χ' Γεωργάκη Κορνεσίου - Λευκωσία
- Τοπικό Εθνολογικό Μουσείο Παραδοσιακής, Κεντρικής και Αργυροχοΐας - Λεύκαρα
- Τοπικό Εθνολογικό Μουσείο Φικάρδου
- Αρχαιολογικό Μουσείο επαρχίας Λάρνακας
- Αρχαιολογικό Μουσείο επαρχίας Λεμεσού
- Αρχαιολογικό Μουσείο Επαρχίας Πάφου
- Τοπικό Αρχαιολογικό Μουσείο Κουρίου - Επισκοπή
- Τοπικό Αρχαιολογικό Μουσείο Μάριου Αρσινόης - Πόλη Χρυσούχους
- Τοπικό Αρχαιολογικό Μουσείο Αρχαίου Ιδαλίου
- Μουσείο Λαϊκής Τέχνης Γεροσκήπου
- Μουσείο Κυπριακού Σιδηρόδρομου - Ευρύχου

Μουσεία Λάρνακας και Πάφου

Όπως είναι γνωστό τα επαρχιακά αρχαιολογικά μουσεία Πάφου και Λάρνακας είναι κλειστά για το κοινό, από το 2016 το πρώτο και το 2017 το δεύτερο. Σε αμφότερα τα μουσεία έγιναν κτηριολογικές αναβαθμίσεις και νέες μουσειολογικές μελέτες. Ωστόσο, το παρατεταμένο κλείσιμό τους δημιουργεί δυσανασέτση στις τοπικές αρχές. Σύμφωνα, με τον κ. Καρούσο το Αρχαιολογικό Μουσείο της Πάφου θα έχει ανοίξει τις πύλες του μέχρι τον Οκτώβριο του 2020. Σε αυτό το Μουσείο έχει προβλεφθεί διαδραστικότητα με τις συλλογές του. Το δε Αρχαιολογικό Μουσείο Λάρνακας θα επαναλειτουργήσει προς το τέλος του 2020, σε ένα εντελώς καινούργιο περιβάλλον. Οι επισκέπτες του Αρχαιολογικού Μουσείου της Λάρνακας για το 2016 και τον Ιανουάριο - Μάιο του 2017 ανήλθαν στους 4.559 και για το αντίστοιχο της Πάφου, μέχρι τον Οκτώβριο του 2016 ήταν 12.661.

must

06/09

ME THN Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΡΑΦΑΕΛΑ ΝΕΟΚΛΕΟΥΣ

Η ΛΕΜΕΣΟΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΘΕΣΕΩΝ

Η παραδοχή

Ως διευθύνων σύμβουλος της Εκχον μέχρι την εκλογική νίκη Τραμπ, οπότε και ανέλαβε υπουργός Εξωτερικών, ο Ρεξ Τίλερσον παραδέχθηκε ότι η εταιρεία του άργησε να αντιληφθεί τον καθοριστικό ρόλο που επρόκειτο να παίξει η οχιστολιθική βιομηχανία και τόνισε πως «δεν θα ήμουν ειλικρινής αν έλεγα ότι το είδαμε να έρχεται. Δεν το είδαμε».

Οι κατηγορίες

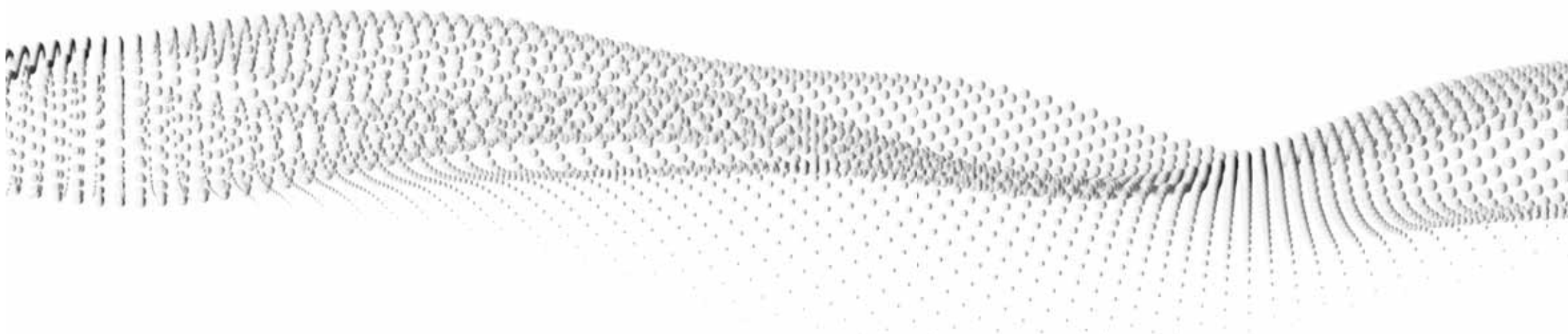
Ο Ερικ Σάγκεσταντ, επικεφαλής του νορβηγικού συνταξιοδοτικού ταμείου Storebrand, ανακοίνωσε ότι θα αποεπενδύσει τα 12 εκατ. δολ. που έχει τοποθετήσει στην Εκχον και τα 10 εκατ. που έχει τοποθετήσει στη Chevron. Τόνισε πως «οι διάφορες Εκχον και Chevron μας κρατούν πίσω», υποστηρίζοντας ότι ασκούν πιέσεις για να αναβληθούν μέτρα κατά της κλιματικής αλλαγής.

Τέλος εποχής

Σκοιλιζόντας την πτώση της Εκχον, ο Τον Σαντζίλο, διευθυντής του Ινστιτούτου Οικονομικών Ενέργειας, που από τη δεκαετία του 1920 παρακολουθεί την πορεία του πετρελαϊκού κολοσσού ανάμεσα στις πρώτες 10 επικεφαλές του δείκτη S&P 500, επισήμανε πως «ο τομέας των πετρελαϊκών ήταν ηγετική δύναμη της παγκόσμιας οικονομίας, αλλά τώρα έμεινε πίσω».

Σε 10 χρόνια, από την πρώτη θέση στην κατάταξη του S&P 500 υποχώρησε στη 12η θέση

Στις αρχές του 2020 οι τεχνολογικοί κολοσσοί είχαν καταλάβει τις πέντε πρώτες θέσεις του δείκτη

Κατάταξη του S&P 500	2009	2019
1	Exxon	Microsoft
2	Microsoft	Apple
3	JPMorgan Chase	Amazon
4	Johnson & Johnson	Facebook
5	IBM	Berkshire Hathaway
6	Bank of America	Alphabet (Class C)
7	Procter & Gamble	Alphabet (Class A)
8	AT&T	JPMorgan Chase
9	Apple	Johnson & Johnson
10	General Electric	Visa
11	Chevron	Procter & Gamble
12	Wells Fargo	Exxon

Οι 10 μεγαλύτερες εταιρείες του S&P 500 βάσει της κεφαλαιοποίησής τους, Φεβρουάριος 2020

Microsoft	Υπολογιστές και λογισμικό	1,428 τρις. δολ.
Apple	Υπολογιστές και λογισμικό υπολογιστών	1,400 τρις. δολ.
Amazon	Ηλεκτρονικό εμπόριο	1,035 τρις. δολ.
Alphabet (Google)	Διαδικτυακά ΜΜΕ και υπηρεσίες	1,017 τρις. δολ.
Facebook	Διαδικτυακά μέσα κοινωνικής δικτύωσης	605,2 δισ. δολ.
Berkshire Hathaway	Επενδυτική σε πολλούς τομείς	555,7 δισ. δολ.
Visa	Επεξεργασία δεδομένων και τραπεζικές υπηρεσίες	449,2 δισ. δολ.
JPMorgan	Επενδυτικός τραπεζικός κολοσσός	423,0 δισ. δολ.
Johnson & Johnson	Φαρμακοβιομηχανία και καλλυντικά	398,6 δισ. δολ.
Walmart	Σούπερ μάρκετ και πολυκαταστήματα	330,4 δισ. δολ.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Οι έκπτωτοι και οι νέοι ηγέτες της οικονομίας

Η «εκπαραθύρωση» της εισηγμένης Εκχον από τον Dow Jones και η κυριαρχία των εταιρειών τεχνολογίας

Της **ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ**

Αν δεν αφορούσε ένα κολοσσό θα ήταν μια είδηση ήσσονος σημασίας και θα ενδιέφερε μόνον όσους παρακολουθούν στενά την αγορά της Γουόλ Στρίτ. Σε μιαν άλλη συγκυρία θα μπορούσε να είναι μια ακόμη περίπτωση έκπτωσης επιχειρηματικού κολοσσού. Είναι όμως σημάδι των καιρών, καθώς πρόκειται για την Εκχον, την άλλοτε μεγαλύτερη εισηγμένη εταιρεία στο αμερικανικό χρηματιστήριο, αλλά και το παλαιότερο μέλος του Dow Jones, που δεν ανήκει πλέον στον εν λόγω δείκτη των εταιρειών υψηλής κεφαλαιοποίησης. Πρόκειται για έναν κολοσσό που κυριολεκτικά μπλέχτηκε στα δίχτυα της Ιστορίας και παρασύρθηκε στις δίκες της. Η εξέοδος της από τον δείκτη των 30 μεγαλύτερων αμερικανικών δεν θα έχει συνέπειες για την εταιρεία.

Σηματοδοτεί όμως το τέλος μιας εποχής, καθώς αποτελεί τη συνισταμένη ετερόκλητων δυνάμεων που τα τελευταία χρόνια επιφέρουν ανατροπές και μετασχηματίζουν την παγκόσμια οικονομία. Ανάμεσά τους η κλιματική αλλαγή και η στροφή στις καθαρές μορφές ενέργειας, η επανάσταση των οχιστολιθικών υδρογονανθράκων στις ΗΠΑ με τη συνεπακόλουθη πτώση του πετρελαίου και η κυριαρχία της υψηλής τεχνολογίας και του Ιντερνέτ.

Ιστορικά η παρουσία της Εκχον στον δείκτη Dow Jones, καθώς αποτελεί μέλος του από το 1928, οπότε και εντάχθηκε ως Standard Oil, όπως ήταν η επωνυμία μιας εκ των εταιρειών των απογόνων της αυτοκρατορίας του Τζον Ροκφέλερ. Στην εποχή της υψηλής τεχνολογίας και της κυριαρχίας των τεχνολογικών κολοσσών εκτοπίστηκε από την Apple, που προ η-

Η πετρελαϊκή, που ήταν κάποτε η μεγαλύτερη σε κεφαλαιοποίηση της Γουόλ Στρίτ, δεν περιλαμβάνεται πλέον στις 30 μεγαλύτερες εταιρείες των ΗΠΑ.

μερών είδε τη χρηματιστηριακή αξία της να εκτοξεύεται στο διαστημικό ύψος των 2 τρισεκατομμυρίων δολαρίων.

Είχε άλλωστε προηγηθεί, ακριβώς πριν από ένα χρόνο, στις 31 Αυγούστου του 2019, η υποβάθμιση της στον δείκτη S&P 500, στην κατάταξη του οποίου έπεσε στη 12η θέση, από τη 10η στην οποία είχε ήδη υποβαθμιστεί. Η Εκχον ακολουθούσε την πτωτική πορεία των πετρελαϊ-

κών εταιρειών που χρονικά συνέπεσε με την ιλιγγιώδη άνοδο των τεχνολογικών κολοσσών. Εφεξής, η μοναδική πετρελαϊκή που παραμένει μέλος του δείκτη υψηλής κεφαλαιοποίησης είναι η Chevron.

Ο Ρεξ Τίλερσον, άλλοτε επικεφαλής της Εκχον και μετέπειτα υπουργός Εξωτερικών των ΗΠΑ στην κυβέρνηση Τραμπ, φαίνεται πως είχε προβλέψει έναν τουλάχιστον από τους παράγοντες που θα οδηγούσε στην υποβάθμιση της Εκχον, χωρίς βέβαια να μπορεί να διανοηθεί την εξέοδό της από τον Dow Jones: τη στροφή στην καθαρή ενέργεια.

Τον Δεκέμβριο του 2009 ο κ. Τίλερσον είχε αιρηνδιάσει την αγορά όταν ανακρίνωσε πως η Εκχον εξαγόρασε τη μεγαλύτερη αμερικανική εταιρεία φυσικού αερίου, την XTO Energy, έναντι 31 δισ. δολαρίων. Η εξαγορά αποτελούσε σιωπηρή ομολογία της Εκχον πως διέβλεπε

ότι η ανησυχία της παγκόσμιας κοινής γνώμης για τις εκπομπές καυσαερίων και τις ολέθριες επιπτώσεις τους στο περιβάλλον θα οδηγούσε σε αύξηση της ζήτησης για καθαρότερες μορφές ενέργειας, όπως το φυσικό αέριο.

Όπως άλλωστε έχει αποκαλυφθεί προ διετίας, τόσο η Εκχον όσο και ο επίτιμος κολοσσός της Shell γνώριζαν από τη δεκαετία του 1980 πως η χρήση ορυκτών καυσίμων θα επέφερε καταστρεπτικές συνέπειες στον πλανήτη. Ασφαλώς δεν το αποκάλυψαν.

Όπως προέκυψε από έγγραφα εργασίας, από το 1982 η Εκχον είχε προβλέψει πως το 2060 τα επίπεδα διοξειδίου του άνθρακα στην ατμόσφαιρα θα ήταν διπλάσια σε σύγκριση με την εποχή προ της βιομηχανικής επανάστασης και θα οδηγούσαν τη θερμοκρασία του πλανήτη σε άνοδο τριών βαθμών Κελσίου.

Σειρά λαθών «κόντυνε» τον γίγαντα του πετρελαίου και της Wall Street

Ο καταλύτης που εκθρόνισε από την κορυφή τις πετρελαϊκές και τις αντικατέστησε με τους τεχνολογικούς κολοσσούς δεν ήταν, βέβαια, η αύξηση της ζήτησης για καθαρή ενέργεια. Μεσολάβησε η πτώση των τιμών του πετρελαίου, συνεπακόλουθο της εκρηκτικής παραγωγής πετρελαίου από τα οχιστολιθικά πετρώματα των ΗΠΑ, που πλημμύρισε την παγκόσμια αγορά ενέργειας με πλεονάσμα πετρελαίου. Τον Ιανουάριο του 2009, η Εκχον ανέφερε τα μεγαλύτερα ετήσια κέρδη που είχε ανακοινώσει ποτέ αμερικανική εισηγμένη εταιρεία.

Ο αμερικανικός κολοσσός αντλούσε περισσότερο πετρέλαιο από οποιαδήποτε χώρα-μέλος του ΟΠΕΚ, πλην της Σαου-

δικής Αραβίας και του Ιράν. Στο τέλος της χρονιάς εξαγόρασε την ΧΤΟ, που είχε ειδικευθεί στην εξαγωγή φυσικού αερίου από οχιστολιθικά πετρώματα με τη μέθοδο της υδραυλικής ρηγμάτωσης. Την ίδια εποχή, όμως, κάποιες πιο καινοτόμοι και τολμηρές ενεργειακές, ίσως με μια δόση καιροσκοπισμού, ανακάλυπταν πως η επιζήμια για το περιβάλλον μέθοδος της υδραυλικής ρηγμάτωσης ήταν αποδοτική και για το πετρέλαιο.

Πολύ γρήγορα έγινε γνωστό ότι ο πραγματικός πλούτος στα πετρώματα της Βόρειας Ντακότα και του δυτικού Τέξας ήταν το οχιστολιθικό πετρέλαιο του οποίου η τιμή βρισκόταν ακόμη σε ανοδική πορεία ενώ το φυσικό αέριο υποχωρούσε. Η

Η Εκχον άργησε πολύ να αντιληφθεί τη δυναμική της άντλησης οχιστολιθικού πετρελαίου, ολιγωρία που πλήρωσε ακριβά.

Εκχον, όμως, θα καθυστερήσει να αντιληφθεί τον καταλυτικό ρόλο του οχιστολιθικού πετρελαίου και να συμμετάσχει στην προσοδοφόρα περιπέτεια.

Όπως κατόπιν εορτής παραδέχθηκε ο πρώην επικεφαλής της, Ρεξ Τίλερσον, η Εκχον άργησε πολύ να συμμετάσχει στην

εκρηκτική παραγωγή πετρελαίου από τα οχιστολιθικά πετρώματα των ΗΠΑ, ενώ ύστερα από εσφαλμένες επιλογές επωμίστηκε χρέος ύψους 50 δισ. δολαρίων.

Στο μεταξύ, είχε ριχτεί σε μια ανεδάφικη περιπέτεια αναζητώντας κέρδη στην πετρελαιοφόρο ήμμο στον Καναδά, όπου σπατάλησε δισεκατομμύρια δολάρια χωρίς να αποκομίσει σχεδόν τίποτα. Ακόμη και το 2013 η Εκχον ήταν η μεγαλύτερη αμερικανική εταιρεία με αξία άνω των 415 δισεκατομμυρίων δολαρίων. Εκτοτε η αξία της έχει μειωθεί δραματικά και βρίσκεται κάτω από τα 180 δισ. δολάρια. Η περιπέτεια στον Καναδά της κόστισε, αλλά από το δεύτερο εξάμηνο του 2014 οι τιμές του πετρελαίου είχαν πάρει την

κατιούσα. Η οχιστολιθική βιομηχανία των ΗΠΑ παρήγε «μαύρο χρυσό» με ιλιγγιώδεις ρυθμούς και για να την ανταγωνιστεί ο ΟΠΕΚ πλημμύρισε τον κόσμο με πετρέλαιο.

Στις αρχές του 2018, οι κυρώσεις που επέβαλαν στη Ρωσία οι ΗΠΑ και η Ε.Ε. μετά την προσαρτήση της Κριμαίας την ανάγκασαν να ακυρώσει μεγαλεπήβολο σχέδιό της για συνεργασία με τον ρωσικό ενεργειακό κολοσσό Rosneft, αφού πρώτα της είχε επιβληθεί πρόστιμο δύο εκατομμυρίων δολαρίων για παραβίαση του εμπάργκο. Είχε δαπανήσει τόσο σε ατυχή σχέδιά της και, προκειμένου να εξακολουθήσει να μοιράζει μερίσματα στους μετόχους της, άρχισε να δανείζεται.

Η πανδημία έδωσε τη χαριστική βολή στους ενεργειακούς «δεινόσαυρους»

Η πανδημία επέφερε το τελευταίο καίριο πλήγμα στις πετρελαϊκές, καθώς τα περιοριστικά μέτρα για την ανάσχεση της μετάδοσης του κορωνοϊού ελαχιστοποίησαν τη ζήτηση για ενέργεια. Για πολλούς ήταν η χαριστική βολή. Στις αρχές Μαρτίου, όμως, όταν η παγκόσμια οικονομία βυθιζόταν στη δίνη της πανδημίας, η Εκχον πολλαπλασίαζε τις επενδύσεις της σε πετροχημικά, χάραζε στρατηγική εκτεταμένων επενδύσεων σε πετρέλαιο και φυσικό αέριο και κόφευε στην εκκωφαντική πτώση των τιμών του πετρελαίου και στις εντεινόμενες πιέσεις της παγκόσμιας κοινής γνώμης για μείωση των εκπομπών καυσαερίων.

Η κρίση της πανδημίας συνέπνευσε, βέβαια, χρονικά με την απόφαση των μεγαλύτερων πετρελαιοπαραγωγών χωρών, της Ρωσίας και της Σαουδικής Αραβίας,

να εμπλακούν σε έναν μεταξύ τους πόλεμο τιμών, που οδήγησε την παραγωγή πετρελαίου στα ύψη και τις τιμές του σε πρωτοφανή βάση.

Η κορύφωση της ιστορικής αυτής ανατροπής ήρθε την άνοιξη όταν οι τιμές των προθεσμιακών συμβολαίων πετρελαίου υποχώρησαν σε αρνητικό έδαφος. Οι ενεργειακές αναζητούσαν απεγνωσμένα αποθηκευτικούς χώρους για το προϊόν τους που έμεινε στα αζήτητα, παρκαρισμένο σε δεξαμενόπλοια ή ό,τι άλλο βρισκόταν πρόχειρο. Μεγάλο μέρος της πετρελαϊκής βιομηχανίας οδηγήθηκε, έτσι, στη συντριβή, με πρώτες τις βιομηχανίες οχιστολιθικού πετρελαίου των ΗΠΑ. Και τότε η Εκχον άρχισε να περιορίζει επενδύσεις και δαπάνες για να καταβάλει μερίσματα στους μετόχους της. Προτού φτάσουν, όμως, τα πράγματα εκεί, η Εκχον είχε ήδη

Πέραν της Εκχον, εκτός Dow Jones θα βρεθούν η φαρμακοβιομηχανία Pfizer, αλλά και η αμυντική βιομηχανία Raytheon.

αρχίσει να χάνει έδαφος, με τη χρηματιστηριακή αξία της να μειώνεται. Επειτα από δεκαετίες στην κορυφή των εισηγμένων εταιρειών, τα τελευταία χρόνια βλέπει να την παρακάμπτουν όλο και περισσότερες εταιρείες υψηλής τεχνολογίας. Σήμερα ίσως περισσότερες από 30 εταιρείες τεχνολογίας έχουν μεγαλύτερη χρηματιστηριακή αξία από την Εκχον. Η εκτίναξη της Apple, εξάλλου, έδρασε ως ορός της

αλήθειας τις τελευταίες εβδομάδες, όταν η χρηματιστηριακή αξία της εκτινάχθηκε στα 2 τρισεκατομμύρια δολάρια. Ο κολοσσός του λογισμικού βλέποντας την τιμή της μετοχής του σε τέτοια ύψη αποφάσισε να τη συμπίεσει κάνοντας το λεγόμενο «σπλιτ»: έπαυσε τη μετοχή σε τέσσερις. Με την τιμή της Apple τόσο μειωμένη, ο κλάδος των εταιρειών υψηλής τεχνολογίας αντιπροσώπευε πλέον ένα πολύ μικρότερο μερίδιο του δείκτη Dow Jones. Η εταιρεία που τον διαχειρίζεται, όμως, θέλησε να διατηρήσει την παρουσία του κλάδου της τεχνολογίας σε αυτό που αξιολογεί ως ιδέωδες ποσοστό βάσει των συνθηκών της αγοράς. Αποφάσισε, έτσι, να αφαιρέσει τον αμερικανικό πετρελαϊκό κολοσσό μαζί με άλλους δύο επιχειρηματικούς γίγαντες: τη φαρμακοβιομηχανία Pfizer και την κατασκευαστική αμυντική

εξοπλισμού Raytheon. Αντ' αυτών προέθεσε στον δείκτη υψηλής κεφαλαιοποίηση τη Salesforce, εταιρεία λογισμικού για τις υπηρεσίες νέφους στο Ιντερνέτ, τη βιομηχανία βιοτεχνολογίας Amgen, αλλά και τη μεταποιητική βιομηχανία Honeywell. Οι αλλαγές στον Dow Jones είναι οι μεγαλύτερες για παραβίαση του τελευταία επτά χρόνια. Προπαντός, όμως, αποτελούν «σημάδι των καιρών», όπως τις χαρακτήρισε η επενδυτική Raymond James, καθώς όλος ο κλάδος των ενεργειακών δεν αντιπροσώπευε πλέον παρά μόνον το 2,5% του δείκτη S&P 500, όταν μόλις πριν από πέντε χρόνια αντιπροσώπευε στο 6,84% και στο 10,89% πριν από 10 χρόνια. Ο τομέας της τεχνολογίας, αντιθέτως, έχει αναρριχηθεί με ιλιγγιώδεις ρυθμούς από το 18,48% που αντιπροσώπευε το 2010 στο 28,17% σήμερα.

Αλματώδης θα είναι η ανάπτυξη της αγοράς τεχνητής νοημοσύνης

Μέχρι το 2024 οι ψηφιακές δαπάνες των επιχειρήσεων θα υπερδιπλασιαστούν

Με ταχύτατο ρυθμό προβλέπεται πως θα διογκωθεί η αγορά τεχνητής νοημοσύνης μέσα στην επόμενη τετραετία. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με σχετική έρευνα της International Data Corporation (IDC), οι παγκόσμιες δαπάνες για την τεχνητή νοημοσύνη προβλέπεται πως θα υπερδιπλασιαστούν από 50,1 δισ. δολάρια το 2020 σε περισσότερα από 110 δισ. δολάρια το 2024. Σύμφωνα πάντοτε με τα ευρήματα της IDC, οι επιχειρήσεις πρόκειται να αυξήσουν τις δαπάνες στην τεχνητή νοημοσύνη στο πλαίσιο του ψηφιακού μετασχηματισμού τους, μέσω του οποίου θα προσπαθήσουν να ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητά τους στο δικό τους πεδίο. Ως αποτέλεσμα, η αγορά τεχνητής νοημοσύνης αναμένεται να καταγράψει μέσο ετήσιο ρυθμό αύξησης 20,1% μέχρι το 2024.

«Οι επιχειρήσεις θα υιοθετήσουν την τεχνητή νοημοσύνη όχι μόνον επειδή μπορούν, αλλά και επειδή πρέπει. Η τεχνητή νοημοσύνη είναι η τεχνολογία η οποία θα βοηθήσει τις επιχειρήσεις να γίνουν πιο ευέλικτες και πιο καινοτόμες», αναφέρεται στην έρευνα της IDC. Ενδεικτικά, στις κορυφαίες περιπτώσεις χρήσης

Ο κλάδος αναμένεται να καταγράψει μέσο ετήσιο ρυθμό αύξησης 20,1% τα επόμενα τέσσερα χρόνια.

τεχνητής νοημοσύνης περιλαμβάνονται τα αυτοματοποιημένα συστήματα εξυπηρέτησης πελατών, οι αυτοματοποιημένες διαδικασίες πωλήσεων, αλλά και τα αυτοματοποιημένα συστήματα πρόληψης απειλών. Οι συγκεκριμένες κατηγορίες χρήσης θα αντιπροσωπεύουν σχεδόν το ένα τρίτο του συνόλου των δαπανών για το 2020.

Οι δύο κλάδοι που θα πραγματοποιήσουν τις μεγαλύτερες δαπάνες για λύσεις τεχνητής νοημοσύνης στην περίοδο έως το 2024 θα είναι ο τομέας των λιανικών πωλήσεων και οι τράπεζες. Συγκεκριμένα, η βιομηχανία λιανικής θα επενδύσει σε μεγάλο βαθμό τις επενδύσεις της σε τεχνητή νοημοσύνη προκειμένου να βελτιώσει την εμπειρία των πελατών της μέσω chatbot, δηλαδή μέσω των λογισμικών τα

οποία εξυπηρετούν με αυτοματοποιημένο τρόπο διά μηνυμάτων τους πελάτες. Όσον αφορά τις τράπεζες, οι δαπάνες για τεχνητή νοημοσύνη θα κατευθυνθούν ιδίως προς την ανάλυση και την έρευνα απάτης, στα chatbots και στα αυτοματοποιημένα συστήματα προτάσεων τραπεζικών προϊόντων. Υψηλότερες δαπάνες στην τεχνητή νοημοσύνη θα πραγματοποιήσουν και ορισμένα στενότερα πεδία του κλάδου της μεταποίησης και ο κλάδος της υγείας. Μέχρι το 2024, όμως, ταχύτερη αύξηση των δαπανών τεχνητής νοημοσύνης θα σημειωθεί στον τομέα των μέσων μαζικής ενημέρωσης, στις δημόσιες υπηρεσίες και στις επαγγελματικές υπηρεσίες.

Το λογισμικό και οι αυτοματοποιημένες υπηρεσίες θα αντιπροσωπεύουν τα δύο τρίτα όλων των δαπανών σε τεχνητή νοημοσύνη φέτος, ενώ το hardware θα αντιπροσωπεύει το υπόλοιπο ένα τρίτο. Το μεγαλύτερο μερίδιο των δαπανών λογισμικού, δηλαδή 14,1 δισ. δολάρια, θα διατεθεί σε εφαρμογές τεχνητής νοημοσύνης, ενώ η μεγαλύτερη κατηγορία δαπανών αυτοματοποιημένων υπηρεσιών θα είναι σε υπηρεσίες πληροφορικής, το κόστος

Οι δύο κλάδοι που θα πραγματοποιήσουν τις μεγαλύτερες δαπάνες για λύσεις τεχνητής νοημοσύνης στην περίοδο έως το 2024 θα είναι ο τομέας των λιανικών πωλήσεων και οι τράπεζες.

των οποίων θα ανέλθει στα 14,5 δισ. δολάρια.

Πρωταθλήτριες οι ΗΠΑ

Σύμφωνα πάντοτε με τα στοιχεία της IDC, στις Ηνωμένες Πολιτείες θα πραγ-

ματοποιηθεί πάνω από το ήμισυ του συνόλου των δαπανών τεχνητής νοημοσύνης μέχρι το 2024. Περισσότερες δαπάνες θα πραγματοποιήσει ο κλάδος των λιανικών πωλήσεων και ο τραπεζικός τομέας. Η Δυτική Ευρώπη θα είναι η δεύτερη μεγαλύ-

τερη αγορά για την τεχνητή νοημοσύνη, ενώ η Κίνα θα είναι η τρίτη μεγαλύτερη αγορά παγκοσμίως. Τέλος, την ταχύτερη αύξηση των δαπανών σε τεχνητή νοημοσύνη έως το 2024 θα σημειώσουν η Ιαπωνία (32,1%) και η Λατινική Αμερική (25,1%).

Εξαρτημένη από πρώτες ύλες της Κίνας η Ε.Ε.

Υπερβολική και προβληματική είναι η εξάρτηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης από ξένες χώρες όσον αφορά τις πρώτες ύλες, σύμφωνα με την Κομισιόν. Η Γεραιά Ηπειρος οφείλει σταδιακά να απεξαρτηθεί από τις εισαγωγές ορισμένων ζωτικών υλών, διότι διαφορετικά—στην περίπτωση που διαταραχθούν ξανά οι εφοδιαστικές αλυσίδες εξαιτίας της πανδημίας ή λόγω κλιμακώσης των εμπορικών εντάσεων—ενδέχεται να αντιμετωπίσει σοβαρές ελλείψεις. Το πρόβλημα μάλιστα λαμβάνει ακόμη μεγαλύτερες διαστάσεις καθώς οι ελλείψεις ορισμένων υλικών θα μπορούσαν να καθυστερήσουν την επίτευξη του στόχου της Ε.Ε. για μηδενικό περιβαλλοντικό αποτύπωμα

Χωρίς εισαγωγές δεν είναι δυνατόν να επιτευχθεί ο στόχος για μηδενικό περιβαλλοντικό αποτύπωμα το 2050.

μέχρι το 2050. Σύμφωνα με έγγραφα της Κομισιόν που περιήλθαν στην κατοχή των Financial Times, σε συνδυασμό με αποκλειστικές δηλώσεις του Ευρωπαϊκού επιτρόπου Τιερί Μπρετόν, το εν λόγω ζήτημα πρόκειται να τεθεί ενώπιον των κρατών-μελών της Ε.Ε. την ερχόμενη εβδομάδα.

«Η πανδημία ανέδειξε την εξάρτηση της Ευρώπης σε ορισμένα προϊόντα, σε υλικά θεμελιώδους σημασίας και σε εφοδιαστικές αλυσίδες», σχολίασε χαρακτηριστικά στους Financial Times ο Τιερί Μπρετόν. «Η εποχή της συμβί-

Σύμφωνα με έγγραφο της Κομισιόν, τα κράτη-μέλη αναμένεται να συμφωνήσουν σε μια κοινή στρατηγική για τη διασφάλιση των κρίσιμων υλικών μέσω έρευνας, επενδύσεων και καλύτερων πολιτικών ανακύκλωσης.

βαστικής ή αφελούς Ευρώπης, η οποία εξαρτάται από άλλους για να εξυπηρετήσει τα συμφέροντά της, έχει έρθει στο τέλος της», συμπλήρωσε ο ίδιος.

Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη-μέλη θα συμφωνήσουν σε μια κοινή στρατηγική για τη διασφάλιση των κρίσιμων υλικών, μέσω έρευνας, επενδύσεων και καλύτερων πολιτικών ανακύκλωσης. Η Κομισιόν σκοπεύει συγκεκριμένα να δημιουργήσει μια ευρωπαϊκή συμμαχία για την ανάπτυξη μπαταριών και τεχνολογιών άντλησης υδρογόνου, η οποία θα περιλαμβάνει και τις υφιστά-

μενες πρωτοβουλίες. Αξίζει να σημειωθεί, για παράδειγμα, ότι η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων έχει ήδη δρομολογήσει 1 δισ. δολάρια για τη στήριξη μιας πανευρωπαϊκής βιομηχανίας μπαταριών. Η Κομισιόν σκοπεύει επιπλέον να προωθήσει την ανακύκλωση ζωτικών υλικών και να ενισχύσει την παραγωγή τους εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος για μηδενικό αποτύπωμα, η Ευρωπαϊκή Ένωση θα χρειαστεί έως και 18 φορές περισσότερο λίθιο και πέντε φορές περισσότερο κοβάλτιο μέχρι το 2030. Μέ-

χρι το 2050, θα απαιτείται 60 φορές περισσότερο λίθιο και 15 φορές περισσότερο κοβάλτιο σε σχέση με τις τρέχουσες ανάγκες της Ε.Ε.

Για τη μετάβαση στην εποχή του μηδενικού αποτυπώματος, αλλά και για πολλές ακόμη ανάγκες, απαιτούνται 30 πρώτες ύλες, την πλειονότητα των οποίων η Ευρωπαϊκή Ένωση προμηθεύεται από την Κίνα. Το γεγονός αυτό έχει προβληματίσει έντονα την Κομισιόν, διότι ενισχύει ακόμη περισσότερο τη δεσπόζουσα θέση του Πεκίνου στην αγορά σπανίων γαιών και συνεπώς τον έλεγχο του επί αυτών. Ενδεικτικά, αυτή τη στιγμή έως και το 93% του μαγνησίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση εισάγεται από την Κίνα, σύμφωνα με σχετικά στοιχεία της Κομισιόν. Το μαγνήσιο χρησιμοποιείται για την κατασκευή μιας ευρείας γκάμας προϊόντων, από καθίσματα αυτοκινήτων έως και φορητούς υπολογιστές. Επίσης, το 85% του νιόβιου, το οποίο μεταξύ άλλων αξιοποιείται στις μηχανές των αεροσκαφών και στους αγωγούς πετρελαίου, προέρχεται από τη Βραζιλία. Επιπλέον, το 98% του βόρακα εισάγεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση από την Τουρκία. «Όσο καταλαβαίνουμε τη σημασία αυτών των υλικών, μπαίνουμε ταυτόχρονα σε μια φάση στην οποία η πολιτικοποίηση των εμπορικών δεσμών ενισχύεται. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα έπρεπε να διδαχθεί από τις χρόνιες δυσκολίες της όσον αφορά την ενεργειακή της εξάρτηση από τη Ρωσία. Θα έπρεπε να δρα ως ενιαίο μπλοκ και όχι το κάθε κράτος-μέλος μόνο του», σχολίασε στους Financial Times η Κριστίνε Μπρετσίνια, υψηλόβαθμο στέλεχος του German Marshall Fund of the United States.

Μείωση κερδοφορίας 10% για τις μεγάλες κινεζικές τράπεζες το α΄ εξάμηνο

Εξαιρετικά δύσκολο ήταν το πρώτο εξάμηνο για τις κινεζικές τράπεζες, οι οποίες σημείωσαν τη μεγαλύτερη πτώση στα κέρδη τους σε σχέση με τα προηγούμενα δέκα χρόνια. Ενδεικτικά, τα κέρδη των πέντε μεγαλύτερων τραπεζών της Κίνας υποχώρησαν τουλάχιστον 10% εξαιτίας της αύξησης των προβλέψεων τους έναντι των κόκκινων δανείων. «Από τις τράπεζες ζητήθηκε να εκτελέσουν μια “εθνική υπηρεσία”.

Τους ζητήθηκε να υποστηρίξουν την οικονομία επιβαρύνοντας τη δική τους λειτουργική ισχύ», σχολίασε χαρακτηριστικά στο αμερικανικό δίκτυο C-NBC ο Τζέισον Ταν, αναλυτής της Credit-Sights.

Το πρώτο εξάμηνο του έτους οι τράπεζες της χώρας ήταν βασικοί σύμμαχοι του Πεκίνου στην αντιμετώπιση του οικονομικού αντι-

κτύπου του κορωνοϊού. Σύμφωνα μάλιστα με σχετικό δημοσίευμα του Reuters, οι κινεζικές αρχές ζήτησαν από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα της χώρας να θυσιάσουν 219 δισ. δολάρια από τα φετινά τους κέρδη—μέσω μείωσης των επιτοκίων δανεισμού και αναβολής της αποπληρωμής των δανείων—ώστε να στηρίξουν τις επιχειρήσεις.

Σύμφωνα με τις προβλέψεις του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, η κινεζική οικονομία πρόκειται να ενισχυθεί κατά μόλις 1%, δηλαδή στον χαμηλότερο ρυθμό των τελευταίων σαράντα ετών. Η οικονομία της Κίνας, η οποία χτυπήθηκε πρώτη από τον κορωνοϊό, έχει δείξει σημάδια ανάκαμψης. Παρ' όλα αυτά, είναι πιθανό πως μέχρι το τέλος του έτους οι τράπεζες θα δεχθούν περαιτέρω πλήγματα και ενδέχεται να μειώσουν τα μερίσματα για το 2020. Σύμφωνα με αναλυτές της Jefferies,

Όπως σημειώνουν αναλυτές, από τις τράπεζες ζητήθηκε να υποστηρίξουν την οικονομία επιβαρύνοντας τη δική τους λειτουργική ισχύ.

όμως, η κερδοφορία των τραπεζών προβλέπεται πως θα ανακάμψει σύντομα από την κάθετη πτώση του πρώτου εξαμήνου. Αξίζει να σημειωθεί ότι, σε αντίθεση με τις μεγάλες τράπεζες της Κίνας, το πλήγμα της πανδημίας στην κερδοφορία των μικρότερων τραπεζών ήταν πιο περιορισμένο, σύμφωνα με σχετική ανάλυση της Morgan Stanley. Συγκεκριμένα, τα λειτουργικά κέρδη των μικρότερων κινεζικών τραπεζών ενισχύθηκαν μεταξύ 8% και 27% το δεύτερο τρίμηνο σε ετήσια βάση—προτού βέβαια αυξήσουν τις προβλέψεις τους έναντι των κόκκινων δανείων. Αντιθέτως, τα λειτουργικά κέρδη των επτά μεγαλύτερων τραπεζών της χώρας μειώθηκαν μεταξύ 2% και 6%, σύμφωνα με τους αναλυτές της Morgan Stanley.

Εκτινάχθηκε η αποταμίευση στην Ευρώπη λόγω του κορωνοϊού

Από στοιχεία που έδωσε στη δημοσιότητα η ΕΚΤ, οι καταθέσεις των επιχειρήσεων και νοικοκυριών αυξήθηκαν κατά 184 δισ. ευρώ τον Ιούλιο

Η ανασφάλεια που προκάλεσε η πανδημία σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά της Ευρώζωνς έχει προκαλέσει τη μεγαλύτερη αύξηση αποταμίευσης μετά την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση. Η εικόνα προκύπτει ανάγλυφη από στοιχεία που έδωσε στη δημοσιότητα η ΕΚΤ και φέρουν τις καταθέσεις ευρωπαϊκών νοικοκυριών και επιχειρήσεων να έχουν αυξηθεί κατά 184 δισ. ευρώ μέσα στον Ιούλιο. Από την αρχή του έτους, άλλωστε, το σύνολο των καταθέσεων στις τράπεζες της Ευρωζώνης αυξήθηκε κατά 10,3% υπερβαίνοντας για πρώτη φορά τα 12 τρισ. ευρώ. Σε ό,τι αφορά ειδικότερα τις επιχειρήσεις, αποταμίευσαν σε βαθμό ρεκόρ από την αρχή του έτους καθώς οι καταθέσεις επιχειρήσεων ήταν του χρηματοπιστωτικού τομέα εμφανίζονται τους πρώτους επτά μήνες του χρόνου αυξημένες κατά 20,4%.

Μικρότερη είναι η αύξηση που σημείωσε η αποταμίευση των νοικοκυριών, καθώς περιορίζεται στο 7,4% το ίδιο χρονικό διάστημα. Συνολικά η προσφορά χρηματος στην Ευρωζώνη αυξήθηκε κατά 10,2% μετά τη ραγδαία αύξηση καταθέσεων αλλά και νομισμάτων σε κυκλοφορία. Πρόκειται για ταχύτατο ρυθμό αύξησης, που δεν

Πρόκειται για τη μεγαλύτερη αύξηση αποταμίευσης μετά την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση, το 2008.

έχει καταγραφεί άλλη φορά μέσα στα τελευταία 12 χρόνια, από τη στιγμή δηλαδή που εκδηλώθηκε η παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση.

Όπως τονίζει σε σχετικό σχόλιο της η εφημερίδα Financial Times, η ραγδαία αυτή αύξηση της αποταμίευσης αντανakλά το άφθονο φθινό χρήμα που έχουν προσφέρει οι κεντρικές τράπεζες, σε μια προσπάθεια να εμποδίσουν τον οικονομικό αντίκτυπο της πανδημίας να μετατραπεί από παγκόσμια ύφεση σε παγκόσμια πιστωτική ασφυξία.

Μολονότι η πανδημία προκάλεσε τους τελευταίους μήνες τη χειρότερη ύφεση της μεταπολεμικής ιστορίας, οι τράπεζες της Ευρωζώνης εξακολούθησαν όλο αυτό το χρονικό διάστημα να δανείζουν σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις. Τα δάνεια στον ιδιωτικό τομέα αυξήθηκαν κατά 5,3%, κα-

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΚΤ, το σύνολο των καταθέσεων στις τράπεζες της Ευρωζώνης αυξήθηκε κατά 10,3%, υπερβαίνοντας για πρώτη φορά τα 12 τρισ. ευρώ.

ταγράφοντας τον ταχύτερο ρυθμό αύξησης της τελευταίας δεκαετίας. Τα δάνεια προς τα νοικοκυριά της Ευρωζώνης αυξήθηκαν κατά 3,3% στο σύνολο του έτους, ενώ στις επιχειρήσεις πλην χρηματοπιστωτικού τομέα αυξήθηκαν κατά 6,5%. Παράλληλα, όμως, αυξήθηκε κατά 5,7% και ο δανεισμός προς τις κυβερνήσεις.

Όπως τόνισε η ΕΚΤ, η ετήσια αύξηση που δείκτη προσφοράς χρήματος M1, που περιλαμβάνει το χρήμα σε κυκλοφορία και τις καταθέσεις, αυξήθηκε κατά 13,5%. Και βέβαια, ο μεγάλος όγκος φθηνού χρήματος που έχουν προσφέρει αθρόα στην οικονομία κεντρικές τράπεζες και κυβερνήσεις έχει προβληματίσει μερίδα επενδυτών και οικονομολόγων, καθώς δυναμικά εγκυμονεί τον κίνδυνο μεγάλης επιτάχυνσης του πληθωρισμού. Τα στοιχεία προδίδουν, πάντως, ότι μετά την εμφάνιση της πανδημίας οι αυξήσεις των τιμών επιβραδύνθηκαν περαιτέρω και στην πλειονότητά τους οι οικονομολόγοι εκτιμούν πως για αρκετά χρόνια ακόμη και σε περίπτωση ανάκαμψης της οικονομίας ο πληθωρισμός θα παραμείνει σαφώς κάτω από τον στόχο του 2%, που έχει ορίσει η ΕΚΤ ως σταθερότητα των τιμών. Σημει-

ωτών ότι ο στόχος αυτός παραμένει άπιαστος για την ΕΚΤ εδώ και χρόνια, αφού παρά το πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης ο πληθωρισμός δεν έχει καν πλησιάσει το 2%.

Από τα στοιχεία της ΕΚΤ προκύπτει, πάντως, πως οι επιχειρήσεις ανησυχούν για την εικόνα τους παρά την ανάκαμψη που άρχισε να διαφαίνεται όταν άρχισαν να ανακαλούνται όσοι περιορισμοί και απαγορεύσεις είχαν επιβληθεί για να ανακόψουν τη μετάδοση της πανδημίας. Όπως σχολιάζουν οικονομικοί αναλυτές, η απότομη πτώση που σημείωσε η εμπιστοσύνη των επενδυτών εν τω μέσω της πανδημίας αναμένεται να επιβραδύνει κάπως την ανάκαμψη.

Μερίδα οικονομολόγων βλέπει τις αυξημένες καταθέσεις να κυσοφορούν μια εκτίναξη της ζήτησης που θα καταγραφεί όταν θα έχουν αρθεί όλα τα μέτρα κατά του κορωνοϊού. Τη χαρακτηρίζουν μάλιστα μη πλεθλμένη αποταμίευση. Άλλη μερίδα οικονομολόγων, αντιθέτως, την ερμηνεύει αποκλειστικά σαν διέκλιση ασφαλείας, ιδιαίτερας σε ό,τι αφορά τα νοικοκυριά που οχυρώθηκαν έναντι ενός αβέβαιου μέλλοντος.

Σε αδιέξοδο η οικονομική πολιτική του Ερντογάν

Περιορίστηκε η ύφεση το δεύτερο τρίμηνο, αλλά κατέρρευσε η τουρκική λίρα

Η νομισματική και οικονομική πολιτική που εφάρμοσε η κυβέρνηση Ερντογάν έχει επιτύχει μιν να περιορίσει την ύφεση εν μέσω πανδημίας, αλλά παράλληλα αποσταθεροποιεί περαιτέρω την τουρκική λίρα. Είναι αμφίβολη έτσι η βιωσιμότητα αυτού του μείγματος πολιτικής που επιδερμικά στήριξη την οικονομία και επί της ουσίας υπονομεύει το βιοτικό επίπεδο του τουρκικού λαού και την επιβίωση των τουρκικών επιχειρήσεων. Σύμφωνα με τα στοιχεία που έδωσε η στατιστική υπηρεσία της Τουρκίας, το δεύτερο τρίμηνο του έτους το τουρκικό ΑΕΠ συρρικνώθηκε κατά 9,9%, καταγράφοντας τη μεγαλύτερη πτώση της τελευταίας δεκαετίας κι ενώ είχε προηγηθεί το πρώτο τρίμηνο αύξησή του κατά 4,5%. Η εικόνα της τουρκικής οικονομίας φαίνεται, έτσι, εκ πρώτης όψεως ενθαρρυντική, καθώς αντιμετωπίζει ύφεση μικρότερη από άλλων αναπτυσσόμενων χωρών. Οι προβλέψεις μιλούσαν, άλλωστε, για συρρίκνωση της κατά 10,7%. Την ίδια στιγμή, όμως, συνεχίζεται σχεδόν αδιάκοπα η υποχώρηση της τουρκικής λίρας που χθες κυμαινόταν σε επίπεδα γύρω στις 7,34 λίρες προς ένα δολάριο.

Σε σχετικό ρεπορτάζ του, το Bloomberg επισημαίνει πως η τουρκική οικονομία των 743 δισεκατομμυρίων δολαρίων έχει επιδείξει αντοχές και πορεία πολύ καλύτερη από εκείνη των ομολόγων της, δηλαδή των άλλων αναπτυσσόμενων χωρών. Το οφείλει σε έναν μάλλον παράτολμο συνδυασμό χαμηλών επιτοκίων, αυξημένων δημοσιονομικών δαπανών αλλά και εκτεταμένου δανεισμού που ενθαρρύνεται από την κυβέρνηση. Όπως επισημαίνει ο οικονομολόγος Ζιαντ Νταούντ, συνεργάτης του Bloomberg, «τόσο η πανδημία όσο και τα κατασταλτικά μέτρα που εφαρμόστηκαν για την ανάσχεση της κατάρρευσης πληγής στην τουρκική οικονομία, που αμβλύνθηκαν με τον εκτεταμένο δανεισμό». Ο ίδιος προσθέτει, όμως, ότι «το τίμημα αυτής της πολιτικής είναι η αποσταθεροποίηση του νομισματικού της χώρας που τελικά ανάγκασε την κεντρική τράπεζα να αυξήσει προ ημερών το κόστος του δανεισμού».

Ακρίβεια

Η πτώση της τουρκικής λίρας συνεχίζεται εδώ και μήνες και ανεκόπη μόνον

Οι καταναλωτικές δαπάνες των τουρκικών νοικοκυριών μειώθηκαν κατά 8,6% το β' τρίμηνο, σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του περασμένου έτους.

προσωρινά και για μία μόνο συνεδρίαση προ ημερών, όταν ο Τούρκος πρόεδρος ανακοίνωσε τον εντοπισμό μεγάλου κοιτάσματος φυσικού αερίου στη Μαύρη Θάλασσα. Τότε ανέκαμψε από τα επίπεδα-ρεκόρ των οκτώ και πλέον λιρών προς ένα δολάριο στα οποία είχε υποχωρήσει, καθώς η τουρκική οικονομία πλύνεται παράλληλα από τη ραγδαία μείωση του τουρισμού εξαιτίας της πανδημίας. Όταν, άλλωστε, έγιναν γνωστές οι εκτιμώμενες διαστάσεις του κοιτάσματος, το βάθος του και οι δυνατότητες εκμετάλλευσής του, η λίρα άρχισε και πάλι να υποχωρεί. Και βέβαια η αποδυνάμωση του νομισματικού συνεπάγεται ακριβότερες εισαγωγές και κατ' επέκταση γενικότερη ακρίβεια, με διαρκή μείωση της αγοραστικής δύναμης των Τούρκων. Αυτή αντανακλάται, άλλωστε, στα επιμέρους στοιχεία που έδωσε

στη δημοσιότητα χθες η τουρκική στατιστική υπηρεσία, καθώς καθοριστικό παράγοντα στη συρρίκνωση του ΑΕΠ αποτέλεσε η μείωση της κατανάλωσης των τουρκικών νοικοκυριών κατά 8,6% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του περασμένου έτους. Αναπόφευκτο συνεπακόλουθο και η μείωση κατά 6,3% που κατέγραψαν οι εισαγωγές, όταν το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο είχε προηγηθεί αύξησή τους κατά 21,9%. Όπως ήταν αναμενόμενο, άλλωστε, η πανδημία οδήγησε και σε μείωση των εξαγωγών κατά 35,3% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του περασμένου έτους.

Πλήγμα για τις επιχειρήσεις

Από την αρχή του έτους η τουρκική λίρα έχει χάσει το 19% της αξίας της έναντι του δολαρίου, ενώ μέσα στον Αύγουστο

υποτιμήθηκε κατά 7%. Αναπόφευκτα η διολίσθηση του νομισματικού εντείνει τις πληθωριστικές πιέσεις, με τον πληθωρισμό να κυμαίνεται σε επίπεδα πάνω από το 12%. Πλήττει, έτσι, τις τουρκικές επιχειρήσεις, μεγάλη μερίδα των οποίων έχει λάβει δάνεια σε ξένο νόμισμα και δυσκολεύεται να τα αποπληρώσει. Ήδη μέσα στον τελευταίο χρόνο έχει καταγραφεί κύμα αναδιάρθρωσης του χρέους πολλών τουρκικών επιχειρήσεων.

Είναι, άλλωστε, ενδεικτική των δυσχερειών που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις της χώρας και η πτώση 6,1% που σημείωσαν στο δεύτερο τρίμηνο οι επενδύσεις. Σημειωτέον ότι οι επενδύσεις των επιχειρήσεων δεν έχουν αυξηθεί καθόλου από την προηγούμενη νομισματική κρίση που έπληξε την Τουρκία πριν από δύο χρόνια. Προκειμένου να βοηθήσει τις ε-

πιχειρήσεις αλλά και τους καταναλωτές, η κυβέρνηση έθεσε σε εφαρμογή πρόγραμμα στήριξης συνολικού ύψους 240 δισεκατομμυρίων τουρκικών λιρών, ποσό αντίστοιχο των 33 δισεκατομμυρίων δολαρίων. Η κεντρική τράπεζα διασφάλισε, άλλωστε, άφθονη ρευστότητα στην οικονομία αγοράζοντας μαζικά ομόλογα του τουρκικού δημοσίου, ενώ παράλληλα προχώρησε σε επανελημμένες μειώσεις των επιτοκίων, μεταξύ των οποίων και η εσπευσμένη μείωση κατά μισό εκατοστιαία μονάδα τον Μάρτιο, όταν άρχισε να παίρνει αντισυμβατικές διαστάσεις η πανδημία και να αναστέλλεται η οικονομική δραστηριότητα. Και βέβαια η πολιτική των έκτακτων μέτρων δεν πρόκειται να αποτρέπει τελικά την ύφεση. Το ΔΝΤ προβλέπει πως φέτος η τουρκική οικονομία θα συρρικνωθεί συνολικά 5%.

Συρρικνώθηκε 12,8% το ιταλικό ΑΕΠ το β' τρίμηνο

Τη μεγαλύτερη μείωση που έχει καταγραφεί επισήμως στα αρχεία της ιταλικής στατιστικής υπηρεσίας σημείωσε το ιταλικό ΑΕΠ το δεύτερο τρίμηνο του έτους. Συρρικνώθηκε κατά 12,8% καθώς η πανδημία κατέφερε κайριο πλήγμα στη γειτονική χώρα. Η συρρίκνωση της ιταλικής οικονομίας προκύπτει πως είναι τελικά βαθύτερη από όσο είχε αρχικά εκτιμηθεί, καθώς η στατιστική υπηρεσία την εκτιμούσε αρχικά σε 12,4%, σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του περασμένου έτους. Αλλωστε, το ιταλικό ΑΕΠ μειώθηκε κατά 17,7% σε σχέση με το πρώτο τρίμηνο. Τα τελικά στοιχεία υπερβαίνουν και πάλι την αρχική εκτίμηση της ISTAT για συρρίκνωση 17,3% σε ετήσια βάση.

Τα επιμέρους στοιχεία καταδεικνύουν σημαντική πτώση κατά 8,7% των καταναλωτικών δαπανών σε σύγκριση με το προηγούμενο τρίμηνο αλλά και πτώση των επενδύσεων των επιχειρήσεων κατά 14,9%. Μετά τη δραματική κατάσταση που έζησε η γειτονική χώρα το δεύτερο τρίμηνο του έτους, θεαματική ήταν και η μείωση των εμπορικών της συναλλαγών, με τις εισαγωγές να έχουν

Ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας Ρ. Γκουαλιέρι προβλέπει ισχυρή ανάκαμψη στο τρέχον τρίμηνο.

καταγράψει πτώση 20,5% και τις εξαγωγές 26,4%. Επί του παρόντος, πάντως, ο Ιταλός υπουργός Εθνικής Οικονομίας Ρομπέρτο Γκουαλιέρι φάνηκε αισιόδοξος όταν δήλωσε προ ημερών ότι η ιταλική οικονομία εμφανίζει καλύτερη εικόνα από αυτήν που αναμενόταν. Προέβλεψε, άλλωστε, πως στη διάρκεια του

τρίμηνου θα σημειωθεί «πολύ ισχυρή ανάκαμψη» με σημαντικό ρυθμό ανάπτυξης. Η επίσημη πρόβλεψη της κυβέρνησης για το πώς θα διαμορφωθεί η ιταλική οικονομία μέχρι το τέλος του έτους μιλάει για μείωση του ΑΕΠ κατά 8% συνολικά για το 2020. Σύμφωνα με τον Κ. Γκουαλιέρι, το ποσοστό

Θεαματική ήταν η μείωση των εμπορικών συναλλαγών, με τις εισαγωγές να υποχωρούν 20,5% και τις εξαγωγές 26,4%.

αυτό θα πρέπει μάλλον να αναθεωρηθεί προς τα πάνω.

Πολύ πιο απαισιόδοξες είναι, πάντως, οι εκτιμήσεις της Τράπεζας της Ιταλίας, που προέβλεπε συρρίκνωση 9,5% για το σύνολο του έτους, αλλά και του ΔΝΤ που εκτιμά πως το ιταλικό ΑΕΠ θα μειωθεί φέτος κατά 12,8%. Σημειωτέον ότι παρόμοιες με τις εκτιμήσεις της ISTAT ήταν οι προβλέψεις των αναλυτών των οικονομικών αναλυτών σε ό,τι αφορά το σύνολο του έτους: εκτιμούν πως σε σύγκριση με το περασμένο έτος η ιταλική οικονομία θα μειωθεί κατά 17,3%.

Σε πτωτική τροχιά ο πληθωρισμός στην Ε.Ε.

Σε συμφωνία με την πτώση του ΑΕΠ των μεγαλύτερων ευρωπαϊκών οικονομιών φαίνεται να κινούνται οι τιμές καταναλωτή στην Ευρωζώνη, καθώς η πανδημία έχει οδηγήσει σε πτώση της ζήτησης και άρα σε αναπόφευκτη πτώση του πληθωρισμού. Τα τελευταία στοιχεία φέρουν τις τιμές καταναλωτή να έχουν υποχωρήσει τον Αύγουστο κατά 0,5% στην Ιταλία και κατά 0,6% στην Ισπανία. Πρόκειται για τις δύο χώρες που επλήγησαν στον μέγιστο βαθμό από την πανδημία, με τον αντίκτυπο να είναι ορατός στις τιμές καταναλωτή. Στο ίδιο χρονικό διάστημα, άλλωστε, οι τιμές καταναλωτή υποχώρησαν κατά 0,1% στη Γερμανία καταγράφοντας την πρώτη φορά που η μεταβολή των τιμών ήταν υποχώρηση σε αρνητικό έδαφος.

Οι προβλέψεις για τον πληθω-

ρισμό στη Γερμανία μιλούσαν για αυξήσεις τιμών κατά 0,1%.

Τα στοιχεία καταδεικνύουν πως η πανδημία είχε άμεσο αρνητικό αντίκτυπο στις τιμές καταναλωτή, συμπεριφέροντας τον πληθωρισμό της Ευρωζώνης που ήδη βρισκόταν σε επίπεδα υπερβολικά χαμηλά με τα κριτήρια της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας ακόμη και πολύ πριν από την κρίση. Σημειωτέον ότι ο στόχος που έχει θέσει η ΕΚΤ για τον πληθωρισμό, και τον οποίο ορίζει ως σταθερότητα των τιμών, είναι για αυξήσεις τιμών 2%.

Ο βαθμός στον οποίο θα υποχωρήσουν οι τιμές αναμένεται, άλλωστε, να επηρεάσει καταλυτικά τη στάση της ΕΚΤ και ειδικότερα κατά πόσον θα αποφασίσει πως χρειάζεται να υιοθετήσει ακόμη πιο αναπτυξιακή νομισματική πολιτική.

Funds ζητούν να αναβληθεί η εφαρμογή των κανόνων για πράσινες επενδύσεις

Οι διαχειριστές κεφαλαίων και γενικότερα οι επενδυτικές εταιρείες και κάθε είδους funds ζητούν από τις Βρυξέλλες πίστωση χρόνου σε ό,τι αφορά τις αναφορές που οφείλουν να παρουσιάσουν για την προσαρμογή του χαρτοφυλακίου τους στους κανόνες περί βιώσιμων επενδύσεων. Σε επιστολή της προς τις ρυθμιστικές αρχές, η Ευρωπαϊκή Ένωση Funds και Διαχειριστών Κεφαλαίων (Efama) ζητεί να καθυστερήσει η εφαρμογή των σχετικών κανόνων καθώς διαπιστώνουν πως πρόκειται για titάνιο έργο και θα χρειαστούν περισσότερο χρόνο. Όπως σχολιάζει σχετικό ρεπορτάζ των Financial Times, οι αντιστάσεις που προβάλλει ο κλάδος των επενδυτικών στους στόχους της Ε.Ε. για σεβασμό στο περιβάλλον, ευαισθησία προς την κοινωνία και υπευθυνότητα στην εταιρική διακυβέρνηση σκιαγραφεί το χάσμα ανάμεσα στην πολιτική φιλοδοξία

Το νέο κανονιστικό πλαίσιο της Ε.Ε. αναμένεται να τεθεί σε ισχύ από τον Μάρτιο του επόμενου έτους.

για πράσινη πολιτική σε όλους τους τομείς και την ακανθώδη πραγματικότητα της εφαρμογής ενός νέου συστήματος, που πρέπει να οικοδομηθεί εκ του μηδενός. Η Κομισιόν έχει επενδύσει μεγάλο πολιτικό κεφάλαιο στην ανάπτυξη του πρώτου σώματος κανόνων για τις βιώσιμες επενδύσεις και τη βιώσιμη χρηματοδότηση.

Κεντρικό στοιχείο αυτής της προσπάθειας είναι η σύνταξη ρυθμίσεων για την πάταξη του λεγόμενου «πράσινου ξεπλύματος», εν ολίγοις της τακτικής πολλών επενδυτικών να παρουσιάζουν πράσινες

Η Κομισιόν επιδιώκει να εξαναγκάσει τους διαχειριστές κεφαλαίων να παρουσιάσουν σαφή στοιχεία για τις τοποθετήσεις τους.

κάποιες επιλογές τους ουδόλως φιλικές προς το περιβάλλον. Η Κομισιόν επιδιώκει δηλαδή να εξαναγκάσει τους διαχειριστές κεφαλαίων να παρουσιάσουν σαφή στοιχεία για τη βιωσιμότητα των τοποθετήσεών τους. Οι σχετικοί κανόνες αναμένεται να τεθούν σε ισχύ από τον Μάρτιο του επόμενου έτους, αλλά η Efama θεωρεί πως αυτή η προθεσμία «δεν είναι ρεαλιστική και σίγουρα δεν είναι πρακτικά δυνατή να εφαρμοστεί έως τότε το σύνολο του νέου και σύνθετου νομικού πλαισίου». Ως εκ τούτου ζητεί να παραταθεί το σχετικό χρονοδιάγραμμα μέχρι τουλάχιστον τον Ιανουάριο του 2022 καθώς εκτιμά πως δεν μπορεί να έχει στη διάθεσή της ορισμένα από τα απαιτούμενα στοιχεία. Μιλώντας στη βρετανική εφημερίδα, ο Γουίλ Ούλτον, επικεφαλής του τομέα υπεύθυνων επενδύσεων στην First State Investments, εξέφρασε την εκτίμηση πως «οι σχετικοί

κανόνες συντάχθηκαν χωρίς να έχουν αξιολογηθεί τα βήματα και τα χρονοδιαγράμματα που θα πρέπει να αντιμετωπισουμε». Ο ίδιος υπολογίζει πως ο κλάδος των διαχειριστών κεφαλαίων δεν έχει αυτή τη στιγμή στη διάθεσή του τουλάχιστον το 1/3 των στοιχείων που πρέπει να εξετάσει.

Δεν λείπουν, πάντως, και οι παράγοντες της ίδιας βιομηχανίας που υποψιάζονται πως το αίτημα για περισσότερο χρόνο υποκρύπτει απλώς τον φόβο ορισμένων επενδυτικών πως θα βρεθούν εκτεθειμένες και θα αποκαλυφθούν τα κακά κείμενα των δραστηριοτήτων τους με την εφαρμογή των νέων κανόνων. Σύμφωνα με τον Στιβ Γουέινγκουντ, υπεύθυνο επενδύσεων στην Aviva Investors, «υπάρχουν κάποιες που κάνουν πράσινο ξεπλύμα και θα ήθελαν να ανασταλεί η εφαρμογή των νέων κανόνων».

Εξειδίκευση, Λύσεις, Αξία

www.pwc.com.cy

Επίσκεψη Τραμπ στον τόπο του εγκλήματος

Θα συναντήσει αστυνομικούς, δεν καταδικάζει τον 17χρονο δολοφόνο

Συνεχίζοντας τις προεκλογικές του επενδύσεις στα θέματα νόμου και τάξης, με κίνδυνο να ρίξει κι άλλο λάδι στη φωτιά των φυλετικών ταραχών, ο Ντόναλντ Τραμπ έφθασε χθες το απόγευμα (τοπικά ώρα) στην πόλη Κενόσα της πολιτείας Ουισκόνσιν, θέατρο αιματηρών επεισοδίων και λεηλασιών, ύστερα από τον βαρύτατο τραυματισμό του 28χρονου μαύρου Τζέικμπι Μπλέικ από σφαίρες λευκού αστυνομικού.

Στη διάρκεια της επίσκεψής του, ο Αμερικανός πρόεδρος επιρόκειτο να επθεωρήσει κατεστραμμένες περιουσίες και να συναντηθεί με αστυνομικούς, εγκωμιάζοντας το έργο των δυνάμεων της τάξης για την καταστολή των ταραχών. Το επίτελείο Τραμπ επιζητούσε συνάντηση και με την οικογένεια του Μπλέικ, ο οποίος εξακολουθεί να νοσηλεύεται παράλυτος από τη μέση και κάτω, έχοντας δεχθεί τέσσερις σφαίρες στην πλάτη. Ωστόσο, ο πατέρας του άτυχου Αφροαμερικανού απέρριψε την πρόκληση. «Δεν θα μπω σε πολιτικά παιχνίδια. Εδώ μιλάμε για το παιδί μου και μόνο για το παιδί μου. Δεν πρόκειται για φωτογραφία δημοσίων σχέσεων», δήλωσε ο Τζέικμπι Μπλέικ πρεσβύτερος, σε συνέντευξή του στο CNN. Σε μια άλλη, άκρως αμφιλεγόμενη τοποθέτησή του, ο Ντόναλντ Τραμπ φάνηκε να δικαιολογεί τον 17χρονο οπαδό του, Κάιλ Ρίτενχαους, ο οποίος πυροβόλησε τρεις και

Αντεπίθεση επιχειρεί ο Μπρίντεν, καθώς η στρατηγική των Ρεπουμπλικανών υπέρ του νόμου και της άξης φαίνεται να αποδίδει.

σκοτώσε δύο διαδηλωτές στη διάρκεια συγκρούσεων, επίσης στην Κενόσα, πριν από μία εβδομάδα. «Φαντάζομαι ότι βρέθηκε σε πολύ δύσκολη κατάσταση, πιθανότατα θα τον είχαν σκοτώσει», δήλωσε ο Τραμπ για την πράξη του, υπονοώντας αυτοάμυνα. Η τοποθέτηση αυτή προκάλεσε την άμεση αντίδραση του Τζο Μπρίντεν. «Απόψε ο πρόεδρος αρνήθηκε να αποκηρύξει τη βία. Δεν αποδοκίμασε καν έναν από τους οπαδούς του που κατηγορείται για φόνο», δήλωσε ο προεδρικός υποψήφιος των Δημοκρατικών.

Προηγούμενος, ο Τραμπ είχε εξαπολύσει νέα επίθεση εναντίον του αντιπάλου του, κατηγορώντας τον, σε συνέντευξή του στο δίκτυο Fox News, ότι ελέγχεται από «ανθρώπους που κινούνται στις σκιές», τους οποίους δεν κατονόμασε. Στην ίδια συνέντευξη δήλωσε ότι ομάδα «τραμπούκων με μαύρες στολές» επιβίβαστικε σε αεροπλάνο

Οι διαδηλώσεις στην Κενόσα συνεχίζονται, καθώς οι Αρχές αρνούνται να δώσουν πληροφορίες σχετικά με τον πυροβολισμό του Τζ. Μπλέικ στην πλάτη.

με στόχο να προκαλέσει επεισόδια στο πρόσφατο συνέδριο των Ρεπουμπλικανών, χωρίς να δώσει κανένα στοιχείο που να στηρίζει τον ισχυρισμό του.

Αν και ο Μπρίντεν εξακολουθεί να προηγείται δημοσκοπικά του Τραμπ σε πανεθνική κλίμακα, η μετατόπιση της αντιπαράθεσης στα θέματα δημόσιας ασφάλειας φαίνεται να ευνοεί τους Ρεπουμπλικανούς, με την ψαλίδα να κλείνει τις τελευταίες ημέρες. Το Ουισκόνσιν είναι μια από τις διαφιλονικούμενες πολιτείες που θα κρίνουν την έκβαση της αναμέτρησης. Τόσο ο κυβερνήτης του όσο και ο δήμαρχος της Κενόσα (Δημοκρατικοί και οι δύο) κάλεσαν τον Τραμπ να αναβάλει την επίσκεψή του έως ότου ηρεμήσουν τα πνεύματα, αλλά

δεν εισακούστηκαν. Νέες συγκρούσεις μεταξύ διαδηλωτών και αστυνομίας ξέσπασαν και στο Πόρτλαντ της πολιτείας Ορεγκόν, όπου ο 39χρονος Ααρν Τζέι Ντάινελσον, μέλος δεξιάς οργάνωσης και υποστηρικτής του Τραμπ, σκοτώθηκε το βράδυ του Σαββάτου από πυροβολισμό. Δημοσιογραφικές πληροφορίες αναφέρουν ότι ο βασικός ύποπτος, που ανακρίνεται από την αστυνομία, είναι μέλος αντιστασιακής οργάνωσης. Στο μεταξύ, η εταιρεία ασφάλειας των διαδικτυακών επικοινωνιών Cloudflare ανακοίνωσε ότι το τελευταίο τρίμηνο έχουν αυξηθεί οι προσπάθειες άγνωστων χάκερ να πλήξουν την προεκλογική καμπάνια του Τραμπ.

REUTERS, A.P.

Ερντογάν εναντίον δικηγόρων

Ζητεί να αφαιρεθεί η άδεια από όσους «συνδέονται με την τρομοκρατία»

Ενοχλημένος από τις εσωτερικές και διεθνείς αντιδράσεις για τον θάνατο της δικηγόρου Εμπρού Τιμτίκ ύστερα από παρατεταμένη απεργία πείνας, ο Ταγίπ Ερντογάν διεμήνυσε ότι όχι μόνο δεν θα υποχωρήσει σε θέματα Δικαιοσύνης, αλλά θα συνεχίσει τις παρεμβάσεις του για τον έλεγχο του δικηγορικού σώματος. «Θα έπρεπε να συζητάμε αν μέθοδοι όπως η αποβολή από το επάγγελμα θα έπρεπε να εισαχθούν για τους δικηγόρους», δήλωσε ο Τούρκος πρόεδρος σε ομιλία του ενώπιον δικαστών και εισαγγελέων στην Αγκυρα, ζητώντας να αφαιρεθεί η άδεια από όσους συνηγόρους «συνεργάζονται με τρομοκράτες».

Η Εμπρού Τιμτίκ ήταν μέλος του Σύγχρονου Δικηγορικού Συλλόγου, αριστερής οργάνωσης η οποία κατηγορείται ότι διατηρεί στενές σχέσεις με το εκτός νόμου μαρξιστικό - λενινιστικό κόμμα DHKP-C. Καταδικάστηκε σε 13 χρόνια φυλάκιση και πέθανε στις 27 Αυγούστου σε νοσοκομείο της Κωνσταντινούπολης, ύστερα από απεργία πείνας 238 ημερών. Στην κη-

Ενοχλήθηκε από τις αντιδράσεις για τον θάνατο της Εμπρού Τιμτίκ έπειτα από παρατεταμένη απεργία πείνας.

δεία της παρέστησαν δικηγόροι που φορούσαν τήβεννο, ενώ ο Δικηγορικός Σύλλογος Κωνσταντινούπολης ανήρτησε αφίσα της έξω από τα κεντρικά του γραφεία. Τη θλίψη της για τον θάνατο της δικηγόρου εξέφρασε η Ε.Ε., σημειώνοντας ότι ήταν η τέταρτη κρατούμενη που πέθανε φέτος έπειτα από απεργία πείνας.

«Αποστολή της δικηγορίας δεν είναι να υπερασπίζεται τη βαναυσότητα, αλλά να υπερασπίζεται τη Δικαιοσύνη», υποστήριξε ο Ερντογάν, απαντώντας στους επικριτές του, για να προσθέσει: «Όπως δεν μπορεί ένας κλέφτης να υπερασπίζεται έναν ληστή, έτσι δεν θα έπρεπε εκείνοι που συνδέονται με τρομοκρατικές οργανώσεις να υπερασπίζονται τρομοκράτες».

Προχωρώντας ακόμη περισσότερο, εξαπέλυσε οξεία επίθεση εναντίον μεγάλων δικηγορικών συλλόγων της χώρας. «Είναι πολύ οδυνηρό ότι αυτοί οι σύλλογοι, οι οποίοι θα έπρεπε να είναι θεσμοί Δικαιοσύνης, μετατράπηκαν σε πίσω αυλή τρομοκρατικών οργανώσεων», δήλωσε.

Πολλοί δικηγορικοί σύλλογοι έχουν ασκήσει αυστηρή κριτική στον πρόεδρο της Τουρκίας για θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Στην προσπάθειά της να τους αποδυναμώσει, η κυβέρνηση θεσμοθέτησε προ μηνών αλλαγές στη δομή των δικηγορικών συλλόγων, δίνοντας τη δυνατότητα να λειτουργούν πολλαπλοί σύλλογοι σε κάθε πόλη. Η χθεσινή ομιλία του Ερντογάν προοιωνίζει νέες αλλαγές προς την ίδια κατεύθυνση.

Στο μεταξύ, οι διωκτικές αρχές ανακοίνωσαν χθες τη σύλληψη του επικεφαλής του Ισλαμικού Κράτους στην Τουρκία. Πρόκειται για τον Μαχμούτ Οζντέν, «μίσηρ» της οργάνωσης στη χώρα, ο οποίος συλληφθή στην επαρχία των Αδάνων μαζί με τρεις συνεργούς του. Σύμφωνα με τον

Εκδήλωση μνήμης Τούρκων δικηγόρων για την Εμπρού Τιμτίκ στην Κωνσταντινούπολη. Πολλοί δικηγορικοί σύλλογοι της χώρας έχουν ασκήσει αυστηρή κριτική στον πρόεδρο Ερντογάν για θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

υπουργό Εσωτερικών Σουλεϊμάν Σοϊλού, ο Οζντέν είχε λάβει εντολές από την ηγεσία του Ισλαμικού Κράτους σε Συρία και Ιράκ να πραγματοποιήσει επιθέσεις εντός της τουρκικής επικράτειας στο προσεχές μέλλον. Η φιλοκυβερνητική εφημερίδα Daily Sabah ανέφερε ότι οι διωκτικές αρχές βρήκαν στοιχεία που υπονοούν ότι ο Οζντέν

και οι συνεργόι του σχεδίαζαν απαγωγές πολιτικών και άλλες τρομοκρατικές ενέργειες. Στη διάρκεια της επιχείρησης που οδήγησε στη σύλληψη του Οζντέν, κατασχέθηκαν υπολογιστές, ντοκουμέντα, όπλα και πυρομαχικά. Το Ισλαμικό Κράτος έχει αναλάβει την ευθύνη αρκετών τρομοκρατικών επιθέ-

σεων στην Τουρκία, συμπεριλαμβανομένων εκείνων σε νυκτερινό κέντρο της Κωνσταντινούπολης, το 2017, η οποία κόστισε τη ζωή 39 ανθρώπων. Τον Ιούλιο, οι διωκτικές αρχές συνέλαβαν 27 υπόπτους με την κατηγορία ότι προετοιμάζαν επίθεση στην Κωνσταντινούπολη.

REUTERS, A.P.

Νέο κύμα εκκαθαρίσεων στη Σαουδική Αραβία

Ένας ανώτατος αξιωματικός των σαουδαριακών ενόπλων δυνάμεων, καθώς και ο γιος του, αυτοδιοικητικός αξιωματικός –και οι δύο μέλη της βασιλικής οικογένειας της χώρας– καθαιρέθηκαν τη Δευτέρα, στο πλαίσιο νέων εκκαθαρίσεων στη Σαουδική Αραβία, εξαιτίας κατηγοριών για εμπλοκή σε υποθέσεις διαφθοράς. Ο πρίγκιπας Φαχάντ μπεν Τούρκι, ο οποίος στο παρελθόν έχει υπάρξει επικεφαλής του γενικού επιτελείου του βασιλικού στρατού ξηράς και των ειδικών δυνάμεων της χώρας, και ο γιος του, Αμπντουλαζίζ μπιν Φαχάντ, αναπληρωτής κυβερνήτης της περιφέρειας Τζουφ, είναι μόλις δύο από τους δεκάδες αξιωματικούς του υπουργείου Αμυνας που διώκονται για διαφθορά, συμ-

Η επίσημη ανακοίνωση αποδίδει τις ενέργειες ως απόφαση του Σαουδάραβα πρίγκιπα Μοχάμεντ μπιν Σαλμάν.

φώνα με το βασιλικό διάταγμα που επικαλούνται τα μέσα ενημέρωσης της Σαουδικής Αραβίας.

Η επίσημη ανακοίνωση αποδίδει τις ενέργειες σε απόφαση του Σαουδάραβα πρίγκιπα Μοχάμεντ μπιν Σαλμάν, του 35χρονου γιου του βασιλιά Σαλμάν, ο οποίος προηγούμενος είχε πραγματοποιήσει μαζικές συλλήψεις στο πλαίσιο μιας πρωτοβουλίας κατά της διαφθοράς, η οποία στοχοποίησε πιθανώς πολιτικούς αντιπάλους του. Το 2017, εκατοντάδες πρίγκιπες, υπουργοί και επικειρηματίες τέθηκαν υπό περιορισμό στο πολυτελές ξενοδοχείο Ritz-Carlton του Ριάντ, έπειτα από εντολή του πρίγκιπα Σαλμάν, ενώ όσοι αφέθηκαν ελεύθεροι αναγκάστηκαν

να υπογράψουν συμφωνίες οικονομικής φύσης με τη κυβέρνηση, παραχωρώντας σημαντικά τμήματα της περιουσίας τους. Σύμφωνα με την επίσημη ανακοίνωση, οι αξιωματικοί κατά της διαφθοράς «θα ολοκληρώσουν τις διαδικασίες έρευνας με όλους τους σχετικούς στρατιωτικούς και πολιτικούς αξιωματικούς και θα λάβουν τα απαραίτητα νομικά μέτρα εναντίον τους». Τον Απρίλιο, το Παρατηρητήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων εξέφρασε την ανησυχία του για τη σύλληψη 298 Σαουδαράβων αξιωματικών, οι οποίοι αντιμετωπίζουν επίσης κατηγορίες για διαφθορά, τονίζοντας πως πρόκειται για «άδικες δίωξεις» στο πλαίσιο του αδιαφανούς συστήματος Δικαιοσύνης του βασιλείου.

Τον Αντίμπ επέλεξε η ηγεσία της συντηκτικής κοινότητας, καθώς, όπως προβλέπει το Σύνταγμα, την πρωθυπουργία αναλαμβάνει συνήθως, την προεδρία χριστιανός Μαρωνίτης και η προεδρία της Βουλής αποδίδεται σε μέλος της σιιτικής κοινότητας. Μετά την άφιξή του στη Βηρυτό, ο Γάλλος πρόεδρος εκπλήρωσε ένα όνειρο ζωής, συναντώντας στο σπίτι της, σε πρόστιο της Βηρυτού, την τραγουδίστρια-θρύλο Φεϊρούζ, την οποία παρασημοφόρησε με το Μετάλλιο της Λεγεώνας της Τιμής. «Ήταν μια πολύ ωραία και δυνατή στιγμή. Της είπα όλα όσα αντιπροσωπεύει για μένα, έναν Λίβανο αγαπημένο και ονειρικό», είπε.

ΣΥΝΤΟΜΑ

ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΜΕΙΩΣΗ

Διοξείδιο του άνθρακα και τηλεργασία

ΒΕΡΟΛΙΝΟ. Η τηλεργασία μειώνει σημαντικά το διοξείδιο του άνθρακα (CO2) στην ατμόσφαιρα. Εάν το 40% των εργαζομένων δούλευε από το σπίτι μόνο δύο ημέρες την εβδομάδα, θα εκλύονταν 5,4 εκατ. τόνοι CO2 λιγότερο ετησίως μόνο λόγω μείωσης της κυκλοφορίας των τροχοφόρων. Η τηλεργασία θα ανακούφιζε τις πόλεις, θα εκπέμπονταν λιγότερο καυσαέρια, θα υπήρχε λιγότερος θόρυβος και περισσότερος χώρος για τους πολίτες, σύμφωνα με μελέτη. Στο απόγειο της κρίσης του κορωνοϊού – όταν οι δρόμοι ήταν σημαντικά άδειοι λόγω της καραντίνας – πολλοί είχαν την αίσθηση ότι ο αέρας ήταν καλύτερος. Πράγματι, σύμφωνα με σχετική μελέτη η τηλεργασία θα μπορούσε να μειώσει σημαντικά τις ποσότητες των αερίων που θερμολογούν, δήλωσε ο Μπένγιαμιν Στέφαν, εμπειρογνώμονας μεταφορών της Greenpeace, στο δημόσιο γερμανικό ραδιοφωνικό (Deutschlandfunk / Dlf).

ΤΖΟ ΚΕΝΕΝΤΙ Γ΄

Κοντά στο χρίσμα στη Μασαχουσέτη

ΒΟΣΤΩΝΗ. Το αποτέλεσμα των προκριματικών εκλογών του Δημοκρατικού Κόμματος στη Μασαχουσέτη αναμενόταν να ανακοινωθεί σήμερα το πρωί, με τον εγγονό του δολοφονηθέντος υπουργού Δικαιοσύνης, Μπόμπι Κένεντι,

να διεκδικεί το χρίσμα του κόμματος για τις εκλογές στη Γερουσία τον Νοέμβριο. Ο 39χρονος Τζο Κένεντι ο Γ΄ είναι μέλος της Βουλής των Αντιπροσώπων και διεκδικεί την εισόδο του στη Γερουσία, απέναντι στον βετεράνο προοδευτικό γερουσιαστή Εντ Μάρκι, τον οποίο στηρίζει η «αριστερή πτέρυγα» του κόμματος. Ο Μάρκι εξελέγη για πρώτη φορά πριν από 40 χρόνια στο Κογκρέσο. Η αποτελεσματική εκστρατεία του τον βοήθησε να προπορεύεται στις σφυγμομετρήσεις, με τις δημοσκοπήσεις να τον εμφανίζουν να προηγείται του αντιπάλου του.

ΛΑΒΡΟΦ ΓΙΑ ΛΕΥΚΟΡΩΣΙΑ

«Απαράδεκτη» η ανάμειξη της Ε.Ε.

ΜΟΣΧΑ. Ο Ρώσος υπουργός Εξωτερικών Σεργκέι Λαβρόφ επέκρινε την πρόθεση των χωρών της Ε.Ε. να επιβάλουν κυρώσεις κατά της Λευκορωσίας, τις οποίες χαρακτήρισε «απαράδεκτες», αλλά και να παίξουν τον ρόλο του μεσολαβητή, λέγοντας ότι ο λευκορωσικός λαός έχει όλες τις δυνατότητες να επιλύσει τα ζητήματά του μόνος του. Στο μεταξύ, οι Αρχές συνέλαβαν χθες δεκάδες διαδηλωτές, καθώς φοιτητές πανεπιστημίων κατέβηκαν στους δρόμους στο Μινσκ κατά την πρώτη μέρα των μαθημάτων, απαιτώντας την παραίτηση του προέδρου Αλεξάντερ Λουκασένκο, μετά τις εκλογές, τις οποίες η αντιπολίτευση καταγγέλλει για εκτεταμένη νοθεία. Είναι η τέταρτη συνεχής εβδομάδα μαζικών κινητοποιήσεων μετά την αμφισβητούμενη αναμέτρηση.

Σύγκρουση κορυφής για τον ιό

Τη Δευτέρα θα πραγματοποιηθεί η συζήτηση σε επίπεδο αρχηγών στη Βουλή

Του **ΣΤΑΥΡΟΥ Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Το πολιτικό θερμόμετρο αναμένεται να ανέβει την ερχόμενη Δευτέρα «εγκαινιάζοντας» τη νέα πολιτική σεζόν, καθώς, μετά τη θερινή ανάπαυλα, οι πολιτικοί αρχηγοί θα διασταυρώσουν για πρώτη φορά τα ξίφη τους με θέμα την υγειονομική κρίση που εξακολουθεί να είναι ένα από τα τρία βασικά προβλήματα της χώρας. Το σχετικό αίτημα για προ ημερησίας συζήτηση με θέμα τον κορωνοϊό είχε κατατεθεί από τη Φώφη Γεννηματά και έγινε αποδεκτό, με τη συζήτηση να ορίζεται τελικά για την 7η του μηνός στις 5 το α-

Η κυβέρνηση τονίζει πως η Ελλάδα, παρά το γεγονός ότι άνοιξε την οικονομία της και τον τουρισμό, παραμένει σε πολύ καλύτερη μοίρα από τις περισσότερες άλλες χώρες.

Ο πρωθυπουργός Κυρ. Μητσοτάκης αναμένεται να τονίσει από το βήμα της Βουλής πως αποκλείεται η χώρα να πάει σε δεύτερο καθολικό lockdown, καθώς κάτι τέτοιο δεν το αντέχει η οικονομία.

πόγευμα. Είναι δεδομένο ότι η συζήτηση που θα διεξαχθεί σε επίπεδο πολιτικών αρχηγών, παρότι θα έχει ως θέμα την υγειονομική κρίση και τη διαχείριση της πανδημίας, θα επεκταθεί και στα άλλα δύο φλέγοντα ζητήματα της επικαιρότητας, την επακόλουθη οικονομική κρίση αλλά και τα ελληνοτουρκικά, δίνοντας το συνολικό στίγμα ενόψει του φθινοπώρου.

Στην κυβέρνηση η θέση είναι ξεκάθαρη από την αρχή της δεύτερης φάσης της πανδημίας. Προφανώς και υπήρξε χαλάρωση των μέτρων, όπως είχε παραδεχτεί και ο ίδιος ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης, όμως από την άλλη έγινε μια συνειδητή επιλογή στις αρχές Μαΐου, όταν ανακατατίστηκε το πρώτο κύμα, ώστε να σωθεί όσο το δυνατόν η σεζόν: να ανοίξουν τα σύνορα και να κινηθεί η οικονομία. Αυτή την επιλογή η κυβέρνηση την υπερασπίζεται με κάθε τρόπο εκφρά-

ζοντας την άποψη πως δεν μπορεί η οικονομία και η κοινωνική δραστηριότητα να είναι κλειδωμένη επ' αόριστον. Το επιχείρημα, άλλωστε, πως τα κρούσματα έχουν αυξηθεί πολύ σε σχέση με την πρώτη φάση θεωρείται διάτρητο, καθώς τότε βρισκόμασταν σε περίοδο lockdown, ενώ τώρα υπάρχει πλήρης δραστηριότητα, που αυξήθηκε λόγω του καλοκαιριού. Συνεπώς, το να έχουμε περισσότερα κρούσματα είναι απολύτως λογικό, με κυβερνητικές πηγές να επιμένουν στο τρίπτυχο: ψυχραιμία, αυστηρή τήρηση των μέτρων και ατομική ευθύνη.

Οι ίδιες πηγές σημειώνουν κάτι που αναμένεται να τονίσει και ο ίδιος ο Κυριάκος Μητσοτάκης, πως η Ελλάδα, παρά το γεγονός ότι άνοιξε την οικονομία της και τον τουρισμό, εξακολουθεί να είναι σε πολύ καλύτερη μοίρα από πολλές άλλες χώρες, κάτι που η αντιπολίτευση «αγνοεί

συστηματικά». Το έτερο επιχείρημα που χρησιμοποιεί η αντιπολίτευση, μείζων και ελάσσων, για να κατηγορήσει την κυβέρνηση είναι πως άνοιξε άτακτα τα σύνορα, βάζοντας τον κορωνοϊό ξανά στη χώρα. Η κυβέρνηση απαντάει με αριθμούς. Σύμφωνα με τα επίσημα στατιστικά, έως χτες είχαν μπει συνολικά από τις πύλες εισόδου της χώρας 3.239.194 τουρίστες, έγιναν 406.857 τεστ, από τα οποία θετικά ήταν μόνο τα 853. Οι παραπάνω αριθμοί αφορούν το διάστημα από 1η Ιουλίου έως 30 Αυγούστου.

Παρόλ'αυτα, ο πρωθυπουργός αναμένεται να τονίσει και πάλι σε κάθε τόνο πως αποκλείεται η χώρα να πάει σε δεύτερο καθολικό lockdown, διότι κάτι τέτοιο δεν το αντέχει η οικονομία, αλλά τα νέα μέτρα και οι τοπικοί περιορισμοί, όπου κρίνεται απαραίτητο, θα λαμβάνονται σύμφωνα με τις οδηγίες των ειδικών. Επιπλέον, ωστόσο,

η πανδημία «θα μας ταλαιπωρεί για καιρό ακόμα», όπως σημειώνουν οι λοιμωξιολόγοι, θα πρέπει να είμαστε ιδιαίτερα προσεκτικοί, τουλάχιστον μέχρι να αρχίσει η χρήση του εμβολίου από τον ερχόμενο Δεκέμβριο και εμβολιαστεί ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού, δημιουργώντας αυτό που αποκαλούμε «ανοσία της αγέλης», η οποία θα περιορίσει δραστητικά τον ιό.

«Λάθος μήνυμα»

Από την πλευρά του ο Αλέξης Τσίπρας, που αναζητεί αντιπολιτευτικό βηματισμό, κατηγορεί την κυβέρνηση ότι απέτυχε τόσο στην αναχαίτιση του ιού κατά τη δεύτερη φάση όσο και στην οικονομία, ενώ η κριτική της Φώφης Γεννηματά κινείται στη λογική πως η κυβέρνηση βιάστηκε να πανηγυρίσει για την αναχαίτιση του ιού, δίνοντας λάθος μήνυμα, ενώ έμεινε πίσω και η ενίσχυση του ΕΣΥ.

«Ανασχηματισμός» στον ΣΥΡΙΖΑ από τον Αλ. Τσίπρα

Του **ΑΝΤΩΝΗ ΑΝΤΖΟΛΕΤΟΥ**

«**Σαρωτικές**» αλλαγές ετοιμάζει στον ΣΥΡΙΖΑ ο Αλ. Τσίπρας μετά τη συνεδρίαση που πραγματοποιήσε εκτάκτως αργά χτες το απόγευμα με κορυφαία στελέχη του κόμματος. Ο πρόεδρος ανακοίνωσε την πρόθεσή του να προτείνει για νέο γραμματέα της Κ.Ε. τον Δ. Τζανακόπουλο, με το κορυφαίο όργανο να μην αποκλείεται να συγκληθεί την Κυριακή προκειμένου να επικυρωθεί την απόφαση. Τη θέση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου θα αναλάβει ο νυν γραμματέας του κόμματος Π. Σκουρλέτης.

Με τα νέα δεδομένα που έχει επιβάλει η πανδημία, ο Αλ. Τσίπρας πρότεινε το συνέδριο να πραγματοποιηθεί προς την άνοιξη του 2021. Εκτίμωσε, ωστόσο, πως ένα φρεσκάρισμα τόσο στον κομματικό μηχανισμό όσο και στους τομείς πρέπει να προχωρήσει άμεσα. Οι ίδιες πληροφορίες αναφέρουν πως ο Αλ. Χαρίσης προορίζεται να αναλάβει τον τομέα Οικονομίας, που τώρα κατέχει ο Ν. Παππάς. Ο Ν. Ηλιόπουλος φέρεται ως το επικρατέστερο πρόσωπο για τη θέση του εκπροσώπου Τύπου.

Αντιδράσεις

Εν τω μεταξύ, το πρώτο κουδούνι στις 14/9 βάζει σε θέση μάχης τον ΣΥΡΙΖΑ, αφού μετά τις ανακοινώσεις της κ. Κεραμέως η αξιωματική αντιπολίτευση κάνει λόγο για «επιτελικό χάος» και «κυβερνητική αδιαφορία» για χιλιάδες μαθητές.

Από την Κουμουνδούρου ζητούν τη δέσμευση του υπ. Παιδείας πως δεν θα ξεκινήσουν τα σχολεία χωρίς μάσκες σε παιδιά και εκπαιδευτικούς και χωρίς την ολοκληρώση των διαδικασιών πρόσληψης του απαραίτητου προσωπικού καθαριότητας. «Βαρετή, κουραστική και εκτός μέτρου επικοινωνία. Αυτή είναι η συνταγή "επιτυχίας" της κ. Κε-

ραμέως και συνολικά της κυβέρνησης για να κρύψουν έξι μήνες απρονοσίας και έλλειψης προετοιμασίας, που δεν εγγυάται την ασφαλή έναρξη της σχολικής χρονιάς», αναφέρει η ανακοίνωση του κόμματος.

Είναι σαφές η στόχευση του ΣΥΡΙΖΑ στα πιο δυναμικά κοινά της κοινωνίας, με τον Αλ. Τσίπρα να απλώνει τη βεντάλια των ζητημάτων που αφορούν τους νέους, τονίζοντας με ανάρτησή του στο Facebook: «Το δόγμα της συλλογικής εννοχοποίησης από τη Ν.Δ. φτάνει σε νέα επίπεδα худοαίτητας.

Ακούμε εδώ και μέρες ότι η έλλειψη ατομικής ευθύνης των νέων βρίσκεται

Σύμφωνα με πληροφορίες, γραμματέας αναλαμβάνει ο Δ. Τζανακόπουλος και κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος ο Π. Σκουρλέτης – Ο Αλ. Χαρίσης στη θέση του Ν. Παππά.

πίσω από την αύξηση των κρουσμάτων. Σήμερα ακούσαμε ότι και για την αύξηση της ανεργίας η έλλειψη ατομικής ευθύνης των νέων είναι η αιτία. Στην Ελλάδα της Δεξιάς, αν είσαι νέος φταις. Αν είσαι άνεργος φταις. Αν είσαι μαθητής φταις. Αν είσαι εργαζόμενος φταις. Αν είσαι εκπαιδευτικός φταις.

Σε ανακοίνωσή της η Φ. Γεννηματά απευθύνθηκε προσωπικά στον πρωθυπουργό: «Ο συνωστισμός στην τάξη επιβάλλεται τελικά, κ. Μητσοτάκη. Ρισκο για τα παιδιά και τους εκπαιδευτικούς. Και εδώ βλέποντας και κάνοντας, χωρίς σχέδιο για το άνοιγμα των σχολείων. 30 παιδιά στην τάξη με τη μάσκα και το παγούρι. Αριστα!»

Ανησυχία για τους οίκους ευγηρίας

Σαρωτικοί έλεγχοι σε γηροκομεία που εξελίχθηκαν σε εστίες υπερμετάδοσης

Της **ΙΩΑΝΝΑΣ ΦΩΤΙΑΔΗ**

Την **αισιοδοξία** του ότι μέσα στον Οκτώβριο θα έχουμε αποτελέσματα για το εμβόλιο εξέφρασε χτες ο καθηγητής Σωτήρης Τσιόδρας, που έδωσε και πάλι το «παρών» στην τακτική ενημέρωση των πολιτών για τον κορωνοϊό από το υπουργείο Υγείας και τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας. «Μας ανησυχούν οι κλειστές δομές», σημείωσε ο ίδιος, αναφερόμενος ειδικά στα γηροκομεία, που εξελίχθηκαν σε εστίες υπερμετάδοσης μέσα στον Αύγουστο. Όπως είπε, 137 νέα κρούσματα κορωνοϊού έχουν εντοπιστεί σε τροφίμους και προσωπικό. «Μόνο σε μία δομή είχαμε 21 θανάτους». Για τον λόγο αυτό έχουν ξεκινήσει σαρωτικοί έλεγχοι από μερικά κτίρια του ΕΟΔΥ, της ΕΑΔ και της ΔΙΜΕΑ υπό τον συντονισμό του υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, της Γενικής Γραμματείας Προστασίας του Πολίτη και της Γενικής Γραμματείας Προστασίας του Καταναλωτή σε μονάδες φροντίδας ηλικιωμένων. Πρόστιμο ύψους 10.000 ευρώ επιβλήθηκε ήδη σε μονάδα στον Κορυδαλλό με πάνω από σαράντα ωφελούμενους, για τη μη επίδειξη αρχείου καθημερινής θερμομέτρησης του προσωπικού και τη μη ύπαρξη αλκοολικού διαλύματος στην είσοδο.

Στο πλαίσιο των μέτρων πρόληψης, η Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας σε συνεργασία με το υπουργείο Αμυνας ανακοίνωσε χτες ότι θα πραγματοποιείται τεστ για κορωνοϊό σε όλους τους υπόχρεους σε στράτευση τον Σεπτέμβριο. Θα αποστέλλεται, μάλιστα, προσωπικό μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και sms προς τους νέους στρατεύσιμους, και στα τρία σώματα, με οδηγίες. Ο κ. Νίκος Χαρδαλιάς ανακοίνωσε ακόμα ότι από τις 3 Σεπτεμβρίου θα επιτρέπει η λειτουργία λαϊκών αγορών σε περιοχές όπου έχουν επιβληθεί περιοριστικά μέτρα –Ηράκλειο, Χανιά, Λέσβο κ.α.–, με συμμετοχή

Εκατόν τριάντα επτά νέα κρούσματα κορωνοϊού έχουν εντοπιστεί σε τροφίμους και προσωπικό σε μονάδες φροντίδας ηλικιωμένων (φωτογραφία από το γηροκομείο που τέθηκε σε καραντίνα στο Μοσχάτο).

μόνο του 50% των πωλητών κάθε προϊόντος και με απόσταση πέντε μέτρων ανά πάγκο.

Στο μεταξύ, ο μήνας ξεκίνησε με 207 επιπλέον κρούσματα. Από τα 186 εγκώρια κρούσματα, τα 27 συνδέονται με πρόσφατο ταξίδι στο εσωτερικό της χώρας, τέσσερα αναφέρονται επαφή με επιβεβαιωμένο κρούσμα και τρία συνδέονται με γνωστές συρροές. Συγκεκριμένα, είκοσι κρούσματα εντοπίστηκαν στις πύλες εισόδου της χώρας και ένα εισαγόμενο κρούσμα που προσήλθε αυτοβούλως για έλεγχο. Η συγκέντρωση ιικού φορτίου στην Αττική παραμένει πολύ υψηλή με 97 κρούσματα – εκ των οποίων 3 συνδέονται με γνωστές συρροές, 3 συνδέονται με συρροή και 21 αναφέρουν πρόσφατο ταξίδι στο εσωτερικό της χώρας. Ακολουθεί η Θεσσαλονίκη με 29 κρούσματα και μικρότερες εστίες σε ολόκληρη την Ελλάδα.

Το άνοιγμα των σχολείων σχολιάσε εκτενώς ο κ. Τσιόδρας. «Είναι πιο σημαντική για την ψυχοκοινωνική υγεία των παιδιών η παρουσία

τους στο σχολείο», τόνισε ο καθηγητής παίρνοντας θέση στο φλέγον θέμα της επικαιρότητας. Τα παιδιά έως δώδεκα ετών μπορούν να κολήσουν, αλλά σε μικρότερο βαθμό, όπως επιβεβαιώνει και έρευνα που διεξήχθη στη Μ. Βρετανία σε δείγμα 651 παιδιών που νόσπασαν. «Η μάσκα, σε συνδυασμό με άλλα μέτρα προστασίας, συμβάλλει στον περιορισμό διασποράς του ιού», είπε ο κ. Τσιόδρας, «υπάρχουν, βέβαια, πολλά εφαρμοστικά προβλήματα στη χρήση της μάσκας». Ο ίδιος συνέστησε στους γονείς να επιστρατεύσουν την επιβράβευση για την υιοθέτηση ορθών συμπεριφορών από τα νήπια και τα παιδιά των πρώτων τάξεων του δημοτικού. Ταυτόχρονα, παραδέχθηκε ότι η νοσηρία των εφήβων και των νέων λόγω του επαναστατικού πνεύματος της ηλικίας είναι πιο δύσκολη, «να τους ακούμε περισσότερο και να μιλάμε λιγότερο, να τους παραθέσουμε όλες τις απόψεις παραπέμποντάς τους σε έγκυρες πηγές ενημέρωσης, ώστε να επιλέξουν τα ίδια τη

σωστή άποψη· έχουν σωστά κριτήρια, είμαι βέβαιος». Αναμφισβήτητα, ωστόσο, είναι η ίδια η στάση των ενηλίκων, γονέων και εκπαιδευτικών, που λειτουργεί παραδειγματικά στα παιδιά. «Μοιράζομαι μαζί σας τη μεγάλη μου στεναχώρια για την περίπτωση ασθενούς από κορωνοϊό, που μέχρι λίγη ώρα πριν από τη διασωλήνωση, αμφισβητούσε την ύπαρξη του ιού». Ο κ. Τσιόδρας προειδοποίησε ότι αναμένονται κρούσματα στα σχολεία και ενημέρωσε ότι εντός των ημερών θα δημοσιοποιηθούν ειδικά πρωτόκολλα για την αντιμετώπιση επιμολύνσεων μαθητών, εκπαιδευτικών, τάξεων ολόκληρων. Σχετικά με τη διαμόρφωση του εσωτερικού των τάξεων, ο καθηγητής φάνηκε να επικροτεί την τήρηση όσο το δυνατόν μεγαλύτερων αποστάσεων μεταξύ των θρανίων. Επισημάνθηκε ότι υπήρξε μεγάλη αναδίπλωση στις οδηγίες από την έναρξη της πανδημίας έως σήμερα, όπως π.χ. στη χρήση της μάσκας. «Οι εισηγήσεις μας διαφοροποιούνται ανάλογα με την επιδημιολογική εικόνα της δεδομένης στιγμής, ταυτόχρονα όσο περνούν οι μήνες, γνωρίζουμε περισσότερα για τον ιό», απάντησε, «πρέπει να αποδεχθούμε την αβεβαιότητα μιας πρωτόγνωρης κατάστασης». Τις διαφορετικές προσεγγίσεις των ειδικών στην αναγκαιότητα της μάσκας τις απέδωσε στη δημοκρατικότητα που επικρατεί εντός της επιτροπής λοιμωξιολόγων, όπου οι απόψεις διίσταντο. Εν προκειμένω, η μάσκα μετατρέπεται στο «προσωπικό μας lockdown», είναι ένα συνεπικοινωνικό μέτρο για την αποφυγή επιβολής ενός νέου lockdown. «Εύχομαι γρήγορα να έχουμε ένα καλά ελεγμένο και αποτελεσματικό εμβόλιο, ώστε να μπορέσουμε να αναπνεύσουμε σε όλα τα επίπεδα», κατέληξε ο κ. Τσιόδρας που δεν έκρυψε τη δυσαρέσκειά του, «καθώς το εμβόλιο μετατρέπεται συχνά σε εργαλείο πολιτικής αντιπαράθεσης και γίνεται αφορμή για διάχυση ψευδών ειδήσεων».

Επείγουσα εγκύκλιος για άδειες ειδικού σκοπού στο Δημόσιο

Συγκεκριμένο, αυστηρότερο πλαίσιο για τη λειτουργία του Δημοσίου αλλά και τη χορήγηση αδειών ειδικού σκοπού στους δημοσious υπαλλήλους λόγω των μέτρων για την πρόληψη εξάπλωσης της πανδημίας περιλαμβάνεται σε επείγουσα εγκύκλιο που εξέδωσε το υπουργείο Εσωτερικών. Η εγκύκλιος έχει ισχύ έως τις 15 Σεπτεμβρίου. Οι υπάλληλοι οι οποίοι ανήκουν σε ομάδες αυξημένου κινδύνου έχουν τη δυνατότητα να εργάζονται εξ αποστάσεως. Όπως υπενθυμίζεται στην εγκύκλιο, ωστόσο, «οι δημόσιες υπηρεσίες τελούν σε πλήρη λειτουργία» και αυτό επιβάλλεται να εξασφαλίζεται με την κατάλληλη προσαρμογή του σπαστού ωραρίου προσέλευσης. Ειδικότερα, όσον αφορά την εξυπηρέτηση του κοινού γίνεται κατά προτίμηση, αλλά όχι αποκλειστικά, κατόπιν προγραμματισμένου ραντεβού. Για την αποφυγή συνωστισμού αλλά και την τήρηση των απαραίτητων αποστάσεων (τουλάχιστον 1,5 μέτρο) είναι αρμόδιος ο οικείος προϊστάμενος.

Βρεφονηπιακοί σταθμοί

Με την επανέναρξη λειτουργίας των βρεφονηπιακών σταθμών παραμένει η δυνατότητα ο γονιός να λάβει άδεια ειδικού σκοπού, «κατόπιν υποβολής υπεύθυνης δήλωσης, σύμφωνα με την οποία το τέκνο ανήκει σε ομάδα αυξημένου κινδύνου για νόσπαση από κορωνοϊό COVID-19 ή έρχεται σε στενή επαφή με άτομο του οικογενειακού του περιβάλλοντος που ανήκει στην

Με την επανέναρξη λειτουργίας των βρεφονηπιακών σταθμών παρέχεται η δυνατότητα ο γονιός να λάβει άδεια ειδικού σκοπού, υπό προϋποθέσεις.

παραπάνω ομάδα αυξημένου κινδύνου ή ήδη νοσεί». Για τη χορήγηση της άδειας απαιτείται βεβαίωση από τη δομή ότι το παιδί δεν προσέρχεται στη δομή.

Παρόλ'αυτα, οι αρμόδιες διευθύνσεις προσωπικού θα πρέπει να διερευνήσουν ότι ο γονέας που αιτείται την άδεια ειδικού σκοπού είναι ο μοναδικός γονέας που πρέπει να παραμείνει στο σπίτι για τη φύλαξη του τέκνου ή ότι δεν έχει χορηγηθεί η ειδική άδεια απουσίας στον έτερο γονέα «ως ανήκοντα σε ομάδα αυξημένου κινδύνου κατόπιν νεότερης βεβαίωσης από θεράποντα ιατρό, οπότε και ο γονέας αυτός δύναται να ασκήσει τη φύλαξη του τέκνου». Στην εγκύκλιο, επίσης, περιλαμβάνονται οδηγίες για τα μέτρα προστασίας που πρέπει να εφαρμόστούν στις επείγουσες εκλογές των αιρετών εκπροσώπων των υπαλλήλων.

Τ. Γ.

“BDO. What matters to you, matters to us”

Audit | Tax | Compliance | Restructuring and insolvency | Fund Services

Πρόσθετος φόρος 3,5 δισ. ευρώ για 3,1 εκατ. φορολογουμένους

Χρεωστικό 1 στα 3 εκκαθαριστικά - Πώς μπορεί να αποπληρωθεί ο λογαριασμός

Του **ΠΡΟΚΟΠΗ ΚΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ**

Υστερα από δύο παρατάσεις και εν μέσω υγειονομικής κρίσης, ολοκληρώθηκε χθες η διαδικασία υποβολής των φορολογικών δηλώσεων και πληρωμής των δύο πρώτων δόσεων του φόρου. Από την εκκαθάριση των δηλώσεων προκύπτει ότι 3.186.503 φορολογούμενοι καλούνται να πληρώσουν επιπλέον φόρο συνολικού ύψους 3,5 δισ. ευρώ.

Το μεγάλο στοίχημα της κυβέρνησης είναι να καταφέρει να εισπράξει το ανωτέρω ποσό καθώς τα νοικοκυριά και οι επιχειρήσεις έχουν «στριμωχτεί» οικονομικά από τις παρενέργειες του κορωνοϊού. Πάντως, ανώτερος παράγων του υπουργείου Οικονομικών ανέφερε ότι παρά τις δυσχέρειες,

Για το 12,29% των φορολογουμένων προέκυψε επιστροφή φόρου, που κατά μέσον όρο φθάνει τα 341 ευρώ.

τα έσοδα καταγράφουν καλύτερη από την αναμενόμενη πορεία, εξαιτίας κυρίως της καταβολής των δύο πρώτων δόσεων του φόρου εισοδήματος. Η εξέλιξη αυτή θεωρείται σημαντική, σημειώνει ο ίδιος παράγων, επισημαίνοντας ότι αυτό που τον απασχολεί είναι κατά πόσον θα καταβληθούν οι επόμενες δόσεις, καθώς ουδείς γνωρίζει τι ακριβώς θα συμβεί το φθινόπωρο. Υπενθυμίζεται ότι η τελευταία δόση του φόρου εισοδήματος καταβάλλεται τον Φεβρουάριο του 2021, ενώ από τον Σεπτέμβριο τα βάρη αυξάνονται για τους περισσότερους φορολογούμενους, καθώς θα ξεκινήσει στα τέλη του τρέχοντος μήνα και η καταβολή του ΕΝΦΙΑ, συνολικού ύψους 2,5 δισ. ευρώ. Αυτό σημαίνει ότι μέχρι τον Φεβρουάριο του 2021 οι φορολογούμενοι, πλην των άλλων φορολογικών υποχρεώσεων, θα πρέπει

Οι φορολογούμενοι έχουν τη δυνατότητα να πληρώσουν τον φόρο εισοδήματος σε άτοκες δόσεις με την πιστωτική κάρτα. Οι τράπεζες προσφέρουν την υπηρεσία άτοκων δόσεων που μπορούν να φθάσουν και τις 12 για την πληρωμή του φορολογικού φόρου στους κατόχους πιστωτικών καρτών.

να πληρώσουν για φόρο εισοδήματος και ΕΝΦΙΑ περί τα 6 δισ. ευρώ. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΑΑΔΕ, υποβλήθηκαν συνολικά 6.325.514 δηλώσεις που αντιστοιχούν σε 8.741.669 εκκαθαριστικά σημειώματα. Από αυτά προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα:

- Το 36,45% των φορολογουμένων καλείται να πληρώσει επιπλέον φόρο για τα εισοδήματα που απέκτησε το προηγούμενο έτος. Συγκεκριμένα, για 3.186.503 φορολογούμενους το αποτέλεσμα της εκκαθάρισης είναι χρεωστικό, με το συνολικό ποσό του φόρου να ανέρχεται σε 3.429 δισ. ευρώ. Ο μέσος φόρος για τις δηλώσεις αυτές ανέρχεται στα 1.076 ευρώ. Οι φορολογούμενοι με χρεωστικό σημείωμα καλούνται να πληρώσουν τον φόρο σε μηνιαίες δόσεις έως και τον Φεβρουάριο του 2021. Σημειώνεται ότι φέτος 87.551 φορολογούμενοι καλούνται

να πληρώσουν επιπλέον φόρο συγκριτικά με το περυσινό διάστημα

- Το 51,25% των φορολογουμένων δεν πληρώνει επιπλέον φόρο στο ελληνικό Δημόσιο. Σε σύνολο 8.741.669 εκκαθαριστικών σημειωμάτων, 4.480.458 είναι μηδενικά.

- Για το 12,29% των φορολογουμένων —ή 1.074.708 φυσικά πρόσωπα— προέκυψε επιστροφή φόρου που κατά μέσον όρο φθάνει τα 341 ευρώ. Συνολικά, το ποσό που θα επιστρέψει ή θα συμπληρώσει το Δημόσιο με άλλες οφειλές των φορολογουμένων ανέρχεται σε 367 εκατ. ευρώ.

Σημειώνεται ότι οι φορολογούμενοι έχουν τη δυνατότητα ανά πάσα στιγμή να πληρώσουν τον φόρο εισοδήματος σε άτοκες δόσεις με την πιστωτική κάρτα. Οι τράπεζες προσφέρουν την υπηρεσία άτοκων δόσεων που μπορούν να φθάσουν και τις 12 για

την πληρωμή του φορολογικού φόρου στους κατόχους πιστωτικών καρτών. Επίσης, μπορούν να κάνουν χρήση της πάγιας ρύθμισης του υπουργείου Οικονομικών πληρώνοντας τον φόρο σε 12 ή 24 μηνιαίες δόσεις. Οι δόσεις επιβαρύνονται με ετήσιο επιτόκιο 4,5% ή 6% αντίστοιχα. Οι αιτήσεις εντάξης γίνονται στο Taxisnet ακόμα και αν δεν έχει λήξει η προθεσμία για την καταβολή της πρώτης δόσης. Έτσι, αν υπάρχει αντικειμενική δυσκολία αποπληρωμής των δόσεων προς την εφορία, δίνεται η ευκαιρία, υπό προϋποθέσεις, να ρυθμιστεί το σύνολο της οφειλής σε 12 μηνιαίες δόσεις. Η αίτηση για υπαγωγή στη ρύθμιση υποβάλλεται ηλεκτρονικά, μέσω διαδικτυακής εφαρμογής που έχει αναπτυχθεί στην ιστοσελίδα της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (www.aade.gr).

Ο κορωνοϊός αλλάζει το σχέδιο των φοροελαφρύνσεων

Ο κορωνοϊός βάζει σε αναστολή κάποια από τα σχέδια της κυβέρνησης για φοροελαφρύνσεις, όπως προκύπτει από χθεσινές δηλώσεις του υπουργού Οικονομικών Χρήστου Σταϊκούρα.

Στο προσχέδιο του προϋπολογισμού του 2021, είχε αποτυπώνονται κάποιες παρεμβάσεις που θα έχουν παροδικό και κάποιες που θα έχουν μόνιμο χαρακτήρα. Ο χρόνος εφαρμογής των μόνιμων παρεμβάσεων θα εξαρτηθεί από το πότε θα τελειώσει η υγειονομική κρίση, συμπλήρωσε, επιβεβαιώνοντας σχετικό δημοσίευμα της «Κ» (30/8/2020). Πρόσθεσε, μάλιστα, ότι είναι διαφορετικό να τελειώσει η κρίση σε 5-6

μήνες και διαφορετικό να παραταθεί για μακρύτερο χρονικό διάστημα.

Τις επισημάνσεις αυτές έκανε ο κ. Σταϊκούρας σε συνέντευξη του στον *ρ/σ* Παραπολιτικά FM, απαντώντας σε ερώτηση για την εφαρμογή του προγράμματος φοροελαφρύνσεων της κυβέρνησης σε συνάρτηση με τους νέους περιορισμούς που θέτει ο κορωνοϊός.

Ο κ. Σταϊκούρας επανέλαβε ότι η πανδημία άνοιξε μια παρένθεση, στη διάρκεια της οποίας η κυβέρνηση είναι υποχρεωμένη να κινείται στην κατεύθυνση της αύξησης των δαπανών για να στηρίξει τις επιχειρήσεις και τους εργαζομένους, και πρόσθεσε ότι

μόλις κλείσει αυτή η παρένθεση θα εφαρμοσθεί το πρόγραμμα της κυβέρνησης για μείωση φόρων και εισφορών. Εν τω μεταξύ, θα εφαρμόζονται προσωρινά μέτρα, όπως έγινε με τη μείωση του ΦΠΑ. Η κατεύθυνση αυτή θα απεικονίζεται, πρόσθεσε, και στις εξαγγελίες του πρωθυπουργού στη ΔΕΘ.

Σχετικά με την επιστρεπτέα προκαταβολή, είπε ότι η τρίτη φάση θα προκηρυχθεί σύντομα και θα καλύπτει και τον Αύγουστο, ο δε προϋπολογισμός της θα ξεπεράσει το 1 δισ. ευρώ.

Προανήγγειλε, εξάλλου, σύντομα ανακοινώσεις για το θέμα των ενοικίων, οι οποίες θα κινούνται τόσο στην κατεύθυνση

της επέκτασης της υποχρεωτικής μείωσης του μισθώματος όσο και σε αυτήν της επιδότησης των ιδιοκτητών που προχωρούν οικειοθελώς σε μείωση, σε συμφωνία με τους ενοικιαστές.

Ακόμη, απαντώντας σε ερώτηση για το κατά πόσον η Ελλάδα θα καταφύγει τελικώς στην πιστωτική γραμμή του ESM είπε ότι προς το παρόν τα ταμειακά διαθέσιμα της χώρας είναι αρκετά, περίπου 35 δισ. ευρώ, ώστε να μη χρειάζεται να το κάνει. Αλλωστε, καμία άλλη χώρα δεν την έχει χρησιμοποιήσει. Πρόσθεσε, όμως, ότι θα είναι διαθέσιμη και τα επόμενα χρόνια και, αν υπάρξει ανάγκη, η κυβέρνηση θα κινηθεί αναλόγως.

Εχουν δηλωθεί 35 εκατ. επιπλέον τετραγωνικά μέτρα

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Περί τα 21,2 τ.μ. ανά ιδιοκτητή έχουν προστεθεί μέσω της διαδικασίας δήλωσης των μέχρι πρότινος αδήλων τετραγωνικών μέτρων ακινήτων στους κατά τόπους δήμους. Σύμφωνα με τα στοιχεία που έχουν συγκεντρωθεί μέσω της σχετικής ψηφιακής πλατφόρμας δηλώσεων, από τις αρχές Μαρτίου μέχρι και το τέλος Αυγούστου, 1.650.000 ιδιοκτήτες έχουν κάνει χρήση της σχετικής δυνατότητας, εγγράφοντας επιπλέον επιφάνεια ακινήτων της τάξεως των 35 εκατ. τ.μ.

Ως εκ τούτου και προκειμένου να ολοκληρωθεί ομαλά η σχετική διαδικασία, ο αρμόδιος υπ. Εσωτερικών Τάκης Θεοδωρικάκος έκανε τελικά στροφή 180 μοιρών και αναθεώρησε την προηγούμενη απόφαση του για τη μη χορήγηση παράτασης στη σχετική διαδικασία, της οποίας η καταληκτική ημερομηνία ήταν η 31η Αυγούστου, δηλαδή χθες. Παρότι πριν από λίγες ημέρες ο κ. Θεοδωρικάκος σε συνεντεύξεις με τον πρόεδρο της Κεντρικής Ενωσης Δήμων Ελλάδος (ΚΕΔΕ), Δημ. Παπαστεργίου, είχαν εκτιμήσει ότι δεν συντρέχει λόγος νέας παράτασης (είχε δοθεί ήδη μια διμηνιαία παράταση στο τέλος Ιουνίου), τελικά, και κατόπιν πιέσεων τόσο από την ΠΟΜΙΔΑ όσο και από το ΤΕΕ, αλλά και φορείς του εμπορικού κόσμου, όπως η Ομοσπονδία Επαγγελματιών και Εμπόρων Θεσσαλονίκης, προχώρησαν χτες σε μία ακόμα παράταση μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου.

Καθοριστικό ρόλο στη νέα παράταση διαδραμάτισε η κατακόρυφη αύξηση της ροής των σχετικών δηλώσεων τις προηγούμενες ημέρες, με αποτέλεσμα να διαπιστωθεί ότι η έκταση του προβλήματος είναι τεράστια και τα αδήλωτα τετραγωνικά δεν είναι η εξαίρεση, αλλά ο κανόνας. Ένας ακόμα λόγος είναι ότι η κρίση του κορωνοϊού έχει δημιουργήσει αρκετές δυσκολίες σε πολίτες, οι οποίοι αδυνατούν να αξιοποιήσουν την ψηφιακή πλατφόρμα ηλεκτρονικών δηλώσεων, είτε λόγω μη εξοικείωσης με την τεχνολογία, είτε επειδή στο ακίνητό τους υπάρχουν προβλήματα που απαιτούν διά ζώσης συνάντηση με την τεχνική υπηρεσία του δήμου. Τέτοια προβλήματα είναι για παράδειγμα η αλλαγή χρήσης ακινήτου ή η διόρθωση των εμβاذών βοηθητικών χώρων πολυκατοικιών (αποθηκών, θέσεων στάθμευσης κ.λπ.), που ηλεκτροδοτούνται από την κοινόχρηστη παροχή πολυκατοικίας. Οι επιφάνειες αυτές είτε δεν προσμετρώνται είτε έχουν ήδη προσμετρηθεί στη συνολική επιφάνεια κοινοχρήστων χώρων και καταβάλλονται γι' αυτές τέλη και φόρος μέσω του λογαριασμού ηλεκτρικού ρεύματος, χωρίς όμως χρέωση ΤΑΠ.

Η διαδικασία της εθελοντικής δήλωσης των επιφανειών των ακινήτων επιτρέπει ένα χρόνο πρόβλεψη των μεγάλων χρεώσεων νέων ακινήτων περιουσίας (ΤΑΠ) που ζητούνται οι δήμοι ανά την επικράτεια. Πρόκειται για ένα ζήτημα που δημιουργήθηκε εξαιτίας των διαφόρων διαδικασιών νομιμοποιήσεων/τακτοποιήσεων ημιυπαίθριων ή αυθαιρέτων τμημάτων των ακινήτων. Από αυτές, αυξήθηκαν τα πραγματικά τετραγωνικά μέτρα των ακινήτων. Ωστόσο, παρότι είναι πλέον κανονικά δηλωμένα και φορολογούνται μέσω του ΕΝΦΙΑ, δεν υπήρξε και αντίστοιχη ενημέρωση των λογαριασμών της ΔΕΗ και συνεπώς και των αρχείων των δήμων, με αποτέλεσμα όταν οι υπηρεσίες των τελευταίων διαπίστωναν την αναντιστοιχία, έσπευδαν να χρεώσουν αναδρομικά τέλη δεκάδων χιλιάδων ευρώ. Όσοι σπεύδουν να δηλώσουν τώρα τις πρόσθετες επιφάνειες απαλλάσσονται από αναδρομικές χρεώσεις μέχρι και το τέλος του 2019.

Από αρχές Μαρτίου έως τέλος Αυγούστου, 1.650.000 ιδιοκτήτες έχουν κάνει χρήση της ψηφιακής πλατφόρμας για τη δήλωση των αδήλων τ.μ.

Πτώση 70% των αεροπορικών αφίξεων στη Σκιάθο και 50% στη Μύκονο τον Αύγουστο

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Πτώση της τάξης του 55% έως 60% εμφανίζουν οι αφίξεις επιβατών στα ελληνικά αεροδρόμια κατά τον Αύγουστο. Ποσοστό που, αν και εμφανίζεται οριακά καλύτερο σε σχέση με τις προσδοκίες, κρύβει την πολύ μεγαλύτερη πτώση των αφίξεων από το εξωτερικό.

Σύμφωνα με τα πρώτα διαθέσιμα στοιχεία για τον Αύγουστο που μπόρεσε να συγκεντρώσει η «Κ», στο αεροδρόμιο της Αθήνας η μείωση της επιβατικής κίνησης τον Αύγουστο σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2019 είναι της τάξης του 60%. Όμως η επιμέρους γεωγραφική ανάλυση των δεδομένων δείχνει ότι οι επιβάτες από το εξωτερικό ήταν 66% λιγότεροι, ενώ από το εσωτερικό μόλις 47%.

Την ίδια ώρα, στα αεροδρόμια μεγάλων ελληνικών νησιωτικών προορισμών η εικόνα εμφανίζει επίσης μεγάλες πτώσεις, πλην όμως όχι τόσο καταστροφικές όπως

Στο αεροδρόμιο της Αθήνας η μείωση της επιβατικής κίνησης είναι της τάξης του 60%.

τους προηγούμενους μήνες. Τη μεγαλύτερη υποχώρηση τον Αύγουστο κατέγραψε η επιβατική κίνηση στη Σκιάθο όπου μειώθηκε κατά 70%. Στη Σάμο η πτώση της επιβατικής κίνησης ήταν 65%, ενώ στη Ρόδο και στα Χανιά 60%. Υπογραμμίζεται ότι τα στοιχεία αυτά είναι προκαταρκτικά και δεν ενσωματώνουν τις τελευταίες μέρες του Αυγούστου και ούτως μπορεί να διαφοροποιηθούν κατά μία με δύο ποσοστιαίες μονάδες τις επόμενες ημέρες, οπότε και θα ανακοινωθούν τα οριστικά δεδομένα. Μύκονος και Κέρκυρα εμφανίζονται να διασώθηκαν, συγκριτικά, καθώς η υποχώρηση της επιβατικής κίνησης τον Αύγουστο διαμορ-

Στη Σαντορίνη η μείωση αεροπορικών αφίξεων στην καρδιά της τουριστικής σεζόν ήταν κοντά στο 63%.

φώνεται κοντά στο 50%. Πρέπει να τονιστεί όμως πως η υποχώρηση της επιβατικής κίνησης από το εξωτερικό είναι σε όλες τις περιπτώσεις πολύ μεγαλύτερη από αυτήν από το εσωτερικό. Έτσι, τα παραπάνω ποσοστά απεικονίζουν μικρότερες πτώσεις από αυτές που εμφάνισαν οι κρίσιμες για την εθνική οικονομία αφίξεις ξένων ταξιδιωτών που εισάγουν κεφάλαια στη χώρα. Στο αεροδρόμιο της Καλαμάτας η πτώση των αφίξεων ξένων επιβατών τον Αύγουστο διαμορφώθηκε στο 61%.

Στη Μυτιλήνη, όπου η παρουσία των προσφυγικών καταυλισμών και των σχετικών δραστηριοτήτων που έχουν αναπτυχθεί έχει τονώσει δραστηρίως την κίνηση τα τελευταία έτη, η υποχώρηση της επιβατικής κίνησης (εγχώρια και διεθνής) τον Αύγουστο ήταν μόλις 47%. Στην Κω οι αφίξεις υποχώρησαν κατά 55% όπως και στην Κεφαλονιά, ενώ στη Σαντορίνη η πτώση ήταν κοντά στο 63%. Κατά 55%

υποχώρησαν οι αφίξεις στη Ζάκυνθο, ενώ αντίστοιχο ποσοστό πτώσης εμφανίζει και το αεροδρόμιο «Μακεδονία» στη Θεσσαλονίκη.

Υπενθυμίζεται πως τον Ιούλιο η επιβατική κίνηση στα 14 μεγαλύτερα περιφερειακά αεροδρόμια κατέγραψε σημαντική πτώση. Ο συνολικός αριθμός επιβατών στους 14 αερολιμένες υποχώρησε τον Ιούλιο σε 1,3 εκατ. από 5,3 εκατ. τον αντίστοιχο μήνα του 2019, μεταβολή που αντιστοιχεί σε -75,1%.

Μεγαλύτερη πτώση καταγράφεται στις αφίξεις εξωτερικού (-78,5%), σε σχέση με αυτές από το εσωτερικό (-56,5%). Υποχώρηση κατά 70% κατέγραψε η επιβατική κίνηση τον Ιούλιο και στον Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών από όπου διακινώθηκαν συνολικά 894.000 επιβάτες έναντι περίπου 3 εκατ. ατόμων τον ίδιο μήνα πέρυσι. Η μείωση των επιβατών εξωτερικού είναι υψηλότερη, καθώς διαμορφώνεται στο -76,1%.

Μαζί στην ανάπτυξη της επιχείρησής σας

- Επιχειρηματικά Δάνεια
- Χρηματοδότηση Έργων

- Χρηματοδότηση Εμπορίου
- Ψηφιακή Τραπεζική

- Υπηρεσίες Αποδοχής Καρτών
- Καταθέσεις

800 00 722 | www.rcbcy.com

RCB Bank Ltd. Ιδιωτική Εταιρεία. Αριθμός εγγραφής: 72376. Εγγεγραμμένη έδρα: Λεωφόρος 2, 3105 Λεμεσός, Κύπρος.

Μείωση δαπανών και ρευστότητα, το αντίδοτο στην πανδημία

Με μπούσουλα την κρίση χρέους, οι εταιρείες χτίζουν γραμμές άμυνας

Του **ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΕΛΕΒΕΓΚΟΥ**

Όσες επιχειρήσεις κατάφεραν να επιβιώσουν την περασμένη δεκαετία της κρίσης, οπότε κλήθηκαν να αντιμετωπίσουν έκτακτες συνθήκες, όπως η μειωμένη ζήτηση και το έντονο ρίσκο της χώρας – απόρροια της σοβούσας τότε οικονομικής και πολιτικής αστάθειας, γνωρίζουν άριστα σε ποιες ενέργειες πρέπει να προβούν για να αντιμετωπίσουν τις αναταράξεις των τελευταίων μηνών, που έχει προκαλέσει η πανδημία. Το σχέδιο κρίσης, όπως αναφέρουν έμπειρα στελέχη επιχειρήσεων, υποκρύβει σε μία βασική αρχή που προβλέπει τον περιορισμό των λειτουργικών και επενδυτικών δαπανών αλλά και την εξασφάλιση επιπρόσθετης ρευστότητας. Μέσω αυτής τις γραμμής άμυνας, οι επιχειρήσεις προετοιμάζονται για τους επόμενους δύσκολους μήνες προχωρώντας σε εξοικονόμηση μισθολογικού κόστους –κάνοντας χρήση του προγράμματος «Συν-Εργασία»–, σε περιορισμό των κεφαλαιουχικών δαπανών (CapEx) και εξόδων λειτουργίας, αλλά και σε εξασφάλιση νέων γραμμών

χρηματοδότησης. Η στρατηγική αυτή αντανακλάται στη σημαντική αύξηση των καταθέσεων που διατηρούν οι επιχειρήσεις προς τις τράπεζες. Ενισχύθηκαν στο 24,8% τον Ιούλιο από 19,1% τον Ιούνιο ή κατά 2,6 δισ. ευρώ, σε συνολικά 31,8 δισ. ευρώ, σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος. Ανάλογη σημαντική αύξηση καταγράφει η πιστωτική επέκταση προς τις επιχειρήσεις, που αυξήθηκε τον περασμένο μήνα στο 5,8% από 3,7% τον Ιούνιο, και σχετίζεται και με την αύξηση της δανειοδότησής τους μέσα από τα χρηματοδοτικά εργαλεία των εμπορικών τραπεζών, της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας και από τα μέτρα στήριξης, όπως η επιστρεπτέα προκαταβολή. Ποιες όμως κινήσεις ενίσχυσης ρευστότητας έχουν υιοθετήσει οι εταιρείες, όχι μόνο κατά τον Ιούλιο, αλλά και τους μήνες που «σημαδεύτηκαν» από την εκδήλωση της πανδημίας;

Πιστωτικές γραμμές

Ο όμιλος Ελληνικών Πετρελαίων, σύμφωνα με τη στρατηγική διαχείρισης κινδύνου για τη δημιουργία ταμειακών δια-

Το σχέδιο κρίσης, αναφέρουν έμπειρα στελέχη επιχειρήσεων, υποκρύβει σε μία βασική αρχή που προβλέπει τον περιορισμό των λειτουργικών και επενδυτικών δαπανών και την εξασφάλιση επιπρόσθετης ρευστότητας. Μέσω αυτής της γραμμής άμυνας, οι επιχειρήσεις προετοιμάζονται για τους επόμενους δύσκολους μήνες.

θεσιών για την αντιμετώπιση της κρίσης λόγω του κορωνοϊού, έχει προχωρήσει στη σύναψη ομολογιακού δανείου ύψους 100 εκατ. ευρώ, διάρκειας 18 μηνών, με την Τράπεζα Πειραιώς. Ο όμιλος διατηρεί διμερείς πιστωτικές γραμμές με άλλες τράπεζες, που αφορούν κατά βάση βραχυπρόθεσμα δάνεια, των οποίων το υπόλοιπο αυξήθηκε κατά 104 εκατ. ευρώ κατά τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου. Κατά το πρώτο εξάμηνο της χρονιάς, τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα του ομίλου εμφανίζονται αυξημένα σε περίπου 1,1 δισ. ευρώ από περίπου 1 δισ. ευρώ στα τέλη του 2019.

Ο Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος (ΟΤΕ) τον Ιούλιο υπέγραψε διετούς διαρκείας σύμβαση ομολογιακού δανείου, ύψους 200 εκατ. ευρώ, με μορφή δεσμευμένων ανακυκλούμενης πίστωσης με την Εθνική Τράπεζα και την Alpha Bank. Ο όμιλος υιοθετεί πρόγραμμα περιορισμού

κόστους, ενώ, κατά το πρώτο εξάμηνο της χρονιάς, έχει αυξήσει, έναντι του αντίστοιχου διαστήματος του 2019, τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα σε 1,5 δισ. ευρώ από περίπου 1,1 δισ. ευρώ.

Αναστολή επενδύσεων

Ο Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών, όπου η επιβατική κίνηση κατά το πρώτο επτάμηνο του έτους κατέγραψε πτώση 66,3%, εξετάζει τη σύναψη πρόσθετου δανείου ύψους έως 140 εκατ. ευρώ. Η ενέργεια αυτή θα υιοθετηθεί εάν και εφόσον κριθεί απαραίτητη, σε συνδυασμό με την υλοποίηση σειράς μέτρων περιορισμού κόστους, όπως η περικοπή λειτουργικών εξόδων, η αναστολή της πλειονότητας του προγράμματος κεφαλαιουχικών δαπανών και η χρονική μετάθεση της καταβολής ορισμένων πληρωμών.

Ο όμιλος Πετρόπουλου, που δραστηριοποιείται, κατασκευάζει και υποστηρίζει

μεγάλο εύρος προϊόντων αυτοκινητοβιομηχανίας, με στόχο την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών λόγω πανδημίας, προχώρησε στην αύξηση του δανεισμού του, από 14,6 εκατ. ευρώ στις 31 Δεκεμβρίου 2019, σε 23,5 εκατ. ευρώ στο τέλος του πρώτου εξαμήνου του 2020, με τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα να αυξάνονται το πρώτο εξάμηνο του 2020 σε 17,4 εκατ. ευρώ από περίπου 4,4 εκατ. ευρώ.

Η Μοτοδυναμική, κατά το πρώτο εξάμηνο της χρονιάς, με στόχο τη βελτιστοποίηση των ταμειακών ροών και την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας, προχώρησε σε περιορισμό των δαπανών της, αναστολή συμβάσεων εργασίας και «πάγωσε» τα επενδυτικά σχέδιά της. Η εισηγμένη καταγράφει αύξηση ταμειακών διαθεσίμων σε περίπου 3 εκατ. ευρώ από περίπου 1 εκατ. ευρώ.

Η εταιρεία μίσθωσης αυτοκινήτων Avis, με στόχο την προσαρμογή της στα νέα

Σε πολλές περιπτώσεις οι επιχειρήσεις προχωρούν σε αναστολή του επενδυτικού προγράμματός τους για να αποφύγουν την ανάληψη πρόσθετου ρίσκου.

δεδομένα της πανδημικής κρίσης, έχει καταφέρει να εξοικονομήσει ποσό της τάξεως των 30 εκατ. ευρώ, από τις αρχές της χρονιάς, υλοποιώντας ένα εκτεταμένο πρόγραμμα μείωσης λειτουργικών δαπανών. Η εξοικονόμηση κόστους προήλθε, μεταξύ άλλων, από τον περιορισμό του δικτύου των καταστημάτων, την αναδιανομή των ενοικίων και των ελαχιστών εγγυημένων προμηθειών με όλα τα μεγάλα αεροδρόμια. Προς την κατεύθυνση αυτή, η Avis περιόρισε κατά 7.000 τις προγραμματισμένες αγορές οχημάτων για την ανανέωση του στόλου της.

Η βιομηχανία προϊόντων περιποίησης «Παιουτσάνης» αποτελεί ξεχωριστή περίπτωση, καθώς η δραστηριότητά της ενισχύθηκε λόγω της πανδημικής κρίσης. Ως εκ τούτου, προχωρεί το επενδυτικό πλάνο που έχει στόχο τον διπλασιασμό της παραγωγικής ικανότητας σε στερεό σαπούνι, στις αρχές 2021, αλλά και τη μείωση του κόστους παραγωγής. Εκτός όμως από τη χρηματοδότηση των επενδύσεων της, επιδιώκει και τη βελτίωση των λειτουργικών ροών της. Για τον σκοπό αυτό συνήψε, κατά το πρώτο εξάμηνο, δύο ομολογιακές συμβάσεις, με το συνολικό δανεισμό της και τα ταμειακά διαθέσιμα να έχουν αυξηθεί έναντι του 2019 σε 13 εκατ. από 8 εκατ. και σε 4 εκατ. από 1,6 εκατ.

Ασπίδα προστασίας για εργαζομένους με τεστ και τηλεργασία

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Συναγερμός έχει σημάνει για την επιστροφή των αδειούχων στα αστικά κέντρα όχι μόνο στον ΕΟΔΥ, αλλά και σε μεγάλες και μικρότερες ελληνικές επιχειρήσεις, υπό τον φόβο ότι η επιστροφή των μαθητών στα θρανία και των αδειούχων στην εργασία τους ενδέχεται να εκτοξεύσει τη διάδοση του ιού στα μεγάλα αστικά κέντρα και στους χώρους εργασίας. Είναι άλλωστε κομβικής σημασίας το πώς θα χειριστούν την κατάσταση μεγάλοι οργανισμοί, ιδιαίτερα στον ιδιωτικό τομέα και ειδικότερα εκεί που το προσωπικό των εργαζομένων είναι πολυπληθές. Ήδη στις τράπεζες πολλοί εργαζόμενοι πριν επιστρέψουν στη θέση τους εράζονται εξ αποστάσεως, ώστε να επιβεβαιωθεί ότι δεν είναι φορείς του ιού. Ακόμα μεγαλύτερο είναι το στίγμα για τους βιομηχανικούς ομίλους, που έχουν να αντιμετωπίσουν επιπλέον δυσκολία, καθώς πολλοί εργαζόμενοι δεν μπορούν να δουλέψουν εξ αποστάσεως.

Mytilineos

Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η Mytilineos, της οποίας οι εγκαταστάσεις περιλαμβάνουν μεν γραφεία και τις εμπορικές δραστηριότητες της Protegia, αλλά και 25 βιομηχανικές μονάδες παραγωγής. Έτσι, η επιστροφή των 3.600 άμεσα και έμμεσα εργαζομένων μετά τις άδειές τους είναι μία άσκηση που απαιτεί μεγάλη οργάνωση και προετοιμασία, ώστε να προστατευθούν οι ίδιοι αλλά και να εξασφαλιστεί η απρόσκοπτη λειτουργία της εταιρείας, η οποία καλύπτει το 11,5% της συνολικής ενεργειακής ζήτησης της χώρας (δισυνδεδεμένο σύστημα).

Σε αυτό το πλαίσιο, η εταιρεία οργάνωσε πλάνο επιστροφής που περιλαμβάνει τεστ για τους εργαζομένους με έξοδα της εταιρείας. Έτσι, όλοι οι εργαζόμενοι επιστρέφουν στη θέση τους αφού έχει προηγηθεί μια εβδομάδα τηλεργασίας, όπου αυτό

Mytilineos, Πειραιώς, Lidl και ΕΥΔΑΠ έχουν λάβει σειρά μέτρων για να προστατεύσουν το προσωπικό τους και να συνεχίσουν ομαλά τις δραστηριότητές τους.

είναι εφικτό, και αφού προηγηθεί αρνητικό τεστ, ώστε να μην κινδυνεύσουν οι υπόλοιποι εργαζόμενοι. Τα τεστ γίνονται σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους στην εταιρεία και με τον απαραίτητο εξοπλισμό, για διευκόλυνση των εργαζομένων. Επιπλέον, η Mytilineos έχει θέσει σε ισχύ τηλεργασία για το 50% των εργαζομένων που ανήκουν σε ομάδες υψηλού κινδύνου αλλά και για όσους μετακινούνται με μέσα μαζικής μεταφοράς. Παράλληλα, εξακολουθούν να είναι σε ισχύ τα μέτρα που είχε ήδη λάβει η εταιρεία για συναντήσεις, επισκέψεις εξωτερικών συνεργατών, ταξίδια κ.λπ., καθώς και τήρηση αποστάσεων και εφαρμογή βέλτιστων πρακτικών ατομικής και αναπνευστικής υγιεινής (πλύσιμο χεριών, χρήση αντισηπτικού κ.λπ.) σε εναρμόνιση με τις οδηγίες των υγειονομικών αρχών.

Η Mytilineos έλαβε τα πρώτα μέτρα τον Μάρτιο, λίγο μετά το πρώτο κρούσμα στην Ελλάδα, όταν η διοίκησή της συνέστησε ομάδα διαχείρισης της υγειονομικής κρίσης, με συμμετοχή γενικών διευθυντών, ιατρών και επαγγελματιών υπηρεσίας και ασφάλειας, καθώς και «business units task forces» στις μεγάλες παραγωγικές δραστηριότητες, με στόχο την έγκαιρη λήψη αποφάσεων για την προστασία των εργαζομένων, επιδιώκοντας ταυτόχρονα την αδιάλειπτη λειτουργία της εταιρείας. Έτσι, το 90% των εργαζομένων σε γραφείο εργάστηκε απομακρυσμένα, ενώ οι τηλεδιασκέψεις της εταιρείας ξεπέρασαν τις

Οι εργαζόμενοι σε μεγάλους επιχειρηματικούς ομίλους της χώρας κατά την επιστροφή τους από τις διακοπές υποβάλλονται σε τεστ κορωνοϊού, το κόστος του οποίου αναλαμβάνει η επιχείρηση, και για διάστημα τουλάχιστον μιας εβδομάδας εργάζονται εξ αποστάσεως, με τηλεργασία.

800 ημερησίων μέχρι την 1η Ιουλίου που ήταν σε ισχύ οι ειδικές ρυθμίσεις της κυβέρνησης, οπότε και έγινε σταδιακά η επιστροφή των εργαζομένων στη θέση τους. Υπενθυμίζεται πως η Mytilineos προχώρησε στην αγορά και διάθεση στην ελληνική πολιτεία ειδικών αναπνευστήρων, ενώ παράλληλα πρόσφερε στις τοπικές κοινωνίες όπου δραστηριοποιείται υγειονομικό υλικό αλλά και συστήσι σε απόρους και οικονομική βοήθεια σε λιγότερο εύπορους πολίτες. Η εταιρεία, επιπρόσθετος, φρόντισε μέσω της δημιουργίας microsite και τηλεφωνικής γραμμής διαρκούς λειτουργίας να υπάρχει η δυνατότητα διαρκούς επικοινωνίας των εργαζομένων της με τα τμήματα ανθρωπίνου δυναμικού του ομίλου για την ενημέρωσή τους για την COVID-19.

Τράπεζα Πειραιώς

Στην Τράπεζα Πειραιώς, από την πρώτη στιγμή που καταγράφηκε νέα αύξηση των

κρουσμάτων κορωνοϊού στη χώρα και ενόψει της επιστροφής από τις θερινές διακοπές, η διοίκηση ενίσχυσε τον βαθμό ετοιμότητας των εργαζομένων του ομίλου, λαμβάνοντας πρόσθετα μέτρα. Σε αυτό το πλαίσιο, επανέφερε το ποσοστό των εργαζομένων που απασχολούνται με τηλεργασία στο 70%, αξιοποιώντας τις δυνατότητες που έχει αναπτύξει και επέτρεψαν την ομαλή λειτουργία του δικτύου και των κεντρικών υπηρεσιών από τα πρώτα στάδια της κρίσης. Έτσι, οι εργαζόμενοι που επιστρέφουν από τη θερινή τους άδεια παραμένουν για μία εβδομάδα σε τηλεργασία από την κατοικία τους. Όπου κρίνεται αναγκαία η φυσική παρουσία, προηγείται η πραγματοποίηση τεστ COVID-19 και εφόσον είναι αρνητικό επιστρέφουν στο γραφείο χρησιμοποιώντας μάσκα για επτά ημερολογιακές ημέρες. Η Πειραιώς παρέχει επίσης στους εργαζομένους μάσκες που τηρούν τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από τις αρμόδιες

αρχές και η χρήση τους είναι υποχρεωτική για τους εργαζομένους του δικτύου. Επιπλέον, σε κάθε περίπτωση κατά την οποία κρίνεται αναγκαία η εκ νέου πραγματοποίηση τεστ γίνεται επίσης με δαπάνες της τράπεζας. Για όλους δε τους εργαζομένους του ομίλου που επιθυμούν να κάνουν επιπλέον τεστ προσφέρεται προνομιακή τιμή για τους ίδιους και τα άμεσα μέλη της οικογένειάς τους σε συνεργασία με το νοσοκομείο «Ερρίκος Ντυνάν».

Lidl

Η Lidl Ελλάς έχει καταστήσει υποχρεωτική τη χρήση μάσκας σε όλους τους χώρους της εταιρείας, διαθέτοντας παράλληλα όλα τα απαραίτητα ατομικά μέτρα προστασίας σε όλους (μάσκες, γάντια, θερμομέτρα, αντισηπτικά) και εντατικοποιώντας το πλάνο καθαριότητας και απολύμανσης χώρων, ενώ πραγματοποιεί μοριακά τεστ σε περιπτώσεις που απαιτείται. Αξίζει επίσης να τονιστεί ότι συνεχίζει να πραγματοποιεί συνεντεύξεις και κέντρα αξιολόγησης διαδικτυακά, προλαμβάνοντας μόνο την περίοδο του lockdown πάνω από 450 νέους εργαζομένους. Στα καταστήματά της έλαβε επιπλέον προληπτικά μέτρα, όπως για παράδειγμα τοποθέτηση πρόσθετων σταθμών αντισηψίας χεριών και ειδικών προστατευτικών διαχωριστικών από πλέξιγκλας στα ταμεία, σημάνσεις και αυτοματοποιημένες αναγλυίες για την τήρηση αποστάσεων ασφαλείας, ενώ δεν επιτρέπει την είσοδο πελατών στο κατάστημα χωρίς τη χρήση μάσκας.

Η Lidl Ελλάς αποτέλεσε την πρώτη εταιρεία λιανεμπορίου τροφίμων στην Ελλάδα που έλαβε την πιστοποίηση Covid Shield, στο ανώτατο επίπεδο «Excellent», από τον φορέα TÜV AUSTRIA Hellas. Πρέπει να σημειωθεί πως και η Lidl πήρε όλα τα απαραίτητα μέτρα για την πρόληψη της μετάδοσης και διασποράς του ιού στα καταστήματά της, στα γραφεία της αλλά

και στα εφοδιαστικά της κέντρα, εφαρμόζοντας μια σειρά πρωτοκόλλων. Συνέστησε ομάδα crisis management, που συνεργάζεται με διακεκριμένο καθηγητή Πνευμονολογίας. Αρμολόγησε παράλληλα και τον μέγιστο δυνατό ψηφιακό μετασχηματισμό στη λειτουργία των επιχειρησιακών διαδικασιών της και εφάρμοξε την τηλεργασία όπου αυτό ήταν εφικτό. Παράλληλα, ενημερώνει άμεσα τους εργαζομένους της για όλα τα μέτρα που ισχύουν, αλλά και νέα που λαμβάνονται, για τις εξελίξεις και τις συστάσεις των ειδικών, μέσω του εσωτερικού δικτύου και μέσω ειδικών σημάτων σε κοινοχρήστους χώρους. Επιπροσθέτως, προβαίνει διαρκώς σε ενέργειες για τη διευκόλυνση των εργαζομένων γονέων και όσων ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες.

ΕΥΔΑΠ

Με αυστηρά μέτρα υγειονομικής ασφάλειας και παρακολούθησης της εξέλιξης της υγείας τους υποδέχονται και στην ΕΥΔΑΠ όσους επιστρέφουν από διακοπές, καθώς θέλουν να διατηρήσουν μηδενικά τα κρούσματα, όπως συμβαίνει από την πρώτη φάση της πανδημίας. Στην εταιρεία, οι αρμόδιοι δηλώνουν ικανοποιημένοι από το γεγονός ότι έως τώρα δεν έχει βρεθεί κρούσμα και επισμαίνουν πως είναι όλοι ιδιαίτερα προσεκτικοί. Έτσι, με απόφαση του διευθυνόντος συμβούλου, οι υπάλληλοι της εταιρείας που επιστρέφουν από τις καλοκαιρινές διακοπές κάνουν υποχρεωτικά μοριακό τεστ με δαπάνη της εταιρείας και η υποχρέωση αυτή αφορά όχι μόνον τους υπάλληλους της εταιρείας ύδρευσης και αποχέτευσης, αλλά και εταιρειών που συνεργάζονται με την ΕΥΔΑΠ. Ακόμα όμως και μετά τη διενέργεια του τεστ και μέχρι να κοινοποιηθούν τα αποτελέσματα, οι εργαζόμενοι δουλεύουν από το σπίτι, ενώ όσοι βρεθούν θετικοί, φυσικά θα ακολουθήσουν τις συστάσεις των γιατρών.

Αντεξαν οι ελληνικές εξαγωγές το πρώτο εξάμηνο, μεγάλη μείωση των εισαγωγών

Αντοχές δείχνουν οι εξαγωγές το α' εξάμηνο του έτους, παρά τις αναταράξεις που προκαλεί η πανδημία στο παγκόσμιο εμπόριο. Οι εξαγωγές κατά το πρώτο εξάμηνο του 2020, συμπεριλαμβανομένων των πετρελαιοειδών, μειώθηκαν κατά 2,02 δισ. ή κατά 12,2% και διαμορφώθηκαν σε 14,61 δισ. από 16,63 δισ., ενώ χωρίς τα πετρελαιοειδή ουσιαστικά παραμένουν στα ίδια επίπεδα με το 2019, στα 11,32 δισ. από 11,28 δισ., ελαχιστα αυξημένες δηλαδή κατά 50,4 εκατ.

Η μεγάλη υποχώρηση της αξίας των εξαγωγών (αλλά και των εισαγωγών κατ'αντιστοιχία) των πετρελαιοειδών οφείλεται στην πολύ μεγάλη πτώση των διεθνών τιμών του πετρελαίου, λόγω της μείωσης της παγκόσμιας ζήτησης, ως συνέπεια της πανδημίας. Την ίδια ώρα, συμβάλλουν σημαντικά στις αντοχές που επιδεικνύουν οι ελληνικές εξαγωγές οι αυξήσεις των αποστολών των αγροτικών προϊόντων, που κυρίως κατευθύνονται προς χώρες της Ε.Ε., αλλά και αυτές των χημικών προϊόντων,

Με εξαίρεση τα πετρελαιοειδή, οι εξαγωγές αυξήθηκαν οριακά σε σχέση με το αντίστοιχο περυσινό διάστημα.

που επίσης κατευθύνονται κυρίως προς χώρες της Ε.Ε. και σε ορισμένες από τις τρίτες χώρες (για παράδειγμα σε Τουρκία, ΗΑΕ, Αυστραλία κ.α.). Το ίδιο διάστημα, οι εισαγωγές μειώθηκαν κατά 4,22 δισ. ή κατά 15,5%, με τη συνολική αξία τους να διαμορφώνεται στα 22,98 δισ. έναντι 27,19 δισ. το αντίστοιχο εξάμηνο του 2019. Εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών, οι εισαγωγές μειώθηκαν στα 18,06 δισ. από 19,52 δισ., δηλαδή κατά 1,45 δισ. ή κατά 7,4%. Έτσι, το εμπορικό έλλειμμα υποχώρησε το πρώτο εξάμηνο του 2020 κατά 2,19 δισ. ευρώ ή κατά -20,8%, στα 8,37 δισ. από 10,56 δισ. το αντίστοιχο διάστημα του 2019. Χωρίς τα πετρελαιοειδή, το εμπορικό

Η αύξηση των εξαγωγών προς τη Γαλλία (+36,2%) την οδήγησε σε άνοδο κατά 5 θέσεις, από τη 10η στην 5η θέση στη λίστα των κυριότερων προορισμών ελληνικών προϊόντων.

έλλειμμα μειώθηκε στα 6,74 δισ. από 8,25 δισ., δηλαδή κατά 1,5 δισ. ή κατά 18,2%. Πάντως, η πανδημία έχει προκαλέσει σημαντικές ανακατατάξεις σε ό,τι αφορά τον χώρο των ελληνικών εξαγωγών. Η Ιταλία εξακολουθεί και κατά το πρώτο εξάμηνο του 2020 να αποτελεί τον σημαντικότερο προορισμό, παρά τη σημαντική μείωση (-14,9%). Στη δεύτερη θέση βρίσκεται η Γερμανία σημειώνοντας αύξηση για το εξεταζόμενο εξάμηνο. Ακολουθούν 3η η Κύπρος και στην 4η θέση η Βουλγαρία με άνοδο μιας θέσης στη σχετική κατάταξη από το 2019, παρά την ελαφρά μείωση των εξαγωγών. Η εντυπωσιακή αύξηση των αποστολών ελληνικών προϊόντων προς τη Γαλλία (+36,2%) την οδήγησε σε άνοδο κατά 5 θέσεις, από τη 10η στην 5η θέση στη λίστα των κυριότερων προορισμών ελληνικών προϊόντων, ενώ στην 6η θέση βρίσκεται η Τουρκία, προς την οποία η μεγάλη μείωση των εξαγωγών ελληνικών προϊόντων οδήγησε στην απώλεια δύο θέσεων στη σχετική λίστα. Τα προϊόντα πετρελαίου α-

ποτελούν και για το εξάμηνο Ιανουαρίου - Ιουνίου 2020 το κυριότερο εξαγωγίμο προϊόν της χώρας, παρά τη μεγάλη μείωση (-39,7%) που σημείωσαν οι εξαγωγές τους. Στη 2η θέση, με τεράστια αύξηση 59,7% ακολουθούν τα φάρμακα, στην 3η θέση βρίσκονται, όπως και το αντίστοιχο εξάμηνο του 2019, τα προϊόντα αλουμινίου, ενώ στην 4η θέση «σκαρφάλωσαν» (από τη 14η) τα άλλα τυριά (των οποίων το μεγαλύτερο μέρος των εξαγωγών είναι η φέτα). Στην 5η θέση (από 6η) στη λίστα των κυριότερων εξαγωγικών ελληνικών προϊόντων βρίσκονται οι εξαγωγές μη κατεψυγμένων λαχανικών, στην 6η ανέρχεται (από τη 14η θέση) το παρθένο ελαιόλαδο και στην 7η παραμένουν τα ιχθυήρα. Τις θέσεις 8 έως 10 συμπληρώνουν κατά σειράν οι εξαγωγές σωλήνων κάθε είδους (από την 5η θέση), οι αυτόματες μηχανές επεξεργασίας πληροφοριών (ήταν στην 9η θέση και το πρώτο εξάμηνο του 2019) και τα εμποτιστικά προϊόντα, τα οποία καταγράφουν άνοδο μιας θέσης (από την 11η).

Life is short, to drink cheap wine

2000 reasons to go out

wiz-guide.com

wizguide
LiveBetter

Πώς αναπληρώνεται ο χρόνος της καραντίνας

Όσοι δεν μπορούν να εργασθούν με τηλεργασία θα απασχολούνται έως και τρεις ώρες επιπλέον όταν επιστρέψουν στη δουλειά τους

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Με έως και 3 ώρες επιπλέον απασχόληση την ημέρα, κατά την επιστροφή τους στην εργασία, θα αναπληρώνουν τον χρόνο που τίθενται σε καραντίνα οι εργαζόμενοι στον ιδιωτικό τομέα. Αυτό προβλέπει διάταξη στο σχέδιο νόμου που αναμένεται να κατατεθεί στη Βουλή αύριο με το οποίο η κυβέρνηση θα κυρώνει νέα και παλαιά μέτρα στήριξης των μισθωτών, εργαζόμενων ή και γονέων.

Το φθινοπωρινό πακέτο

Πρόκειται για το φθινοπωρινό πακέτο μέτρων, που περιλαμβάνει μέτρα για πάνω από 500.000 εργαζομένους και ανέργους, με στόχο να περιοριστεί η διαφαινόμενη εκτίναξη της ανεργίας. Από το πακέτο αυτό ξεχωρίζει η διαδικασία αναπλήρωσης της περιόδου αναγκα-

Η αναπλήρωση θα πρέπει να γίνει εντός τεσσάρων μηνών και έως τα τέλη του 2020 – Το συγκεκριμένο διάστημα δεν θα αμειβεται ως υπεργασία ή υπερωρία.

στικές καραντίνες που ενδέχεται να τεθεί ένας εργαζόμενος. Πρώτη λύση παραμένει η τηλεργασία, όμως η διάταξη αφορά τους εργαζομένους που δεν μπορούν να λειτουργήσουν εξ αποστάσεως.

Αναλυτικά, προβλέπεται ότι ο εργαζόμενος που μπαίνει σε προληπτική καραντίνα για 7 ή 14 ημέρες, όπως απαιτεί ο ΕΟΔΥ, προκειμένου να προστατευτεί ο ίδιος και οι συνάδελφοί του από πιθανή έκθεση σε κίνδυνο λόγω του κορωνοϊού, θα λαμβάνει κανονικά τον μισθό του και θα καλύπτονται οι εισφορές του από τον εργοδότη. Με τη λήξη όμως της αναγκαστικής απουσίας από την εργασία, ο εργαζόμενος θα πρέπει να αναπληρώσει τις εργάσιμες ημέρες και ώρες της καραντίνας, εφόσον δεν είναι εφικτή η λύση της τηλεργασίας. Η αναπλήρωση θα πρέπει να γίνει εντός 4 μηνών και έως τα τέλη του 2020, με επιπλέον απασχόληση έως και 3 ώρες ημερησίως, πέ-

ραν του ημερήσιου ωραρίου του μισθωτού. Προσοχή όμως. Η επιπλέον αυτή εργασία δεν θα αμειβεται ως υπεργασία ή υπερωρία, όμως θα πρέπει να τηρούνται οι σχετικές προστατευτικές διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας για τα χρονικά όρια εργασίας. Στην πράξη αυτό σημαίνει ότι ο εργαζόμενος δεν δικαιούται κατά τον χρόνο αναπλήρωσης της απουσίας του από την εργασία καμία προσαύξηση ή αμοιβή για πρόσθετη εργασία.

Εκτακτα μέτρα

Σύμφωνα με το υπουργείο Εργασίας, το νέο μέτρο εντάσσεται στο πλαίσιο των έκτακτων και προσωρινών μέτρων στην αγορά εργασίας λόγω κορωνοϊού και αφορά κατά κύριο λόγο εργαζομένους που δεν νοσούν οι ίδιοι αλλά πρέπει να μπου σε καραντίνα στο πλαίσιο των μέτρων προληπτικού ελέγχου για τον περιορισμό της διάδοσης της COVID-19, σύμφωνα με τις επίσημες οδηγίες και συστάσεις του ΕΟΔΥ. Το νέο πλαίσιο προβλέπει κατ' αρχάς την εφαρμογή τηλεργασίας. Εναλλακτικά και μόνο εάν δεν είναι εφικτή η εφαρμογή της εξ αποστάσεως εργασίας, οι εργαζόμενοι θα πρέπει να αναπληρώσουν το διάστημα της απουσίας λόγω της προληπτικής καραντίνας σε άλλες εργάσιμες ημέρες, σύμφωνα με τις ανάγκες της επιχείρησης. Ο εργοδότης θα πρέπει να καταβάλει κανονικά για το χρονικό διάστημα απουσίας του εργαζομένου, λόγω της προληπτικής καραντίνας, το σύνολο των αποδοχών και ασφαλιστικών εισφορών του.

Αδεια για γονείς

Με άλλη διάταξη θα θεσμοθετείται και νέα ειδική άδεια για εργαζομένους γονείς παιδιών που θα νοσήσουν από τον κορωνοϊό. Η νέα αυτή άδεια θα είναι συγχρηματοδοτούμενη από τον εργοδότη και το κράτος. Θα απαιτείται ιατρική γνωμάτευση - βεβαίωση, η οποία θα καθορίζει και το πόσο θα πρέπει να είναι η χρονική της διάρκεια. Τη νέα αυτή ειδική άδεια θα μπορούν να λάβουν οι γονείς παιδιών που θα νοσήσουν από κορωνοϊό, μετά και το άνοιγμα των σχολείων. Βάσει του σχεδιασμού και υπό την προϋπόθεση ότι δεν θα νοσούν κατ' αρχάς οι ίδιοι, δεν θα μπορούν για λόγους πρόληψης να μεταβούν στη δουλειά τους, όποτε θα δικαιούνται τη νέα ειδική άδεια.

Ο εργαζόμενος που μπαίνει σε προληπτική καραντίνα για 7 ή 14 ημέρες, όπως απαιτεί ο ΕΟΔΥ, προκειμένου να προστατευθεί ο ίδιος αλλά και οι συνάδελφοί του από πιθανή έκθεση σε κίνδυνο λόγω του κορωνοϊού, θα λαμβάνει κανονικά τον μισθό του και θα καλύπτονται οι εισφορές του από τον εργοδότη.

Επίδομα 534 ευρώ σε καλλιτέχνες, ξεναγούς

Ειδική οικονομική στήριξη, ύψους έως 534 ευρώ, για τους μήνες Σεπτέμβριο και Οκτώβριο, θεσμοθετείται για τους καλλιτέχνες, δημιουργούς και επαγγελματίες της τέχνης και του πολιτισμού, καθώς και για τους ξεναγούς και τους τουριστικούς συνοδούς. Βασική προϋπόθεση, να μην έχουν σύμβαση εξαρτημένης εργασίας σε άλλον εργοδότη και να μη λαμβάνουν τακτική επιδότηση ανεργίας. Βάσει του σχεδιασμού,

αμέσως μετά την ψήφιση της σχετικής διάταξης, οι εργαζόμενοι αυτοί θα πρέπει να υποβάλουν μονομερές υπεύθυνη δήλωση στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του ειδικού μηχανισμού στήριξης των εργαζομένων (supportemployees.services.gov.gr) προκειμένου να λάβουν την αποζημίωση. Θα προηγηθούν έλεγχοι διασταύρωσης των αιτήσεων.

Αναλυτικά, οι δικαιούχοι είναι:

α) Καλλιτέχνες, δημιουργοί και επαγγελματίες της τέχνης και του πολιτισμού που είναι εγγεγραμμένοι έως την 30ή/9/2020 στην ειδική ηλεκτρονική πλατφόρμα art-andcultureprofessionals.services.gov.gr στο πληροφοριακό σύστημα «Εργάνη» του υπουργείου Εργασίας.

β) Τα πρόσωπα που ασκούν το επάγγελμα του ξεναγού και είναι υπόχρεα καταβολής εισφορών στον ε-ΕΦΚΑ.

γ) Οι τουριστικοί συνοδοί καθώς και τα πρόσωπα που αποφοίτησαν από τη διετούς φοίτησης σχολή ξεναγών εντός του 2019 και διαθέτουν ξεναγική ταυτότητα. Εκτός από την αποζημίωση ύψους 534 ευρώ ανά μήνα, θα παρέχεται πλήρης ασφαλιστική κάλυψη επί του ποσού αυτού, εφόσον δεν έχουν σύμβαση εξαρτημένης εργασίας σε άλλον εργοδότη ή δεν λαμβάνουν τακτική επιδότηση ανεργίας από τον ΟΑΕΔ.

Νέο μεγάλο πακέτο αλλαγών στα εργασιακά το φθινόπωρο

Στην ατζέντα υπερωρίες, τηλεργασία, ψηφιακό ωράριο, ηλεκτρονική κάρτα εργασίας

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Δομικές παρεμβάσεις και στην αγορά εργασίας, με αιχμή την προώθηση της ευελιξίας στον χρόνο αλλά και στον τόπο εργασίας, περιλαμβάνει το νέο μεγάλο πακέτο αλλαγών στα εργασιακά, που αναμένεται να τεθεί σε ισχύ εντός του φθινοπώρου. Σε μια βαρύτατα τραυματισμένη αγορά, με θύματα τόσο τις επιχειρήσεις όσο και τους εργαζομένους σε αυτές, λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού, η κυβέρνηση και δη το υπουργείο Εργασίας, έχοντας ως μπουσούλα το υπό τελική διαμόρφωση πρόγραμμα της επιτροπής Πισσαρίδη, επεξεργάζεται ήδη προτάσεις για αλλαγές στις εργασιακές σχέσεις. Σε αυτές περιλαμβάνονται η αύξηση του αριθμού των υπερωριών στη βιομηχανία, η μείωση του κόστους των υπερωριών, η προώθηση για παράδειγμα μεγαλύτερης ευελιξίας και μιας νέας διαδικασίας διευθέτησης των υπερωριών σε ετήσια ή εξαμηνιαία βάση, η μείωση της γραφειοκρατίας στις διοικητικές διαδικασίες και η θεσμοθέτηση κανονισμών για την αποτροπή εκμετάλλευσης των εργαζομένων από τους εργοδότες.

Τηλεργασία

Στο ίδιο πλαίσιο, άλλωστε, εντάσσεται και σειρά παρεμβάσεων που έχουν ήδη δρομολογηθεί από τον αρμόδιο υπουργό Εργασίας Γιάννη Βρούτση, στο πλαίσιο της αναβάθμισης του πληροφοριακού συστήματος «Εργάνη», με την προώθηση μέτρων όπως η λειτουργία του ψηφιακού ωραρίου και της ηλεκτρονικής κάρτας εργασίας. Και τέλος, υπάρχει και το σχέδιο νόμου για την τηλεργασία, που περιλαμβάνει μέτρα θωράκισης του θεσμού της εξ αποστάσεως εργασίας, ως μορφής εργασίας με θετική επίδραση στην παραγωγικότητα των εργαζομένων και με στόχο την καθιέρωσή της και στη μετά κορωνοϊό εποχή. Στο τελικό «πακέτο» αναμένεται να ενταχθούν επίσης παρεμβάσεις και στον συνδικαλιστικό νόμο 1264 «για τον εκπροσωποκρατισμό του συνδικαλιστικού κινήματος και

Δρομολογείται σχέδιο νόμου για την τηλεργασία, που περιλαμβάνει μέτρα θωράκισης του θεσμού της εξ αποστάσεως εργασίας, ως μορφής εργασίας με θετική επίδραση στην παραγωγικότητα των εργαζομένων και με στόχο την καθιέρωσή της και στη μετά κορωνοϊό εποχή.

την κατοχύρωση των συνδικαλιστικών ελευθεριών». Οι παρεμβάσεις περιλαμβάνονται και στο εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων που κατέθεσε η χώρα μας τον περασμένο Απρίλιο στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και, μεταξύ άλλων, προβλέπουν αλλαγές στις άδειες που δικαιούνται οι συνδικαλιστικοί εκπρόσωποι των εργαζομένων.

Υπερωρίες

Ιδίως στον «δύσκολο» τομέα των υπερωριών, τόσο ως προς τη χρήση τους όσο και ως προς τις γραφειοκρατικές διαδικασίες που απαιτούνται προκειμένου οι επιπλέον του συμβατικού ωραρίου ώρες απασχόλησης να πλητώνονται στο σύστημα, το προσχέδιο του πορίσματος των εμπειρογνομώνων της επιτροπής Πισσαρίδη δείχνει τον δρόμο των αλλαγών. Συγκεκριμένα, περιγράφεται η ανάγκη και για εξορθολογισμό της χρήσης και του κόστους των υπερωριών. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται, η ευελιξία στη χρήση υπερωριών είναι σημαντική για την οικονομική δραστηριότητα, όμως το κόστος των

υπερωριών πρέπει να ευθυγραμμιστεί με εκείνο σε άλλα κράτη-μέλη της Ε.Ε. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», στο υπουργείο Εργασίας δεν έχουν καταλήξει ακόμη στις οριστικές αποφάσεις ως προς το εύρος και την κατεύθυνση των αλλαγών. Θα αναμένουν άλλωστε και το οριστικό πόρισμα των «Σοφών», προκειμένου στη συνέχεια να νομοθετηθούν. Οι εισηγήσεις που δέχονται είναι πολλές, όπως η αύξηση του αριθμού των επιτρεπόμενων υπερωριών για παράδειγμα στη βιομηχανία ή και η αύξηση των επιτρεπόμενων ορίων υπεργραφίας, που αμειβεται φθηνότερα απ' ό,τι η υπερωρία. Στο πλαίσιο, δε, της ευελιξίας, μεταξύ των σεναρίων που έχουν κατατεθεί είναι η διευθέτηση του χρόνου των υπερωριών σε ετήσια βάση, η δυνατότητα εργοδότη και εργαζομένου να συμφωνούν την «κάλυψη» της υπεργραφίας του χρόνου απασχόλησης μιας ημέρας με αντίστοιχη μείωση σε άλλη ημέρα, ρεπό, πρόσθετη άδεια κ.λπ., κατόπιν αιτήματος του εργαζομένου ή του εργοδότη, που ο αντισυμβαλλόμενος μπορεί να αρνηθεί μόνο για σοβαρό

λόγο, καθώς και η θέσπιση συγκεκριμένων κριτηρίων για τον προσδιορισμό της έννοιας του διευθυντικού στελέχους που δεν θα δικαιούται υπερωρίες (έχει ελεύθερο ωράριο).

Μείωση γραφειοκρατίας

Παράλληλα, το προσχέδιο της έκθεσης Πισσαρίδη προβλέπει τον εξορθολογισμό των υποχρεώσεων υποβολής στοιχείων από τις επιχειρήσεις, καθώς διαπιστώνεται πως οι ισχύοντες κανονισμοί για την αποτροπή εκμετάλλευσης των εργαζομένων από τους εργοδότες έχουν οδηγήσει σε σειρά γραφειοκρατικών υποχρεώσεων εκ μέρους των εργοδοτών έναντι του κράτους. Οι υποχρεώσεις αυτές όμως είναι ορισμένες φορές αδύνατον να εκπληρωθούν, διαπιστώνουν οι ειδικοί οι αναφέρονται ειδικά στην υποχρέωση για εκ των προτέρων ενημέρωση όσον αφορά την υποβολή πληροφοριών. Στην αντίθετη περίπτωση, οδηγούν είτε σε περιορισμό της επιχειρηματικής δραστηριότητας είτε σε επέκταση «παράνομων» πρακτικών.

Ηλεκτρονική κάρτα εργασίας

Ηδη, στο πλαίσιο του «Εργάνη II», το υπουργείο Εργασίας προωθεί την εφαρμογή του ψηφιακού ωραρίου, παράλληλα με τη χρήση της ηλεκτρονικής κάρτας εργασίας, που πιλοτικά αναμένεται να ξεκινήσει από επιχειρήσεις, όπως τράπεζες και σουπερ μάρκετ, προκειμένου στη συνέχεια να επεκταθεί σε επιχειρήσεις με περισσότερα από 50 άτομα προσωπικό και έως το τέλος του 2021 να τεθεί σε καθολική εφαρμογή. Στην πράξη, τα ωράρια λειτουργίας των επιχειρήσεων και εργασίας των εργαζομένων, καθώς και κάθε τροποποίηση αυτών, θα δηλώνονται ψηφιακά, αυτόματα, ώστε η διασταύρωση και κατά συνέπεια ο έλεγχος από το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας να γίνεται σε πραγματικό χρόνο.

Στο ΣτΕ τα αναδρομικά επικουρικών, δώρων

Τη λύση της εκ νέου προσφυγής στο Συμβούλιο της Επικρατείας, αυτή τη φορά για τις περικοπές του 2012 σε επικουρικές συντάξεις, δώρα και επιδόματα εκατοντάδων χιλιάδων συνταξιούχων, προσανατολίζεται η κυβέρνηση. Υπό το έντονο βάρος νέων προσφυγών στη Δικαιοσύνη από χιλιάδες συνταξιούχοι που έμειναν εκτός αναδρομικών επιστροφών ή που υποχρεώνονται να λάβουν αναδρομικά 11 μηνών μόνο για τις περικοπές στις κύριες συντάξεις τους, το υπουργείο Εργασίας σε συνεργασία με το οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης αφήνει ανοικτό το ενδεχόμενο διεξαγωγής δεύτερης, πολιτικής δίκης στο ανώτατο δικαστήριο της χώρας.

Το βασικό επιχείρημα άλλωστε της κυβέρνησης, προκειμένου να προχωρήσει στην πρόσφατη νομοθετική ρύθμιση για την επιστροφή των αναδρομικών ύψους 1,4 δισ. ευρώ, ήταν ότι η απόφαση του ΣτΕ δεν αφορούσε τις περικοπές στις επικουρικές συντάξεις, ούτε και αυτές σε δώρα και επιδόματα. Για το θέμα των κύριων συντάξεων, που σύμφωνα με την κυβέρνηση αποφάνθηκε το δικαστήριο, ήδη ψηφίστηκε διάταξη που προβλέπει την εφάπαξ επιστροφή των ποσών στους δικαιούχους του ιδιωτικού τομέα, επισημαίνουν χαρακτηριστικά, μιλώντας στην «Κ», κυβερνητικοί στελέχη. Μάλιστα, δεν αποκλείεται εντός του Σεπτεμβρίου, εν αναμονή και της απόφασης του Ελεγκτικού Συνεδρίου για τις περικοπές στις κύριες συντάξεις του Δημοσίου, να υπάρξει αντίστοιχη νομοθετική παρέμβαση από το υπουργείο Οικονομικών. Αλλωστε, όπως έχει γίνει γνωστό, στις κυβερνητικές προθέσεις είναι τα ποσά να καταβληθούν εντός του φθινοπώρου προκειμένου να τονωθεί η κατανάλωση, σε μια δύσκολη περίοδο εν μέσω και του δεύτερου κύματος εξάπλωσης της πανδημίας του κορωνοϊού.

Η απόφαση για δεύτερη πιλοτική δίκη φαίνεται πως είναι ειλημμένη, καθώς υπάρχουν εκτιμήσεις ότι μέσα στο επόμενο δίμηνο (Σεπτέμβριος - Οκτώβριος) έρχεται το «τσουναμί» αγωγών από χιλιάδες συνταξιούχους που δεν θα λάβουν ούτε ευρώ από τα αναδρομικά για τις κύριες συντάξεις.

Σύμφωνα με ασφαλείς πληροφορίες της «Κ», στα δικηγορικά γραφεία το ενδιαφέρον από την πλευρά των συνταξιούχων είναι έντονο και ήδη, καθώς έχει υποπέσει στην αντίληψη των κυβερνητικών στελεχών, προκαλεί πονοκέφαλο. Δεν είναι λίγοι βέβαια και αυτοί που εκτιμούν ότι με τον τρόπο αυτό, σπάζοντας δηλαδή το «πρόβλημα»

Υπάρχουν εκτιμήσεις ότι έρχεται «τσουναμί» αγωγών από χιλιάδες συνταξιούχους, οι οποίοι δεν θα λάβουν ούτε ευρώ από τα αναδρομικά για τις κύριες συντάξεις.

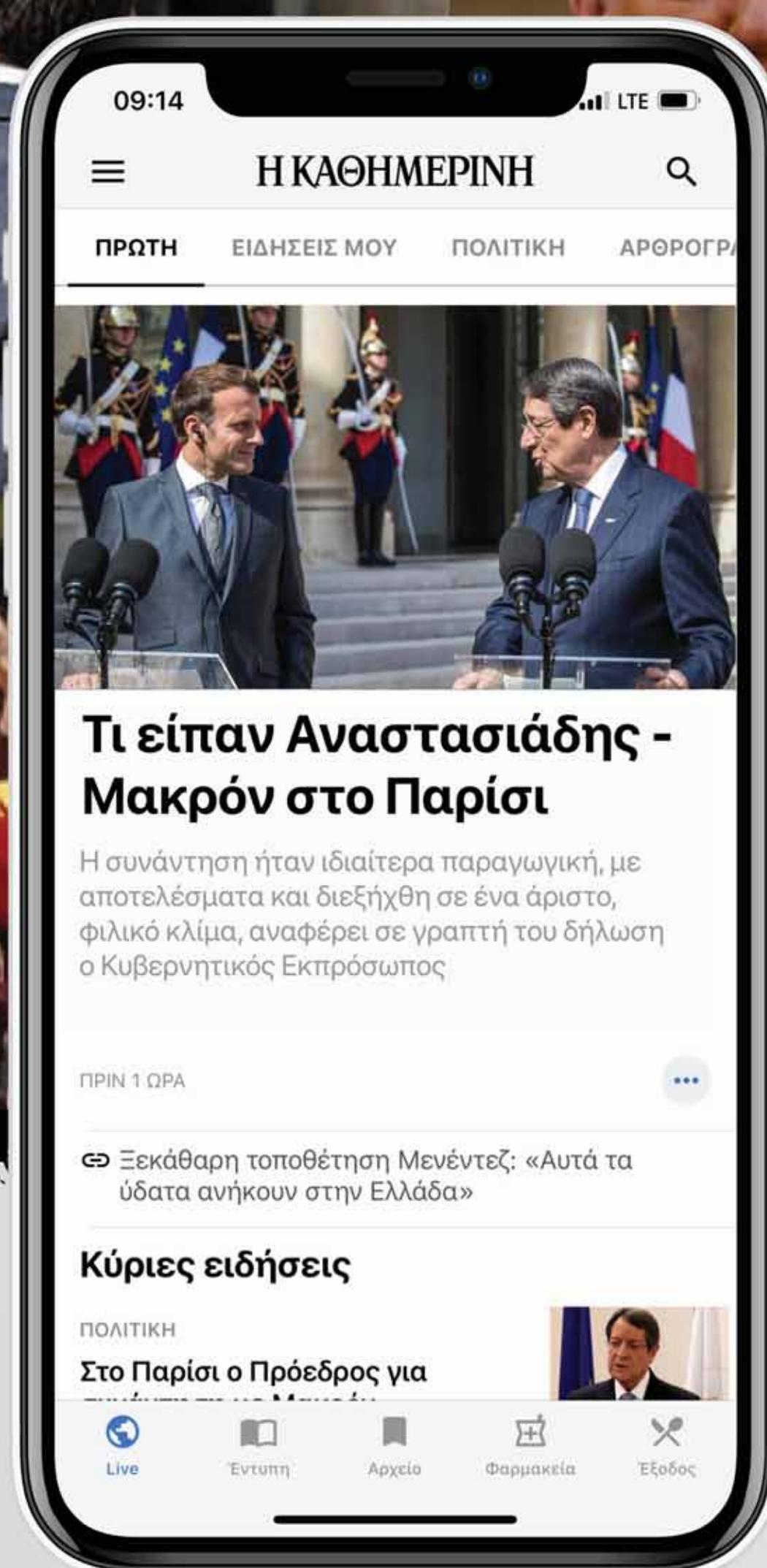
Η κυβέρνηση εξετάζει το ενδεχόμενο δεύτερης πιλοτικής δίκης στο δικαστήριο, που θα κρίνει τις διεκδικήσεις όσων δεν έλαβαν αναδρομικά.

σε δύο κομμάτια, η κυβέρνηση κέρδισε χρόνο και χρήμα, επιστρέφοντας τώρα τα αναδρομικά 11 μηνών σε όσους είχαν περικοπές σε κύριες συντάξεις, ήτοι σε περίπου 1 εκατομμύριο συνταξιούχους, και αφήνοντας τα υπόλοιπα ποσά, σε δεύτερο χρόνο, μετά τη νέα πιλοτική δίκη. Να σημειωθεί ότι τα αναδρομικά που έχει αποφασιστεί πως θα επιστραφούν στους συνταξιούχους είναι συνολικού ύψους 1,4 δισ. ευρώ και αφορούν περίπου ένα εκατομμύριο συνταξιούχους του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα. Τα ποσά των επιστροφών εκτιμάται πως θα κυμανθούν από 550 έως 7.200 ευρώ, ενώ το μεσοσταθμικό ποσό κυμαίνεται, σύμφωνα με ειδικούς της κοινωνικής ασφάλισης, σε 1.300-1.500 ευρώ. Εκτός του λογαριασμού μένουσαν δώρα και επικουρικές, ήτοι περισσότεροι από ένα εκατομμύριο χαμηλοσυνταξιούχοι που είχαν κάτω από 1.000 ευρώ μεικτά συνταξιοδοτικά εισόδημα το 2012.

ΡΟΥΛΑ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η Νο1 ειδησεογραφική εφαρμογή στην Κύπρο

Live

Ειδήσεις μου

Live Scores

Φαρμακεία

Έξοδος

Available on the
App Store

ANDROID APP ON
Google Play

Τέσσερις προβληματικές γυρίζουν σελίδα

Επιταχύνονται οι διαδικασίες αναδιάρθρωσης και εξυγίανσης για την είσοδο στρατηγικών επενδυτών σε ΕΛΒΟ, ΕΝΑΕ, ΛΑΡΚΟ και ΕΑΒ

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Διαδικασίες για την επιτάχυνση της αναδιάρθρωσης και εξυγίανσης τεσσάρων μεγάλων, χρόνια προβληματικών επιχειρήσεων, τρεις εκ των οποίων κρατικών συμφερόντων, έχει δρομολογήσει η κυβέρνηση, με επισπεύδοντες τα υπουργεία Οικονομικών και Ανάπτυξης. Ειδικότερα, επιταχύνεται, αρχής γενομένης τις αμέσως επόμενες εβδομάδες, να προχωρήσει η πώληση της Ελληνικής Βιομηχανίας Οχημάτων (ΕΛΒΟ), η έναρξη διαγωνισμού πώλησης των Ναυπηγείων Σκαρμαγκά (ΕΝΑΕ), η έναρξη διαδικασίας πώλησης της ΛΑΡΚΟ και η αναζήτηση επενδυτή για την Ελλη-

νική Αεροπορική Βιομηχανία (ΕΑΒ). Πρόκειται για τέσσερις επιχειρήσεις που αθροιστικά απασχολούν χιλιάδες εργαζομένους και αποτελούν, ειδικά στην περίπτωση της ΛΑΡΚΟ και των Ναυπηγείων Σκαρμαγκά, εφαλτήριο για την ανάπτυξη της ελληνικής εξορυκτικής, μεταλλευτικής και ναυπηγικής βιομηχανίας. Παράλληλα όμως, ειδικά στην περίπτωση της ΕΑΒ και της ΛΑΡΚΟ, αλλά και των Ναυπηγείων Σκαρμαγκά, ενυπάρχει σημαντικό στρατηγικό ενδιαφέρον καθώς μπορούν να αποτελέσουν, με μεταφορά ξένων τεχνολογίας αλλά και επενδύσεις σε έρευνα και ανάπτυξη, την απαρχή της εδραίωσης μιας ελληνικής αμυντικής βιομηχανίας

που θα μπορεί να εκτελεί τόσο συμβατικά εξοπλιστικά προγράμματα όσο και να αθροιστικά απασχολούν χιλιάδες εργαζομένους και αποτελούν, ειδικά στην περίπτωση της ΛΑΡΚΟ και των Ναυπηγείων Σκαρμαγκά, εφαλτήριο για την ανάπτυξη της ελληνικής εξορυκτικής, μεταλλευτικής και ναυπηγικής βιομηχανίας.

Το στοίχημα για την ΕΛΒΟ είναι πιο κοντά στην ολοκλήρωσή του και έπεται αυτό το Ναυπηγείων Σκαρμαγκά, ο διαγωνισμός για την πώληση των οποίων σχεδιάζεται να προκηρυχθεί έως τα τέλη Σεπτεμβρίου ή στις αρχές Οκτωβρίου. Παράλληλα, η ειδική διαχείριση της ΛΑΡΚΟ εκτιμάται ότι θα επιταχυνθεί να τρέξει διαγωνιστική διαδικασία πώλησής της εντός του 2020, ενώ ήδη το υπουργείο Ανάπτυξης έχει αναλάβει το project της αναζήτησης επενδυτή για την ΕΑΒ, με τον υπουργό Α-

δων Γεωργιάδη να πραγματοποιεί ήδη τις πρώτες διερευνητικές επαφές με υποψήφια επενδυτικά σχήματα. Οι πληροφορίες για τις επαφές αυτές μιλούν για σοβαρό ενδιαφέρον από τουλάχιστον δύο υποψηφίους και μάλιστα σημαντικού οικονομικού εκτοπίσματος. Οι επιχειρήσεις αυτές έχουν απασχολήσει όλες τις κυβερνήσεις της τελευταίας δεκαετίας, και όχι μόνον, και έχουν αποτελέσει αντικείμενο αλληπάλλων διαπραγματεύσεων με τους Ευρωπαίους πιστωτές στο πλαίσιο των μνημονίων, καθώς επιβαρύνουν ή επιβαρύναν τους κρατικούς προϋπολογισμούς άμεσα ή έμμεσα. Αποτελούν δε με τον τρόπο τους μνημεία κακοδιαχειρίστης αλλά και συ-

μπλώματα της πελατειακής νοοτροπίας με την οποία το Δημόσιο διαχειρίστηκε τις υποθέσεις τους προκειμένου να μη θίξει ευρύτατες «δυναμικές μειοψηφίες» με σημαντική εκλογική επιρροή... Η πώληση και η εξυγίανσή τους όχι μόνο θα δώσουν τέλος στην αφαίμαξη των κρατικών προϋπολογισμών, αλλά μπορεί να τονώσουν την αναπτυξιακή διαδικασία προσελκύοντας άμεσες ξένες επενδύσεις που θα συντηρήσουν ένα σημαντικό μέρος της απασχόλησης, εξηγούν πηγές της κυβέρνησης. Την υπόθεση της ΕΛΒΟ, των Ναυπηγείων Σκαρμαγκά και της ΛΑΡΚΟ χειρίζεται το υπουργείο Οικονομικών με προσωπική επίβλεψη από τον υπουργό Χρήστο

Σταϊκούρα. Για τη δε ΕΑΒ, ανέλαβε πρόσφατα ρόλο επισπεύδοντος ο υπουργός Ανάπτυξης Άδωνις Γεωργιάδης. Ιδιαίτερως ενθαρρυντικό κρίνεται το γεγονός ότι και για τις τέσσερις έχει εκδηλωθεί ενδιαφέρον από αξιόλογα επενδυτικά σχήματα, που συνοδεύεται με επιχειρησιακά σχέδια αξίας εκατοντάδων εκατομμυρίων ευρώ, μεσοπρόθεσμα. Χρονικά, η πώληση της ΕΛΒΟ αναμένεται να κλείσει εντός των αμέσως επόμενων εβδομάδων, του Σκαρμαγκά και της ΛΑΡΚΟ εντός του επόμενου εξαμήνου και της ΕΑΒ αμέσως μετά, χωρίς να αποκλείεται βέβαια επιτάχυνση ή καθυστέρηση από απρόοπτα συμβάντα σε κάθε μία από τις τέσσερις αυτές περιπτώσεις.

ΕΑΒ

Στρατηγικό επενδυτή αναζητεί η κυβέρνηση

Λίγο πριν από την πανδημία, και συγκεκριμένα στις αρχές Φεβρουαρίου, ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης συνδεόμενος από πολυμελή αντιπροσωπεία της κυβέρνησης επισκέφθηκε τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα. Τα Εμιράτα, που στην τρέχουσα αντιπαράθεση με την Τουρκία έχουν ευθυγραμμιστεί με τις ελληνικές θέσεις, είχαν εκδηλώσει ενδιαφέρον για ενδεχόμενες επενδύσεις στην Ελλάδα. Μεταξύ αυτών είχε αναφερθεί τότε και η Ελληνική Αεροπορική Βιομηχανία, είναι σε θέση να γνωρίζει η «Κ». Τον Ιούνιο, όταν ο πρωθυπουργός επισκέφθηκε το Ισραήλ, στις συζητήσεις της ελληνικής αντιπροσωπείας με Ισραηλινούς αξιωματούχους και επιχειρηματίες αναφέρθηκε επίσης η περίπτωση της ΕΑΒ. Παράλληλα, μεγάλος βρετανικός επενδυτικός όμιλος φέρεται να έχει ζητήσει πληροφορίες για την προβληματική κρατική επιχείρηση.

Ενδιαφέρον για την εταιρεία έχουν εκδηλώσει τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα.

Τώρα, με απόφαση της κυβέρνησης, ο υπουργός Ανάπτυξης και Επενδύσεων Άδωνις Γεωργιάδης αναλαμβάνει τον ρόλο του project manager για την εξεύρεση στρατηγικού επενδυτή για την ΕΑΒ. Επενδυτή που χρειάζεται όχι μόνο για την ενίσχυση της ελληνικής αμυντικής βιομηχανίας εν γένει, αλλά και για αντιμετώπισούν τα τεράστια οικονομικά προβλήματα της επιχείρησης. Πόσο μεγάλα είναι αυτά τα προβλήματα; Ήταν 2018 όταν είχε ικανοποιηθεί από την τότε κυβέρνηση αίτημα της ΕΑΒ για αύξηση μετοχικού κεφαλαίου, με συμπληρωμό ύψους 479 εκατ. ευρώ από καταπτώσεις κρατικών εγγυήσεων δανείων. Ακόμα και έτσι όμως, οι ορκωτοί ελεγκτές έγραφαν στις τελευταίες δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις (2018) πως το σύνολο της αξίας των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων της ΕΑΒ, κατά τη λήξη της χρήσης, υπερέβαινε τη συνολική αξία των κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων της κατά το ποσό των 346,384 εκατομμυρίων. Τα αποτελέσματα της χρήσης του 2018 ήταν ζημίες μετά φόρων 39,47 εκατ. σε σχέση με ζημίες 13,78 εκατ. το 2017, ενώ ο κύκλος εργασιών της διαμορφώθηκε στα 50,13 εκατ. έναντι 59,60 εκατ. το 2017, εμφανίζοντας μείωση 15,88%. Οι ζημίες έφτασαν τα 9,44 εκατ. έναντι κερδών 5,61 εκατ. το 2017. Αλλά η ΕΑΒ παρούσασε και κατά το πρώτο και δεύτερο τρίμηνο του 2019 απόκλιση στην εκτέλεση του προϋπολογισμού της, 19% και 49,2%, αντίστοιχως. Παράλληλα, πολλά ζητήματα, όπως «παροχές οι οποίες δεν εντάσσονται στο υφιστάμενο νομικό πλαίσιο, ταμειακά ελλείμματα, οργανωτικές δυσλειτουργίες, επιχειρησιακές αγκυλώσεις και αδιαφάνεια την ταλανίζουν», σύμφωνα με πηγές της νέας διακυβέρνησης. Όμως, η ΕΑΒ διαδραματίζει κομβικό ρόλο στην υποστήριξη των Ενόπλων Δυνάμεων. Είναι εταιρεία ειδικευμένη στην κατασκευή τμημάτων πολιτικών και στρατιωτικών αεροσκαφών, ενώ έχει αναλάβει και τη συντήρηση των αεροσκαφών της ελληνικής Πολεμικής Αεροπορίας. Είναι η μεγαλύτερη κρατική αμυντική βιομηχανία της Ελλάδας, η μοναδική αεροναυπηγική, και η εξυγίανση και ανάπτυξη της αποτελούν αυτονότα προτεραιότητα, εξηγούν κυβερνητικές πηγές.

ΛΑΡΚΟ

Αντίστροφη μέτρηση για τον διαγωνισμό

Εντός του Σεπτεμβρίου αναμένεται να εκδοθεί διαιτητική απόφαση που αφορά ένα κομμάτι του ιδιοκτησιακού καθεστώτος της ΛΑΡΚΟ και η οποία είναι η τελευταία εκκρεμότητα προκειμένου να μπορέσει ο ειδικός διαχειριστής, που έχει τοποθετηθεί από την κυβέρνηση, να προχωρήσει τον διαγωνισμό πώλησής της. Για τη ΛΑΡΚΟ έχει εκδηλωθεί, όπως επιβεβαιώνουν πηγές του υπουργείου Οικονομικών, σοβαρό επενδυτικό ενδιαφέρον, ιδίως στην τρέχουσα φάση που η ειδική διαχείριση έχει περιορίσει τις σπατάλες του παρελθόντος και οι τιμές του νικελίου, που παράγει, στη διεθνή αγορά εμφανίζονται ενισχυμένες. Από το υπουργείο Οικονομικών θυμίζουν μάλιστα πως ο CEO της Tesla Έλον Μασκ, προ ολίγων ημερών, παρακίνησε τον παραγωγούς «οποιαδήποτε και αν βρίσκονται στον κόσμο, να εξορμήσουν περισσότερο νικέλιο με αποτελεσματικότητα και περιβαλλοντολογικά φιλικές μεθόδους». Ο Μασκ μάλιστα υποσχέθηκε «γίγαντιαία συμβόλαια» για όποιον παράγει νικέλιο με σεβασμό στο περιβάλλον. Το νικέλιο σε συγκεντρωμένη μορφή (θεϊκό νικέλιο) αποτελεί βασική ύλη για την παραγωγή μπαταριών ηλεκτρικών αυτοκινήτων. Η ΛΑΡΚΟ βρίσκεται σήμερα σε ειδική διαχείριση εξαιτίας πολυετούς κακοδιαχείρισης, μειούμενων εύκολα εκμεταλλεύσιμων κοιτασμάτων, υψηλού μισθολογικού κόστους των περίπου 1.200 εργαζομένων (44.000 ευρώ ανά εργαζόμενο) και άλλων «αμαρτιών». Παρά το πρόσφατο ράλι των τιμών του νικελίου πάνω από τις 15.000 δολάρια ανά τόνο, το κόστος παραγωγής στη ΛΑΡΚΟ υπερβαίνει τις 18.000 δολ. ενώ η τιμή πώλησής του προϊόντος, λόγω κυρίως αναξιοπιστίας των παραδόσεων, βρίσκεται κάτω από τις 13.000. Η ΛΑΡΚΟ ουσιαστικά επιβιώνει έως σήμερα λόγω κρατικών ενισχύσεων και διότι δεν πλήρωνε το ρεύμα (εκκρεμεί οφειλές άνω των 350 εκατ.) στη μέτοχό της ΔΕΗ. Αλλά και περιβαλλοντολογικά, η ΛΑΡΚΟ χρειάζεται επενδύσεις. Οι εκπομπές σωματιδίων υπερβαίνουν τα 2.500 ppm με το αντίστοιχο ευρωπαϊκό όριο να μην ξεπερνάει τα 40 ppm, ενώ μεγάλα ζητήματα δημιουργεί και η απόθεση της σκουριάς που προκύπτει από την επεξεργασία του μεταλλεύματος. Ο εκσυγχρονισμός ώστε να προκύπτουν τα ευρωπαϊκά πρότυπα (και οι όροι του Μασκ) υπολογίζεται πως θα κοστίσει πάνω από 100 εκατ. Τα χρήματα αυτά δεν τα εισφέρουν βεβαίως οι σημερινοί μέτοχοι (55% Δημόσιο, 34% Εθνική Τράπεζα, 11% ΔΕΗ). Όμως το σιδηρονικέλιο που παράγει η ΛΑΡΚΟ δεν είναι το θεϊκό νικέλιο που χρειάζεται οι αυτοκινητοβιομηχανίες για τα ηλεκτρικά αυτοκίνητα. Οποιαδήποτε αλλαγή στην παραγωγή ώστε να παράγει νικέλιο για μπαταρίες απαιτεί πολύ μεγάλες επενδύσεις, εξηγούν οι ειδικοί. Έτσι η είσοδος στρατηγικού επενδυτή και η αναδιάρθρωση της λειτουργίας της ΛΑΡΚΟ είναι μονόδρομος για να διατηρηθεί κατά το δυνατόν η απασχόληση και κυρίως να μπορέσει η χώρα να αξιοποιήσει τον πλούτο της σε νικέλιο.

Η ειδική διαχείριση και η άνοδος των τιμών νικελίου έχουν ενισχύσει το επενδυτικό ενδιαφέρον.

Τα Ναυπηγεία Σκαρμαγκά (ΕΝΑΕ) θα πωληθούν ως στρατιωτικό και εμπορικό σκέλος, με την ειδική διαχείριση να είναι υπεύθυνη για τη διεξαγωγή διαγωνισμού για την πώληση του πρώτου και την Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου (ΕΤΑΔ) για τη διεξαγωγή διαγωνισμού για την πώληση του δεύτερου. Σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις, η ειδική διαχείριση των ΕΝΑΕ θα έχει προχωρήσει στην προκήρυξη διαγωνισμού για την πώληση του στρατιωτικού σκέλους μέχρι τα τέλη Σεπτεμβρίου. Επενδυτικό ενδιαφέρον έχει εκδηλωθεί και συνεχίζει να εκδηλώνεται από αρκετούς επενδυτές, μεταξύ των οποίων και ο όμιλος Θ. Πρίοβολου, πληροφρείται η «Κ». Το στρατιωτικό σκέλος των ΕΝΑΕ καλύπτει έκταση 400 στρεμμάτων, ενώ το εμπορικό 200. Η ειδική διαχείριση και η ΕΤΑΔ έχουν καταλήξει ύστερα από διαπραγματεύσεις σε μία κατ' αρχήν συμφωνία για το δικαίωμα χρήσης του αιγιαλού από το στρατιωτικό σκέλος του ναυπηγείου. Το αντίλλαγμα παραχώρησης των σχετικών εκτάσεων θα προσδιοριστεί με απόφαση των υπουργείων Οικονομικών και Ανάπτυξης, με βάση τις εκθέσεις ποσοτικοποιημένων εκτιμήσεων. Σε ό,τι αφορά το στρατιωτικό σκέλος, έχει υποβληθεί από την ειδική διαχείριση για τα αυθαίρετα κτίρια και κατασκευές ο φάκελος των απαραίτητων δικαιολογητικών. Απομένει ο τελικός υπολογισμός του προστίμου υπαγωγής σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου περί αυθαιρέτων. Πρέπει να σημειωθεί πάντως ότι την 24η Ιουλίου 2020, το Διεθνές Κέντρο Επίλυσης Επενδυτικών Διαφορών (ICSID) της Παγκόσμιας Τράπεζας εξέδωσε απόφαση που δικαιώνει τους αδελφούς Iskandar και Akram Safa στη διένεξή τους με το ελληνικό Δημόσιο για τα Ναυπηγεία Σκαρμαγκά και έχει πλέον καλέσει τους διαδικούς σε ακρόαση, προκειμένου να καθοριστεί το ποσό που θα καταβληθεί ως αποζημίωση. Υπενθυμίζεται πως οι αδελφοί Safa προσέφυγαν στο ICSID το 2016, υποστηρίζοντας ότι το Δημόσιο παραβίασε προβλέψεις της διεμερούς συμφωνίας που υπεγράφη το 1997 μεταξύ Ελλάδας και Λιβάνου για την προστασία των επενδύσεων. Αναμένεται επίσης εντός του επόμενου εξαμήνου η έκδοση απόφασης του Διεθνούς Διαιτητικού Δικαστηρίου (ICC) για την προσφυγή του ελληνικού Δημοσίου κατά των Ναυπηγείων Σκαρμαγκά και της Privinvest. Με δεδομένο όμως ότι τον Οκτώβριο του 2017 το ICC επιδίκασε αποζημίωση 180 εκατ. ευρώ συν τόκους στην πλευρά του Iskandar Safa και των ΕΝΑΕ, αποφαινόμενο πως το Δημόσιο δεν εκπλήρωσε συμβατικές του υποχρεώσεις, εκτιμάται ότι είναι μάλλον απίθανο η δεύτερη απόφαση που θα εκδοθεί από το ίδιο δικαστήριο, αφορώντας ουσιαστικά το ίδιο θέμα, να διαφοροποιείται αισθητά. Επομένως, τα ναυπηγεία θα πωληθούν μεν από την ειδική διαχείριση, που τοποθετήθηκε από το Δημόσιο για την ανάπτυξη κρατικών επενδύσεων που η Ε.Ε. έκρινε παράνομες, ύψους άνω των 600 εκατ. ευρώ (έντοκες), πλην όμως θα μείνουν αξιώσεις εκτερωθέν Ισουλίου Δημοσίου και προηγούμενης ιδιοκτησίας. Επενδύσεις

ΕΝΑΕ

Σε 2 σκέλη η πώληση των ναυπηγείων

Τα Ναυπηγεία Σκαρμαγκά (ΕΝΑΕ) θα πωληθούν ως στρατιωτικό και εμπορικό σκέλος, με την ειδική διαχείριση να είναι υπεύθυνη για τη διεξαγωγή διαγωνισμού για την πώληση του πρώτου και την Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου (ΕΤΑΔ) για τη διεξαγωγή διαγωνισμού για την πώληση του δεύτερου. Σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις, η ειδική διαχείριση των ΕΝΑΕ θα έχει προχωρήσει στην προκήρυξη διαγωνισμού για την πώληση του στρατιωτικού σκέλους μέχρι τα τέλη Σεπτεμβρίου. Επενδυτικό ενδιαφέρον έχει εκδηλωθεί και συνεχίζει να εκδηλώνεται από αρκετούς επενδυτές, μεταξύ των οποίων και ο όμιλος Θ. Πρίοβολου, πληροφρείται η «Κ». Το στρατιωτικό σκέλος των ΕΝΑΕ καλύπτει έκταση 400 στρεμμάτων, ενώ το εμπορικό 200. Η ειδική διαχείριση και η ΕΤΑΔ έχουν καταλήξει ύστερα από διαπραγματεύσεις σε μία κατ' αρχήν συμφωνία για το δικαίωμα χρήσης του αιγιαλού από το στρατιωτικό σκέλος του ναυπηγείου. Το αντίλλαγμα παραχώρησης των σχετικών εκτάσεων θα προσδιοριστεί με απόφαση των υπουργείων Οικονομικών και Ανάπτυξης, με βάση τις εκθέσεις ποσοτικοποιημένων εκτιμήσεων. Σε ό,τι αφορά το στρατιωτικό σκέλος, έχει υποβληθεί από την ειδική διαχείριση για τα αυθαίρετα κτίρια και κατασκευές ο φάκελος των απαραίτητων δικαιολογητικών. Απομένει ο τελικός υπολογισμός του προστίμου υπαγωγής σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου περί αυθαιρέτων. Πρέπει να σημειωθεί πάντως ότι την 24η Ιουλίου 2020, το Διεθνές Κέντρο Επίλυσης Επενδυτικών Διαφορών (ICSID) της Παγκόσμιας Τράπεζας εξέδωσε απόφαση που δικαιώνει τους αδελφούς Iskandar και Akram Safa στη διένεξή τους με το ελληνικό Δημόσιο για τα Ναυπηγεία Σκαρμαγκά και έχει πλέον καλέσει τους διαδικούς σε ακρόαση, προκειμένου να καθοριστεί το ποσό που θα καταβληθεί ως αποζημίωση. Υπενθυμίζεται πως οι αδελφοί Safa προσέφυγαν στο ICSID το 2016, υποστηρίζοντας ότι το Δημόσιο παραβίασε προβλέψεις της διεμερούς συμφωνίας που υπεγράφη το 1997 μεταξύ Ελλάδας και Λιβάνου για την προστασία των επενδύσεων. Αναμένεται επίσης εντός του επόμενου εξαμήνου η έκδοση απόφασης του Διεθνούς Διαιτητικού Δικαστηρίου (ICC) για την προσφυγή του ελληνικού Δημοσίου κατά των Ναυπηγείων Σκαρμαγκά και της Privinvest. Με δεδομένο όμως ότι τον Οκτώβριο του 2017 το ICC επιδίκασε αποζημίωση 180 εκατ. ευρώ συν τόκους στην πλευρά του Iskandar Safa και των ΕΝΑΕ, αποφαινόμενο πως το Δημόσιο δεν εκπλήρωσε συμβατικές του υποχρεώσεις, εκτιμάται ότι είναι μάλλον απίθανο η δεύτερη απόφαση που θα εκδοθεί από το ίδιο δικαστήριο, αφορώντας ουσιαστικά το ίδιο θέμα, να διαφοροποιείται αισθητά. Επομένως, τα ναυπηγεία θα πωληθούν μεν από την ειδική διαχείριση, που τοποθετήθηκε από το Δημόσιο για την ανάπτυξη κρατικών επενδύσεων που η Ε.Ε. έκρινε παράνομες, ύψους άνω των 600 εκατ. ευρώ (έντοκες), πλην όμως θα μείνουν αξιώσεις εκτερωθέν Ισουλίου Δημοσίου και προηγούμενης ιδιοκτησίας. Επενδύσεις

Διαγωνισμός από ειδική διαχείριση για το στρατιωτικό σκέλος και από ΕΤΑΔ για το εμπορικό.

Τα Ναυπηγεία Σκαρμαγκά (ΕΝΑΕ) θα πωληθούν ως στρατιωτικό και εμπορικό σκέλος, με την ειδική διαχείριση να είναι υπεύθυνη για τη διεξαγωγή διαγωνισμού για την πώληση του πρώτου και την Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου (ΕΤΑΔ) για τη διεξαγωγή διαγωνισμού για την πώληση του δεύτερου. Σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις, η ειδική διαχείριση των ΕΝΑΕ θα έχει προχωρήσει στην προκήρυξη διαγωνισμού για την πώληση του στρατιωτικού σκέλους μέχρι τα τέλη Σεπτεμβρίου. Επενδυτικό ενδιαφέρον έχει εκδηλωθεί και συνεχίζει να εκδηλώνεται από αρκετούς επενδυτές, μεταξύ των οποίων και ο όμιλος Θ. Πρίοβολου, πληροφρείται η «Κ». Το στρατιωτικό σκέλος των ΕΝΑΕ καλύπτει έκταση 400 στρεμμάτων, ενώ το εμπορικό 200. Η ειδική διαχείριση και η ΕΤΑΔ έχουν καταλήξει ύστερα από διαπραγματεύσεις σε μία κατ' αρχήν συμφωνία για το δικαίωμα χρήσης του αιγιαλού από το στρατιωτικό σκέλος του ναυπηγείου. Το αντίλλαγμα παραχώρησης των σχετικών εκτάσεων θα προσδιοριστεί με απόφαση των υπουργείων Οικονομικών και Ανάπτυξης, με βάση τις εκθέσεις ποσοτικοποιημένων εκτιμήσεων. Σε ό,τι αφορά το στρατιωτικό σκέλος, έχει υποβληθεί από την ειδική διαχείριση για τα αυθαίρετα κτίρια και κατασκευές ο φάκελος των απαραίτητων δικαιολογητικών. Απομένει ο τελικός υπολογισμός του προστίμου υπαγωγής σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου περί αυθαιρέτων. Πρέπει να σημειωθεί πάντως ότι την 24η Ιουλίου 2020, το Διεθνές Κέντρο Επίλυσης Επενδυτικών Διαφορών (ICSID) της Παγκόσμιας Τράπεζας εξέδωσε απόφαση που δικαιώνει τους αδελφούς Iskandar και Akram Safa στη διένεξή τους με το ελληνικό Δημόσιο για τα Ναυπηγεία Σκαρμαγκά και έχει πλέον καλέσει τους διαδικούς σε ακρόαση, προκειμένου να καθοριστεί το ποσό που θα καταβληθεί ως αποζημίωση. Υπενθυμίζεται πως οι αδελφοί Safa προσέφυγαν στο ICSID το 2016, υποστηρίζοντας ότι το Δημόσιο παραβίασε προβλέψεις της διεμερούς συμφωνίας που υπεγράφη το 1997 μεταξύ Ελλάδας και Λιβάνου για την προστασία των επενδύσεων. Αναμένεται επίσης εντός του επόμενου εξαμήνου η έκδοση απόφασης του Διεθνούς Διαιτητικού Δικαστηρίου (ICC) για την προσφυγή του ελληνικού Δημοσίου κατά των Ναυπηγείων Σκαρμαγκά και της Privinvest. Με δεδομένο όμως ότι τον Οκτώβριο του 2017 το ICC επιδίκασε αποζημίωση 180 εκατ. ευρώ συν τόκους στην πλευρά του Iskandar Safa και των ΕΝΑΕ, αποφαινόμενο πως το Δημόσιο δεν εκπλήρωσε συμβατικές του υποχρεώσεις, εκτιμάται ότι είναι μάλλον απίθανο η δεύτερη απόφαση που θα εκδοθεί από το ίδιο δικαστήριο, αφορώντας ουσιαστικά το ίδιο θέμα, να διαφοροποιείται αισθητά. Επομένως, τα ναυπηγεία θα πωληθούν μεν από την ειδική διαχείριση, που τοποθετήθηκε από το Δημόσιο για την ανάπτυξη κρατικών επενδύσεων που η Ε.Ε. έκρινε παράνομες, ύψους άνω των 600 εκατ. ευρώ (έντοκες), πλην όμως θα μείνουν αξιώσεις εκτερωθέν Ισουλίου Δημοσίου και προηγούμενης ιδιοκτησίας. Επενδύσεις

ΕΛΒΟ

Ισραηλινή κοινοπραξία κατέθεσε προσφορά

Σε πλήρη εξέλιξη βρίσκεται η διαδικασία για την πώληση της Ελληνικής Βιομηχανίας Οχημάτων (ΕΛΒΟ), που γίνεται στο πλαίσιο των προβλέψεων περί ειδικής διαχείρισης κρατικά ελεγχόμενης επιχείρησης (υπάχθηκε το 2014), με μοναδικό προκρίθοντα στην τελική φάση υποψήφιο την κοινοπραξία των ισραηλινών Plasan και SK Group και Ελλήνων επιχειρηματία. Η αποσφράγιση της εφάπαξ οικονομικής προσφοράς έγινε την Πέμπτη και το επιχειρηματικό σχέδιο που δεσμεύεται να υλοποιηθεί σε ορίζοντα πενταετίας ο υποψήφιος αγοραστής έχει αποτιμηθεί μεταξύ 95 και 135 εκατ. ευρώ. Τώρα ο ειδικός διαχειριστής προβλέπεται μέχρι την Παρασκευή να υποβάλει στον βασικό μέτοχο, δηλαδή το υπουργείο Οικονομικών, την εισηγητική του έκθεση. Κατόπιν, το υπουργείο Οικονομικών έχει άλλες οκτώ ημέρες προκειμένου να απαντήσει. Εντός αυτού του διαστήματος όμως δεν αποκλείεται ή, καλύτερα, αναμένεται να ζητηθεί από τον υποψήφιο επενδυτή και βελτίωση του εφάπαξ οικονομικού ανταλλάγματος. Σύμφωνα με το επιχειρηματικό σχέδιο που έχει κατατεθεί στο πλαίσιο της διαγωνιστικής διαδικασίας, η δραστηριότητα της νέας ΕΛΒΟ θα έχει τέσσερις άξονες. Αυτοί είναι το μηχανοργείο, οι υπερκατασκευές, η βαφή και η συναρμολόγηση. Σκοπός είναι αρχικά να παράγονται τρεις κατηγορίες οχημάτων: στρατιωτικά οχήματα, οχήματα ειδικού τύπου και πολιτικά οχήματα. Μεσοπρόθεσμα, οι κατηγορίες θα διευρυνθούν και μπορεί να περιλάβουν θαλασσινά πολιτικά οχήματα, πρόσθετα συστήματα θαράκσις στρατιωτικών οχημάτων, φορητά όπλα αλλά και ηλεκτροκινητικό εξοπλισμό, αναφέρονται καλά πληροφορημένες πηγές. Σε κάθε περίπτωση, οι ευρύτερες γεωπολιτικές εξελίξεις και η προσέγγιση μεταξύ Αθénas και Τελ Αβίβ, που έχει εκδηλωθεί ήδη εδώ και περισσότερο από ένα χρόνο, αναμένεται να λειτουργήσουν ευνοϊκά για την αξιολόγηση της επενδυτικής πρότασης της κοινοπραξίας από την κυβέρνηση, εκτιμούν πηγές της αγοράς. Από την πλευρά της η κοινοπραξία είναι σαφές σε ορισμένους κύκλους πως συνδέει την επένδυσή της και με την προοπτική πωλήσεων εξοπλιστικών και άλλων συστημάτων στην Ελλάδα.

Το business plan των Plasan και SK Group προβλέπει επενδύσεις 95-135 εκατ. στην επόμενη πενταετία.

Πηγές από την ελληνική πλευρά αναφέρουν στην «Κ» πως «αξιολογείται ως θετική και η συμμετοχή Ελλήνων επιχειρηματία στο κοινοπρακτικό σχήμα και, σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις, και στην ηγεσία της διοίκησης της νέας ΕΛΒΟ, καθώς συμβάλλει στη διατήρηση του ελληνικού προφίλ μιας ιστορικής παραγωγικής βιομηχανίας της χώρας». Τα περιουσιακά στοιχεία που διεκδικεί η κοινοπραξία είναι τρία οικόπεδα έκτασης άνω των 270.000 τ.μ. στη βιομηχανική περιοχή της Σίνδου, κτιριακές εγκαταστάσεις στη ΒΠΠΕ Σίνδου, εξοπλισμός και δικαιώματα πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας, όπως το σήμα «ΕΛΒΟ» και κάθε άλλο δικαίωμα βιομηχανικής και πνευματικής ιδιοκτησίας, όπως τεχνολογία, σχέδια, άδειες ΙΤ και πατέντες που έχει κατοχυρώσει η εταιρεία.

Πιέσεις για μειώσεις ενοικίων

Μεγάλες αλυσίδες λιανεμπορίου ζητούν να συνδέεται το ύψος των μισθωμάτων με τον τζίρο των καταστημάτων

Του ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ

Σε διαπραγματεύσεις μέχρι... «τελικής πτώσης» βρίσκονται κατά τη διάρκεια των τελευταίων μηνών, και ιδίως από τον Ιούλιο και μετά, ι-διοκτήτες και αλυσίδες λιανικής, αναφορικά με την αναθεώρηση των ενοικίων ή των όρων των συμβολαίων που είχαν υπογράψει την περίοδο πριν από την πανδημία. Σύμφωνα με αναφορές μεσιτών και στελεχών της αγοράς ακινήτων, οι μεγάλες εμπορικές αλυσίδες (πλιν σούπερ μάρκετ, που δεν έχουν πληγεί ιδιαίτερα από την πανδημία) πιέζουν ασφυκτικά για τη μείωση των εσόδων, που συνδέονται με τη στέγαση των καταστημάτων τους. Γνωρίζοντας ότι έχουν σημαντικό «μοχλό» πίεσης, λόγω του μεγέθους τους και των ποσών που καταβάλλουν, αλυσίδες όπως η H&M, η Jumbo και άλλοι έχουν προβεί, όπου κρίνουν απαραίτητο, σε αιτήματα για επαναδιαπραγμάτευση των συμβολαίων τους, ακόμα και για την πλήρη κατάργηση της καταβολής ενοικίου. Ουσιαστικά, οι μεγάλοι όμιλοι του λιανεμπορίου επιθυμούν την αναπροσαρμογή των όρων των συμβολαίων τους, επιδιώκοντας έως και τον μηδενισμό του ελάχιστου εγγυημένου ενοικίου που καταβάλλουν στους ιδιοκτήτες των ακινήτων, οι οποίοι θα αμείβονται αποκλειστικά με βάση ένα προκαθορισμένο ποσοστό από τον τζίρο των καταστημάτων. Για παράδειγμα, μεγάλος λιανεμπορικός όμιλος έχει ζητήσει την αλλαγή αυτή και στα 160 καταστήματα που νοικιάζει, ή έστω τη μείωση του ελάχιστου ύψους του ενοικίου, τουλάχιστον μέχρι το τέλος του 2020.

Ανάλυση συμφωνίες επιδιώκουν τόσο η H&M, όσο και η Jumbo, που ήταν από τις πρώτες αλυσίδες οι οποίες ήδη από την περίοδο της προηγούμενης κρίσης, τη διετία 2012-2013, είχαν προχωρήσει σε συμφωνίες, οι οποίες δεν προέβλεπαν κάποιο ελάχιστο ενοίκιο, παρά μόνο αποζημίωση του ιδιοκτήτη με βάση ένα ποσοστό επί του τζίρου. Άλλοι μεγάλοι όμιλοι, που έχουν περισσότερα καταστήματα, αρκετά εκ των οποίων είναι μικρά σε μέγεθος, όπως για παράδειγμα η Zara και τα «σμήματα» που λειτουργούν υπό αυτήν (π.χ. Pull & Bear, Stradivarius κ.λπ.), έχουν ζητήσει σημαντικές μειώσεις στα καταβαλλόμενα ενοίκια, τα οποία ξεπερνούν ακόμα και την έκπτωση του 40% που επιβλήθηκε υποχρεωτικά μέχρι και τον Ιούνιο, στο πλαίσιο των μέτρων για την αντιμετώπιση της πανδημίας. Όπως αναφέρει στην «Κ» ο κ. Aris Καρυ-

Στα νέα συμβόλαια αναμένεται ότι θα αναφέρονται ρητώς και όροι για την αντιμετώπιση υγειονομικών κρίσεων. Οι όροι αυτοί θα ενεργοποιούνται σε καταστάσεις όπως η πανδημία που βιώνουμε και θα περιλαμβάνουν μειώσεις ενοικίων, αναστολές πληρωμών ή άλλες προβλέψεις, ώστε να μην επαναληφθούν καταστάσεις όπως η υφιστάμενη.

τινός, διευθύνων σύμβουλος της Prodea Investments, «υπάρχουν όντως πιέσεις για αλλαγές στα συμβόλαια από μεγάλες αλυσίδες, το βλέπουμε αυτό να συμβαίνει στην αγορά εμπορικών καταστημάτων τους τελευταίους μήνες. Στη δική μας περίπτωση, διαχειριζό-

μαστε όλα τα αιτήματα από τους μισθωτές μας, ανάλογα με την περίπτωση. Όπου όντως διαπιστώνουμε ότι υπάρχει ζήτημα μείωσης των εσόδων λόγω της κρίσης, ερχόμαστε σε συνεννόηση για αλλαγή των όρων και παροχή διευκολύνσεων». Για παράδειγμα, σε κάποιες

περιπτώσεις η Prodea έχει συναινέσει στην είσπραξη χαμηλότερου ενοικίου για μερικούς μήνες, ή και μέχρι το τέλος του 2020. Ωστόσο, υπάρχει αντίστοιχη συμφωνία για αύξηση του ενοικίου σε επίπεδο υψηλότερο σε σχέση με το χρονικό διάστημα πριν από την πανδημία, μόλις ανακάμψει η ζήτηση στην αγορά, ώστε να αναπληρωθούν οι απώλειες που υφίσταται σήμερα η εταιρεία. Η Prodea διαθέτει αρκετά εμπορικά καταστήματα στο καρτοφυλάκι της. Ωστόσο, αυτά αποτελούν ένα πολύ μικρό ποσοστό επί του συνόλου της περιουσίας των 2 δισ. ευρώ που διαχειρίζεται, καθώς τα περισσότερα είναι είτε τραπεζικά υποκαταστήματα της Εθνικής Τράπεζας, είτε υπεραγορές (σούπερ μάρκετ) που δεν έχουν πληγεί από την πανδημία.

Συναίνεση αναγκαστικά

Αν και οι μεγάλες εταιρείες ακινήτων έχουν κάποια περιθώρια για μειώσεις στα ενοίκια, οι μεμονωμένοι ιδιοκτήτες των μεγαλύτερων ακινήτων, που κατά κανόνα μισθώνουν οι επώνυμες εμπορικές αλυσίδες, βρίσκονται σε πιο δυσχερή διαπραγματευτική θέση, καθώς, όπως τονίζουν στελέχη της αγοράς, πρόκειται για κτίρια με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, κατάλληλα για έναν περιορισμένο αριθμό ενοικιαστών/χρηστών. Ως εκ τούτου, τυχόν απώλεια του υφιστάμενου ενοικιαστή θα μεταφραζόταν σε απώλειες αρκετών εσόδων, λόγω αδυναμίας άμεσης αναπλήρωσής του με κάποια άλλη αλυσίδα. Ετσι, το τελευταίο διάστημα διαπιστώνονται αρκετές «συναυτικές» αναθεωρήσεις μισθωτηρίων συμβολαίων, ιδίως από ιδιώτες, οι οποίοι δεν έχουν άλλα ακίνητα και εξαρτώνται οικονομικά από το κατάστημα που μισθώνουν σε μια συγκεκριμένη αλυσίδα.

Ακόμα πιο δύσκολη είναι η κατάσταση στα πιο μικρά καταστήματα, τα οποία κατά κανόνα ανήκουν σε μικροιδιοκτήτες. Τα προβλήματα είχαν εμφανιστεί ήδη από τον Απρίλιο και τον Μάιο, όταν η αγορά ουσιαστικά παρέμεινε κλειστή, καθώς, όπως φάνηκε στην πορεία, σε αρκετές περιπτώσεις εμπορικών καταστημάτων, δεν ήταν επαρκής ούτε η υποχρεωτική μείωση του 40% του ενοικίου. Η υποτονική κίνηση των μηνών του καλοκαιριού δεν βοήθησε ιδιαίτερα, με αποτέλεσμα σε αρκετές περιπτώσεις να καταγράφονται πλέον σημαντικές ανεξόφλητες οφειλές ενοικίων, δημιουργώντας «ασφυξία» στην αγορά.

Εξετάζονται κίνητρα για οικειοθελείς εκπτώσεις

Με δεδομένο ότι πλέον είναι ξεκάθαρος ο κίνδυνος μαζικών λουκέτων στο λιανεμπόριο, απαιτούνται άμεσα μέτρα για την ανακούφιση των καταστηματαρχών, ιδίως των μικρομεσαίων, που αποτελούν και το μεγάλο πλήθος. Ταυτόχρονα, χρειάζεται και η συστράτευση και των ιδιοκτητών των ακινήτων, προκειμένου να αποφύγουν και οι ίδιοι την επανάληψη των καταστάσεων που βίωσαν την προηγούμενη δεκαετία, όταν είδαν τα ακίνητά τους να μένουν άδεια επί χρόνια λόγω της κρίσης και της αρχικής τους άρνησης να συναινέσουν σε μειώσεις ενοικίων.

Σύμφωνα με πληροφορίες, στο οικονομικό επιτελείο ήδη επεξεργάζονται ρύθμιση με την οποία θα δίνεται κίνητρο και στους ιδιοκτήτες να προχωρούν σε εθελοντικές μειώσεις ενοικίων στις επαγγελματικές μισθώσεις και δη σε εκείνες που αφορούν εμπορικά καταστήματα. Ο Εμπορικός Σύλλογος Αθηνών (ΕΣΑ) και η ΠΟΜΙΔΑ (Πανελλήνια Ομοσπονδία Ιδιοκτητών Ακινήτων) έχουν καταθέσει κοινή πρόταση επί του ζητήματος ήδη από τα μέσα Ιουλίου, γνωρίζοντας ότι από τις αρχές Σεπτεμβρίου θα λήξει και η υποχρεωτική μείωση ενοικίου 40%, που εφαρμόζεται, μεταξύ άλλων, σε καταστήματα εστίασης και σε ξενοδοχεία. Οι δύο φορείς έχουν προτείνει την εφαρμογή οικειοθελών μειώσεων ενοικίων μέχρι του ποσοστού του 40%, ζητώντας παράλληλα από την κυβέρνηση να νομοθετήσει την παράταση ισχύος του μέτρου της επιστροφής φόρου 30% για τους ιδιοκτήτες. Η πρόταση αυτή γίνεται για όλες τις εθελοντικές μειώσεις ενοικίων και αφορά το διάστημα μέχρι το τέλος του 2020. Μέσω της δυνατότητας των ιδιοκτητών να εξασφαλίσουν την επιστροφή φόρου, θα παρascωθεί και το απαιτούμενο κίνητρο, προκειμένου να προβούν σε συναινέσεις με τους μισθωτές καταστηματαρχες. Ουσιαστικά, η πρόταση αυτή «πατάει» πάνω στα μέτρα που έχει εφαρμόσει μέχρι σήμερα η κυβέρνηση, αίροντας

όμως τον χαρακτήρα του υποχρεωτικού.

Υπενθυμίζεται ότι, σήμερα, όσοι ιδιοκτήτες υπέστισαν απώλειες εσόδων λόγω του μέτρου της υποχρεωτικής έκπτωσης του 40% του ενοικίου, που ίσχυσε τους προηγούμενους μήνες, έχουν δικαίωμα έκπτωσης 20% επί του εισπραχθέντος μισθώματος (δηλαδή 30% επί της μείωσης ή 12% επί του συνολικού αρχικού ενοικίου). Το ποσό της έκπτωσης μπορεί να προκύψει μέσω συμψηφισμού με οφειλές του ιδιοκτήτη προς τη φορολογική διοίκηση (από την 31η Ιουλίου και μετά). Ειδικότερα, αφορά τον φόρο εισοδήματος, την εισφορά αλληλεγγύης, το τέλος επιτηδεύματος, τον φόρο πολυτελούς διαβίωσης, τον ΕΝΦΙΑ, τον ΦΠΑ. Επίσης, με βάση τη σχετική υπουργική απόφαση, η οποία υπεργράφη την εβδομάδα που προηγήθηκε, καθορίζεται ρητώς ότι το ποσό του μισθώματος που δεν εισπραχθείκε —ή δεν θα εισπραχθεί— δεν συνιστά εισόδημα και δεν θα φορολογηθεί.

Εν τω μεταξύ, όπως αναφέρουν στελέχη της αγοράς ακινήτων, αλλαγές θα πρέπει να αναμένονται και στα μελλοντικά συμβόλαια ενοικιαστών. Σύμφωνα με τον κ. Γιάννη Ξυλά, επικεφαλής της εταιρείας πιστοποίησης εκτιμήσεων Geoaxis Property & Valuation Services, «πολλοί λιανεμπόροι θα φύγουν από συμβόλαιο με υψηλό σταθερό ενοίκιο και θα ενισχύσουν το σκέλος που αφορά ποσοστό επί του τζίρου. Με τον τρόπο αυτό, θα επιμερίσουν το ρίσκο τους με τον ιδιοκτήτη του ακινήτου», τονίζει ο κ. Ξυλάς, ο οποίος σημειώνει ότι, εκτός από την παραπάνω αλλαγή, στα νέα συμβόλαια θα προβλέπονται ρητά και όροι για την αντιμετώπιση υγειονομικών κρίσεων στο μέλλον. Οι όροι αυτοί θα ενεργοποιούνται σε καταστάσεις όπως η πανδημία που βιώνουμε και θα προβλέπουν μειώσεις ενοικίων, αναστολές πληρωμών ή άλλες προβλέψεις, ώστε να μην επαναληφθούν καταστάσεις όπως η υφιστάμενη.

Το πρόβλημα στην Ερμού και στο Κολωνάκι

Η παρούσα κρίση στο λιανεμπόριο έρχεται σε μια περίοδο κατά την οποία οι μεν εμπορικότερες «πιάτσες» είχαν καταγράψει σημαντικές αυξήσεις ενοικίων, ενώ και στις δευτερεύουσες αγορές, η εικόνα ήταν από σταθεροποιητική έως ελαφρά ανοδική, βλέποντας τέλος σε μια σχεδόν δεκαετή πίεση στις αξίες και τα ενοίκια των εμπορικών καταστημάτων. Η εικόνα αυτή έχει πλέον αναστραφεί, με τα προβλήματα να συσσωρεύονται εκ νέου και στις δύο κατηγορίες. Μάλιστα, θα μπορούσε κανείς να πει ότι το πρόβλημα στην Ερμού και στο Κολωνάκι είναι

σημαντικότερο, καθώς πρόκειται για καταστήματα τα οποία έχουν πολύ υψηλά ενοίκια (ειδικά αν πρόκειται για συμβόλαια που υπεργράφησαν τον τελευταίο χρόνο, όπου έχει καταβληθεί ακόμα και «αέρας»). Επίσης, έχουν πληγεί διπλά, μιας κι εκτός από την απώλεια των εσόδων από τους Έλληνες καταναλωτές, τα καταστήματα αυτά έχουν απολέσει και τα πολύ σημαντικά έσοδα που είχαν και από τους ξένους επισκέπτες του κέντρου της Αθήνας. Ασφαλώς, πολύ δύσκολη είναι και η κατάσταση στις δευτερεύουσες αγορές, όπου οι ανταρχές είναι πολύ λιγότερες,

ΤΑΣΟΣ ΤΡΥΦΙΝΙΟΣ

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΑΡΤΕΜΙΟΥ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΦΥΛΑΚΤΟΥ

ΒΑΣΙΛΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

DJ MARIO

ΤΑΣΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ

ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΔΕΡΜΑΤΑ

ΦΑΝΗ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗ

LOVE 100.7 FM 98.1 & 105.7

FIND US ON lovefmcyprus

listen live www.lovefm.com.cy

LOVE FM 100.7 ΑΚΟΥΣ Ο,ΤΙ ΑΓΑΠΑΣ

Ο ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ

40^ο ΑΓΡΟΤΙΚΟ

ΣΥΝΑΠΑΝΤΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ 2020

ΓΙΩΡΓΟΣ ΝΤΑΛΑΡΑΣ

ΑΣΠΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ • ΑΝΤΡΗ ΚΑΡΑΝΤΩΝΗ

ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΗΛ • ΣΑΒΒΑΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

ΕΛΕΝΑ ΝΕΟΦΥΤΙΔΟΥ • ΛΙΖΑ ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ • ΠΑΡΗΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ

ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΠΙΤΣΙΛΛΙΔΗΣ • ΧΟΡΕΥΤΙΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ «ΔΙΟΝΥΣΟΣ»

ΟΜΑΔΑ ΚΡΟΥΣΤΩΝ ΒΑΤΥΚΙΝΙΟ • ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗ ΔΗΜΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ

ΜΕ ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ

ΔΩΡΕΑΝ ΕΙΣΟΔΟΣ ΜΕ ΑΡΙΘΜΗΜΕΝΑ ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ ΑΠΟ 7777 7040 ΚΑΙ ΣΤΟ ΤΑΜΕΙΟ «ΟΔΟΥ ΕΙΡΗΝΗΣ 158»

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ 22557788 25372855

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ γαστρονόμος ΡΙΚ

25-27/9 ΚΗΠΟΘΕΑΤΡΟ ΛΕΜΕΣΟΥ

ΩΡΑ 20:00

Μικρή άνοδος με επιλεκτικές κινήσεις σε τραπεζικές μετοχές

Σε στάση αναμονής οι επενδυτές λόγω πανδημίας και έντασης στα ελληνοτουρκικά

Της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Συγκρατημένη άνοδο με χαμηλό τζίρο κατέγραψε το Χρηματιστήριο Αθηνών, με τους επενδυτές να στρέφονται σε επιλεκτικές κινήσεις στις τραπεζικές μετοχές μετά τις πιέσεις της Δευτέρας, καθώς και σε τίτλους της υψηλής κεφαλαιοποίησης, παρά το αρνητικό «γύρισμα» που σημειώθηκε στα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια. Ο Γενικός Δείκτης, παρά τις προβλέψεις των αναλυτών για τάσεις... ανόδου, εξακολουθεί να κινείται σε ρυθμούς συσώρευσης, με την ειδησεογραφία γύρω από τα γεωπολιτικά να οδηγεί τους επενδυτές σε στάση αναμονής, διατηρώντας έτσι τη συναλλακτική ατονία που χαρακτηρίζει την αγορά τον Αύγουστο. Βραχυπρόθεσμα δεν αναμένεται να υπάρξει κάποια σημαντική αλλαγή στις διαθέσεις των ξένων χαρτοφυλακίων, ενώ

Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε με κέρδη 0,89% στις 639,60 μονάδες, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 35,6 εκατ. ευρώ.

τα βλέμματα των επενδυτών είναι στραμμένα στα αποτελέσματα τριμήνου των εισηγμένων, που συνεχίζονται, καθώς και στις ανακοινώσεις της ΕΛΣΤΑΤ, την Παρασκευή, για την πορεία του ελληνικού ΑΕΠ το β' τρίμηνο.

Πιο αναλυτικά, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε με κέρδη 0,89% στις 639,60 μονάδες και κοντά στα υψηλά ημέρας, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 35,6 εκατ. ευρώ. Ο δείκτης της υψηλής κεφαλαιοποίησης ενισχύθηκε κατά 1,08% στις 1.529,80 μονάδες, ενώ με κέρδη 0,65% και στις 843,14 μονάδες έκλεισε ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποίησης. Από τα μη τραπεζικά blue chips, ανοδικά ξεχώρισαν οι ΟΠΑΠ (+3,71%), ΕΥΔΑΠ (+2,86%), ΔΕΗ (+1,90%), ΟΛΠ (+1,756%), ΕΛΠΕ (+1,76%) και Motor Oil (+1,70%).

Τα σενάρια επανεκκίνησης της οικονομίας μετατίθενται, καθώς τα γεωπολιτικά δεδομένα και η αντιμετώπιση της εξαρσης των κρουσμάτων της πανδημίας προτάσσονται στην παρούσα φάση, με την αγοραστική ψυχολογία τόσο των καταναλωτών όσο και των επενδυτών να είναι ιδιαίτερος

Ο τραπεζικός δείκτης ανέκαμψε από τις απώλειες της προηγούμενης συνεδρίασης και έκλεισε με κέρδη 2,04% στις 332,00 μονάδες, με την Alpha Bank να ξεχωρίζει στο +4,04%, την Πειραιώς να ακολουθεί με κέρδη 2,32%, την Εθνική να κλείνει στο +1,62% και τη Eurobank στο +0,70%.

Το έλλειμμα θετικών καταλυτών και η συναλλακτική απαξίωση αποθαρρύνουν τους αγοραστές, καθιστώντας τις 650 μονάδες ισχυρό όριο αντίστασης, ενώ την ίδια ώρα η περίτεχνη καθημερινή εναλλαγή των δεικτοβαρών τίτλων, έστω και χωρίς

τη συμμετοχή των τραπεζών κατά κανόνα, καθιστά την περιοχή των 610 μονάδων ισοχυρό όριο στήριξης, σημειώνει ο Δημήτρης Τζάνας, διευθυντής επενδύσεων της «Κύκλος Χρηματιστηριακή». Την ίδια ώρα, ανυδρία χαρακτηρίζει την οικονομική επικαιρότητα, με την κυβέρνηση να επικεντρώνεται στο κατάλληλο μείγμα ενεργειών που θα ανακόψει την τουρκική επιθετικότητα στην Αν. Μεσόγειο, καθώς ουδείς μπορεί να αποκλείσει ότι οι καθημερινές εντάσεις, θαλάσσιες και εναέριες, ενδεχομένως να οδηγήσουν ακόμη και σε θερμό

επεισόδιο. Παράλληλα, τα σενάρια επανεκκίνησης της οικονομίας μετατίθενται, καθώς τα γεωπολιτικά δεδομένα και η αντιμετώπιση της εξαρσης των κρουσμάτων της πανδημίας προτάσσονται στην παρούσα φάση, με την ψυχολογία τόσο των καταναλωτών όσο και των επενδυτών να είναι ιδιαίτερος φειδωλή. Επομένως, η διαδικασία συσώρευσης στο ελληνικό Χρηματιστήριο με μικρή και ελεγχόμενη μεταβλητότητα του Γενικού Δείκτη είναι το πιθανότερο ενδεχόμενο, στον βαθμό που δεν θα αλλάζουν τα δεδομένα.

Αρνητικό κλίμα λόγω αποπληθωρισμού

Υποχώρησαν για τέταρτη συνεπτή συνεδρίαση χθες τα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια όταν έγινε γνωστή η περαιτέρω μείωση του πληθωρισμού στην Ευρωζώνη, που βρίσκεται σε αρνητικό έδαφος για πρώτη φορά μετά τον Μάιο του 2016. Η εξέλιξη εντείνει τις πιέσεις στην ΕΚΤ για περαιτέρω μέτρα στήριξης της οικονομίας.

Η είδηση επισκίασε τη συνεχιζόμενη ανάπτυξη του μεταποιητικού τομέα της Ευρωζώνης για δεύτερο συναπτό μήνα. Οι ευρωπαϊκές αγορές συμπαράσυρθηκαν, άλλωστε, και από την πτώση των βρετανικών εταιρειών υψηλής κεφαλαιοποίησης. Μοναδική εξαίρεση στο γενικό-τεταρτημηνό κλίμα αποτέλεσε ο δείκτης Xetra DAX της Φρανκφούρτης που έκλεισε με ελαφρά κέρδη 0,22%, καθώς το Βερολίνο ανακοίνωσε πως προβλέπει τελικά μικρότερη ύφεση φέτος από όση είχε αρχικά εκτιμηθεί.

Ο πανευρωπαϊκός δείκτης Stoxx 600 έκλεισε με πτώση 0,4% έπειτα από κάποιες διακυμάνσεις. Οι μετοχές μεγάλης κεφαλαιοποίησης στο χρηματιστήριο του Λονδίνου υποχώρησαν μετά την αργία της Δευτέρας πλησιάζοντας στα χαμηλότερα επίπεδα των τελευταίων τριών μηνών. Έτσι, ο δείκτης FTSE 100 του Λονδίνου έκλεισε με απώλειες 1,70% και ο CAC 40 του Παρισιού με πτώση 0,18%.

Ο FTSE MIB του Μιλάνου έκλεισε επίσης με απώλειες 0,19% με τη μετοχή της Telecom Italia να καταγράφει πτώση 2,1% όταν διέρρευσε ότι το Δ.Σ. ενέκρινε την πώληση μειοψηφικού πακέτου του δεύτερου δικτύου της στην αμερικανική επενδυτική KKR.

Κυριότεροι χαμένοι τις χθεσινές συνεδριάσεις ήταν οι μετοχές των ταξιδιωτικών εταιρειών και εταιρειών ψυχαγωγίας, καθώς έχουν αυξηθεί τα κρούσματα κορωνοϊού σε πολλούς από τους πλέον δημοφιλείς τουριστικούς προορισμούς, συμπεριλαμβανομένης της Πορτογαλίας. Στους χαμένους επίσης και οι

Η εξέλιξη εντείνει τις πιέσεις στην ΕΚΤ για περαιτέρω μέτρα στήριξης της οικονομίας.

Για πρώτη φορά από το 2016 ο πληθωρισμός στην Ευρωζώνη είναι αρνητικός.

τραπεζικές μετοχές και ιδιαιτέρως οι μετοχές των ευρωπαϊκών τραπεζών που υποχώρησαν για δεύτερη συνεπτή συνεδρίαση. Αναλυτές της Rabobank απέδωσαν τις μαζικές πωλήσεις τραπεζικών μετοχών στην ανησυχία για ενδεχόμενο κύμα πτωχεύσεων το δεύτερο εξάμηνο του έτους εξαιτίας κάποιου βαρύτερου νέου κύματος της πανδημίας.

Ο κλάδος που αντίθετα σημείωσε χθες μεγάλα κέρδη ήταν για μια ακόμη φορά εκείνος των εταιρειών υψηλής τεχνολογίας, ακολουθώντας την άνοδο των προμηθευτών της Apple.

Ο λόγος ήταν ότι ο κολοσσός του λογισμικού ζήτησε από τους προμηθευτές να ετοιμάσουν τουλάχιστον 75 εκατομμύρια iPhone μέσα στο έτος.

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

(Τιμή: Reuters)

New York/Νέα Υόρκη

(Σε δολάρια)

WALT DISNEY CO

132.43

0.4243

WELLS FARGO &

23.97

-0.7453

WALMART INC

146.91

5.8048

Εταιρείες

Πριν από το κλείσιμο

Μετ. %

3M COMPANY

164.69

1.0244

ALCOA CORP

15.095

3.249

ALLEGHAMY CRP

558.91

0.7844

ALTRIA GROUP

43.325

-0.9488

AMAZON COM

3491

1.1603

AMER EXPRESS C

102

0.4036

AMER INTL GROU

29.1

-0.1373

AMGEN

249.56

1.4843

APPLE INC

133.05

3.1076

BANK OF AMERIC

25.585

-0.6022

BAXTER INTL IN

85.75

-1.516

BOEING CO

174

1.2688

BRISTOL MYERS

60.865

-2.1463

CAMPBELL SOUP

51.77

-1.5967

CATERPILLAR IN

144.52

1.5529

CIGNA CORP

175.61

-0.9923

CHEVRON

82.98

-1.1319

CISCO SYSTEMS

41.77

-1.0658

CITIGROUP

51.045

-0.1467

CERVECEARIAS

13.08

-0.9091

COCA-COLA CO

48.9913

-1.0876

COLGATE PALMOL

78.245

-1.2806

DANAOS CORP

4.8

-4.9505

DIANA SHIPPING

1.455

-0.3425

DOW INC

46.465

2.9809

DUPONT DE NMU

56.51

1.3451

ENTERGY CP

98.03

-1.1196

EXXON MOBIL

39.41

-1.327

FEDEX CORP

222.73

1.3146

FORD MOTOR CO

6.8542

0.5015

INTL BUS MACHI

123.15

-0.1298

GENERAL DYNAMI

149.98

0.4218

GENERAL ELECT C

6.2726

-1.0631

GOLDM SACHS GR

204.37

-0.2441

HALLIBURTON CO

16.205

0.4338

HARTFORD FINL

40.66

0.5192

HP INC

19.095

-2.3274

HOME DEPOT INC

286.27

0.4315

HONEYWELL INTL

167.35

1.0873

INTEL CORP

50.62

-1.8056

JOHNSON JOHN SO

150.64

-1.8056

JPMORGAN CHASE

99.695

-0.4941

LAZARD

31.83

0.5052

MCDONALD'S COR

212.175

-0.6299

MERCK & CO

84.06

-1.419

MICROSOFT CP

225.564

0.0151

3M COMPANY

164.65

0.9999

MORGAN STANLEY

52.08

-0.3444

NIKE INC CL B

113.78

1.6892

NORFOLK SOUTHE

213.95

0.6681

PFIZER INC

36.715

-2.8447

PROCTER & GAMB

137.73

-0.4337

ROCKWELL AUTOM

232.4299

0.8241

SCHLUMBERGER L

18.6

-1.5091

SOUTHERN

51.77

-0.7857

STEALTHGAS

2.89

-1.0274

TSAKOS ENERGY

8.66

-1.479

UNISYS CORP

11.89

1.9726

UNITEDHEALTH G

31.97

-0.1856

US BANCORP

36.525

0.3434

VERIZON COMMS

59.13

-0.2362

Εταιρείες

Χθες

Μετ. %

ANGLO AMERICAN

1842.8

1.31

A.B.FOOD

2014

-1.564

ADMIRAL GRP

2625

-0.455

ASHTREAD GRP

2548.4224

-2.303

ANTOFAGASTA

1088.5205

1.257

AVIVA

274.7619

-2.476

ASTRAZENECA

8218.6297

-1.715

BABCOCK INTL

261.2595

-4.998

BAE SYS.

502.82546

-3.541

BARCLAYS

109.1868

-5.413

BRAMER.TOB.

2515

-0.691

BARRATT DEVEL.

509.68981

-4.113

BERKELEY GPHL

4592.545

-1.053

BR.LAND

363.5785

-4.129

BUNZL

2420

-0.083

BP

259.7

-1.703

BURBERRY GRP

1431.3029

-3.15

BT GROUP

105.99817

-4.443

COCACOLA HBCA

1972.2072

-1.279

CARNIVAL

1015

-3.746

CENTRICA

45.56

-1.043

COMPASS GROUP

1176.91299

-3.646

CAPITA GROUP

30

-3.069

CRH

2827

-0.106

DIXONS CARPHO

90.35

-2.166

DCC

6458

-2.565

DIAGEO

2449.79251

-2.769

DIRECT LINE

290.1143

-0.1298

EXPERIAN

2752

-1.971

EASVET

603.4

-4.756

FRESNILLO

1326.3333

4.554

GLXNCORE

172.84

2.163

GLAXOSMITHKLIN

1084.1487

-1.818

HIKIMA

2387.79392

-1.874

EXPERIAN

2752

-1.971

EASVET

603.4

-4.756

FRESNILLO

1326.3333

4.554

GLXNCORE

172.84

2.163

GLAXOSMITHKLIN

1084.1487

-1.818

HIKIMA

2387.79392

-1.874

EXPERIAN

2752

-1.971

EASVET

603.4

-4.756

FRESNILLO

1326.3333

4.554

GLXNCORE

172.84

2.163

GLAXOSMITHKLIN

1084.1487

-1.818

HIKIMA

2387.79392

-1.874

EXPERIAN

2752

-1.971

EASVET

603.4

-4.756

FRESNILLO

1326.3333

4.554

GLXNCORE

172.84

2.163

GLAXOSMITHKLIN

1084.1487

-1.818

HIKIMA

2387.79392

-1.874

EXPERIAN

2752

-1.971

EASVET

603.4

-4.756

FRESNILLO

1326.3333

4.554

GLXNCORE

172.84

2.163

GLAXOSMITHKLIN

1084.1487

-1.818

HIKIMA

2387.79392

-1.874

EXPERIAN

2752

-1.971

EASVET

603.4

-4.756

FRESNILLO

1326.3333

4.554

GLXNCORE

172.84

2.163

GLAXOSMITHKLIN

1084.1487

-1.818

HIKIMA

2387.79392

-1.874

EXPERIAN

2752

-1.971

EASVET

603.4

-4.756

FRESNILLO

1326.3333

4.554

GLXNCORE

172.84

2.163

GLAXOSMITHKLIN

1084.1487

-1.818

HIKIMA

2387.79392

-1.874

EXPERIAN

2752

-1.971

EASVET

603.4

-4.756

FRESNILLO

1326.3333

4.554

GLXNCORE

172.84

2.163

GLAXOSMITHKLIN

1084.1487

-1.818

HIKIMA

2387.79392

-1.874

EXPERIAN

2752

-1.971

EASVET

603.4

-4.756

FRESNILLO

1326.3333

4.554

GLXNCORE

172.84

2.163

GLAXOSMITHKLIN

1084.1487

-1.818

HIKIMA

2387.79392

-1.874

EXPERIAN

2752

-1.971

EASVET

603.4

-4.756

FRESNILLO

1326.3333

4.554

GLXNCORE

172.84

2.163

GLAXOSMITHKLIN

1084.1487

-1.818

HIKIMA

2387.79392

-1.874

EXPERIAN

2752

-1.971

EASVET

603.4

-4.756

FRESNILLO

1326.3333

4.554

GLXNCORE

172.84

2.163

GLAXOSMITHKLIN

1084.1487

-1.818

HIKIMA

2387.79392

-1.874

EXPERIAN

2752

-1.971

EASVET

603.4

-4.756

FRESNILLO

1326.3333

4.554

GLXNCORE

172.84

2.163

GLAXOSMITHKLIN

1084.1487

-1.818

HIKIMA

2387.79392

-1.874

EXPERIAN

2752

-1.971

EASVET

603.4

-4.756

FRESNILLO

1326.3333

4.554

GLXNCORE

172.84

2.163

GLAXOSMITHKLIN

1084.1487

-1.818

HIKIMA

2387.79392

-1.874

EXPERIAN

2752

-1.971

EASVET

603.4

-4.756

FRESNILLO

1326.3333

4.554

GLXNCORE

172.84

2.163

GLAXOSMITHKLIN

1084.1487

-1.818

HIKIMA

2387.79392

-1.874

EXPERIAN

2752

-1.971

EASVET

603.4

-4.756

FRESNILLO

1326.3333

4.554

GLXNCORE

172.84

2.163

GLAXOSMITHKLIN

1084.1487

-1.818

HIKIMA

2387.79392

-1.874

EXPERIAN

2752

-1.971

EASVET

603.4

-4.756

FRESNILLO

1326.3333

4.554

GLXNCORE

172.84

2.163

GLAXOSMITHKLIN

1084.1487

-1.818

HIKIMA

2387.79392

-1.874

EXPERIAN

2752

-1.971

EASVET

603.4

-4.756

FRESNILLO

1326.3333

4.554

GLXNCORE

172.84

2.163

GLAXOSMITHKLIN

1084.1487

-1.818

HIKIMA

2387.79392

-1.874

EXPERIAN

2752

-1.971

EASVET

603.4

-4.756

FRESNILLO

1326.3333

4.554

GLXNCORE

172.84

2.163

GLAXOSMITHKLIN

1084.1487

-1.818

HIKIMA

2387.79392

-1.874

EXPERIAN

2752

-1.971

EASVET

603.4

-4.756

FRESNILLO

1326.3333

4.554

GLXNCORE

172.84

2.163

GLAXOSMITHKLIN

1084.1487

-1.818

HIKIMA

2387.79392

-1.874

EXPERIAN

2752

-1.971

EASVET

603.4

-4.756

FRESNILLO

1326.3333

4.554

GLXNCORE

172.84

2.163

GLAXOSMITHKLIN

1084.1487

-1.818

HIKIMA

2387.79392

-1.874

EXPERIAN

2752

-1.971

EASVET

603.4

-4.756

FRESNILLO

1326.3333

4.554

GLXNCORE

172.84

2.163

GLAXOSMITHKLIN

1084.1487

-1.818

HIKIMA

2387.79392

-1.874

EXPERIAN

2752

-1.971

EASVET

603.4

-4.756

FRESNILLO

1326.3333

4.554

GLXNCORE

172.84

2.163

GLAXOSMITHKLIN

1084.1487

-1.818

HIKIMA

2387.79392

-1.874

EXPERIAN

2752

-1.971

EASVET

603.4

-4.756

FRESNILLO

1326.3333

4.554

GLXNCORE

172.84

2.163

GLAXOSMITHKLIN

1084.1487

-1.818

HIKIMA

2387.79392

-1.874

EXPERIAN

2752

-1.971

EASVET

603.4

-4.756

FRESNILLO

1326.3333

4.554

GLXNCORE

172.84

2.163

GLAXOSMITHKLIN

1084.1487

-1.818

HIKIMA

2387.79392

-1.874

EXPERIAN

2752

-1.971

EASVET

603.4

-4.756

FRESNILLO

1326.3333

4.554

GLXNCORE

172.84

2.163

GLAXOSMITHKLIN

1084.1487

-1.818

HIKIMA

2387.79392

-1.874

EXPERIAN

2752

-1.971

EASVET

603.4

-4.756

FRESNILLO

1326.3333

4.554

GLXNCORE

172.84

2.163

GLAXOSMITHKLIN

1084.1487

-1.818

HIKIMA

2387.79392

-1.874

EXPERIAN

2752

-1.971

EASVET

603.4

-4.756

FRESNILLO

1326.3333

4.554

GLXNCORE

172.84

2.163

GLAXOSMITHKLIN

1084.1487

-1.818

HIKIMA

2387.79392

-1.874

EXPERIAN

2752

-1.971

EASVET

603.4

-4.756

FRESNILLO

1326.3333

4.554

GLXNCORE

172.84

2.163

GLAXOSMITHKLIN

1084.1487

-1.818

HIKIMA

2387.79392

-1.874

EXPERIAN

2752

-1.971

EASVET

603.4

-4.756

FRESNILLO

1326.3333

4.554

GLXNCORE

172.84

2.163

GLAXOSMITHKLIN

1084.1487

-1.818

HIKIMA

2387.79392

-1.874

EXPERIAN

2752

-1.971

EASVET

603.4

-4.756

FRESNILLO

1326.3333

4.554

GLXNCORE

172.84

2.163

GLAXOSMITHKLIN

1084.1487

-1.818

HIKIMA

2387.79392

-1.874

EXPERIAN

2752

-1.971

EASVET

603.4

-4.756

FRESNILLO

1326.3333

4.554

GLXNCORE

172.84

2.163

GLAXOSMITHKLIN

1084.1487

-1.818

HIKIMA

2387.79392

-1.874

EXPERIAN

2752

-1.971

EASVET

603.4

-4.756

FRESNILLO

1326.3333

4.554

GLXNCORE

172.84

2.163

GLAXOSMITHKLIN

1084.1487

-1.818

HIKIMA

2387.79392

-1.874

EXPERIAN

2752

-1.971

EASVET

603.4

-4.756

FRESNILLO

1326.3333

4.554

GLXNCORE

172.84

2.163

GLAXOSMITHKLIN

1084.1487

-1.818

HIKIMA

2387.79392

-1.874

EXPERIAN

2752

-1.971

EASVET

603.4

-4.756

FRESNILLO

1326.3333

4.554

GLXNCORE

172.84

2.163

GLAXOSMITHKLIN

1084.1487

-1.818

HIKIMA

2387.79392

-1.874

EXPERIAN

2752

-1.971

EASVET

603.4

-4.756

FRESNILLO

1326.3333

4.554

GLXNCORE

172.84

2.163

GLAXOSMITHKLIN

1084.1487

-1.818

HIKIMA

2387.79392

-1.874

EXPERIAN

2752

-1.971

EASVET

603.4

-4.756

FRESNILLO

1326.3333

4.554

GLXNCORE

172.84

2.163

GLAXOSMITHKLIN

1084.1487

-1.818

HIKIMA

2387.79392

-1.874

EXPERIAN

2752

-1.971

EASVET

603.4

-4.756

FRESNILLO

1326.3333

4.554

GLXNCORE

172.84

2.163

GLAXOSMITHKLIN

1084.1487

-1.818

HIKIMA

2387.79392

-1.874

EXPERIAN

2752

-1.971

EASVET

603.4

-4.756

FRESNILLO

1326.3333

4.554

GLXNCORE

172.84

2.163

GLAXOSMITHKLIN

1084.1487

-1.818

HIKIMA

2387.79392

-1.874

EXPERIAN

2752

-1.971

EASVET

603.4

-4.756

FRESNILLO

1326.3333

4.554

GLXNCORE

172.84

2.163

GLAXOSMITHKLIN

1084.1487

-1.818

HIKIMA

2387.79392

-1.874

EXPERIAN

2752

-1.971

EASVET

603.4

-4.756

FRESNILLO

1326.3333

4.554

GLXNCORE

172.84

2.163

GLAXOSMITHKLIN

1084.1487

-1.818

HIKIMA

2387.79392

-1.874

EXPERIAN

2752

-1.971

EASVET

603.4

-4.756

FRESNILLO

1326.3333

4.554

GLXNCORE

172.84

2.163

GLAXOSMITHKLIN

1084.1487

-1.818

HIKIMA

2387.79392

-1.874

EXPERIAN

2752

-1.971

EASVET

603.4

-4.756

FRESNILLO

1326.3333

4.554

GLXNCORE

172.84

2.163

GLAXOSMITHKLIN

1084.1487

-1.818

HIKIMA

2387.79392

-1.874

EXPERIAN

2752

-1.971

EASVET

603.4

-4.756

FRESNILLO

1326.3333

4.554

GLXNCORE

172.84

2.163

GLAXOSMITHKLIN

1084.1487

-1.818

HIKIMA

2387.79392

-1.874

EXPERIAN

2752

-1.971

EASVET

603.4

-4

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 1 Σεπτεμβρίου 2020

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ		
	Κλείσιμο	Μεταβολή (%)
Γενικός Δείκτης	639,60	0,89
FTSE Βιομηκ. προϊόντων	2007,58	0,91
FTSE Κατασκευών-Υλικών	2131,21	0,15
FTSE MME	0,00	0,00
FTSE Πετρελαίου-Αερίου	2948,31	1,71
FTSE Προσωπ. & Οικιακών Προϊόντων	7750,03	0,90
FTSE Πρώτων Υλών	3841,97	0,19
FTSE Ταξιδίων και Αναψυχής	1256,76	3,42
FTSE Τεχνολογίας	784,34	0,79
FTSE Τηλεπικοινωνιών	3757,71	-0,35
FTSE Τραπεζών	332,00	2,04
FTSE ΧΑ-ΧΑΚ Τραπεζικός Δείκτης	251,28	2,04
FTSE Τροφίμων και Ποτών	8321,39	-0,56
FTSE Υγείας	447,40	6,85
FTSE Υπηρ. Κοινής Ωφελείας	3535,23	1,28
FTSE Χημικών	0,00	0,00
FTSE Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών	629,03	0,92
FTSE Χ.Α. LargeCap	1529,80	1,08
FTSE Χ.Α. MidCap	843,14	0,65
FTSE Χ.Α. Δείκτης Αγοράς	384,92	0,73

▲ 62	▼ 25	➡ 21
------	------	------

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ		
Κλάδος Χ.Α.	Συναλλαγές	Συμμετοχή
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	11.590.539	32,72%
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	6.345.505	17,91%
ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	3.201.775	9,04%
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	3.113.385	8,79%
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	2.997.316	8,46%
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	1.979.841	5,59%
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	976.653	2,76%
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	941.465	2,66%
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	702.038	1,98%
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	574.715	1,62%
ΥΔΡΕΥΣΗ	569.917	1,61%
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	419.405	1,18%
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	265.622	0,75%
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	240.926	0,68%
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	203.527	0,57%
ΚΑΘΕΤΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ & ΦΥΣ. ΑΕΡΙΟΥ	176.930	0,50%
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	169.189	0,48%
ΤΡΟΦΙΜΑ	148.931	0,42%
ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΟΧΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΦΟΡΤΗΓΑ	127.075	0,36%
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	103.077	0,29%
ΛΟΙΠΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	576.410	1,63%
ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ	35.424.243	

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ				
ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο Μετ.
ALPHA BANK (ΚΟ)	0,577	4,04%	ΒΟΓΙΑΤΖΟΓΛΟΥ SYSTEMS (ΚΟ)	1,800 -10,00%
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	7,965	3,71%	ΙΚΤΙΝΟΣ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	0,548 -1,62%
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	7,200	2,86%	ΚΕΚΡΩΦ (ΚΟ)	2,665 -1,30%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	1,235	2,32%	ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	3,565 -0,97%
ΔΕΗ (ΚΟ)	4,084	1,90%	LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	5,600 -0,88%
ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	13,300	1,84%	INTRAKAT (ΚΟ)	1,190 -0,83%
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	5,200	1,76%	ΑΥΤΟΗΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	3,490 -0,71%
ΟΛΠ (ΚΟ)	16,200	1,76%	COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	22,200 -0,58%
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	11,950	1,70%	ΟΤΕ (ΚΟ)	13,650 -0,36%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	1,159	1,62%		

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ			
ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ		
ΟΤΕ (ΚΟ)	6.345.505,28	ALPHA BANK (ΚΟ)	0,58%
ALPHA BANK (ΚΟ)	5.085.604,40	INTRALOT (ΚΟ)	0,43%
JUMBO (ΚΟ)	3.201.775,33	ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ (ΚΟ)	0,40%
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	3.008.918,98	ΔΕΗ (ΚΟ)	0,30%
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	2.917.754,19	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0,24%
ΔΕΗ (ΚΟ)	2.770.651,41	EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	0,19%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	2.548.846,89	ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0,17%
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	1.757.024,39	JUMBO (ΚΟ)	0,16%
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	976.653,20	ΒΟΓΙΑΤΖΟΓΛΟΥ SYSTEMS (ΚΟ)	0,16%
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	941.465,23	MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	0,16%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ Χ.Α.	
44.389,42 (ΕΚΑΤ. Ευρώ)	0,62% ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
35.424,24 (χιλ. Ευρώ)	-40,73% ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
25.190,49 (χιλ. τεμάχια)	-33,00% ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	131	630	3.389
FTSE/Χ.Α. Large Cap	131	630	3.389
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	1.050	20.286	276.658
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	13	85	2.774
ALPHA BANK (ΚΟ)	272	7.969	91.998
ΑΤΤΙΣΑ BANK Α.Τ.Ε. (ΚΟ)	0	0	0
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	8	16	137
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	11	101	2.062
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	53	797	10.148
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	98	5.182	39.175
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	4	6	61
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	1	5	67
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	8	18	3.483
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	7	20	1.403
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	1	1	1.488
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	6	120	1.027
JUMBO (ΚΟ)	19	89	688
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	15	36	2.163
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	5	137	46.080
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	15	43	594
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	64	276	5.482
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	159	3.134	35.254
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	29	182	2.758
ΟΤΕ (ΚΟ)	16	49	1.820
ΟΛΠ (ΚΟ)	4	222	357
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	93	1.088	13.228
ΔΕΗ (ΚΟ)	130	647	8.356
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	11	39	2.317
ΤΙΤΑΝ CEMENT (ΚΑ)	6	22	1.624
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	2	2	2.114
Δικαιώματα σε Δείκτες	4	80	1.150
FTSE/Χ.Α. Large Cap	4	80	1.150
Δικαιώματα σε Μετοχές	4	15	912
ALPHA BANK (ΚΟ)	0	0	100
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	463
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	90
ΟΤΕ (ΚΟ)	2	10	155
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	14
ΔΕΗ (ΚΟ)	2	5	90
Συνολική Δραστηριότητα	1.189	21.011	282.109

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

	Κλείσιμο	Μετ.%
AEGEAN AIRLINES	3,57	-0,97
ΑΔΜΗΕ	2,22	0,45
ALPHA BANK	0,58	4,04
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	1,24	2,32
COCACOLA HBC	22,20	-0,58
EUROBANK ERGASIAS	0,41	0,70
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ	6,08	0,33
CENERGY HLD	0,95	0,21
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ	2,88	1,05
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ	5,20	1,76
ΟΤΕ	13,65	-0,37
JUMBO	14,69	0,96
LAMDA DEVELOPMENT	5,60	-0,89
MOTOR OIL	11,95	1,70
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ	7,96	0,89
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	1,16	1,62
ΟΠΑΠ	7,97	3,71
ΟΛΠ	16,20	1,76
ΔΕΗ	4,08	1,90
TITAN	11,38	0,00
VIOHALCO	2,29	0,22
SARANTIS	8,86	1,61
TERNA ENERGY	11,90	0,34
FOURLIS	3,99	0,00
ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε.	1,11	0,36

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	0,5940	0,5940	0,5940	0,4740	30	0,5760	0,5940	0,5940	0,00
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	0,4990	0,5100	0,5030	-0,8740	96.565	0,4970	0,5070	0,5030	-1,57
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (EM)	0,3680	0,3680	0,3680	0,0420	30.000	0,3620	0,3720	0,3680	0,00
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)						0,0090	0,0110		

Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0,0685	0,0765	0,0702	0,2080	6.650	0,0670	0,0765	0,0765	0,66

Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	1,0200	1,0200	1,0200	-0,2380	2.030	1,0100	1,0300	1,0200	0,99

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	1,3500	1,3500	1,3500	-1,0000	320	1,3000	1,3500	1,3500	-0,74
ΚΟΖΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (Σ)						0,0000	0,0000		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ	0,0330	0,0330	0,0330	-0,8000	740	0,0330	0,0390	0,0330	-19,51
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΓΙΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0410	0,0000		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,0000	0,3500		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC						0,0860	0,0000		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)						0,0010	0,0000		
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0105		

Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΜΑΠΑ	MALLOUPPAS & PARACOSTAS PUBLIC CO LTD (Σ)						0,0000	0,2260		
ΤΟΕΠ	ΤΟΤΟΣΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (Σ)						0,0000	0,0315		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ "Η ΠΡΟΔΟΣΕ" ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ "						1,0400	1,1500		
ΑΜΑΘ	AMATHUS PUBLIC LTD						0,1000	0,0000		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD						0,0000	0,0200		
ΚΩΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0900		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD						0,0510	0,0620		
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,0000	0,6600		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)	0,8800	0,8800	0,8800	6,0000	800	0,8100	0,8800	0,8800	7,32
ΣΙΤΟ	C.C.C. TOURIST ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD						0,0000	0,0270		
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0000		

Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0,0000	0,0575		
ΑΒΚΑ	ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ						0,8800	0,9300		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	0,2700	0,2700	0,2700	0,0000	5.100	0,2680	0,0000	0,2700	0,00
ΚΥΘΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0,1090	0,0000		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ	1,8500	1,8500	1,8500	1,0000	5.245	1,8500	1,9000	1,8500	0,54

Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΙΩΑΝ	CHRIS JOANNOU PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΚΕΟ	ΚΕΟ PLC (Σ)						1,2000	1,2300		
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ						0,0000	0,2600		
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC	0,5500	0,5500	0,5500	-1,0000	9.703	0,5500	0,5600	0,5500	-1,79
ΦΡΟΥ	AKNIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD	0,2780	0,2780	0,2780	0,0270	1.000	0,2780	0,2900	0,2780	0,00

Βασικά Υλικά										
ΛΟΡΑ	LORDOS UNITED PLASTICS PUBLIC LTD						0,0000	0,0790		

Ακίνητη Περιουσία		
-------------------	--	--

Νέες διακρίσεις για τον Αντετοκούνμπο

MVP της κανονικής περιόδου, καλύτερος αμυντικός και πιο βελτιωμένος παίκτης στο NBA αναδείχθηκε ο Γιάννης.

Από την τροπαιοθήκη της επτάχρονης καριέρας του Γιάννη Αντετοκούνμπο στο NBA λείπουν ο τίτλος του πρωταθλητή και το βραβείο του πολυτιμότερου παίκτη των τελικών (MVP). Σαφέστατα, όμως, και οι δύο διεκδικήσεις του Greek Freak είναι σημαντικότερες από τη δεύτερη συνεχόμενη ανάδειξη του σε πολυτιμότερο παίκτη στην κανονική διάρκεια του αμερικανικού πρωταθλήματος και τα βραβεία του καλύτερου αμυντικού και του πιο βελτιωμένου παίκτη στην φετινή περίοδο, και χωρίς να υπολογιστούν οι αγώνες που διεξήχθησαν στη «φούσκα» του Ορλάντο, μετά τη διακοπή. Ο Έλληνας άσος των Μίλγουόκι Μπακς έγινε ο πέμπτος παίκτης στην ιστορία του NBA που καταφέρνει να κερδίσει το βραβείο του MVP αλλά και του DPOY στην καριέρα του, μετά τους Μάικλ Τζόρνταν, Χακίμ Ολάζουν, Ντέιβιντ Ρόμπινσον και Κέβιν

Γκαρνέτ. Ο ίδιος ο Giannis, όταν πέρυσσι κατέκτησε για πρώτη φορά τον τίτλο του MVP, είχε δηλώσει, χωρίς δεύτερη σκέψη, ότι θα τον αντάλλαζε με τον τίτλο του πρωταθλητή από τους Μίλγουόκι Μπακς. Η διατήρηση του ίδιου βραβείου, που είναι εξόχως πολύ τιμητικό στο NBA, δεν αλλάζει τον στόχο του Έλληνα σταρ και στη φετινή απόπειρά του με τα «ελάφια» στα πλέι οφ του NBA. Ο Αντετοκούνμπο υποσχέθηκε στην ψηφοφορία του πολυτιμότερου παίκτη τους Τζέιμς Χάρντεν των Χιούστον Ρόκετς και ΛεΜπρον Τζέιμς των Λος Άντζελες Λέικερς και είναι ο μοναδικός παίκτης στην ιστορία του NBA με την τριπλή κατάκτηση στην ίδια αγωνιστική περίοδο. «Δεν θα υπήρχε αυτό το βραβείο χωρίς τους συμπαίκτες μου. Το μισό βραβείο του καλύτερου αμυντικού ανήκει στον Μαρκ Λόπεζ», τόνισε ο Γιάννης.

Τηλεοπτική επανάσταση

Η κίνηση του Παναθηναϊκού και η απειλή των «άστεγων» ομάδων της Λίγκας

Χρόνια τώρα, τα τηλεοπτικά δικαιώματα αποτελούν τη βασική δεξαμενή χρηματοδότησης των ποδοσφαιρικών ομάδων, με ξεχωριστά συμβόλαια για τις εγχώριες και τις διεθνείς διοργανώσεις. Κι αν η ελληνική αγορά είναι πολύ μικρή σε μέγεθος για να διασφαλίσει τη βιωσιμότητά τους μόνο από τις συμφωνίες τους για τα τηλεοπτικά, στις προηγμένες χώρες της δυτικής Ευρώπης τα νούμερα ζαλίζουν. Πρωταθλήματα με παγκόσμια απήχηση όπως είναι το αγγλικό ή το ισπανικό, αντλούν από την τηλεόραση πακτώλους δισεκατομμυρίων ευρώ και τα διανέμουν πλουσιοπάροχα στις ομάδες τους, ακόμα και τις πιο «μικρές» που δεν έχουν την εμπορικότητα των πιο δημοφιλών. Μπορεί αυτή η κατανομή του πλούτου να μη γίνεται με απόλυτα ίσους όρους, εξασφαλίζει, όμως, τη βιωσιμότητα

Την εποχή της πανδημίας, μόνη διέξοδος μοιάζει η τηλεόραση και αυτό δημιουργεί σχέσεις εξάρτησης και περιέργα παιχνίδια εξουσίας.

των ομάδων και διασφαλίζει την ανταγωνιστικότητα των πρωταθλημάτων, άρα εγγυάται τη συνέχεια της απήχυσής τους στην παγκόσμια αγορά και τα μελλοντικά έσοδά τους. Ειδικά τώρα που η πανδημία έχει εξαφανίσει τα έσοδα από άλλες πηγές, η εξάρτηση των ομάδων από την τηλεόραση γίνεται μεγαλύτερη. Το φαινόμενο της άδειας εξέδρας λόγω της πανδημίας θα ταλαιπωρήσει για καιρό το παγκόσμιο ποδόσφαιρο και θα περιορίσει δραματικά τα έσοδα των ομάδων από άλλες πηγές, όπως τα εισιτήρια, οι εμπορικές χρήσεις και οι χορηγικές συμφωνίες. Μόνη διέξοδος μοιάζει η τηλεόραση και αυτό δημιουργεί δυνητικά σχέσεις εξάρτησης και περιέργα παιχνίδια εξουσίας. Ανάλογα με το πόσο και σε ποιους ανοίγει την κάνουλα, το κανάλι που πληρώνει μπορεί να αλλοιώσει τις συνθήκες ανταγωνισμού. Οι ευνοημένοι αποκτούν ισχυρό πλεονέκτημα έναντι των αντιπάλων τους, αλλά η πολιτική αυτή θα βλάψει μακροπρόθεσμα και τις ίδιες μιας

Ο Παναθηναϊκός και ο Βόλος ακολούθησαν τον δρόμο του ΠΑΟΚ με τη δημιουργία δικής τους τηλεοπτικής πλατφόρμας, όμως Λαμία, Παναιτωλικός, Ξάνθη ή Απόλλων, παραμένουν άστεγες. Οι έξι αυτές ομάδες μαζί με τον ΟΦΗ «απειλούν» ότι δεν θα υπογράψουν την προκήρυξη του πρωταθλήματος εάν δεν εξασφαλιστεί τηλεοπτική στέγη.

και πληττεί άμεσα το «πριόν».

Η έλλειψη δεύτερου πόλου φέτος στην ελληνική αγορά, προκαλεί μεγαλύτερες πιέσεις σε αρκετές ομάδες της Σούπερ Λίγκας και τις ωθεί να ανοίξουν νέους δρόμους. Με τη δημόσια τηλεόραση να αποσύρεται, τα ελεύθερα κανάλια να αδιαφορούν λόγω της «στεγνής» διαφημιστικής αγοράς και την Cosmote να επιλέγει τη διείσδυση σε ξένες διοργανώσεις (Τσάμπιονς Λιγκ, Γιουρόπα Λιγκ, άλλα πρωταθλήματα), η NOVA κάνει «παιχνίδι» μόνη

της και επιχειρεί να μοιράσει την πίτα με τον δικό της τρόπο. Εναν τρόπο που δημιουργεί μέτωπα και αντιδράσεις, με συνέπεια σχεδόν οι μισές ομάδες της Σούπερ Λίγκας να παραμένουν έξω από την τηλεοπτική της στέγη.

Ο Παναθηναϊκός και ο Βόλος ακολούθησαν τον δρόμο του ΠΑΟΚ με τη δημιουργία δικής τους τηλεοπτικής πλατφόρμας, γνωρίζοντας ότι η επιτυχία ενός τέτοιου εγχειρήματος είναι δύσκολη υπόθεση. Τρεις από τις ομάδες που ήταν πέρυσσι στην

ΕΡΤ (Λαμία, Παναιτωλικός, Ξάνθη ή Απόλλων – ο Ατρόμπος συμφώνησε με τη Νова) παραμένουν άστεγες τηλεοπτικά κι αυτή η συνθήκη μοιάζει με βόμβα, καθώς οι έξι αυτές ομάδες μαζί με τον ΟΦΗ «απειλούν» ότι δεν θα υπογράψουν την προκήρυξη του πρωταθλήματος εάν δεν εξασφαλιστεί τηλεοπτική στέγη. Κι αν συμβεί αυτό, θα είναι άλλη μία ανοικτή πληγή σε μια ιδιαίτερα χρονιά, με τεράστιες δυσκολίες για όλους...

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΟΝΤΟΣ

PRESSING

Λούης Νικολάου | Αντρέας Βιοβάρης

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
14:00 - 16:00

Listen Live Radio Live
Available on the App Store and Google Play
24sports.com.cy

ΣΠΟΡ FM 95.0
ΤΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΠΑΜΕ ΓΗΠΕΔΟ

Σάββας Κουσιάρης

ΣΑΒΒΑΤΟ & ΚΥΡΙΑΚΗ
17:30 - 23:30

Listen Live Radio Live
Available on the App Store and Google Play
24sports.com.cy

ΣΠΟΡ FM 95.0
ΤΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ: ΤΙΤΙΝΑ ΧΑΛΑΜΑΤΖΗ

Δρ Ευφροσύνη Γκρανιά - Κλώτσα, διευθύντρια Κλινικής Λοιμωξιολογίας στο Κέιμπριτζ

Οι σταθμοί της

1991

Αποφοιτά από το Β΄ Λύκειο Αργους και εισάγεται στην Ιατρική Αθηνών.

1999

Παντρεύεται τον ενδοκρινολόγο Αγγελό Κλώτσα.

2002

Ολοκληρώνει την ειδικότητα Παθολογίας στη Φιλαδέλφεια των ΗΠΑ.

2004

Ειδικότητα Λοιμωξιολογίας και Μάστερ στη Δημόσια Υγεία στο Σικάγο. Την ίδια χρονιά γεννιέται η κόρη της, Παρασκευή.

2005

Γεννιέται ο γιος της, Παναγιώτης.

2008

Αναλαμβάνει τη διεύθυνση της Κλινικής Λοιμωξιολογίας στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο του Κέιμπριτζ.

2012

Ολοκληρώνει το διδακτορικό της στην Επιδημιολογία, στο Πανεπιστήμιο του Κέιμπριτζ.

2015

Συνιδρύει, μαζί με άλλους συμπατριώτες μας, τον σύλλογο Ελλήνων Επιστημόνων στο Κέιμπριτζ.

Καμία βεβαιότητα μέχρι το εμβόλιο

Ως προς τη μετάδοση του ιού, η φωτιά μπορεί να ανάψει ακόμα και από μια μικρή παρέα σε ένα μπαρ

Της **ΤΑΣΟΥΛΑΣ ΕΠΤΑΚΟΙΛΗ**

Από το Β΄ Λύκειο Αργους στην Ιατρική Αθηνών κι από εκεί στις ΗΠΑ και στη Βρετανία, για ειδικότητες, μάστερ, διδακτορικό. Από τα χωράφια με εσπεριδοειδή του αγρότη πατέρα της στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο του Κέιμπριτζ, όπου διευθύνει την Κλινική Λοιμωξιολογίας για περισσότερο από μία δεκαετία. Είχαμε πολλά να πούμε, λοιπόν, για τις διαδρομές της Ευφροσύνης Γκρανιά - Κλώτσα στη ζωή και στην επιστήμη. Η κουβέντα μας αναπόφευκτα ξεκίνησε από την επικαιρότητα: την πανδημία. «Είμαστε σε μια πολύ κρίσιμη φάση», μου είπε η συνομιλήτριά μου. «Ίσως δεν το συνειδητοποιούν όλοι, αλλά, ως προς τη μετάδοση του ιού, η φωτιά μπορεί να ανάψει ακόμα και από μια μικρή παρέα σε ένα μπαρ. Μέχρι να βγει στην αγορά ένα αποτελεσματικό εμβόλιο, δεν υπάρχει καμιά βεβαιότητα. Και είναι άδικο που εμείς, το ιατρονοσηλευτικό προσωπικό, θα είμαστε από τους πρώτους στους οποίους θα χορηγηθεί», συνέχισε. «Γιατί άδικο;», απόρησα. «Γιατί βιολογικά, ως οργανισμοί,

Το εμβόλιο της Οξφόρδης προκαλεί αντισώματα, αυτό έχει ήδη φανεί. Το μεγάλο στοίχημα είναι αν προστατεύει και από τη νόσο και από τη «φορεία».

όλοι έχουμε την ίδια αξία», απάντησε η κ. Γκρανιά - Κλώτσα. «Είμαστε μικροί κρικοί σε μια τεράστια αλυσίδα. Επειτα από εκατό χρόνια –κι αυτό στην καλύτερη περίπτωση– κανείς δεν θα μας θυμάται. Το πιο σημαντικό που μπορούμε να κάνουμε είναι να μεταφέρουμε την αγάπη και την ανθρωπιά από γενιά σε γενιά...».

– Πώς είναι η κατάσταση σήμερα στη Βρετανία;
– Έχουμε αυξημένο αριθμό κρουσμάτων σε νεότερες ηλικίες. Φαρμαζόντια τοπικά μίνι lockdowns και υπάρχει ανησυχία ότι ίσως ακολουθήσει ένα δεύτερο κύμα σύγντομα. Οι συζητήσεις επικεντρώνονται

«**Τα μέτρα** κοινωνικής αποστασιοποίησης ίσως περιορίσουν και τη διασπορά της εποχικής γρίπης, άρα θα είναι καλό να συνεχιστούν. Επίσης, πρέπει ο εμβολιασμός για τη γρίπη να γίνει όσο το δυνατόν πιο γρήγορα», λέει η Ευφροσύνη Γκρανιά - Κλώτσα.

στο πώς ακριβώς θα ανοίξουν τα σχολεία της Αγγλίας. Στη Σκωτία έχουν ήδη ανοίξει με χρήση μάσκας στα γυμνάσια. Πολύ φοβάμαι ότι θα έχουμε περισσότερα προβλήματα από εδώ και πέρα. Και, βέβαια, αυτό που δεν έχει φανεί ακόμα –και επίσης πρέπει να μας ανησυχεί– είναι η επίδραση της πανδημίας σε όσους ανέβαλαν την πραγματοποίηση προληπτικών εξετάσεων και χειρουργειών, ακόμα και θεραπιείες για καρκίνο. Αυτοί οι άνθρωποι δεν μπορούν πλέον να περιμένουν. Όλους τους τελευταίους μήνες βλέπαμε να έρχονται στα τμήματα επείγοντων μόνο όσοι είχαν φτάσει στο μη περατέρω. Έχω την πεποίθηση ότι δεν είναι λίγοι εκείνοι που προτίμησαν

να πεθάνουν παρά να περάσουν το κατόφλι ενός νοσοκομείου και να ρισκάρουν να εκτεθούν στον ιό. Το αποδεκνύει το γεγονός ότι, ανά εβδομάδα και σε σύγκριση με τα προηγούμενα πέντε χρόνια, ο αριθμός των θανάτων που δεν αποδίδονται κατ' αρχάς στον κορωνοϊό είναι σημαντικά αυξημένος. Οπότε, μαζί με τη γρίπη και τον κορωνοϊό, το μείγμα θα είναι εκρηκτικό. Τα νοσοκομεία θα υποστούν τεράστια πίεση. Δεν περιμένω έναν καλό χειμώνα λοιπόν – τουλάχιστον όχι μέχρις ότου βγει στην αγορά ένα εμβόλιο ή κάποια εμβόλια.
– **Αισιοδοείτε ότι θα έχουμε στα χέρια μας ένα αποτελεσματικό εμβόλιο;**
– Το εμβόλιο της Οξφόρδης προκαλεί

αντισώματα, αυτό έχει ήδη φανεί. Το μεγάλο στοίχημα είναι αν προστατεύει και από τη νόσο και από τη «φορεία». Θα μολύνεται, δηλαδή, όποιος έχει κάνει το εμβόλιο, έστω και αν δεν νοσήσει; Αν μολύνεται –παρά τον εμβολιασμό, και επομένως μεταδίδει τη νόσο σε άλλους–, αυτό σημαίνει ότι τα lockdowns και οι περιορισμοί δεν θα σταματήσουν έως ότου εμβολιαστούν όλοι όσοι ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες. Αν δεν μπορείς καν να μολυνθείς, τότε σωθήκαμε. Προσωπικά, πάντως, έχω επιφυλάξεις για το αν το εμβόλιο θα έχει τη δυνατότητα να σταματά και τη «φορεία». Γενικά, υπάρχουν πολλά εμπόδια στην παραγωγή του. Όσο ο αριθμός των κρου-

σμάτων παραμένει σχετικά χαμηλός, για παράδειγμα, οι ευρωπαϊκές ερευνητικές ομάδες δυσκολεύονται να διαπιστώσουν αν η «φόρμουλα» τους δουλεύει και έχουν μεταφέρει τις κλινικές μελέτες στις ΗΠΑ και στη Βραζιλία, όπου παρατηρείται μεγάλη έξαρση της νόσου.
– **Στην Ελλάδα πώς βλέπετε τα πράγματα;**
– Η αυξητική τάση των κρουσμάτων προσωπικά με ανησυχεί γιατί η χώρα μας δεν μοιάζει με καμία άλλη επιδημιολογικά. Θεωρώ ότι ο κίνδυνος να βγουν τα πράγματα εκτός ελέγχου είναι ακόμη υπαρκτός. Πρέπει να εξακολουθήσουμε εντατικά την προσπάθεια μείωσης της διασποράς. Τα

μέτρα κοινωνικής αποστασιοποίησης ίσως περιορίσουν και τη διασπορά της εποχικής γρίπης, άρα θα είναι καλό να συνεχιστούν. Επίσης, πρέπει ο εμβολιασμός για τη γρίπη να γίνει όσο δυνατόν πιο γρήγορα.
– **Φουντώνει η πανδημία και ταυτόχρονα πληθαίνουν οι αρνητές του ιού. Είστε γιατρός πρώτης γραμμής. Πώς αισθάνεστε ακούγοντας όλες αυτές τις θεωρίες συνωμοσίας;**
– Ανίσχυρη, πικραμένη και αποτυχημένη η ίδια. Δικό μας λάθος και αποτυχία είναι, των επιστημόνων δηλαδή, το ότι δεν καταφέραμε να εκπαιδευσουμε σωστά μέρος της κοινωνίας. Ως υπέρτεσ της υγείας, έχουμε ευθύνη έστω και τώρα να προσπαθήσουμε να αναστρέψουμε αυτό το κύμα αμφισβήτησης που συνδέεται και με πολλά άλλα θέματα. Οι ρίζες του προβλήματος φτάνουν μακριά: από την άρνηση στις αξίες των εμβολιασμών και τη ντιμπίετ για το τι είναι υγιεινό και τι όχι, μέχρι τον ακραίο βίγκανισμό, που είναι επικίνδυνος, μια και δεν είμαστε φτιαγμένοι εξελικτικά για μια τέτοιου είδους διατροφή. Ο ταξίτζης που με έφερε στο ραντεβού μας μου εξήγούσε με απόλυτη πεποίθηση ότι την Ελλάδα την κυβερνούν οι Αμερικανοί και ότι θέλουν να μας χειραγωγήσουν με τον κορωνοϊό. Πολεμώντας την αξιοκρατία, κάναμε τους πολίτες να μην έχουν εμπιστοσύνη στο σύστημα και στους ειδικούς. Και χρησιμοποιώ πρώτο πρόσωπο πληθυντικού, γιατί ευθύνη γι' αυτό έχουμε όλοι.

Απαιτείται χρηματοδότηση και κρυστάλλινη αξιοκρατία σε Υγεία και ΑΕΙ

– Οι γονείς σας τι επάγγελμα έκαναν;
– Η μητέρα μου ήταν τηλεφωνήτρια στον ΟΤΕ. Ο πατέρας μου σπούδασε Στρατιωτική Ιατρική και πήρε υποτροφία για τη Νάπολη. Επιστρέφοντας, όμως, στην Ελλάδα αποφάσισε ότι δεν του ταίριαζε αυτό το επάγγελμα. Έγινε αγρότης, επιστρέφοντας στο ελληνικό δημόσιο τα χρήματα της υποτροφίας. Πιστεύω ότι το μετάνιωσε, έστω κι αν ποτέ δεν το παραδέχτηκε. Αποδεικνύεται από το ότι ήθελε διακαώς ο αδελφός μου (ο.σ. καθηγητής Περιοδοντολογίας στο Λονδίνο)

και εγώ να γίνουμε γιατροί. Τώρα πια, μεγαλώνοντας, μου είναι πιο εύκολο να εξηγήσω τις αποφάσεις του. Λάτρευε τις τέχνες, ζωγράφιζε, ήταν εργασιομανής. «Κανείς ποτέ δεν έπαθε τίποτα από την πολλή εργασία», ήταν ένα από τα τελευταία πράγματα που μου είπε πριν πεθάνει, στα 89 του.
– **Μεγαλώσατε σε μια αγροτική οικογένεια λοιπόν...**
– Ο πατέρας μου και οι θείοί μου ασχολήθηκαν με την παραγωγή εσπεριδοειδών. Θυμάμαι όλες τις δυσκολίες της

Αυτό που δεν έχει φανεί ακόμα είναι η επίδραση της πανδημίας σε όσους ανέβαλαν την πραγματοποίηση προληπτικών εξετάσεων και χειρουργειών, ακόμα και θεραπείες για καρκίνο.

παραγωγής, τα σκαμπανεβάσματα της αγοράς, τα στραβά των συνεταιρισμών και πώς φτάχυναν οι αγρότες της Αργολίδας την εποχή που οι εισαγωγές από την Ισπανία και το Ισραήλ έριξαν τις τιμές στα τάρταρα...
– **Γιατί επιλέξατε τη λοιμωξιολογία;**
– Γιατί θεωρούσα ότι αν φτάσει στα χέρια σου ένας ημιθανής άνθρωπος, μόνο με τρεις ειδικότητες έχεις τη δυνατότητα να κάνεις κάτι άμεσα για να του σώσεις τη ζωή: με τη χειρουργική, την ενδοκρινολογία και τη λοιμωξιολογία. Να γίνω

χειρουργός δεν ήταν εφικτό, γιατί έχω σοβαρή ορθοστατική υπόταση και θα λιποθυμούσα στο χειρουργείο. Επέλεξα τη λοιμωξιολογία για έναν επιπλέον λόγο: με γοήτευε εγκεφαλικά η αναζήτηση της διάγνωσης.
– **Έχετε εμπειρία από Ελλάδα, ΗΠΑ και Βρετανία. Πού εστιάζονται τα προβλήματα στη χώρα μας στο πώς λειτουργούν τα πανεπιστήμια και η δημόσια υγεία;**
– Στην Ελλάδα χρηματοδότησης και στα βαρίδια της γραφειοκρατίας. Θα έ-

πρεπε τα νοσοκομεία να έχουν μια κάποια ανεξαρτησία, δυνατότητα να αυτενεργούν και να ζητούν ό,τι χρειάζονται – οι ανάγκες δεν γίνονται να είναι ίδιες για όλους τους νοσηλευτικούς οργανισμούς. Και, φυσικά, απαιτείται κρυστάλλινη αξιοκρατία. Αφού αναρτώνται στο ΑΠΕΛΛΑ (το σύστημα για την εκλογή των καθηγητών ΑΕΙ) όλα τα βιογραφικά να είναι επιλογής στην πολιτεία είναι «κλειστή» η συνέντευξη; Γιατί να μην μπορεί να πιστοποιηθεί 100% αν πράγματι ο τάδε είναι καταλληλότερος από τον δεινά; Αυτά μας κρατούν πίσω.

ΑΡΘΡΟ / Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΑΥΛΑΚΗ**

Ο κορωνοϊός, δυστυχώς, δεν συγχωρεί λάθη...

Η Ελλάδα βρίσκεται ήδη στην αρχή του δεύτερου κύματος της επιδημίας του κορωνοϊού, που προβλέπεται να είναι μεγαλύτερο από το πρώτο. Οι επόμενες εβδομάδες θα δείξουν αν θα διεκδικήσει τα πρωτεία για την ταχύτερη αύξηση της επιδημίας από χώρες σαν το Ισραήλ, που είχαν ακριβώς την ίδια πορεία λίγο πριν. Οι εισαγωγές στα νοσοκομεία και οι διασωληνώσεις θα ακολουθήσουν.
Μπορούσε το δεύτερο κύμα να αποφευχθεί; Φυσικά και μπορούσε τουλάχιστον να μετριαστεί, σε βαθμό που να επιτρέπει προσεκτική λειτουργία της κοινωνίας και της οικονομίας, με τη βοήθεια του ελληνικού καλοκαιριού. Τι πήγε στραβά; Η χώρα άνοιξε απότομα χωρίς να γίνει συνείδηση ότι η καραντίνα έπρεπε να αντικατασταθεί με αυστηρά και γενικά εφαρμόσιμα μέτρα περιορισμού της μετάδοσης του ιού. Αυτό αποδείχτηκε πιο

πολύπλοκο για την κοινωνία από το γενικό lockdown. Η κόπωση του πληθυσμού, τα οικονομικά προβλήματα, αλλά και η προηγούμενη επιτυχία, που δεν έδωσε (ευτυχώς) στους Έλληνες τη δυστυχία να γνωρίσουν τον ιό όπως τον γνώρισαν, π.χ., οι Ιταλοί, όλα μαζί συνέτειναν σε απότομη χαλάρωση και, χειρότερα, στην αίσθηση ότι τελειώσαμε με την επιδημία. Ο πληθυσμός είδε τον Ιούνιο και Ιούλιο ότι δεν υπήρξε άμεσο πρόβλημα αν δεν ακολουθούσε όλα τα μέτρα για απόσταση, μάσκες και πλύσιμο χειρών, και έτσι αποφάσισε ότι τα μέτρα είναι υπερβολικά ή περιττά, και άρχισε να συμπεριφέρεται όπως και πριν από την επιδημία. Οι μολύνσεις όμως αυξήθηκαν στον πληθυσμό, ο ιός άρχισε να επεκτείνεται αστραπιαία όπως η πυρκαγιά που φουντώνει, και να προκαλεί θύματα που θα γίνουν επίπονα ορατά το επόμενο διάστημα. Ετσι η Ελ-

λάδα «την έπαθε» από τους γάμους, τα πανηγύρια και τα μπιτσόμπαρα... Χρειάζεται άμεση αλλαγή συμπεριφοράς και επιβολή μέτρων από την πολιτεία ώστε να μην γίνει η κατάσταση ακόμα χειρότερη από την εορταστική περίοδο. Η περίοδος του Δεκαπενταύγουστου θα είναι καθοριστική για την πορεία της επιδημίας γιατί φέρνει μαζί στις εκκλησίες και στα πανηγύρια πολλές ελληνικές οικογένειες, νέους, γέροντα και παιδιά. Ο εκκλησιασμός σε συνθήκες συνωστισμού είναι παράδεισος για τη μετάδοση του ιού. Ένας υπερμεταδότης, πολλές φορές νέο άτομο που δεν νοσεί, μπορεί να μολύνει 50 ή 100 άτομα. Τώρα που είδαμε ότι στους γάμους, στα πανηγύρια, στα μπαρ και στους οίκους ευηνρίας γίνονται υπερμεταδόσεις και στην Ελλάδα, όπως ακούγαμε για άλλα μέρη του κόσμου, δεν είναι σοφό να περιμένουμε να δούμε θύ-

ματα και στις εκκλησίες, που έχουν κατά τεκμήριο μεγαλύτερο ποσοστό ευπαθών ομάδων.
Είναι λοιπόν καθοριστική η στάση της Εκκλησίας αυτό το διάστημα, ώστε να βοηθήσει στον περιορισμό της επιδημίας. Παρ' όλη τη μέχρι σήμερα ήπια στάση του Αρχιεπισκόπου της Εκκλησίας της Ελλάδος, η Εκκλησία έχει αναγάγει μερικές διάφορες γνώμες για το ποιος είναι ο καλύτερος τρόπος προστασίας των πιστών σε δογματικό ζήτημα.
Στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης πολυλασιάζονται οι ανεύθυνες από ιατρική άποψη γνώμες αρκετών (κατά τα άλλα άριστων) ιερέων που όμως παρασύρουν χιλιάδες ενορίες και «πνευματικά τους παιδιά» στην απόρριψη των επιστημονικά αποδεδειγμένων μέτρων προστασίας από τον κορωνοϊό, όπως η χρήση μάσκας μέσα ή και έξω από τον ναό. Πρωτόγνωρα

επιχειρήματα ανώτατων κληρικών όπως: «εγώ δεν γίνομαι μασκαράς», συμπληρώνονται από «θεολογικές» θεωρίες του τύπου «η μάσκα καλύπτει το πρόσωπο του Θεού» ή «οι ιοί δεν κολούν μέσα στον ναό, οι ιοί δεν κολούν με τη Μετάληψη». Αυτές οι δοξασίες είναι αποδεδειγμένα λάθος και δεν έχουν θέση στη σημερινή κοινωνία που πρέπει να ασπάζεται τα πορίσματα της επιστήμης. Ιερείς και πιστοί μολύνθηκαν και πέθαναν μετά συμμετοχή σε ιερουργίες. Ηγέτες της Εκκλησίας βρήκαν ήδη απλές λύσεις, απόλυτα συμβατές με τα δόγματα της πίστες και με τους νόμους. Ο Αρχιεπίσκοπος Αμερικής Ελπιδοφόρος χρησιμοποιεί πολλαπλές λαβίδες κατά τη Μετάληψη, ώστε να εμποδίσει τη μετάδοση του ιού από στόμα σε στόμα. Ο Οικουμενικός Πατριάρχης ιερουργεί απρόσκοπτα με μάσκα μέσα ή και έξω από τον ναό. Πρωτόγνωρα

η τουρκική πολιτεία.
Σε αυτή τη συγκυρία, και με δεδομένη την αναζωπύρωση της επιδημίας, όλοι καλούμαστε να προσαρμόσουμε τη συμπεριφορά μας ώστε να προστατέψουμε το κοινωνικό σύνολο από μια μεγάλη καταστροφή. Η συνέχεια της αντιπαράθεσης από ανένδοτες τάσεις μέσα στην Εκκλησία δεν αφήνει άλλη επιλογή στην πολιτεία από την επιβολή των νόμων, ώστε να προστατευθεί η δημόσια υγεία. Στη σημερινή συγκυρία πολλαπλών κρίσεων και απειλών, η ευχή είναι ότι οι στείρες αντιπαραθέσεις θα παραμεριστούν γρήγορα προς όφελος της εθνικής ομοψυχίας. Για το επόμενο κρίσιμο διάστημα, σαν επιστήμονας με γνώση στον χώρο της επιδημίας η σύστασή μου είναι για αυστηρό περιορισμό των συμμετεχόντων μέσα στον ναό, τήρηση των αποστάσεων, χρήση του εξωτερικού χώρου των εκ-

Νέα έξοδος στις αγορές μέσω της επανέκδοσης του 10ετούς ομολόγου

Της **ΕΛΕΝΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Στην τέταρτη για φέτος και στην τρίτη εν μέσω πανδημίας, έξοδο στις αγορές προχωράει σήμερα –εκτός απρόόπτου– το ελληνικό Δημόσιο, μέσω της επανέκδοσης του 10ετούς ομολόγου που εκδόθηκε τον Ιούνιο, με στόχο την ενίσχυση των ταμειακών διαθεσίμων τα οποία «χρηματοδοτούν» ουσιαστικά τα δημοσιονομικά μέτρα στήριξης της οικονομίας που έχει «επιβάλει» η πανδημία. Η επιλογή της συγκεκριμένης χρονικής στιγμής για αυτήν την κίνηση κρίνεται σημαντική από τους αναλυτές, καθώς η Ελλάδα βγαίνει πριν από τον... συνωστισμό που αναμένεται να δημιουργηθεί από πλευράς εκδοτικής δραστηριότητας των χωρών της Ευρωζώνης το δίμηνο Σεπτεμβρίου - Οκτωβρίου, και παράλληλα η έξοδος επικερδείται πριν από τις ανακοινώσεις των στοιχείων για το ΑΕΠ β' τριμήνου την προσεχή Πέμπτη, τα οποία μπορεί να προκαλέσουν μεταβλητότητα και πύσεις στην αγορά.

Ο οργανισμός διαχειρίσις δημόσιου χρέους (ΟΔΔΗΧ) έδωσε χθες εντολή σε έξι διεθνείς τράπεζες –Barclays, Citi, IMI-Intesa Sanpaolo, Morgan Stanley, Nomura και Société Générale– να «τρέξουν» τις διαδικασίες του re-opening του 10ετούς τίτλου, ο οποίος είχε εκδοθεί πριν από περίπου τρεις μήνες με απόδοση 1,568% και κουπόνι 1,5%. Ζημιώνεται πως οι ανάδοχοι δεν είναι ίδιοι με αυτούς του Ιουνίου, όπου ήταν οι Goldman Sachs, BNP Paribas, BofA Securities, Deutsche Bank, HSBC και JP Morgan.

Όπως επισημαίνεται σε σχετική ανακοίνωση, η έκδοση αναμένεται να γίνει στο κοντινό μέλλον, ανάλογα με τις συνθήκες της αγοράς, ωστόσο πηγές της αγοράς τοποθετούν το άνοιγμα του βιβλίου προσηφοράς σήμερα, έστω και αν μετά την ανακοίνωση χθες η απόδοση του 10ε-

τούς τίτλου αυξήθηκε ελαφρώς και διαμορφώθηκε στο 1,148%. Το ποσό που θα αντληθεί θα εξαρτηθεί από τις προσφορές, όπως έγινε άλλωστε και κατά την έκδοση του Ιουνίου που τελικά αντλήθηκαν 3 δισ. ευρώ, με εκτιμήσεις ωστόσο της αγοράς να το τοποθετούν κοντά στο 1,5 δισ. ευρώ. Σε ό,τι αφορά το επιτόκιο αναμένεται να κινηθεί χαμηλότερα σε σχέση με τον Ιούνιο και κοντά στο 1,20%.

Υπενθυμίζεται πως σε ανάλογη κίνηση, σε επανέκδοση δηλαδή 10ετούς τίτλου, είχε προχωρήσει ο ΟΑΔΗΧ και τον Οκτώβριο του 2019. Το σκεπτικό, όπως και τότε, είναι να αποκτήσει βάθος η αγορά, καθώς αυξάνεται το μέγεθος της έκδοσης, και να ενισχυθεί η εμπιστοσύνη των επενδυτών που έχουν αγοράσει τις παλιές εκδόσεις.

Η κίνηση αυτή, η οποία αναμενόμενα ευρέως από την αγορά, έχει ως βασικό στόχο την ενίσχυση των ταμειακών διαθεσίμων του ελληνικού Δημοσίου, σε μια περίοδο όπου οι ανάγκες λόγω της κρίσης που δημιουργεί η πανδημία αυξάνονται. Σύμφωνα με τον υπουργό Οικονομικών Χρήστο Σταϊκούρα, τα ταμειακά διαθέσιμα διαμορφώνονται στα 34,7 δισ. ευρώ (έναντι 37,5 δισ. ευρώ στην αρχή της κρίσης). Παρά τη χρηματοδότηση των μέτρων στήριξης (έχουν δαπανηθεί περίπου 14 δισ. ευρώ), έχουν εισρεύσει κεφάλαια από τις εξόδους στις αγορές (συνολικά 7,5 δισ. ευρώ), τα έντοκα γραμμάτια (περίπου 13 δισ. ευρώ), το ΕΣΠΑ, τη δότηση του ΕΣΜ καθώς και από τα SMPs και ANFAs. Προς το παρόν έχει υπολογιστεί πως θα χρειαστούν άλλα 4 δισ. ευρώ περίπου έως το τέλος του έτους, τα οποία και αναμένεται να καλυφθούν από εκδόσεις κρατικών τίτλων καθώς και από τους πόρους της Ε.Ε. Σκοπός είναι τα ταμειακά διαθέσιμα να διατηρηθούν κοντά στα 30 δισ. ευρώ έως το τέλος του χρόνου.

Με οριακές απώλειες έκλεισε χθες το ΧΑΚ

Με οριακές απώλειες έκλεισε την Τρίτη και πρώτη συνεδρία για το μήνα Σεπτέμβριο το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 45,14 μονάδες, σημειώ-

Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 45,14 μονάδες, σημειώνοντας πτώση σε ποσοστό 0,40%.

νοντας πτώση σε ποσοστό 0,40%. Η αξία των συναλλαγών διαμορφώθηκε στις €31,478.82. Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 έκλεισε στις 26,84 μονάδες, καταγράφοντας ζημιές σε ποσοστό 0,26%. Όσον αφορά τους επιμέρους χρηματιστηριακούς δείκτες, πτώση σημείωσαν ο δείκτης της Εναλλακτικής Αγοράς σε ποσοστό 0,38% και της Κύριας Αγοράς 0,25%, ενώ χωρίς μεταβολή έκλεισαν ο δείκτης των Επενδυτικών και των Ξενοδοχείων.

Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι

τίτλοι της Τράπεζας Κύπρου με €48,570.4100 (τιμή κλεισίματος €0.5030 – πτώση 1,57%), της Demetra Holdings με €11,040.0000 (τιμή κλεισίματος €0.3680 – χωρίς μεταβολή), της Τοιμεντοποιίας Βασιλικού με €9,703.2500 (τιμή κλεισίματος €1.8500 – άνοδος 0,54%), της Blue Island με €5,336.6500 (τιμή κλεισίματος €0.5500 – πτώση 1,79%) και της Logicom €2,070.6000 (τιμή κλεισίματος €1.0200 – άνοδος 0,99%). Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγματεύσεις, 4 κινήθηκαν ανοδικά, 5 καθοδικά και 4 αμετάβλητα. Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε στις 86. Στο μεταξύ, το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου σε συνέχεια προηγούμενων ανακοινώσεων του σχετικά με την εταιρεία Pandora Consultancy Services Plc, ανακοίνωσε την άρση της αναστολής διαπραγματεύσεων των τίτλων της εταιρείας από σήμερα, καθώς έχει εκλειθεί ο λόγος της αναστολής, μετά την υποβολή και δημοσιοποίησης της Ετήσιας Οικονομικής της Έκθεσης για το έτος που έληξε στις 31/12/2019.

Προσωρινές φοροελαφρύνσεις και μηδενικό έλλειμμα το 2021

Σήμα στις αγορές ότι δεν τίθεται σε κίνδυνο η δημοσιονομική πειθαρχία

Της **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ**

Προσωρινό χαρακτήρα και όχι μόνιμο θα είναι τα μέτρα στα οποία προσαταλίζεται η κυβέρνηση για το 2021, θέλοντας να στείλει το σήμα στις αγορές και στους εταίρους της χώρας ότι παρεμβαίνει μεν για να στηρίξει την οικονομία, που πλήττεται λόγω κορωνοϊού, αλλά δεν θέτει σε κίνδυνο τη μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική πειθαρχία.

Επιπλέον, σύμφωνα με πληροφορίες, για τον ίδιο λόγο επιδιώκει να καταρτίσει ένα προσχέδιο προϋπολογισμού για το 2021 με μηδενικό πρωτογενές αποτέλεσμα, έναντι του πρωτογενούς ελλείμματος φέτος, που αναμένεται να κυμανθεί στο 6% του ΑΕΠ, αλλά και έναντι του στόχου που θα είχε κανονικά για πρωτογενές πλεόνασμα 3,5% του ΑΕΠ. Φυσικά, στην πράξη, αν οι συνθήκες επιδεινωθούν και απαιτηθούν επιπλέον δαπάνες, ίσως οι στόχοι αλλάξουν και καταστεί αναπόφευκτο ένα νέο πρωτογενές έλλειμμα. Αυτή τη στιγμή, πάντως, το σενάριο του μηδενικού ελλείμματος είναι στο τραπέζι.

Μειώσεις εισφορών

Στο οικονομικό επιτελείο καταρτίζουν πυρετώδως σενάρια για τα μέτρα των επόμενων μηνών και του 2021, τα οποία αναμένεται να ανακοινώσει ο πρωθυπουργός στις 12 Σεπτεμβρίου στη Θεσσαλονίκη. Οι πληροφορίες από σχετικές πηγές αναφέρουν ότι οι προτάσεις για μείωση των ασφαλιστικών εισφορών και της εισφοράς αλληλεγγύης παραμένουν στις επικρατέστερες, χωρίς να είναι οριστικές.

Σε κάθε περίπτωση, το νέο στοιχείο είναι ο προσωρινός χαρακτήρας των οποίων μέτρων, για τον οποίο έχει προειδεθεί άλλωστε ο υπουργός Οικονομικών Χρήστος Σταϊκούρας. Όπως είπε την περασμένη εβδομάδα, σε ένα περιβάλλον τόσο μεγάλων αβεβαιότητας είναι δύσκολο να στοιχειοθετήσει πολιτικές με χαρακτηριστικά μονιμότητας. Μέχρι να κλείσει η παρένθεση του κορωνοϊού, δεν μπορούμε να μιλήσουμε για μόνιμα μέτρα, διαικνύει ο υπουργός Οικονομικών και αυτό αναμένεται να αποτυπωθεί στις εξηγήσεις του πρωθυπουργού και στον προϋπολογισμό

του 2021. Αλλωστε, ο ίδιος επισήμανε σε συνμιλητές του ότι οι μειώσεις στους συντελεστές ΦΠΑ που έγιναν, είχαν και αυτές προσωρινό χαρακτήρα. Τέλος, ένας επιπλέον παράγον που επιβάλλει φειδώ στα φορολογικά μέτρα του 2021 είναι η επιλογή της κυβέρνησης να ενισχύσει την άμυνα, όπως επισημαίνουν στο οικονομικό επιτελείο. Αυτό απαιτεί ένα επιπλέον «μαξιλάρι» ασφαλείας.

Ασφαλώς, η προσωρινή προσέγγιση στις φοροελαφρύνσεις του κυβερνητικού προγράμματος, που έμειναν σε εκκρεμότητα λόγω κορωνοϊού, ίσως δεν είναι τόσο ισχυρό σήμα για την επενδυτική κοινότητα, όσο θα ήταν μια μόνιμη μείωση φόρων. Ωστόσο, οι συνθήκες τώρα θέτουν νέες προτεραιότητες. Εξάλλου, όπως εξηγούν πηγές του οικονομικού επιτελείου, αν το 2021 εξακολουθήσει να ισχύει η ρήτρα γενικής διαφυγής των δημοσιονομικών περιορισμών και η απαλλαγή της Ελλάδας από τη δέσμευση για πρωτογενή πλεονάσματα 3,5% του ΑΕΠ, δεν είναι βέβαιο ότι θα ισχύσει το ίδιο και το 2022. Πώς θα δικαιολογήσει, επομένως, τη λήψη μόνιμων μέτρων ελάφρυνσης, αν δεν έχει εξασφαλίσει αντίμετρα για τη χρηματοδότησή τους;

Αντίθετα, σημειώνουν, εφόσον επανέλθουμε στα πρωτογενή πλεονάσματα, θα εξασφαλίσουμε δημοσιονομικό χώρο το 2022 για μόνιμα μέτρα. Επιπλέον, το οικονομικό επιτελείο θεωρεί κρίσιμο να στείλει ένα σήμα στις αγορές ότι δεν έχει ξεχάσει την ασφαλιστική της χώρας για δημοσιονομική εξυγίανση, έστω και αν ο κορωνοϊός ανέτρεψε προσωρινά την πορεία αυτή. «Προφανώς θα μπορούσε σε κατάσταση δημοσιονομικής προσαρμογής από τον προϋπολογισμό του 2021», τονίζει στέλεχος του οικονομικού επιτελείου, «έστω κι αν δεν μας το ζητήσει κανείς». Αλλωστε, η στήριξη της χώρας από την ΕΚΤ, στο πλαίσιο της πανδημίας, κάποια στιγμή θα τελειώσει και τότε θα χρειαστεί την εμπιστοσύνη των αγορών. Η εφαρμογή των κανόνων της Ε.Ε. το 2021 αναμένεται να συζητηθεί στο άτυπο Eurogroup στις 11 Σεπτεμβρίου στο Βερολίνο. Οι εννομικών και αυτό αναμένεται να αποτυπωθεί στις επόμενες χρονιά ένα καθεστώς χαλάρωσης.

Στο οικονομικό επιτελείο καταρτίζουν πυρετώδως σενάρια για τα μέτρα των επόμενων μηνών και του 2021, τα οποία αναμένεται να ανακοινώσει ο πρωθυπουργός στις 12 Σεπτεμβρίου στη Θεσσαλονίκη.

Τα πρώτα 2 δισ. από το Ταμείο Ανάκαμψης

Ο αναπληρωτής υπουργός Οικονομικών Θόδωρος Σκυλακάκης εκτιμύσε προ ημερών ότι το δεύτερο τρίμηνο του 2021 θα εισρεύσουν κανονικά στη χώρα τα πρώτα έσοδα από το Ταμείο Ανάκαμψης, τα οποία υπολόγισε σε 2 δισ. ευρώ, όσο είναι το 10% της προβλεπόμενης προκαταβολής από τις δωρεάν επιχορηγήσεις του Ταμείου.

Δεν είναι βέβαιο αν και πώς θα μπορούσαν να εγγραφούν τα κονδύλια αυτά στον προϋπολογισμό του 2021, αν και σίγουρα θα δώσουν μια ανάσα, εν μέρει μάλιστα αναδρομική, καθώς θα μπορούν να διατεθούν για δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν από τον Φεβρουάριο φέτος.

Τα κονδύλια του Ταμείου Ανάκαμψης είναι μία από τις πολλές αβεβαιότητες που δυσκολεύουν τον σχεδιασμό της κυβέρνησης. Όπως ομολογούν τα στελέχη της, αβεβαιότητα υπάρχει ακόμη και για την έκβαση της φετινής χρονιάς και των αναγκών που θα υπάρξουν

Το δεύτερο τρίμηνο του 2021 αναμένεται το 10% της προβλεπόμενης προκαταβολής από τις δωρεάν επιχορηγήσεις.

τελικά για δαπάνες, δεδομένου ότι η νέα έξαρση του κορωνοϊού δεν αποκλείει ακόμη και νέα lockdowns.

Αυτή τη στιγμή, στο οικονομικό επιτελείο βαδίζουν με το δεδομένο ότι η ύφεση φέτος δεν θα ξεπεράσει, κατά πολύ τουλάχιστον, το δυσμενές σενάριο της κυβέρνησης για 8%, αλλά αναγνωρίζουν ότι αυτό μπορεί να ανατραπεί. Έτσι, περιμένουν εναγωνίως τα στοιχεία του ΑΕΠ δεύτερου τριμήνου από την ΕΛΣΤΑΤ, την επόμενη Παρασκευή, 4 Σεπτεμβρίου, αλλά και πάλι σημειώνουν ότι τίποτα δεν θα έχει κριθεί, αφού οι καλοκαιρινοί μήνες είναι για την ελληνική οικονομία

καθοριστικοί λόγω τουρισμού. Στο πλαίσιο αυτό, το κλίμα που μεταφέρουν ήταν ότι ο Αύγουστος δεν έστειλε σαφές σήμα. Τα φορολογικά έσοδα πήγαν καλά, όπως σημειώνουν, κινούμενα εντός αναθεωρημένων στόχων. Ωστόσο, στην εστίαση και στον τουρισμό, η κατάσταση ήταν δύσκολη, αλλά και άσπρη. Υπήρξαν νησιά όπως η Τζια, η Κύθνος και η Σκύρος που πήγαν πολύ καλά, ίσως επειδή κινούνται με ντόπιο τουρισμό, αλλά υπήρξαν και άλλα με απογοητευτικά αποτελέσματα. Τα εστιατόρια σε ορεινούς προορισμούς είχαν πολύ καλές επιδόσεις, ενώ αντίθετα στο κέντρο της Αθήνας είχαν πρόβλημα. Ακόμη και τα συνοικιακά κομμωτήρια κινήθηκαν πολύ καλύτερα από αυτά του κέντρου, όπως δείχνουν τα στοιχεία των ηλεκτρονικών συναλλαγών.

Το τρίτο τρίμηνο, από τα τουριστικά έσοδα των 11 δισ. ευρώ, υπολογίζεται ότι θαθούν τα 8 δισ. ευρώ.

Φρένο σε στρατηγικούς κακοπληρωτές, στήριξη ευάλωτων νοικοκυριών

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Τέλος στην υπερχρέωση των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων επιδιώκει να βάλει ο κώδικας διευθέτησης οφειλών και παροχής δεύτερης ευκαιρίας, μέσω του οποίου επιπηρεείται να στερηθούν οι πραγματικά αδύναμοι οφειλέτες και να μπει ένα τέλος στην προστασία των στρατηγικών κακοπληρωτών. Αυτό επεσήμανε χθες ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης στην τοποθέτησή του στον υπουργικό συμβούλιο, υπογραμμίζοντας ότι πρώτη αμφαλιστική δικλίδα για την προστασία των πραγματικά αδύναμων αποτελει μεταξύ άλλων «η κατάργηση του απορρήτου για κάθε περιουσιακό στοιχείο των ενδιαφερομένων, ώστε να γίνονται οι αναγκαίες διασταυρώσεις και να μη διασώζονται στρατηγικοί κακοπληρωτές, όπως έχει επανειλημμένα συμβεί στο παρελθόν».

Πριν από το στάδιο της πτώχευσης ο νόμος θα δίνει τη δυνατότητα της ρύθμισης των χρεών μέσω εξωδικαστικής διαδικασίας, στην οποία

θα συμμετέχει και το Δημόσιο. Ο νέος κώδικας προβλέπει επίσης έναν μηχανισμό έγκαιρης προειδοποίησης, προκειμένου να προβλεφθεί η υπερχρέωση, ενώ για όποιον προσφύγει στο στάδιο της ρύθμισης, θα αναστέλλονται κατασχέσεις και πλειστηριασμοί. Μετά τη δίμηνη διαβούλευση στο στάδιο της εξωδικαστικής διευθέτησης, οι πιο αδύναμοι, δηλαδή τα νοικοκυριά που χαρακτηρίζονται ευάλωτα, θα λαμβάνουν ειδική επιδότηση επί των ρυθμιζόμενων δόσεων του νέου δανείου με τη μορφή επιδόματος στέγασης ορίζεται ως εξής:

- Για τον δικαιούχο: 70 ευρώ τον μήνα.
- Για κάθε επιπλέον μέλος του νοικοκυριού προσαύξηση 35 ευρώ τον μήνα.

Το ανήλικο παιδί προσμετρείται ως ενήλικος τόσο στον υπολογισμό των εισοδηματικών κριτηρίων όσο και στον υπολογισμό του εισοδήματος. Στη μονογονεϊκή οικογένεια, για το πρώτο ανήλικό μέλος του νοικοκυριού ορίζεται προσαύξηση 70

ευρώ τον μήνα. Στα νοικοκυριά με απροστάτευτα τέκνα, ορίζεται προσαύξηση 70 ευρώ τον μήνα για κάθε απροστάτευτο τέκνο. Ως ανώτατο όριο του επιδόματος στέγασης ορίζονται τα 210 ευρώ μηνιαίως, ανεξαρτήτως της σύνθεσης του νοικοκυριού.

Ευάλωτος οφειλέτης θα θεωρείται αποκλειστικά όποιος πληροί συγκεκριμένα εισοδηματικά και περιουσιακά κριτήρια, τα οποία, όπως προβλέπει ο νέος κώδικας, προσδιορίζονται στον νόμο 4472/2017. Αυτά είναι:

Α) Εισοδηματικά

Το συνολικό εισόδημα να μην υπερβαίνει τις 7.000 ευρώ για μονοπρόσωπο νοικοκυριό, προσαυξανόμενο κατά 3.500 ευρώ για κάθε επιπλέον μέλος του νοικοκυριού. Στη μονογονεϊκή οικογένεια για το πρώτο ανήλικό μέλος του νοικοκυριού ορίζεται προσαύξηση 7.000 ευρώ. Στα νοικοκυριά με απροστάτευτα τέκνα, ορίζεται προσαύξηση 7.000 ευρώ για κάθε απροστάτευτο τέκνο. Το συνολικό εισόδημα δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 21.000 ευρώ ετη-

σίως, ανεξαρτήτως της σύνθεσης του νοικοκυριού.

Β) Περιουσιακά

Η συνολική φορολογητέα αξία της ακίνητης περιουσίας του νοικοκυριού να μην υπερβαίνει τις 120.000 ευρώ για το μονοπρόσωπο νοικοκυριό, προσαυξανόμενη κατά 15.000 ευρώ για κάθε πρόσθετο μέλος και έως των 180.000 ευρώ.

Το συνολικό ύψος των καταθέσεων του νοικοκυριού ή/και η τρέχουσα αξία μετοχών, ομολόγων κ.λπ. να μην υπερβαίνει τις 7.000 ευρώ για μονοπρόσωπο νοικοκυριό, προσαυξανόμενη κατά 3.500 ευρώ για κάθε επιπλέον μέλος του νοικοκυριού. Στη μονογονεϊκή οικογένεια για το πρώτο ανήλικό μέλος του νοικοκυριού ορίζεται προσαύξηση 7.000 ευρώ. Στα νοικοκυριά με απροστάτευτα τέκνα, ορίζεται προσαύξηση 7.000 ευρώ για κάθε απροστάτευτο τέκνο.

Αποτροπή έξωσης

Ο νέος νόμος δίνει τη δυνατότητα στα ευάλωτα νοικοκυριά που συγκεντρώνουν τα παραπάνω χα-

κτηριστικά να συνεχίσουν να διαμένουν στην πρώτη τους κατοικία, αφού όμως χάσουν την κυριότητα του ακινήτου τους στο πλαίσιο της πτώχευσης. Στην περίπτωση αυτή το ακίνητο του ευάλωτου οφειλέτη θα μπορεί να αγοράζεται από έναν ιδιωτικό φορέα που θα επιλεγεί ύστερα από διαγωνιστική διαδικασία, με δικαίωμα επαναγοράς κατά τη λήξη της μίσθωσης.

Η ανάκτηση γίνεται σε τιμή που προσδιορίζεται μεταξύ άλλων με βάση την αγοραία αξία του ακινήτου κατά τον χρόνο άσκησης του δικαιώματος επαναγοράς, ενώ το μισθωμά ορίζεται με βάση απόδοση που αντιστοιχεί προς το μέσο επιτόκιο στεγαστικού δανείου με κυμαινόμενο επιτόκιο του προηγούμενου κατά περίπτωση μήνα.

Deloitte.

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Δημιουργούμε το μέλλον, μαζί.

www.deloitte.com/cy/tax